

သစ္စာဒီပနာ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

ဆရာစီးကြည်

ဝိဒ္ဓုဝေပေ

သစ္စာဒီပနာစာပေ

သစ္စာဒီပက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

ဆရာဦးကြည်

ဝ
ဒုတိယ
အပန်းဖြေ

(သစ္စာဒီပကစာပေ)

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေ ခွင့်ပြုချက် - အမှတ် (၁၀၃၅၄)

စာအုပ် စာတမ်း စာနယ်ဇင်း မျက်နှာဖုံး
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ခွင့်ပြုလက်မှတ် အမှတ်(၂၁၅)

ပထမအကြိမ်ရိုက်နှိပ်ခြင်း

၁၉၇၈-ခုနှစ်၊ ဧပြီလ။

အုပ်စု-၂,၀၀၀။

အဖိုး-၉၇ကျပ်

အဖုံးရိုက်-နဝဒေး

ဘဲလောက်-ဟံထွန်း

ပုံနှိပ်သူ-ဦးမြင့်သိန်း၊ နဝဒေးစာပုံနှိပ်တိုက် (၀၁၅၀)
၁၃-နတ်စင်လမ်း၊ ကျောက်မြောင်း၊
ရန်ကင်းမြို့။ ဖုံး-၅၁၂၈၉။

ထုတ်ဝေသူ-ဦးကြည်-သစ္စာဒီပကံစာပေထုတ်ဝေရေး [၀၁၉၃၅]
၃-ကျောင်းကုန်းလှမ်း၊ စမ်းချောင်း၊ ရန်ကင်းမြို့။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဥယောဇဉ်	၁
မိတ်ဆက်စကားဦး	၁၁
အာနာပါန မဂ်လမ်းစ	၂၁
ပရမတ်ကြည့်မှ-အမှန်သိရ	၃၅
ရုပ်နာမ်ဆိုတာ-အပြောပါ	၄၅
အစွန်းလွတ်က မဇ္ဈိမ	၅၆
သီးခံစိတ်နဲ့ဝိပဿနာရှုမရ	၆၃
စေတနာကောင်းသော်လည်း ကိလေသာကံမညှာ	၆၅
နေရာပြင်မှ သမာဓိရ	၇၁
သက်သက်သာသာနဲ့ အတ္တကိလမထ	၇၄
နေရာပြင်ရင် သမာဓိပျက်သလား	၇၈
မရှိပညတ်-ရှိပရမတ်-ကွဲလတ်ရှုနည်းမှန်	၈၁
သမာဓိရှိတိုင်း အမှန်မသိ	၉၁
မဇ္ဈိမဉာဏ် သိဘို့ရန်	၁၀၁
ဒါရုက္ခန္ဓောပမသုတ်	၁၀၅
အမှန်မြင်သိသမ္မာဒိဋ္ဌိ	၁၁၃
သု.သဘာဝ ဖြစ်ပျက်ကြ	၁၁၄

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အစွန်းလွတ်က မဇ္ဈိမ	၁၁၈
မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အဓိကံပါ	၁၂၁
မဇ္ဈိမမှန်၊ ဥပက္ခေ၊ ရှုရန်ပြုလိုက်မည်	၁၂၆
ဉာဏ်တွေ့သဘော-ဟေပဿိကော	၁၃၄
ဥပေက္ခာပု-ရှုနည်းကျ	၁၃၇
ဝမ်းသာလဲ ဝိပဿနာရှု	၁၅၀
ဣရိယပုထ်တိုင်းဆိုင်တဲ့ပါဠိ	၁၅၄
ဝိပဿနာဆိုတာ မရှိတာသိမှ ဖြစ်တယ်	၁၅၉
သံဝေဂ ဉာဏ် တွဲသိရန်	၁၆၄
မိတ်ဆွေစုပေါင်း တရားတောင်း	၁၇၀
နေရာပြင်မှ ဉာဏ်တက်ရ	၁၇၈
အံဝင်ဝှင်ကျ-ခဏိက	၁၈၂
နောက်ဆက်ဒုက္ခမရှုရ	၁၈၆
အမြဲသိရန်ရှုရမှန်	၁၉၂
ကိလေသာဖြတ် ပရမတ်	၁၉၅
နောက်ဆက်တွဲ	၂၀၁

ဥယောဇဉ်

“ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ၌တခုတည်းသောဆားအရသာသာရှိသကဲ့သို့ မိမိဟောကြားသည့် ဓမ္မဝိနယ၌လည်းတခုတည်းသောအရသာရှိသည်။ ထိုအရသာမှာ လွတ်ငြိမ်းမှုအရသာ (ဝိမုတ္တိရသာ) သာဖြစ်၏” ။ ဟု ဝိနယ ပိဋကတ် (စူဠဝါ) တွင် ဟောသည်။

မှန်ပါသည် ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ရှစ်သောင်းလေးထောင်သောဓမ္မက္ခန္ဓာများသည် ဒုက္ခခပ်သိမ်းမှ ကင်းငြိမ်းလွတ်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်သို့သာလျှင် ရှေ့ရုထားကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ နိဗ္ဗာန်နှင့် မစပ်သောတရား ဟူ၍မရှိပေ။

မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဓမ္မသည် “ဧဟိပဿိကဓမ္မ” ဖြစ်သည် နှင့်အညီ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ဧဟိပဿိကဓမ္မ ဖြစ်လေသည်။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် လက်တွေ့ သိရှိခံစားနိုင် သောတရားဓမ္မ ဖြစ်သည်။ သဘောတရားနှင့်လက်တွေ့ အညီအညွတ် ပေါင်းစပ် မိဘို့သာ လိုပေသည်။

အချို့သောသူတို့သည် စာပေ (ပရိယတ်) ဘက်တွင်ကျွမ်းကျင်ကြ၏။ လက်တွေ့လုပ်ငန်း(ပဋိပတ်)မရှိပေ။ အချို့ကား ပဋိပတ် ရှိပါ၏။ သို့ရာတွင် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ပရိယတ်မကျွမ်းနွဲ့စပ် ကျွမ်းကျင်ပြီး ဖြစ်သော အာစရိယာတို့၏ ဝါဒကိုလည်း မခံယူ ထင်ရာ မြင်ရာ လုပ်ချင်ရာကို လုပ်နေကြ၏။ မိမိတို့အလုပ်ကို အဟုတ်ထင်ကာ ဒေသနာနှင့် ညှိနှိုင်းမှု မပြုကြပေ။

ဒေသနာတော်နှင့် မညီညွတ်သဖြင့် လမ်းမှားသို့ ရောက်နေကြသလိုကား ယနေ့ သာသနာ့နယ်ပယ်တွင် အရေအတွက် အားဖြင့်မနည်းလှပေ။ ထိုသူတို့အတွက် ရင်လေးဘယ်ရာကောင်းလှပေသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ “သစ္စာဒီပက ဝိပဿနာ အဖွဲ့”သည် မိမိတို့၏ ပဋိပတ်လုပ်ငန်းစဉ် များကို ပရိယတ် ဒေသနာတော်နှင့်ညီမညီ အစဉ်ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ကြားနာမှတ်သားခြင်း၊ ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ ဥပနိဿယ ဆရာထံတွင် အစဉ်မပြတ် နည်းခံလျက် ပွားများအားထုတ်ခြင်း၊ အမှုတို့ကို ပြုကြသည်။

ယင်းသို့ အဖွဲ့ဝင် တပည့် ယောဂီများအား တရားဟော၊ တရားပြုလုပ်ငန်းများဖြင့် မအားမလပ်ရအောင်အလုပ်များသည့် ကြားမှကျေးဇူးရှင်ဆရာသည်သာသနာတော်အတွက်၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းတယောက် သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက်၎င်း၊ တတ်စွမ်းသမျှ ကျမ်းဂန်များပြုစုခြင်း၊ ဆွေးနွေးလို့သူတို့အား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ပြုခြင်း၊ နည်းနိဿယ အလိဂ်သူတို့အား နည်းလမ်းပြုသခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့လေသည်။

ဒိဋ္ဌိဓမ္မော

ဆရာသည် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးမျိုးတို့နှင့် မကြာခဏ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့၏။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲများတွင် အချို့သော ဆွေးနွေးချက်တို့မှာ ဆွေးနွေးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သာမက အခြားအခြားသော ယောဂီသူတော်စဉ်များအတွက်ပါ အကျိုးများမည့် အချက်များ ဖြစ်နေတတ်လေသည်။ ထိုသို့အများအကျိုးရှိမည့် ဆွေးနွေးမေးမြန်းချက်များ ဖြစ်လာသော အခါ ဆရာသည် ချက်ချင်းမှတ်တမ်းတင်လျက် စာအုပ် စာတမ်း တစောင်အဖြစ် ပြုစုခဲ့သည်။ ပွင့်လင်း စာပေမှ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သော “မဇ္ဈိမပဋိပဒါရှင်းချက်” စာအုပ်နှင့် “သိတာနှင့်သိစရာ” စာအုပ်တို့သည် ထိုဆွေးနွေးပွဲတို့မှ ပေါ်ထွက်လာသော ရလဒ်များပင် ဖြစ်၏။ အချို့သော ဆွေးနွေးချက် စာတမ်းများကို ကား ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အခြေအနေအရ မထုတ်ဝေရသေးပဲ ထားရှိရပေသည်။

“မဇ္ဈိမပဋိပဒါရှင်းချက်”သည် ဦးထွန်းလွင်ဆိုသူနှင့် ၅ရက်တိုင်တိုင် (မဇ္ဈိမပဋိပဒါနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာရေးသာထားသော “မဇ္ဈိမပဋိပဒါလျက်စံ” စာအုပ်ပါအချက်အလက်အချို့ကို မရှင်းလင်းသဖြင့်) မေးမြန်းဆွေးနွေးရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။

“သိတာနှင့်သိစရာ”သည် ဓမ္မာစရိယ ဦးဝေပုလ္လနှင့် တနေ့နှင့်တည ရှေးညောင်သွားရထားပေါ်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့ရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ယင်း “သိတာနှင့်သိစရာ” စာအုပ်တွင် “သိနေကြတာက ပညတ်၊ တကယ်သိရမှာက ပရမတ်”

ဟူသော အဆိုအမိန့်ကို စာဖတ်သူများ ထင်ရှားသိလွယ်စွာ မှီသောငှာ စာအုပ်အမည်ကို “သိတာနှင့်သိစရာ” ဟု မှည့်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့သော စာဖတ်သူများထံမှ စာအုပ်အမည်ပေးပို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဘဝင်မကျသော လေသံများကို ကြားသိရသည်။ ထိုသူတို့သည် ယင်းစာအုပ်ပါ အဓိက ဆွေးနွေးချက်များကို သဘောမပေါက်ကြ၍ ဖြစ်ပေမည်။ သဘောပေါက်အောင် ထပ်ခါထပ်ခါ ဖတ်ပါ။ ဖတ်ပြီးပါက အလုပ်သဘောရောက်အောင် ထပ်ခါထပ်ခါ ပွားများအားထုတ်ကြည့်ပါဟူ၍ အကြံပေးလိုပါသည်။

ကျေးဇူးရှင်ဆရာနှင့် တရားဆွေးနွေးကြရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော တတိယစာအုပ်အဖြစ် ဤ “ဒိဋ္ဌဓမ္မော” ကို ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ “ဒိဋ္ဌဓမ္မော” သည် ဆရာနှင့် စာသင်ဘက်ဖြစ်သော ဆရာတော် သဲကုန်းဦးရေဝတနှင့် ဆွေးနွေးခန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

“ဒိဋ္ဌဓမ္မော” ၏ ထူးခြားချက်မှာ လက်တွေ့ အလုပ်သဘောကို ဒေသနာနှင့် တပြိုင်နက် ညှိနှိုင်းပြုထားချက်ပင် ဖြစ်သည်။

ဆရာတော် ဦးရေဝတသည် ပရိယတ်ကို သင်ရိုးပေါက်အောင် သင်ကြားခဲ့ပြီး တပည့်များအား စာပေပို့ချခဲ့သော စာတတ်ပေတတ် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးဖြစ်သည်။ ပရိယတ်နှင့်စပ်ပြီးသော်လည်း ပဋိပတ်ကို နည်းလမ်းတကျ မလုပ်ရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပဋိပတ်လုပ်ရန် သဒ္ဓါ ထက်သန်နေသူ ဖြစ်သည့် အလျောက် နည်းမှန်လမ်းမှန်ကို စူးစမ်းရှာဖွေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တပါး ဖြစ်လေသည်။

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်သောကျွန်ုပ်တို့၏ဆရာ (ဆရာတော် ဦးရေဝတံတို့အခေါ် ဖိုးပန်) နှင့်မမြှော်လင့်ပဲ တွေ့ဆုံရပြီး “သူတော်ချင်းချင်း သတင်းလေ့ လေ့ ပေါင်းဖက်တွေ” ဆိုသကဲ့သို့ တရားကောင်း ဆွေးနွေးဖြစ်ကြသည်။ တရားရှာနေသော ဆရာတော်အား ဆရာသည် အလုပ်တရားကို လက်တွေ့ပြသပေးခဲ့သည်။ ဒေသနာအရပ်ရပ်နှင့်လည်းညှိနှိုင်းပြခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် “ဒိဋ္ဌဓမ္မော” အမည်ရှိ စာတအုပ် ထွက်ပေါ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤနေရာတွင်ဒိဋ္ဌဓမ္မောဆိုသောပုဒ်ကို အနည်းငယ် ရှင်းလင်း တင်ပြ လိုသည်။ သို့မှသာ အဘယ်ကြောင့် ဤ စာအုပ်ကို ဤအမည် ပေးရကြောင်း သဘောပေါက်ပေမည်။

ဒိဋ္ဌဓမ္မောဟူသည် နိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်ပုဒ်တခုဖြစ်လေသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ “ကိုယ်တိုင်မြင်အပ်ပြီးသောတရား” ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ဓမ္မစကြာသုတ်တော်တွင် သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော အရှင် အညာသိကောဏ္ဍည၏ အနေအထားကို ဖော်ပြရာ၌-

“.....ဒိဋ္ဌဓမ္မော၊ ကိုယ်တိုင်မြင်အပ်ပြီးသောတရား ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပတ္တဓမ္မော၊ ကိုယ်တိုင်ဆိုက်ရောက်အပ်ပြီး သော တရားရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဒိတဓမ္မော၊ ကိုယ်တိုင် သိအပ်ပြီးသော တရားရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရိယောဂါဠ ဓမ္မော၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်အပ်ပြီးသောတရား ရှိသည်ဖြစ်၍။ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော၊ ယုံမှားခြင်း၏ တဘက် ကမ်းသို့ ရောက်အောင် ကူးမြောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍။

ဝိဂတကတံကထော၊ သို့လော သို့လော တွေးတော
 ယုံမှားခြင်းမှ လွတ်ကင်းသည်ဖြစ်၍။ ဝေသာရဗ္ဗပတ္တော၊
 ကြောက်ရွံ့မှုကင်းလျက်ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။
 သတ္ထုသာသနေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်
 အတွင်း၌။ အပရပစ္စယော၊ သိမြင်ပြီးသော ဉာဏ်အစွမ်း
 အားဖြင့် သူတပါးတို့အား ယုံကြည်အားထားခြင်းမရှိ
 လေသောကြောင့်....” ဟူ၍ ဘုရားထံ ရဟန်းပြုရန်
 လျှောက်ပုံကို ဖော်ပြထားလေသည်။

ကိုယ်တိုင်မြင်သိပြီးသောတရားဟူသည် မဂ်တရား ဖိုလ်တရား၊
 နိဗ္ဗာန်တရားပင်ဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာန်တရားသည် ချက်ခြင်းလက်ငင်း
 ချမ်းငြိမ်းမှုကို ခံစားရသော တရားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်သုတ္တ
 နိပါတ်၌ “ဒိဋ္ဌဓမ္မောဘိနိဗ္ဗုတာ” ဟူ၍ ဟောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်သည် “အတက္ကဝေရ” တွေးခေါ်ကြံဆနေ၍ရသော
 အရာမဟုတ်ပေ။ “ဘာဝေတဗ္ဗ” အားထုတ်ကြိုးစားပွားများမှသာ
 “သစ္စိကာတဗ္ဗ” မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော တရားဖြစ်လေသည်။

[အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များသည် မေးစေ့ကိုပုတ်၊ ဒူးကိုနှံလျက်
 နိဗ္ဗာန်ကိုတွေးခေါ်ကြံဆနေကြသည်။ ထိုသို့တိုကား ‘တက္ကဝါဒီ’
 အကြံသမားများသာဖြစ်၍ တမဂ်တဖိုလ်ရနိုင်ဘို့ဝေးပေသည်။]

ဤ“ဒိဋ္ဌဓမ္မော”တွင် ဆရာနှင့် ဆရာတော် ဦးရေဝတတို့၏
 ဆွေးနွေးချက် များသည် လက် တွေ့ အလုပ် ပေး တရား များ
 ဖြစ်လေသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မောကိုလေ့လာခြင်းအားဖြင့် ဓမ္မာနုပဿနာ
 ရှုနည်းကို ပီပီပြင်ပြင် လေ့လာသိရှိနိုင်ပေသည်။

ဒိဋ္ဌဓမ္မာ

ဆရာတော်ဦးရေဝတသည် မူလဓမ္မာစရိယ-ဂဏဝါစက ဘွဲ့ရ ပုဂ္ဂိုလ်တပါးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဝိပဿနာ အလုပ်တရားကို လက်တွေ့လုပ်ကြည့်သောအခါ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြဿနာများ ဝင်ရောက်လာသည်။ ထိုပြဿနာများမှာလည်း ယောဂီတိုင်းလိုလို ဝင်ရောက်လေ့ရှိသော ပြဿနာများ ဖြစ်လေ သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော် သိလိုသော ပြဿနာများကို ရှင်းလင်းပေးခြင်းဖြင့်အခြားအခြားသောယောဂီများအတွက်ပါ ရှင်းလင်းပြီးသား ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဤဒိဋ္ဌဓမ္မာကို ပြုစု ရေးသားခြင်းဖြစ်လေသည်။

တရားအားထုတ်သူတိုင်းလိုလို ယနေ့ တွေ့ကြုံနေ ရသော ပြဿနာမှာ- အာနာပါနကိစ္စဖြစ်လေသည်။ ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ် သက်၍ “အာနာပါန-မဂ်လမ်းစ” ဆိုသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဥပရိ ပဏ္ဏာသပါဠိတော်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာတို့ကို ကိုးကားလျက်၊ ဤ ဒိဋ္ဌဓမ္မာတွင် ဖြေရှင်းပြထားသည်။

တရားအားထုတ်ခြင်း၏ ယထာဘူတကျသော ရည်ရွယ်ချက် ကိုလည်း ဆရာသည် ဤစာအုပ်တွင် ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။ ယောဂီ အများ လိုက်နာမှတ်သားဘွယ်ကောင်း၏။ ဥတ္တရထေရာပဒါန် တွင်ညွှန်ပြသော “သံသရာအပြစ်ကို မြင်မှ ခန္ဓာမှာတရားတွေ့နိုင်” သည့်အကြောင်းကို ဆရာတော်အား ဂဗနဏရှင်းပြခဲ့သည်။

တရားသမားတိုင်း မသိမဖြစ်သော ပညတ်နှင့် ပရမတ် ပြဿနာကို “ပရမတ်ကြည့်မှ အမှန်သိရ” ဆိုသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် သင်တ၊ အသင်တခွဲခြား၍ အကျယ်တဝင့် ဆွေးနွေးတင်ပြထား ပါသည်။

ဆရာဦးကြည်၏

၈

- အသိနှင့်အမှတ် တူ မတူပြသနာ
- စိတ်စေတနာကောင်းနဲ့ သီလသမာဓိပညာအတွက် ရည်ရွယ် အားထုတ်ရင် ပင်ပန်းဆင်းရဲစေကာမူ အတ္တကိလမထဖြစ်- မဖြစ်ပြသနာ
- နေရာပြင်ရင် သမာဓိပျက်သလား
- သမထသမာဓိနဲ့ စတုတ္ထဈာန်ထိအောင် ရထားတဲ့ ကိုယ်တော် မှာ သူ့ဟာနဲ့သူ ဝိပဿနာတက်ပီး ရှုနိုင်-မရှုနိုင်
- အကျင့်နှင့် လေ့ကျင့်မှု ကွဲပြားပုံ
- အာရုံငါးပါးရှောင်၊ အစားခြိုးခြံ၊ အဝတ်ခြိုးခြံပီးကျင့်လျှင် မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျရော့လား

အဲဒါတွေ သော ပြသနာများကို ဤဒိဋ္ဌဓမ္မောတွင် ပြတ်ပြတ် သားသား ရှင်းလင်းထားပေးသည်။

ဝိပဿနာ အားထုတ်ရာတွင် ဣရိယပုထ် လေးပါးအနက် မည်သည့် ဣရိယပုထ်ဖြင့်ပင်အားထုတ်စေကာမူ ခန္ဓာတွင်အသိဉာဏ် သက်ရောက်မှုသာ အရေးကြီးကြောင်းကို သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော် လာ“ယထာ ယထာဝါပနဿကာယော ပဏိဟိတောဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ” ဟူသော ဣရိယပုထ်တိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ပါဠိကို ကိုးကားလျက် ရှင်းလင်းထားသည်။

ဤစာအုပ်သည် ဆွေးနွေးခန်းကို တိုက်ချိတ်မှတ်တမ်းတင် ရေးသားထားသောကြောင့် ဖတ်ရှုရာတွင် ပိုမို ရှင်းလင်းနိုင် ပေးသည်။ ထို့ပြင် ရင်းနှီးသော ငယ်သူငယ်ချင်းချင်း ဖြစ်သော

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

ကြောင့် ပရိယာယ်မာယာမရှိ၊ ကိန်းကြီးခန်းကြီးမပါရင်းရင်းနှီးနှီး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးကြခြင်းဖြစ်ရာ-မဟုတ်လျှင် မဟုတ်ကြောင်း ဟုတ်လျှင်ဟုတ်ကြောင်း တဦးကိုတဦး မထောက်မညှာ ဝေဖန်တင်ပြထားသဖြင့် ဖတ်ရှုလေ့လာသူများအတွက် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းသိရှိနိုင်ပေသည်။

ဒိဋ္ဌဓမ္မောကို ဖတ်ရှုလေ့လာပြီး နည်းယူပွားများ အားထုတ် ကြည့်ကြမည်ဆိုလျှင်-

- ပတ္တဓမ္မော (ကိုယ်တိုင်ဆိုက်ရောက်)
- ဝိဒိတဓမ္မော (ကိုယ်တိုင်သိ)
- ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မော (ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်)
- တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော (ယုံမှားခြင်းကင်းရှင်း)
- ဝေသာရဇ္ဇပတ္တော (ရဲရင့်ခြင်းသို့ရောက်၍)
- အပရပဗ္ဗယော (သိမြင်ပြီးသော ဉာဏ်အစွမ်းအားဖြင့် သူတပါးတို့အား ယုံကြည်အားထားနေရခြင်းမှ ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ရှိလာနိုင်သည်ဟု ယုံကြည် မြော်လင့်သော ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့က ဤ “ဒိဋ္ဌဓမ္မော” စာမူကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် တောင်းပန်လိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဦးထွန်း
(နာယက)

သစ္စာဒီပကဝိပဿနာအဖွဲ့။

မိတ်ဆက်စကားခြီး

အချိန်ကား.... ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်၊ တပို့တွဲလ။

ရန်ကုန်မြို့တွင် မကွေး-ရေနံချောင်း-ချောက်တို့မှ ရောက်လာသော ရေနံမြေသပိတ် အလုပ်သမားသပိတ်များ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသပိတ်များ၊ ပဲခူးဖက်မှလာသော တောင်သူလယ်သမားချီတက်ပွဲများ၊ ဗိုလ်အောင်ကျော် ဈာပနကိစ္စများ-စသည်အားဖြင့် ရှုတ်ထွေးပေလီ ဆူပူ လှုပ်ရှားမှုများဖြင့် အမျိုးသားနိုင်ငံရေး ထကြွနှိုးကြားခဲ့ရာမှ ပင်ပန်းနွမ်းဟိုက်ခဲ့ကြသဖြင့်၊ ခေတ္တအနားယူနေသကဲ့သို့ ငြိမ်သက်လာသောအချိန် ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် မန္တလေးတွင် ရဟန်းတော် ၇-ပါး အပါအဝင် အာဇာနည်ကျောင်းသား-အရပ်သား ၁၇-ဦးကို ပစ်သတ်လိုက်ပြန်သဖြင့်၊ အေးဆေးငြိမ်သက်သလို ရှိနေခဲ့သောရန်ကုန်မြို့တွင် စိတ်တန်းလှည့်လည်၍ အစိုးရကို ဆန္ဒပြမှုများ၊ ရှုံ့ချစည်းဝေးပွဲများဖြင့် ပြန်လည်လှုပ်ရှားခဲ့ပြန်လေသည်။

ယင်းသို့ အေးတခါ-ပူတလှဲ့ ဖြစ်နေသော ဤနှစ်-ဤလတွင် ပြည်ခရိုင်သံကုန်းမြို့နယ်မှအသားညိုညို အသက် ၂၁ -နှစ်၊ နှစ်ဝါရ ဦးရေဝတ-မည်သော ကိုယ်တော်တပါး၊ သူ၏ ခမည်းတော်နှင့် အတူ ကျွန်ုပ်တို့ရှိနေသော ‘ဘုရားကြီးတိုက်’ သို့ စာပေသင်ရန် ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။

ထိုကိုယ်တော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ရှိနေသော ‘သာသနဝံသ’ (ဆွမ်း စားကျောင်း) သို့ ကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးဥတ္တမနှင့်အတူ အပေါ် ထပ်သို့ရောက်လာသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့် ‘စာသုညီဖက်’ ဦးသောဘိတ နှင့် နေရာချင်းကပ်ကာ၊ ကျောင်းဘုန်းကြီး နေရာချထားပေး သဖြင့် မနီးမဝေးရှိပြီး သိကျွမ်း ခင်မင်ခဲ့ကြသည်။ ဦးရေဝတ ဆွမ်းလုံလောက်စေရန် ကျွန်ုပ်တို့ကပင် ဆွမ်းကူဖိတ်ပေးကြသည်၊ ဆွမ်းခံအိမ် ခဲ့ပေးကြသည်၊ စာသင်သား ဘဝ တွင် ချစ်ခင်ကြ သည်၊ ရင်းနှီးကြသည်။ နောင်တွင် ဦးရေဝတမှာ ကျွန်ုပ်နှင့် အထူးပင် ခင်မင်ရင်းနှီးသည်။

ကျွန်ုပ်၏ ဘွဲ့မှာ “ပဏ္ဍိတ” ဖြစ်၍ စာသင်သား ၈၀-ခန့် နေသော သာသနဝံသ တကျောင်းလုံးက ကျွန်ုပ်အား ခင်မင်မှု ဖြင့် “ဖိုးပန်” ဟု ခေါ်ကြသကဲ့သို့ ဦးရေဝတကိုလည်း အထူး ထွေသပိတ်များအကြားမှရောက်လာသောကြောင့် “သပိတ်ကြီး” ဟု ခေါ်ကြလေသည်။ ဦးရေဝတသည် ပြည်မြို့တွင် အောက် စာငယ်များ သင်ကြားပြီးသည့်အပြင် အစိုးရပထမကြီးတန်းကို ပင် အောင်မြင်ခဲ့ပြီး၍၊ အထက်ပါဦးတော်စာကြီးများ ဖောက် ရန် ဘုရားကြီးတိုက်သို့ရောက်လာခြင်းဖြစ်ရာ ယင်းနှစ် ဝါဦးကပင် ရောက်ရှိနေသော ကျွန်ုပ်နှင့် စာဝါတုံ့လိုက်ခဲ့သည်။

ဦးရေဝတမှာ ဉာဏ်လေးသော်လည်း လှုံ့လဝိရိယကား အလွန်ကောင်းသည်။ နံနက်စောစောဆရာတော်၏ မိလိန္ဒပဉ္စာ စာဝါတွင် ပေါင်းတည်ဦးစွာ စာဆိုသည်။ ကျွန်ုပ်က စာစပ် ရသည်။ နေ့ ၁၂-နာရီ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးကောသလ္လ၏ သုတ်သီလက္ခန္ဓာစာဝါတွင် ကျွန်ုပ်စာဆိုသောအခါ ဦးရေဝတက စာစပ်သည်။ ပဌမစာချဆရာတော် ဦးရာဇိန္ဒ၏ညနေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာဝါတွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့အတူ လိုက်ခဲ့ပြီး စာအတူလှည့်ကာ နေလာခဲ့ကြသည်။

၁၃၀၂-ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်လည်း နေရပ်သို့ပြန်သည် ဦးရေ ဝတကား ဘုရားကြီးတိုက်တွင် ငြိနေသေးသည်။ အသက်တူ ဝါထူဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်အား အလွန်လေးစားသည်ဖြစ်၍ နေရပ် ပြန်ရပါသော်လည်း စာအမြဲအဆက်အသွယ်ရှိခဲ့သည်။ ၁၃၁၃-ခုနှစ် ကျွန်ုပ်တောင်တန်းသာသနာပြုကိစ္စနှင့် ကယား ပြည်နယ် လျှိုင်ကော်ရောက်ကာမှ စာအဆက်အသွယ်ပြတ်ခဲ့ပြီး ဦးရေဝတမှာ ဘုရားကြီးတိုက်တွင် မရှိတော့ကြောင်း ဦးဣန္ဒာ စရိယထံမှ စာရသည်။

သို့နှင့် လူချင်းကွဲကွာခဲ့ရသော နှစ်ပေါင်း ၃၅-နှစ်ရှိကာမှ ယခု- ၁၃၃၇-ခု သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့တွင် ကျွန်ုပ်လည်း ရွှေတိဂုံဘုရားကြီးဈေး တင်ထွေးယဉ်၏ သီရိရတနာ စာအုပ်ဆိုင်သို့ စာအုပ်ကိစ္စရှိ၍ ဘုရားကြီး ကုန်းတော်ပေါ်မှ ဖြတ်လျှောက်သွားသောအခါ - ရာ ဟု ထောင့် အရောက်တွင် နောက်ပါ တကာကြီးတယောက်က လွယ်အိပ်တလုံးလွယ်လျက်

ရွှေမှကိုယ်တော်မှာ သင်္ကန်းအညိုရောင်သတ်လျက် ဒုက္ခသင်္ကန်း
ကြီးခြုံပြီး မျက်နှာချင်းဆိုင် လျှောက်လာကာ အနားရောက်မှ
မော်ကြည့်မိရာ-

“ဟာ...သပိတ်ကြီး” ဟု ကျွန်ုပ်၏နှုတ်မှ ရုတ်တရက် အော်
လိုက်မှ “အင်း...ဖိုးပန် ပါလား ဝမ်းသာလိုက်တာဗျာ- ကျုပ်
ကတော့ ခင်ဗျားကို မတွေ့ရတော့ဘူး သေပြီမှတ်နေတာ”

နုပ်- ဒါဖြင့် အခုသရဲခြောက်တယ် မထင်ဘူးလား-

တော်- မထင်ပါဘူး သရဲဖြစ်နိုင်တဲ့လူတွေမှမဟုတ်ပဲ-

ဟုဆိုပြီး သူ့နောက်က ပါလာသောတကာကြီးအား ဟိုတုန်း
က စာသင်ဖက်ဖြစ်ကြောင်း အခုမတွေ့ရသည်မှာ အလွန်ကြာ
သွားပြီဖြစ်ကြောင်း လူချင်း အလွန်ရင်းနှီးကြောင်း စသည်များ
ပြောပြီး - တကာကြီးကတော့ ကျောင်းတကာ ဦးထွန်းသာ ဖြစ်
ကြောင်း လပြည့်ကျော် ၉ ရက်တွင် ကထိန်အတွက် သင်္ကန်း
လာဝယ်ကြောင်း ပြောနေရာမှ-

ကိုယ်တော်- ကဲလာဗျာ စကားအားရပါးရပြောရအောင်
အချိန်ရရဲ့လား-

ကျွန်ုပ်- ကိုယ်တော်နဲ့တွေ့မှတော့ အချိန်ရ ရမှာပေါ့ ကဲ့နေ
တာကြာမှပဲ-

ဆို၍ ရာဟုထောင်ရှိ ခေါင်းလောင်းကြီး တန်ဆောင်းသို့
သွားကာ-

နုပ်- ဒါထက် ပျောက်နေလိုက်တာ အခု ဘယ်မှာနေပြီး
ဘာလုပ်နေသလဲ-

ဆရာဦးကြည်၏

တော်- အခုတော့ နေရပ်မှာပဲ ဒီတကာကြီးတွေ ငိုငိုယိုယိုနဲ့ ပင့်လို့ ၅-နှစ်တာဝန်နဲ့ ပြန်နေတာ အခု ကထိန်ပြီးရင် ၅-နှစ်ပြည့်တာနဲ့ ကိုယ့်တာဝန်ကုန်အောင် သင်္ကန်းလိုက် ဝယ်ပေးပြီး ကထိန်ခေတ်ကုန်အောင် နေရမှာပေါ့-

ထိုအခါ ဦးထွန်းသာဆိုသူ ကျောင်းတကာကြီးက “ဟုတ် ပါတယ်ဗျာ ကျုပ်တို့ ဒီဆရာတော်ထွက်သွားရင် အားလုံးဒုက္ခ ရောက်ကုန်ကြမှာ ဆက်နေဖို့လျှောက်တော့လဲ ကျုပ်ကိစ္စအတွက် ကရိုသေးတယ်ဆိုလို့ ဘယ်သူမှ မလျှောက်ဝံ့ ကြပါဘူး” ဟု သွေးငယ်စွာပြောသည်။

နုပ်- နေပါအုံး ကိုယ်တော် ကိုယ်တော်က ဒီ၅-နှစ် ကျော်ရင် ဘယ်ကိုသွားမလို့လဲ-

တော်- ဒီလိုဗျာ ကျုပ်တို့စာသင်လာတဲ့လူတွေဟာ စာသင်တိုက် တခုခုမှာ စာချပြီးနေရင်နေရမနေရရင်နေကိုမနေချင်ဘူး- နုပ်- ဒါကတော့အမှန်ပဲတပည့်တော်လဲစာသင်ပြီးတော့ခရမ်းမှာ စာချနေတာနောက်ကိုယ့်အရပ်ပြန်ရောက်လို့ စာချစရာမရှိ တော့ တခါထဲထွက်ပစ်လိုက်တာဘဲ အခု ကိုယ်တော်ကော လူထွက်မလို့လား-

တော် - ဟာ မဟုတ်ပေါင်ဗျာ ၁၃၁၂-ခုနှစ် ဘုရားကြီး တိုက်ကထွက်ပြီး နေရပ်ပြန်တယ်၊ ကျုပ်တို့အရပ်က တော ရွာဆိုတော့ စာသင်တိုက်မလုပ်နိုင်ဘူး ဒီတော့ ကျုပ်လဲ မနေနိုင်လို့ ပေါင်းတည်က ဦးစန္ဒာဆိုမှာ စာသွားချနေ တယ်၊ အဲ...သုံးနှစ်လောက်ရှိတော့ နတ္တလင်းဦးစန္ဒာဝရက ပင့်ပြန်တော့ သူ့ဆီမှာလဲ သုံးနှစ်လောက် ကြာမယ်၊

နောက်လဲ- ဇီးကုန်းဦးဝိသုဒ္ဓိတို့ဆီ-ဒီလို့နဲ့ ဘုံမရှိတဲ့နတ်လို့
ဟိုမှာဒီမှာလိုက်လိုက်စာချနေရာက ပြည်ဇောဘိကာရုံတိုက်
မှာနေတုန်း ဒီထကာကြီးတွေ လိုက်လာပြီး ငိုယိုတောင်းပန်
လို့ ၅-နှစ်တာဝန်ခံပြီး နေလာတာ ဒီနှစ်တော့ပြည့်ပြီ-

နုပင်- ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား ဘယ်မှာစာသွားချအုံးမလို့လဲ-

တော်- သူများ စာသင်တိုက် တွေမှာ စာ လိုက် ချ နေ ရ တာ
တော့ တော်လောက်ပါပြီလေ-

နုပင်- ဪ-ကိုယ်ပိုင်စာသင်တိုက်ထောင်မယ်ဆိုပါတော့-

တော်- ဒါလဲမဟုတ်ပါဘူး ဖိုးပန်တို့ ကျုပ်တို့ဟာ အသက်လဲ
မနဲတော့ဘူးနော်- ကျုပ်တို့ ဘုရားကြီးတိုက်မှာ တုန်းက
ညဘုရားဝတ်တက်ပြီးတိုင်း ဆရာတော် ဆုံးမတယ်မှတ်လား
“စာသင်တဲ့အလုပ်လုပ်နေပေမဲ့ညဝါပြီးလို့မအိပ်ခင်အနည်း
ဆုံး အာနာပါနလေး ဘာလေး အားထုတ်ကြ ဒါမှ
မဂ်ဖိုလ်မျိုးစေ့ဖြစ်မယ်” ဆိုတာလေ-

နုပင်- တပည့်တော် သတိရပါတယ်-

တော်- အင်း သတိရတယ် လုပ်မနေနဲ့ ကျုပ်တို့ဟာ သေ
မယ့်အချိန်နီးပြီနော်-

နုပင်- အဲ သေမှာနီးတော့ ကိုယ်တော်ဘာလုပ်သလဲ-

တော်- အာနာပါနလေ ဒီတင်အားမရသေးသို့ လယ်တီ ဆရာ
တော် တရားစာအုပ်... အို... တရားစာအုပ်အမျိုးတော်တော်
စုံအောင်လေ့လာတာပဲ အေးတနဲ့တော့ ကျေးဇူးရှိတယ်၊
စာချတဲ့အလုပ်မရှိတော့ အားရင် တရားစာအုပ်တွေချည်း

ဖတ်ဖတ်ပြီး လေ့လာတာ တော်တော် နေရာကျတယ်
ဖိုးပန်လဲလုပ်နေဘဲ-

နှုပ်- လုပ်ထားပေါ့ အခု ကိုယ်တော်လေ့လာတာတော့ ဟုတ်ပီ
အလုပ်ကကော-

တော်- အလုပ်ကတော့ အာနာပါန ပါဆိုမှ

နှုပ် မဟုတ်ဖူး အရှင်ဘုရား လေ့လာတဲ့ အထဲက ဘာတရား
အားထုတ်သလဲလို့-

တော်- ဒီလိုဗျာ လေ့လာတယ်ဆိုပေမယ့် ရှင်းရှင်းပြောရရင်
ဗဟုသုတလောက်ပဲဖြစ်တယ် တရားလုပ် နိုင် လောက်တဲ့
သဘောကို မရပါဘူး ဒါတော့ ကျုပ်ညံ့လို့ ဖြစ်မယ်
ထင်ပါတယ် ဒါပေမယ့် အခု ဒီဆရာရေးတဲ့စာအုပ်တွေ
ကျတော့ ဒီပြင်စာအုပ်တွေနဲ့မတူဘူးဗျာ၊ ဒါတောင်သူများ
ဆီက ငှါးဖတ်ပြီး ပြန်ပေးရတယ် အခုရန်ကုန်လာမှ တစ်
လုံးဝယ်ခဲ့တာ အကုန်တောင်မရဘူး ကုန်နေသတဲ့-
ဆို၍ တကာကြီးဦးထွန်းသာလွယ်အိပ်ကိုယူပြီး စာအုပ်တွေ
ထုတ်လိုက်သောအခါ “ကျွန်ုပ်ရေးသော-”

မဇ္ဈိမပဋိပဒါရှင်းချက်
အရိယာလမ်း မဂ်စခမ်း

မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်အဖွင့်
သိတာနှင့်သိစရာ
မဇ္ဈိမပဋိပဒါလက်စွဲ

စာအုပ်များဖြစ်နေသဖြင့် ကျွန်ုပ်အံ့အားသင့်နေရာ-

တော်- ဖိုးပန်ကော ဒီစာအုပ်တွေ မဖတ်ဖူးလား-

နုပင်- ဖတ်တာမှ သိတ်ဖတ်ပေါ့- ဒီဆရာနဲ့တောင် တပည့်တော်
သိတယ်-

တော်- အေးဗျာ ကျုပ်လဲ သိချင်တယ် အဲဒီဆရာကြီးနဲ့
အားထုတ်နည်း ဆွေးနွေးရရင် ကျုပ်ထွက်မယ်ဆိုတာ
ဟိုဇင်းကျိုက်တောင်ဖက်မှာ တရားသွားအားထုတ်ချင်တာ-

နုပင်- ဪ... ရပါတယ် တပည့်တော် တာဝန်ယူပါတယ်၊
ဒါထက်အရှင်ဘုရား ဒီဆရာရေးတဲ့ စာအုပ်တွေ လေ့လာ
တော့ အယူအဆနဲ့ ပတ်သက်လို့ သဘာဝကျရဲ့လား-

တော်- ကျပါပြီလားဗျာ ကျုပ်အနေနဲ့ ပေါ့လေ အာနာပါန
ကလဲ့လို့ ဘာမှ ထိထိရောက်ရောက်အားမထုတ်ဖူးသေးပေ
မယ့် ကိုယ်တိုင်သိတော့မလို့ မြင်တော့မလို့ပဲ-

နုပင် ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား ဒီစာအုပ်တွေထဲ ရေးထားတာတွေ
အားလုံး သဘောကျတယ်ပေါ့ မကျတာကော ရှိသေး
သလား-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

တော်- အားလုံး သဘောကျတယ် ဆိုရလောက်အောင် ဒီစာ အုပ်တွေ အားလုံးမဖတ်ရသေးပါဘူး ဒါပေမယ့် တချို့ နေရာ ဘဝင်မကျတလေးတွေလဲ ရှိတာပဲ အဲဒီဆရာနဲ့ တွေ့ရမယ်ဆိုရင်တော့ ပြေလည်ကောင်းပါရဲ့လေ ကျုပ် ဖတ်ရတာက ဟောဒီ မဇ္ဈိမပဋိပဒါရှင်းချက်ရယ်၊ အနိယာ လမ်း မဂ်စခမ်းရယ်၊ မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်အဖွင့်ရယ် ဒီသုံး အုပ်ပဲ-ဒါတောင် အိုးသည်ကုန်း ဘုန်းကြီးဆီက ငှါးဖတ် ရတာ သူလဲ 'မင်းလှ' က ရလာသတဲ့-

နုပင်- ထားပါတော့လေ အရှင်ဘုရားက ဘုရားကြီးတိုက်မှာ သင်ရိုးသုံးခေါက်လောက် ဖောက်ပြီးဖြစ်လို့ ပရိယတ္တိမှာ တော့နေရာကျနေပီ၊ ပရိယတ္တိနေရာကျလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပဋိပတ္တိကျတော့လဲယထာဘူတပြုလိုက်ရင် မခဲယဉ်းပါဘူး- ဒီတော့ အဲဒီဆရာဆီမှာ တပည့်တော် လေ့လာထား သလောက် အရှင်ဘုရား အလုပ်သဘောပေါက်အောင် ဆွေးနွေးချင်တယ်ဘုရား အချိန်ရပါ့မလား-

တော်- ဒီအတွက်နဲ့ဆို အချိန်ရပါတယ်- ကဲ...တကာကြီးလဲ နားထောင်နော်--

နုပင်- အရှင်ဘုရားနဲ့ဆွေးနွေးချက်တော့ တပည့်တော် နဲ့နဲ့ထုတ် နှုတ်ရေးမှတ်ထားမယ် အတိုကောက်ပေါ့လေ နောက် စာတအုပ် လုပ်ချင်လုပ်ရအောင်-

၂၀

ဆရာဦးကြည်၏

တော်- ကောင်းပါတယ်-ဖိုးပန်က-ဟိုဘုန်းကတောင် အုန်းခဖ
လက်ရေးတို့တတ်ထားတာပဲ'ရမှာပေါ့-ဒါပေမယ့်ခင်ဗျား
ဆရာနဲ့ဆွေးနွေးမှ မှတ်ရင်ပိုကောင်းမယ်ထင်တယ်-

နပ်- ဒါလဲရပါတယ် .

ဆို၍ ဆွေးနွေးပွဲကိုစတင်လေသတည်း -

သာသနာတော်တွင်းကားပြန်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ဓာတ်ကြည့်တိုက်
ထမ္မာဆေး - ရန်ကုန်။

“နမော သစ္စဒီပကဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ”

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၂-ရက်(၁၆-၁၀-၇၅)

အာနာပါန မဂ်လမ်းစ

- နုပ- ကဲ...အရှင်ဘုရားဘာသိချင်သလဲ၊ ဘာဆွေးနွေးမလဲ
- တော်- အာနာပါန ဆွေးနွေးချင်တယ်။ အဲဒီဆရာရေးတဲ့စာအုပ်
တွေမှာတော့ အာနာပါနမပါဘူး အဲဒါတစ်ခု ကျုပ်က
ဘဝင်မကျဘူး အာနာပါနဆိုတာ မဂ်ဖိုလုပ်ငန်းရဲ့အစ
မဟုတ်လား-
- နုပ- မဂ်ဖိုရအောင် သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်လုပ်ရတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်
အစဟာ ကာယာနုပဿနာပဲ ကာယာနုပဿနာရဲ့အစဟာ
အာနာပါနဘဲ ဒီတော့ အာနာပါနဟာ မဂ်လမ်း ဖိုလ်
လမ်းရဲ့အစလို့ ဆိုကြတာထင်ပါရဲ့ ကိုယ်တော်က အာနာ
ပါနကို တော်တော်အားထုတ်ဖူးလို့လား-
- တော်- သိပ်လဲအားထုတ်ဖူးတယ်မဟုတ်ပါဘူး တခြားလုပ်ငန်း

တွေ့ထက် လေ့ကျင့်ရတာလွယ်လို့ တတ်နိုင်သလောက် အားထုတ်တာပါ-

နုပိ- ဒါထားပါတော့ ဒီအာနာပါနကလဲ့ပြီး တခြားတရားတွေ အားထုတ်ကြည့်ဖို့ကော စိတ်မကူးဘူးလား-

တော်- နေပါအုံးအာနာပါနဟာ တရားမဟုတ်ဘူးလားမဂ်ဖို့လ် နိဗ္ဗာန်မရနိုင်ဘူးလား ဒီမှာဖိုးပန် ခင်ဗျားနဲ့ ကျုပ်နဲ့ဟာ ညီအကိုအရင်းလိုလဲ ခင်မင်ကြတယ် စာလဲအဇ္ဈလိက်ခွဲ ကြတယ်၊ တယောက်အကျိုးလဲတယောက် ဆောင်ခွဲကြ တယ် အဲဒီတော့ကျမ်းဂန်အရ လက်တွေ့အရ တွေ့ရသိရရင် ပြောသာပြော ကျုပ်ကလဲ အခုတရားကို အားထုတ်ချင်လို့ ရှာနေတာ ဖိုးပန်နဲ့တွေ့လို့ တရားလမ်းမှန် လက်တွေ့နည်း ရှာရင် ဇင်းကျိုက်မှာ သွားအားထုတ်ချင်တယ်၊ အခု အသက်ပဲခြောက်ဆယ်ပြည့်တော့မယ် ကိုယ့်အတွက် ကိုယ် လုပ်ချင်နေလို့ပြောတာပါ-

နုပိ- ဒီလိုဆိုရင် ရှင်းရှင်းပြောမယ် ဒီစာအုပ်တွေဟာ တပည့် တော်ရေးတာ တပည့်တော် အခုတရားဟော တရားပြနေ တယ်လေ-

တော်- ဟောဗျ ဪ...ဆရာဦးကြည်ဆိုတာ-

နုပိ- ဟုတ်တယ် တပည့်တော်-

တော်- ဒါကြောင့် စာအုပ်ထဲမှလဲ အာနာပါနမတွေ့ဘူး အခုလဲ အာနာပါနကိုပဲ ကာဆီးကာဆီး လုပ်နေတာ အာနာပါနကို တော်တော်ကြောက်နေတယ်ထင်ပါရဲ့-

ဒိဋ္ဌိဓမ္မော

နုပင်- မကြောက်ပါဘူး လုပ်သလောက်ခရီးမရောက်လို့ပြောတာ .

တော်- ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဆိုတယ်မှတ်လား-အာနာပါနဟာ ‘မဟာပုရိသဘူမိ’လို့-

နုပင်- အိုး-ဒုက္ခပါပဲ ဘယ်လို မဟာပုရိသဘူမိလဲ--

တော်- ‘ဣဒံ ပန အာနာပါနသ္မိတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂရုကံ ဂရုဘာဝနံ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓပုထ္တာနံ မဟာပုရိသာနံ ယေဝ မနသိကံ ဘူမိဘူတံ’ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာ-၂၇၆)

အဲဒါပေါ့ဗျ- ဒီအာနာပါနသ္မိတိကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ ပွားများရာမှာ လေးနက်တယ်၊ လေးလေးစားစား ရှုပွားရမယ်- ဘုရားတို့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သာဝကတို့ဆိုတဲ့ ယောက်ျားမြတ်တို့သာပွားများသင့် ပွားများထိုက် နှလုံးသွင်းထိုက်တဲ့ တရားလို့ဆိုတယ်မဟုတ်လား-

နုပင်- အင်း-ဒီအဋ္ဌကထာပါဠိကို တော်တော်သဘောကျနေတယ် ထင်တယ်- သူ့အဓိပ္ပာယ်ကို တပည့်တော်ကောက်ပြမယ်- ‘အဲဒီ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ-တဲ့၊ အင်မတန်ရှုရာမှာ ဝန်လေးတယ်- ခက်ခဲတယ်တဲ့ အဲဒါကြောင့် ဘုရားတို့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ မြတ်စွာဘုရားရှဲ့သားတော်ကြီးဆိုတဲ့တကယ် အာဇာနည် မဟာပုရိသဆိုတဲ့ ယောက်ျားမြတ်တို့သာ ပွားများအားထုတ်သင့်တဲ့တရား’လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်လေ-

တော်- ဒီလိုဆိုရင် တခြားလူတွေတော့မရဘူးလား-

နုပင်- တခြားလူတွေမရကြောင်း အဋ္ဌကထာမှာ အရှင်ဘုရား ဆက်ဆိုကြည့်ပါ-

‘...နစေတုတ္တရံ၊ န စတုတ္တရသတ္တသမာသေဝိတံ-’ တဲ့လေ-
အသက်ရှုတတ်ရုံသိတတ်ရုံ၊ ရှုရုံတတ်သောသူတို့ရဲ့ အရာ-
မဟုတ် သူ့သူငါငါ လူတိုင်းရှုနိုင် သိနိုင်သောတရား
မဟုတ် တဲ့

တော်- နို့ဒါဖြင့် အထက်တန်းပုဂ္ဂိုလ် ၃-မျိုးကလဲ့လို့ တခြား
လူတွေ မရှုကောင်းဘူးပေါ့-

နုပိ- အား ကိုယ်တော်-တပည့်တော်ကို ဒုက္ခမပေးပါနဲ့ လူတိုင်း
ရှုကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် တရားရပါတယ်ဆိုတဲ့ အဆင့်
အတန်းတော့(ဈာန်တို့မဂ်တို့) မရနိုင်ပါဘူး-

တော်- ရှုရက်သားနဲ့ ဘာဖြစ်လို့မရတာလဲဗျာ-

နုပိ- ကိုယ်တော် ဒီအဋ္ဌကထာကို မျက်ခြေမပြတ်နဲ့ နော် ဆက်ပြ
တာကိုကြည့်-

‘ယထာ ယထာ-မန သိကရိယတံ’

‘အကြင် အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း အားတုတ်မယ်-ရှုပွားမယ်-
ကျကျနန နှလုံးသွင်းမယ်ဆိုရင်’

‘တထာ တထာ ..’ ညွှန်ပြချက်အတိုင်း အားထုတ်

သူဟာ-

‘သန္တဉ္စေတု ဟောတံ’

‘အာရုံဖြစ်တဲ့ထွက်လေဝင်လေနဲ့တကွ ရှုနေမှတ်နေတဲ့
(အာရမ္မဏိကပေါ့လေ) အသိတရားပါ သိမ်မွေ့ သိမ်မွေ့
လာရာက ငြိမ်းသွား၊ ပျောက်သွားတတ်သတဲ့’ နောက်ပြီး-

‘သုခမဉ္ဇ-’နူးညံ့ နူးညံ့လာရာက ပို၍ပို၍ နူးညံ့သိမ်
 မွေ့လာပြန်သတဲ့-
 ဪ- အရှင်ဘုရား တကယ်ပြောနေတာ ဘယ်နှယ်ရီနေ
 သလဲလို့-

တော်- အကြောင်းရှိလို့ပါ- နောက်ပြီးပြောပါမယ်-
 နှုပ်- ဟာ-အရှင်ဘုရား-အခုပြောပါ တပည့်တော် ရှုတ်တဲ့စာ
 မှားနေသလား-

တော်- မမှားပါဘူးဗျာ ဒီအလုပ်လုပ်တော့ ဒီအဋ္ဌကထာပါဠိကို
 အရဆောင်ထားတာပဲ ကျုပ်က အဓိပ္ပာယ် တမျိုးကောက်
 ထားတာ၊ အဲကျုပ်အားထုတ်တာကြောတော့ ဟုတ်တယ်ဗျာ
 မကြာခဏဆိုသလို ရှုရင်းမှတ်ရင်းနဲ့ သိမ်မွေ့ သိမ်မွေ့ လာ
 ပြီး နောက်တော့ ပျောက်ပျောက်သွားတာ ဒီအဋ္ဌကထာ
 အဆိုအတိုင်းပဲ အဲဒါသဘိရလို့-

နှုပ်- ဒီတော့ အရှင်ဘုရားက ငါတော့တရားရမီ စျာန်ရမီလို့
 မထင်ဘူးလား-

တော်- အား တိုးတိုး ကိုယ့်ဟာကိုယ်တော့ ထင်တာပေါ့ဗျာ
 သူများတော့ ဘယ်သူမှမပြောဘူးပါဘူး-

နှုပ်- တန်တော့ ဒါကြောင့် ဒီအာနာပါနဲ့ပဲ တွယ် ကပ်နေတာ
 ကိုး အဲဒီလိုဖြစ်တော့ ခဏခဏစျာန်မဝင်စား ကြည့်ဘူး
 လား-

တော်- ဟာ-စျာန်တော့ဘာတော့ မပြောပါနဲ့ဗျာ ခဏခဏတော့
 အဲဒါပုံပြုကြည့်တာပေါ့-

နုပိ- အဲဒါအရှင်ဘုရားမှ ဒုက္ခအကြီးအကျယ်တွေ့တာပဲ- ဒါမျိုး
တွေ့ကြောင့် ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကို-

‘တသ္မာ ဧတ္ထ ဗလဝတီသတိစ ပညာစ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ’
ဘယ်နှယ်လဲကိုယ်တော်အဋ္ဌကထာဆရာက ‘အဲဒါကြောင့်တဲ့
ဒီအာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သိမ်
မေ့လို့ လွတ်သွားတာမျိုး၊ နူးညံ့လို့ မရှုနိုင်တော့တာမျိုး၊
ငြိမ်းသွားလို့ ရှုမရတာမျိုး မဖြစ်အောင်သဘိအားကောင်း
ဖို့လိုတာရယ်၊ ဘယ်လောက် နူးညံ့နူးညံ့ ရှုနိုင်တဲ့ အား
ကောင်းတဲ့ ရှုဉာဏ်ရယ် အလွန်လို့ပါတယ်’ လို့ဆိုတာပေါ့-
အခုနပြောသလို လူတိုင်းတော့ ရှုတာပေါ့၊ အဲဒီရောက်ရင်
မေ့သွားတဲ့လူနဲ့ အိပ်ပျော်သွားတဲ့လူနဲ့ပဲ-

တော် ဖိုးပန်ကော ရှုဘူးသလား-

နုပိ တရားရှုစတုန်းကတော့ ရှုဘူးပါတယ်- အဲဒီလိုပဲ တဖြည်း
ဖြည်းနဲ့ သိမ်မေ့ သွားရာကနေ ပျောက်သွားတာပဲ နောက်
အိပ်ပျော်သွားတာပဲ နောက် ခဏခဏဒါပဲ လုပ်နေတယ်
အဟုတ်မှတ်လို့ နောက်မှ မနဲ့ဖျောက်ပစ်ရတယ်၊ သူ့စွဲတာ
ဘိန်းစွဲတာထက် ဆိုးသေးတယ်-

တော်- ကျုပ်ကိုတော့ စောင်း မပြောပါနဲ့ဗျာ အဋ္ဌကထာ
ဆိုတာကတော့ ဒီအတိုင်းကိုဆိုတာပဲ အဲဒါကို ကျုပ်က
ပြောင်းပြန်ကောက်နေတော့ ငါတို့ကို အားပေးတာပဲလို့
ထင်နေတာကိုး-

နုပိ ကိုယ်တော့ဟာက ‘မထိုင်ခင်က ခြေဆင်း-မလင်းခင်ကနိုး’
ဆိုသလိုဖြစ်နေပီ တကယ်တော့လဲ ဒီအာနာပါနဟာနကိုက

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

သိမ်မွေ့တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်လို့ သူ့လမ်းစဉ်အရ သူ့သိမ်မွေ့
တာကိုရတဲ့ ယောဂီဉာဏ်လိုက်နိုင်ဖို့ လိုတဲ့သဘောကို ပြော
တာပါ မရှုကောင်းတာတွေ မဟုတ်ဘူး မရှုနိုင်တာကို
ပြောတာ

တော်- အလုပ် အနေနဲ့တော့ ကျုပ်တို့က အတွေ့အကြုံ ရှိတာ
မဟုတ်တော့ တခခတွေ့လာရင် ဒါဟာ မှန်သလား မှား
သလား မဝေဖန်နိုင်လို့ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းပဲယူပြီး ဇင်းကျိုက်
ဖက်သွားမလို့ပြောတာ-

နုပင်- အရှင်ဘုရား တရားတော်ရဲ့ သဘာဝကို မိမိရရသဘော
ပေါက်ရင် ဇင်းကျိုက်သွားဖို့လဲမလိုပါဘူး ဘယ်ရိပ်သာမှ
သွားဖို့လဲမလိုပါဘူး ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ ကိုယ်သိနိုင်တာပဲ မိမိ
ကိုယ်တိုင် ခန္ဓာမှာ ယထာဘူတ သဘာဝမှ မသိရင်တော့
ဘယ်သွားသွား ဘာမှရမှာမဟုတ်ဘူး ဒါကြောင့် တပည့်
တော်တို့ ညွှန်ပြရာမှာ ‘ရိပ်သာမှာတရားမရှိခန္ဓာမှာရှိသည်’
လို့ ဟောညွှန်ပါတယ် ‘ဒါဖြင့် ရိပ်သာတွေကို သွားနေ
ကြတာဟာ အပိုလား’လို့မေးရင်တော့ မပိုပါဘူး ‘စိတ်
အေး-လက်အေး ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ အချိန်ယူပြီး ရှုနိုင်အောင်
သွားတာ’ဆိုရင်တော့ မှန်ပေတာပေါ့ တကယ်တော့လဲ
ဘယ်ကိုသွားသွား မသွားသွား ဘယ်တော့ဘယ်တောင်ကို
ထွက်ထွက် မထွက်ထွက် ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ ကိုယ်သိမှ တရားရှု
လို့ရပါတယ်-

တော်- အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းရဲ့ သိမ်မွေ့နူးညံ့ သွားတာဟာ
ဓမ္မတာနော်-

နုပင်- ဟုတ်တယ်လေ ပါဠိတော်ကလဲပဲ-

‘ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿံမိတိသိက္ခတိ၊
ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿံမိတိ သိက္ခတိ’
လို့ ‘ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီး
ကလဲ-

‘သတိမြဲရာ ပထမာ ဒု မှာရှည်တိုသိ’
‘လုံးစုံလင်းရာ-တဉ်သာ-စ မှာငြိမ်းစေဘိ’
လို့ ဆိုတာပဲ- ဒါတွေကိုပြောနေရတာလဲ တပည့်တော်တို့က
ဝိပဿနာကို အဓိကထားလို့သာ ပြောရတာပါ သမထ
အနေနဲ့ကတော့ ပျော်စရာပေါ့-

တော်- နို့ဝိပဿနာဖြစ်အောင် မရှုနိုင်ဘူးလား

နုပင် ရှုတတ်ရင် ခန္ဓာနဲ့စပ်လို့တော့ ဝိပဿနာမဖြစ်တာ ဘာမှ
မရှိဘူး ဒါပေမယ့်အသိဉာဏ်ဟာ အခု အာနာပါနု သိမ်
မွေ့ သွားလို့ မရှုနိုင်တာ ငြိမ်းသွားလို့ ရှုမရတာ လုံးဝ
ဖြစ်လို့မရဘူး-

တော်- ဒါဖြင့် တော်တော့ကို ဂရုစိုက်ရမှာပေါ့ ဘယ်သူပဲ
မလဲ-

နုပင်- အဲဒါကြောင့်ပေါ့ ကိုယ်တော် မြတ်စွာဘုရားက-
‘နာ ဟံ ဘိက္ခဝေ မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ
အာနာပါနုဿတိ’ ဝဒါမိ’

(ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်-၁၂၇)

‘ဘိက္ခုဝေ - ချစ်သားတို့၊ မုဋ္ဌဿတိဿ - သတိလွတ်
 သောသုအား၊ ဝါ-ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌- ဂရုစိုက်မှု အား
 နည်းသော သုအား၎င်း၊ အသမ္ပဇာနဿ ကိလေသာကို
 သတ်တတ်သောအသိဉာဏ်ပညာ အားနည်းသောသုအား
 ၎င်း၊ အာနာပါနဿတိ - ထွက်လေဝင်လေကို သတိ
 မလွတ်စေပဲ ကပ်၍ ရှုအပ်သော အာနာပါနဘာဝနာကို၊
 နဝဒါမိ ငါဘုရားမဟော’တံ

တော်- ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါဥပရိပဏ္ဍာနအာနာပါနဿတိသုတ်ပဲ-
 နောက်ပြီးတော့လဲ- မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်မှာလဲ
 ဟောထားတာပဲ-

နုပ- အဲ ကိုယ်တော်လဲ စာတွေတော်တော်မှတ်မိသားပဲ-

တော်- ကိုယ်က အာနာပါနလုပ်တော့ အာနာပါနဆိုင်ရာပါဠိ
 တော် အဋ္ဌကထာတွေ စပ်စုထားရတာပေါ့-

နုပ- ဒါထက် အရှင်ဘုရား အခု ကျောင်းတို့ အရပ်တို့ စွန့်ပီး
 ဇင်းကျိုက်ဖက်သွားမယ် တရားအားထုတ်ချင်တယ် ဆိုတာ
 ဘာရည်ရှယ်ချက်နဲ့ လုပ်မှာလဲ အတိအလင်း ပြောနော်
 လူရင်းချင်းပဲ ကူညီစရာရှိရင် ကူညီရအောင်လို့-

တော်- ဟုတ်ပီ ကူညီမယ်ဆိုတာ ကျုပ်တော့ အင်မတန် ဝမ်း
 သာပါတယ်၊ ဟိုစာသင်သားဘဝတုန်းကလဲ ကူညီတာပဲ
 အခုလဲကူညီရမှာပါ- တရားလုပ်ချင်တယ်ဆိုတာက စော
 စောတုန်းကပြောသလို အသက်လဲကြီးလာပီ မြတ်စွာဘုရား
 သာသနာမှာ ဂန္ထဓုရ ရယ်၊ ဝိပဿနာဓုရ ရယ်လို့ ရှိရာမှာ-

သိတဲ့အတိုင်း ကိုယ် ကိုယ်တိုင်လဲ ထိုက်သလောက် သင်
 ကြားခဲ့ပြီးပီ နောက်ပီးတော့လဲ နှစ်ပေါင်း ၃၀ လောက်
 စာပေပို့ချလို့ ပရိယတ္တိတာဝန်လဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပီးပီ တခါ
 ကိုယ့်ပစ္စည်းလေးပါး တကာ တကာမတွေ့အတွက် ၅ နှစ်
 ဘုန်းကြီးလုပ်ခဲ့ရပီးပီ အဲဒီတော့ ဘာကျန်သေးသလဲဆို
 ‘တောထွက်ရင်ထွက်-မထွက်ရင်သူထွက်’ ဆိုသလို ဒီအရွယ်
 နဲ့ လူထွက်ဖို့လဲနေရာမကျ - ကိုယ့်ဆန္ဒကလဲ ‘ဝိပဿနာဓုရ’
 သာလုပ်ဖို့ကျန်တော့ ဒါကိုအရေးတကြီးဖြစ်နေတယ်-
 ထိုအခါတွင်ကျောင်းတကာ ဦးထွန်းသာက ‘ဟုတ်ပါတယ်
 ဗျာ ကျုပ်တို့အရပ်က ကျောင်းမှာ ဘာမှလိုလေသေးမရှိ
 အောင် ပြည့်စုံပါတယ် ဘုန်းကြီးထွက်သွားမှာစိုးလို့ ဘာ
 မဆိုအကုန် တရွာလုံးက ဂရုစိုက်ကြတယ်၊ အရှင်ဘုရား
 ဘာအလိုရှိသလဲ လျှောက်လဲ ဘာမှမလိုဘူးဆိုတော့ ဘာမှ
 မလုပ်ပေးတတ်ဘူး တရားပဲ သွားအားထုတ် မယ်ချည်း
 ပြောနေတာ ကျုပ်တို့ကလဲ (အခုတော့ ဖွင့်ပြောပါ့မယ်)
 သိတ်မယ့်ဘူး ဘုန်းကြီးတရားအားထုတ်တာ ဒီလဲတခါမှ
 မတွေ့ရဘူး ဒို့ဆီက အထွက်ကောင်းအောင် ပြောတယ်ပဲ
 ထင်တယ် နောက်ပီး တရားသွားအားထုတ်မယ်ဆိုတော့
 တားလဲမတားရဲအောင် ပြောတာပဲလို့ ထင်ကြတယ်၊ အခု
 စောစောက ဆရာနဲ့ ပြောတော့မှ အမှန်တရားအားထုတ်
 နေကြောင်းသိရတာရယ် အခုဆရာဆီမှာ တရားတောင်း
 ယူနေတာတွေမှ တကယ် အားထုတ်ချင်နေတယ် ဆိုတာ
 တော့ အမှန်ပါဗျာ-

နုပင်- ကဲ အားထုတ်ချင်တာတော့မှန်ပီ ဘာဖြစ်ချင် လိုချင်လို့ အားထုတ်မှာလဲ-

တော်- နိဗ္ဗာန်ပေါ့ဗျာ-

နုပင်- ကိုယ်တော် ဒီလို သူပြောလူပြော ပေါ့ပေါ့မပြောနဲ့လေ-

တော်- နို့ ဘယ်လိုပြောရမှာလဲ ကျုပ်တို့ဘုရားရဲ့ ဝါဒဟာ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်လား အဲဒီဒုက္ခခပ်သိမ်းအေးငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်လို့ပါ-

နုပင်- နိဗ္ဗာန်ကိုတိုက်ရိုက်ရတာက ဝိပဿနာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာအဆင့် ဆင့်ဖြစ်ပီးမှ နိဗ္ဗာန်ရတာက ဒါန သီလ သမထ ဝိပဿနာ ဆိုတော့ ကိုယ်တော်က ဘယ်လိုဟာမျိုး....

တော်- အို...နိဗ္ဗာန်ကို တိုက်ရိုက်ရောက်တဲ့ ဝိပဿနာပဲ လိုချင် တယ်၊ တခြားဝိဇ္ဇာမျိုး မဟုတ်တဲ့ စရဏ တရားတွေ ကတော့ များခဲ့ပါပြီလေ

နုပင်- အဲမယ် ဒီလိုဆိုတော့လဲ သပိတ်ကြီးက သိတ်ဟုတ်ပါလား-

တော်- ဟုတ်တယ်လေ ကျုပ်တို့ဘုရားသာသနာမှာ ဒါအရေး အကြီးဆုံးပဲဟာ-

နုပင်- အခု တပည့်တော်လျှောက်ထား တခြားကြောင့်ဟုတ်ဖူး တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဥတ္တရထေရာပဒါန်မှာ ညွှန် ပြသလို 'သံသရာအပြစ် ကိုမြင်မှ ခန္ဓာမှာတရားတွေ့နိုင်တာ' ဆိုတော့ သံသရာအပြစ် မြင်မမြင် - တကယ်သံသရာဘေး ကြောက်မကြောက် အဲ သံသရာကို ကြောက် လာတော့ သံသရာခန္ဓာလွတ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဉာဏ်အရောက်မြန်တာပေါ့

တော်- အဲ ဟုတ်ပီ ဒီသံသရာဘေး မြင်လို့လဲပဲ မြန်မြန်တရား
 အားထုတ်ချင်တာပေါ့ သံသရာခန္ဓာဒုက္ခတော့ စာသင်လို့
 ပြီးကထဲက အတော်အတန် သဘောပေါက်တယ်၊ နောက်
 ပေါင်းတည်မှာ စာချနေတော့ တောရွာကစာလာသင်တဲ့
 ဦးဇင်းတပါးရဲ့ ရောဂါဝေဒနာ ဖြစ်တော့ သူ့တကာ
 တကာမကြီးတွေ မြင်ရတော့ရတာနဲ့ ဘယ်လိုသံဝေဂ ဝင်
 သွားသလဲလို့ ကိုယ့်ကိုယ်တော်က ကိုယ်မသိဘူး အဲဒီကထဲက
 တောထွက်မယ် တရားအားထုတ်မယ် ခန္ဓာရတဲ့ အပြစ်ဟာ
 တယ်ဒုက္ခကြီးပါလားလို့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်နေတာ ခုအထိပဲ
 အဲဒါကြောင့်ပါ။

နုပ- ဒါဆို အရှင်ဘုရားမှန်ပီပဲ ဒီခန္ဓာသံသရာက လွတ်ချင်တဲ့
 သံဝေဂအမှန်ပဲ ဒီတော့ တပည့်တော် လိုရင်းလျှောက်မယ်
 အရှင်ဘုရား အာနာပါနကို အသာထား၊ နောက်သတိ
 ပညာမှန်လာတော့ အာနာပါန ဖြစ်ဖြစ် ဘာဖြစ်ဖြစ်
 အားလုံး ရှုလို့ရပါတယ်၊ တပည့်တော်က ပရမတ်ကို
 တိုက်ရိုက်ရှုနိုင်တဲ့ တရားပြမယ် ဒါလိုရင်းကိုပြောတာ-

တော်- ဟုတ်ပါပီ အာနာပါနဖြစ်ဖြစ် ဘာဖြစ်ဖြစ် ဖိုးပန်တို့
 အားထုတ်တဲ့ နည်းသာ ယ ထာ ဘူ တ ကျကျ ညွှန်ပြပါ
 အလုပ်သဘောဖြစ်ရင် သဘောကျပါပြီ၊ အဲ အာနာပါနကို
 အသာထားပါဆိုတော့ ကျုပ်ကလဲ အာနာပါနက လွဲလို့
 ဘဲမှ လေ့လာထားတာ မရှိတဲ့အတွက် အားထုတ်ရမယ်
 တရားကိုသာ ပြောပြပါ လေ့လာ အားထုတ်ဖို့ တာဝန်
 တော့ ကိုယ့်တာဝန်နဲ့ကိုယ်ပေါ့ ကျုပ်ကိုလဲ ပြောစရာရှိရင်

အားမနာနဲ့ တပည့်လို ညီအကိုလို သဘောထားပြီး ဟော ပြစမ်းပါ-

နုပင်- တပည့်တော်ကိုတော့ စာသင်သားဘဝတုန်းကလို ညီအကို သဘောထား၊ တရားကိုတော့ ဘုရားရဲ့ တရားလို့သဘော ထားနော် တရားပြောရတာက - အရေးမကြီးဘူး-အခု-၅ နာရီတောင်ရှိပီ-

တော်- ဖိုးပန်ဘဲကိစ္စရှိနေသေးလဲ-

နုပင်- တပည့်တော် ကိစ္စက - တရားလောက် အရေးမကြီးပါဘူး နောက်မှလုပ်လဲ ရပါတယ် - ကိုယ်တော် အခု ဘယ်မှာ တည်းခိုသလဲ-

တော်- ဥယျာဉ်တိုက်မှာ တည်းပါတယ်-

နုပင်- ဥယျာဉ်တိုက်ဆိုတော့ တပည့်တော် နေတာနဲ့ နီးပါတယ် ကျောင်းကိုပြော နောက်နေ့ကျ ကျောင်းမှာ လာဆက် ပြောမယ်-

တော်- နက်ဖန် ကျောင်းကို လာမယ့်အစား နေ့ ၁၁-နာရီ ဒီတန်ဆောင်းကိုပဲ လာနိုင်ရင်လာပါ-ဘုရားမှာပြောရတာ ကောင်းပါတယ်-

နုပင်- ဒါဖြင့်လဲ လာတာပေါ့ ဒီနေ့လဲ ဒီမှာအချိန်ရသလောက် ပြောမှာပေါ့-

တော်- အင်းဒါဖြင့်-ဘာက စလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ပြောပေတော့ ကျုပ်သဘောမရှင်းတဲ့ အခါလဲမေးမယ်နော်-

နုပင်- အဲဒါမှပေါ့-ကိုယ်တော် သဘောမရှင်းရင် အလုပ်မဖြစ်ဖူး ရှင်းကိုရှင်းမှရမှာ-နောက်ပြီး ဒေသနာနဲ့မကိုက်ဖူး ထင်တဲ့

နေရာလဲ ဆွေးနွေးပါနော် - လူချင်း ရင်းနှီးတာ တဌာန အလုပ်သဘောက တဌာနပဲ-

တော်- ကံပြောပေတော့-

နုပ- မြတ်စွာဘုရားဟာ အမှန်တရားဆိုတဲ့ 'သစ္စာလေးပါး' မှ မသိရင် ငါဘုရားပဲဖြစ်ဖြစ် သင်ချစ်သားတို့ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဒီသံ သရာက မလွတ်ဖူးလို့ ကောဠိဂါမ သုတ်မှာ ဟောတယ်၊ ဒီတော့ သံသရာက လွတ်အောင် တရား အားထုတ်တယ် ဆိုရင် ဒီသစ္စာဟာ မသိရင်မဖြစ်ဖူးနော်-

တော်- ဒါဟုတ်ပါတယ်-

နုပ- အဲဒီတော့ သစ္စာသိဖို့ ဘာလုပ်ရမလဲ - ဘယ်လိုရှာရမလဲ ဒီလိုမုတ်လား ဒီတော့ ငါ့ရှင်ရောဟိတသံနတ်သား-အမှတ် သညာနဲ့တကွသော အသိစိတ်နှင့် တကွသော ဒီတလံမျှ လောက်သော မိမိခန္ဓာကိုယ်မှာ ဒုက္ခသစ္စာလဲ သိနိုင်တယ်၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာလဲ သိနိုင်တယ်၊ ဒုက္ခချုပ်တဲ့ နိရောဓ သစ္စာလဲ သိနိုင်တယ်၊ ဒုက္ခချုပ်ရာလမ်းကြောင်း မဂ္ဂသစ္စာလဲ သိနိုင်တယ်လို့ စတုကအင်္ဂုတ္တရမှာဟောတယ်-

တော်- ဟုတ်ပါတယ် အဲဒီတော့-

နုပ- အဲဒီတော့ ကိုယ်တော်တို့ တပည့်တော်တို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ သစ္စာလေးပါး သိနိုင်တဲ့ ခန္ဓာတွေနော်-ဒါဖြင့်အခုတပည့် တော်တို့ ဘာဖြစ်လို့မသိသလဲ-

တော်- သစ္စာလေးပါး သိနိုင်တယ်လို့သာ ဆိုတာကိုး ဘယ် ဟာကဘာသစ္စာလို့ မှမသိပဲ-

နုပိ- အမှန်တော့ သစ္စာကို သိနိုင်လောက်တဲ့ ဉာဏ်မရှိလို့ မသိ
တာပေါ့-သစ္စာဆိုတာ အမှန်တရားနော်-အမှန်တရားဟာ
ဘယ်ဟာတွေလဲလို့လေ့လာကြည့်ရင်-

‘ပရမတ္ထကြည့်မှ-အမှန်သိရ’

ပရမတ္ထတရားဟာ လေးပါးရှိတယ် ဒီအထဲမှာ ‘စိတ်, စေတ
သိက်, ရူပိ’ က သင်္ခတပရမတ်၊ ‘နိဗ္ဗာန်’ က အသင်္ခတပရမတ်
နိဗ္ဗာန်အသင်္ခတပရမတ် ကတော့ ပြုသ့, လုပ်သ့, ပြင်သ့, မရှိတဲ့
အမှန်တရား၊ စိတ်, စေတသိက်, ရူပိတို့ကတော့ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ
ပေးနေရတဲ့ သင်္ခတပရမတ် အမှန်တရား၊ ပပြုမပြင်ရတဲ့အသင်္ခတ
နိဗ္ဗာန်ရအောင် ပြုပြင် ပြောင်းလဲနေတဲ့ သင်္ခတပရမတ် ဒီခန္ဓာနဲ့
အလုပ်လုပ်မှ ရမှာ-အခုတရားအားထုတ်တယ်-သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်
လုပ်ကြတယ် ဆိုတာ သင်္ခတ ပရမတ်အလုပ် လုပ်ကြတာပဲ-
တော်- သင်္ခတပရမတ် ဆိုတာဘာလဲ ဘာသိမှသင်္ခတပရမတ်လို့
မှတ်ရမလဲ-

နုပိ- သင်္ခတပရမတ်ကို မသိလို့တော့ မဖြစ်ဖူး ကိုယ်တော်သတိ
လစ်နေလို့ဖြစ်မယ် အင်္ဂုတ္တရတိကမှ သင်္ခတလက္ခဏာသုတ်
ရှိတယ်လေ-

တော်- အင်းလေထားပါ သူ့လက္ခဏာကဘာတဲ့လဲ-

နုပိ- ‘ဥပ္ပါဒေါပညာယတိ၊ ဝယောပညာယတိ၊ ဋ္ဌိတဿ အည
တတ္တံပညာယတိ’တဲ့-

တော်- အင်း အင်း ဖြစ်မှုပျက်မှု ထင်ထင်ရှားရှားပဲ ဆိုပါတော့-

နုပိ- အဲဒီလက္ခဏာရှိတဲ့သင်္ခတပရမတ်ဆိုတာ ဒီကိုယ်ပဲ-ဒီခန္ဓာပဲ-

တော်- သူတို့ဟာဘယ်လို ဘယ်သိလောက်တဲ့ အနေနဲ့ရှိနေသလဲ-
 နှုပ်- ကဲ ကိုယ်တော် အောက်ခြေကစပြီး ပြောရမှာပါလား-
 တော်- ဝိပဿနာ အလုပ်အနေနဲ့တော့ ကျုပ်က ဘာမှမသိသေး
 ပါဘူးလို့ ပြောထားတာပဲ ဆရာက အခြေခံက စသင်မှ
 ပေါ့ အခြေအမြစ်နဲ့ သိချင်လို့ပါ နောက်ပီး ကျုပ်ဒီလို
 မေးထားတဲ့ အတွက် နောင်လဲ သိချင်တဲ့ လူတွေသိရ
 တာပေါ့-

နှုပ်- ဒါဖြင့်-သင်တပရမတ်ဆိုတာ ‘စိတ်ရယ်၊ စေတသိက်ရယ်၊
 ရုပ်ရယ်’ နော် အဲဒီသုံးချိုးမှာ စိတ်နဲ့ စေတသိက်ဟာ
 အာရုံကိုသိတတ် ညွတ်တတ်တဲ့ အတွက် ‘နာမ်တရား’၊ ရုပ်ဆို
 တာက ‘ဖေ့က်ပြန်တတ်တဲ့ တရား’ ဒီလို ၂ ပါးရတယ်-

တော်- ရုပ်နာမ် ဆိုပါတော့-

နှုပ်- ဟုတ်ပါတယ် တပည့်တော်တို့ ဝိပဿနာ အားထုတ်ရာမှာ
 အရပ်ပြော၊ ပါးစပ်ပြော ‘ရုပ်နာမ်’ လို့ မှတ် လို့ မရဘူး
 ကိုယ်သိတဲ့ သဘောအနေနဲ့ သိမှဖြစ်မှာ-

တော်- တရားအားထုတ် ရာမှာတော့ ရုပ်နာမ်အမှတ်နဲ့ လုပ်လို့
 ရတာမရတာတော့ မသိဘူး ပြောသံကြားနေ ရတာတော့
 ရုပ်နာမ်ပဲ၊ အဲ ဆရာ့ စာအုပ်တွေကျတော့ ‘ဖေ့က်ပြန်
 သဘော၊ သိသဘော’ လို့ ရေးထားတာ တွေတယ်-

နှုပ်- အဲဒါကို အရှင်ဘုရား ဘယ်လိုယူဆမလဲ-

တော်- ကျုပ်အယူအဆ ပြောလို့တော့ ဘယ်ရအုံးမလဲ ကျုပ်က
 အားမထုတ်ရသေးတော့ ဖေ့က်ပြန်တာတွေမလား၊ ရုပ်တွေ
 မလား သိမှမသိသေးပဲ-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

နုပိ- အဲ အရှင်ဘုရား ဒီလို ရှင်းရှင်းပြောတာ ကောင်းတယ်-
ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုတာ ဒီခန္ဓာရဲ့ ပင်ရင်းသဘော ကိုပင်ရင်း
အတိုင်းသိမှ-ယထာဘူတဉာဏ်ဖြစ်မယ်-

တော်- ခန္ဓာရဲ့ ပင်ရင်းဆိုတာ ဘာလဲ-

နုပိ- ဒီခန္ဓာဟာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး အပေါင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်
နော် 'ရုပ်,နာမ်' ဆိုတာက လောကအပြော တကယ်ခန္ဓာ
မှာကြည့်တော့ သိလာရတာက 'ဖောက်ပြန်မှု, သိမှု'ပဲ၊
အဲဒါဟာလဲ ကိုယ်တော်က အလုပ်သဘောနဲ့ ခန္ဓာမှာမသိ
ရဘူးသေးတော့ အတော် အပြောရ ခက်နေတယ်-

တော်- ခန္ဓာမှာ မရှုဘူးပေမယ့် သဘောတရား အနေနဲ့တော့
သိနိုင်မှာပေါ့-

နုပိ- တပည့်တော်အပြောရခက်နေတယ်ဆိုတာကမပြောတတ်လို့
ခက်တာ မဟုတ်ပါဘူး ပြောရမှာက စာတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
ပြောရမယ့် စကားက ဝိပဿနာရဲ့ အောက်တန်း အခြေခံ
ဒီတော့ ခက်မနေဘူးလား-

တော်- မခက်ပါနဲ့ဗျာ အလုပ်တခု လုပ်ရင် ပညာတခု ရှာရင်
အခြေခံ မိမိရရမရှိပဲနဲ့ ဘာမှလုပ်လို့ မရပါဘူး ဒီအလုပ်က
ပိုပြီးအရေးကြီးသေးတယ် အလုပ်သဘောနဲ့ ပြောလို့တော့
ကျုပ်က သေသေချာချာ မှတ်မှာပဲ-

နုပိ- ဒီတော့ အရှင်ဘုရား ခန္ဓာပေါ်မှာ အသိဉာဏ်ကလေး
ခဏ ကပ်ထားကြည့်ပါ မျက်စိနဲ့မြင်တာကိုလဲ အာရုံ
မထားနဲ့ နားကြားတာ,နှာခေါင်းက အနံ့,ရတာ,လျှာက

လျက်သိတာ အဲဒါတွေ အာရုံမပြုထားနဲ့ (ကာယဉ္စပဋိစ္စ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိကာယဝိညာဏံ) ကိုယ်နဲ့ သိစရာရှိတာ သိဖို့သာ အာရုံစိုက်ထားပါ။ ခန္ဓာအရှိသဘောကို သိလာ ပါလိမ့်မယ်။ ကဲကဲ အရှင်ဘုရားခဏ မျက်စိမှိတ်ပါ ကိုယ် ထဲမှာ အသိထားပါ အာနာပါနု လုပ်မနေပါနဲ့အုံး။ ကဲ အဲဒီလိုဆိုတော့ ကိုယ်ထဲမှာ ဘာတွေ သိနေရလဲ-

တော်- ဘာမှလဲ မသိပါလား-

နုပ- မဟုတ်ဖူး-ကိုယ်တော် သိတတ်တဲ့ သဘောဟာ သိကိုသိ နေရမယ်-

တော်- ဘာတွေ သိနေရမှာလဲ-

နုပ- ကိုယ်တော် ခန္ဓာရဲ့ သိရမယ့် သိစရာသဘောတွေကိုပေါ့-

တော်- အေးဗျ-ဘာမှမတွေ့ မသိတာက ခက်တယ်-

နုပ- အရှင်ဘုရား ဒီခန္ဓာဟာ ရူပံ (ရူပံ)နဲ့ နာမံ(နာမံ)လို့ မဆို ဘူးလား-

တော်- ဆိုတယ် ဒါပဲရှိတယ်လို့ ဆိုတယ်-

နုပ- ဒါဖြင့်ရူပံဆိုတာ ဘယ်လို လက္ခဏာ ရှိသလဲ-နာမံဆိုတာ ဘယ်လို လက္ခဏာလဲ-

တော်- ရူပံ ဆိုတာက ‘ရူပုနုလက္ခဏာ, နာမံ ဆိုတာက-နမနု လက္ခဏာပေါ့’-

နုပ- ဗမာလို ပြောစမ်းပါ ကိုယ်တော် ဒါမှကိုယ်သိ ဖြစ်မှာ-

တော်- ရူပံရဲ့ရူပုနုလက္ခဏာက ‘ဖေ့ကပြန်ပဲ့’ နာမံရဲ့လက္ခဏာက အာရုံကို ‘ညွတ်ပဲ့’-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

နုပိ- ကိုယ်တော်တို့ တပည့်တော်တို့ ခန္ဓာမှာ ဖေါက်ပြန်မှုနဲ့
ညွတ်သိမှုပဲရှိတယ် တခြား မရှိဘူးဆိုတာ စာထဲမှာတွေ့ဖူး
သလား။

တော်- ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ မဟုတ်လား- ‘နာမရူပမတ္တတော’ အစရှိ
သည်ပေါ့လေ-

နုပိ- အဲ ဟုတ်ပီ- အရှင်ဘုရား ယုံကောယုံသလား-

တော်- စာအနေ ကျမ်းဂန်အနေနဲ့တော့ ဒီခန္ဓာမှာ သိမှုဖေါက်
ပြန်မှုကလဲ့လို့ မိန်းမ ယောကျ်ား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ နတ်ဗြဟ္မာ
ဆိုတာမရှိဘူးလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ယုံပါတယ် ကိုယ်တွေ့အနေ
နဲ့တော့ဘာမှ မသိရသေးလို့ ဘယ်လိုမှ မပြောတတ်ဘူး-

နုပိ- အင်း ဒါလဲဟုတ်ထာပဲ အခုနဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပဲ ဒီခန္ဓာဟာဖေါက်
ပြန်မှု သိမှုပဲရှိတယ်ဆိုတာ ယုံရင် သူ့ ကိုသိတတ်တဲ့ ဉာဏ်နဲ့
ကြည့်တော့ ဒါတွေပဲ တွေ့ရမှာပေါ့-

တော်- ဒါဖြင့်အဲဒီ ဖေါက်ပြန်မှုဆိုတာ ဘာကိုခေါ်တာလဲ-

နုပိ- ‘သီတေနပိ ရူပတိ၊ ဥဏှေနပိရူပတိ’ စတဲ့သဘောတွေပေါ့-

တော်- အင်း အင်း ဟုတ်တယ် အအေးကြောင့်လဲ ဖေါက်ပြန်
တယ်၊ အပူကြောင့်လဲ ဖေါက်ပြန်တယ် စသည် တို့ဟာ
ဖေါက်ပြန်တာတွေ ပေါ့နော်-

နုပိ- ကိုယ်တော်က အအေးကြောင့် ဖေါက်ပြန်တယ်၊ အပူ
ကြောင့်လဲ ဖေါက်ပြန်တယ်ဆိုရင် မအေးမပူတဲ့အခါ ဘာဆို
မလဲ မဆာမလောင်တဲ့အခါ ဘာပြောမလဲ -

တော်- ဒါဖြင့် ဒီပါဠိကို ဘယ်လိုဖေါက်ပြန်တယ် ဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်
ဖော်မလဲ -

နုပိ- ဒီတော့ တပည့်တော်တို့က ‘သီတုဏှာဒိ ဝိရောဓိ ပစ္စယေန ရုပ္ပတီတိရူပံ’ ဆိုရင် သူ့အဓိပ္ပာယ် ပေါ်ရောပေါ့-

တော်- အေးမူပမူစတဲ့ မတဲ့တဲ့ဆန့်ကျင်မှု သဘောတို့ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘောဟာ ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘော ဒီလိုလား-

နုပိ- ဟာ ဟုတ်လှပေါ့ ကိုယ်တော် အဲဒီတော့ ‘သီတေနပိ ရုပ္ပတိ အေးတာဟာလဲ ဖောက်ပြန်မှုပဲ - ဥဏှောနပိ ချပ္ပတိ - ပူတာဟာလဲ ဖောက်ပြန်မှုပဲ’ စသည်ဖြင့် ထူးခြား ကွဲပြားတဲ့ သဘာဝဟာ ဖောက်ပြန်မှုချည်းပေါ့ အေးတယ်၊ ပူတယ် ဆိုတာက ပညတ်လိုပြောတာ ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောက ပရမတ်လိုသိတာ-

တော်- အင်း ထားပါတော့ ကျုပ်တို့ခန္ဓာမှာ ဘယ်လိုသိနိုင်မလဲ-

နုပိ- အရှင်ဘုရားတို့တို့မှတ်ဖို့က ဒီခန္ဓာဟာ ဖောက်ပြန်မှုသဘောနဲ့ သိမှုသဘောချည်း ရှိတယ်လို့ ယုံကြည်ထားရင် ခန္ဓာမှာ အသိဉာဏ်ကပ်ထားတဲ့ အချိန်မှာ သိလို့ရတဲ့သဘော အားလုံးဟာ ‘ဖောက်ပြန်နေတယ်၊ ဖောက်ပြန်တဲ့သဘော’ လို့ သိနေလိုက်တာပေါ့-

တော်- ဒါဆိုရင် ခန္ဓာမှာ သိလို့ ရတာပေါ့ သိနိုင်တာပေါ့နော်-

နုပိ- ခန္ဓာမှာ သိနိုင်တာချည်းပဲ သိတတ်တဲ့ အသိကသာ မှန်တဲ့ အတိုင်း သိဖို့လိုတာ-

တော်- မှန်တဲ့အတိုင်း သိရမယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုသိရမှာလဲ-

နုပိ- မှန်တာက ‘ဖောက်ပြန်မှု’ သိတာက ‘ဖောက်ပြန်နေတယ်’ လို့ သိရင်မှန်တာပေါ့-

တော်- ဩော်-ခန္ဓာရဲ့အမှန်ကတော့ ‘ဖေၤကံပြန်မှု’ သိတာက ‘ပူတယ်, အေးတယ်’ ဆိုရင် မှားပြီ ဒီလိုဆိုမလား-အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့-

နုပ်- (ရုပ်-နာမ်)ဆိုတဲ့ ‘ဖေၤကံပြန်မှု’ သိမှု’ဟာ ပရမတ်၊ ‘ပူတယ်, အေးတယ်’ မှတ်တာက ပညတ် အမှတ်ဖြစ်နေတော့ ပရမတ် အလုပ်လုပ်တဲ့အခါ ပညတ်ဟာ အမှားပေါ့-အဲဒီ ဖေၤကံ ပြန်မှုက ခန္ဓာရဲ့ အမှန်ရှိတဲ့ ‘ယထာဘူတ’ ဖေၤကံပြန်နေ တယ်လို့ သိမှုကအမှန်သိတဲ့ ‘ယထာဘူတဉာဏ်’ အဲဒါသာ ရေရေလယ်လယ်သိရင် အရှင်ဘုရား ဝိပဿနာရူပိ အခြေခံ ကောင်းသွားပြီ-

တော်- ဟာ-တယ်ဟုတ်ပါလား- ဒါဖြင့်ခန္ဓာမှာရူပုံလေး လက် တွေပြုစမ်းပါ

နုပ်- အခု တပည့်တော် လျှောက်နေတာဟာ ခန္ဓာလက်တွေ ချည်းပဲ ကဲအလုပ်သဘောနဲ့ သိချင်ရင် မျက်စိအသာမှိတ် ပြီး ကိုယ်တော် ခန္ဓာမှာ ‘သိစရာရှိတာသိမယ်’ လို့ စိတ်ထဲက ထားပြီး ငြိမ်ငြိမ်နေကြည့်ပါ....

(ဤနေရာတွင် ကိုယ်တော်သည် ၅ မိနစ်ခန့် ငြိမ်နေပြီးနောက်)

နုပ်- အရှင်ဘုရား ကိုယ်ထဲမှာဘာတွေ့သလဲ....

တော်- တွေ့တာကတော့ တောင့်တာရော နွေးတာရော လှုပ်တာ ရော ခပ်စုံစုံတွေ့တာပဲ-

နုပ်- အသိကကော ဘာသိနေသလဲ-

တော်- စပြီး ကြည့်ကာစတော့ တောင့်တာ နွေးတာလို့ မှတ် လိုက်သေးတယ်၊ ဒါလဲ မကြာပါဘူး နောက်သတိရပြီး

‘ဖေၤကံၤပြန်ၤနေတယ်၊ ဖေၤကံၤပြန်ၤနေတယ်’လို့ သိနေတာ မျက်စိဖွင့်တဲ့အထိပဲ-

နုပ-ဝမ်းသာလိုက်တာ ကိုယ်တော်ရယ်၊ ကိုယ်တော်ပါရမီရှိတယ် ကိုယ့်ခန္ဓာရဲ့ အရှိသဘောကို ကိုယ်သိနေတယ်ဆိုပေမယ့် တချို့က ပညတ်အမှတ်မျိုးရောက်သွားတာတောင် ပရမတ် အသိဖက်ပြန်ရောက်အောင် သတိမထားနိုင်သုတေ့ အများ ကြီးတွေ့ရတယ်။ အခု အရှင်ဘုရားက ပညတ်အမှတ်ကနေ ပရမတ် အသိဖက်ချက်ခြင်းပြန်ရောက်နိုင်တာ သတိကောင်း တာ ဒီသတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ဟာ သတိသိတ်အရေးကြီးပါ တယ်။ ကိုယ်တော်က ဖေၤကံၤပြန်ၤနေတယ်လို့ သိနေတာဟာ တကယ့်ကို ပြောင်းလဲတဲ့၊ ဖေၤကံၤပြန်ၤတဲ့၊ မငြိမ်မသက်တဲ့ သဘောတွေရယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ ထင်ကောထင်ရဲ့လား။

တော်- ဒီထိအောင်တော့ အမှတ်မရပါဘူး တွေ့ကာစဆိုတော့ ‘ဖေၤကံၤပြန်ၤတယ်၊ ဖေၤကံၤပြန်ၤတယ်’လို့ပဲ မှတ်နေတာပေါ့-

နုပ- အရှင်ဘုရား ဟုတ်တယ် အဲဒါကိုသာ ကြာကြာသိနေပါ အုံး နောက်တော့ ‘မုဆိုးစိုင်းသင်’ ဆိုတာလိုကိုယ့်ဟာနဲ့ကိုယ် အသိရင့်ပြီး ‘ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ’ ဖြစ်လာမှာပေါ့ ဒါထက် အရှင်ဘုရား ‘ဖေၤကံၤပြန်ၤနေတယ်လို့ သိတာဟာ အသိနော် အမှတ်လို့ မထင်ပါနဲ့’ အမှတ်မဟုတ်ဘူး အသိ တရားပါ ဒီအသိဟာ ဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်ရှုတ်တာ မျိုးလို့ စိတ်ထဲက မှတ်တာမျိုးလို့ မအောင်မေ့နဲ့နော်-

(ထိုအချိန်တွင် မှောင်စပြုပြီဖြစ်၍ ဘုရားကြီးလည်း မီးပူဇော် ပြုဖြစ်ရာ) ကဲ အရှင်ဘုရား ပြန်ကြပါစို့နက်ဖြန်မှ တခါဆက်ရ အောင်-

တော်- ပြန်ကြတာပေါ့ အခုနု ဆရာပြောတဲ့ အသိဆိုတာနဲ့ အမှတ်ဆိုတာ မတူဘူးလား-

နုပ- အို အရှင်ဘုရား အသိဆိုတာက ပညာပဲ၊ အမှတ်ဆိုတာက သညာပဲ၊ ဒီအလုပ်ဟာ သံလျင်ဆရာတော် ဟောသလို 'သဗ္ဗေသင်္ခါရာအနိစ္စာ ဂါထာမှာ ယဒါသညာယပဿတိ' လို့ ဘုရားမဟောဘူးတဲ့ 'ယဒါ ပညာယ ပဿတိလို့ သာ ဘုရားက ဟောတယ်' ဆိုသလိုပေါ့၊ 'သညာယပဿတိ' လို့ မဟောတော့လဲ သညာနဲ့ မမှတ်နဲ့ပေါ့ 'ယဒါ ပညာယ ပဿတိ' လို့ ဟောတဲ့အတွက် ပညာနဲ့သိပေါ့ ဘာခက် လို့လဲ -

တော်- အံမယ် အံမယ် တယ်ဟုတ်ပါလား-

နုပ- တယ်ဟုတ်မနေနဲ့ အရှင်ဘုရားနဲ့ တပည့်တော်နဲ့ အခုမှ သာပြန်တွေ့ရပေမဲ့ အကြောင်းကိစ္စတွေက ရှိနေတော့ ကြာကြာ လေ့လာဆွေးနွေးဖို့ အချိန်လဲ မရဘူး၊ ဒီတော့ ခပ်မြန်မြန် ရုတ်တဖို့ အလုပ်သဘောပေါက်ဖို့ ကြိုးစားမှ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ် -

တော်- နေပါအုံး ကြာကြာဆွေးနွေးဖို့ အချိန်မရဘူးဆိုတာ ဘာအကြောင်းတွေရှိနေလို့လဲ ဆရာကြီးရ-

နုပ- အရှင်ဘုရားကလဲ ကထိန်ကိစ္စနဲ့ပြန်ရမယ်၊ တပည့်တော်က လဲ အခု လပြည့်ကျော်တရက်ဆိုရင် တောင်ကြီး၊ လှိုင်

ကော်ကို ခရီးစထွက်ရမယ် ဒီတော့ အချိန်ကမရတော့ဘူး
ဒီကြားထဲမှာတောင် လပြည့်ညအထိ ၃ ရက်တရားပွဲ ၅ပွဲ
ရှိနေတယ် နက်ဖြန်ညကစပြီး လပြည့်ညအထိပဲ ကိုယ်တော်
ဒါပေမဲ့ ပရိယတ္တိ အခံမရှိထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်လဲ ဒီတရက်
နှစ်ရက်နဲ့သိအောင် တပည့်တော် မပြုနိုင်ပါဘူး၊ အရှင်
ဘုရားကိုတော့ ပြောရပြရ သဘောပေါက်လွယ်ပါလိမ့်မယ်
ဒီတော့ ဒီကပြန်လို့ ကျောင်းရောက်ရင် ခပ်ကြာကြာလေး
ခန္ဓာကိုလေ့လာရေး လုပ်ပေတော့ ဒါမှ နက်ဖြန်အဲဒီတွေ့မှု
က ဆက်ပြီး ဆွေးနွေးနိုင်ဖို့....

တော်- ဆရာရေ တရားရမရတော့ မပြောတတ်ဖူး အခုသိချင်
နေတာတော့ အလွန်ပဲ ဒီတော့ ဒီလိုလုပ်ပါလား ဒီကပြန်
ရင် ဆရာလဲ ထမင်းလေး ဘာလေးစား ရေမိုးချိုးပြီး
ဝေးလဲမဝေးပါဘူး ၉-ထပ်ကြီးဘုရားကိုလာပါ၊ ကျုပ်
လဲ၉ ထပ်ကြီးကစောင့်နေမယ်•မကောင်းဘူးလား....

နုပ- ကောင်းပါတယ် တခြားလူတွေထက် အရှင်ဘုရားတို့လို
သိချင်ပြီး လိုလိုချင်ချင်ရှိတဲ့ သံဃာတော်တွေ အတွက်
တပည့်တော်ကပိုပြီးတော့ ရစေချင်တယ်၊ သံဃာထဲမှာလဲ
အရှင်ဘုရားတို့လို ပရိယတ်ပြည့်စုံလာတဲ့ သံဃာတော်တွေ
ကို ပြောရတာ၊ ဆွေးနွေးရတာ ပိုပြီး ကျေနပ်အားရတယ်၊
ဒါမှ သာသနာတော် ပြန့်ပွားမှာကိုး....ဆို၍ ဘုရားကုန်း
တော်ပေါ်မှ ဆင်းကြကာ ၃ ဘီးကားငှား၍ ပြန်လာကြ
လေသည်။

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၂ ရက် နေ့ည (၁၆-၁၀-၇၅)

ရုပ် နာမ် ဆိုတာ အပြောပါ

ကျွန်ုပ် ၉ ထပ်ကြီးဘုရား တန်ဆောင်းသို့ ၈ နာရီခွဲကာနီး ရောက်သည်။ မိုးကတဖဲ့ဖဲ့ ဘုရားဖူးများလည်း ခပ်ကျဲကျဲ တချို့ ပုတီးစိပ်သူများ ဘုရားတန်ဆောင်း ပတ်လည်တွင် သူ့နေ့ အလိုက် စိပ်ကြသလားမသိ၊ တယောက်စ နှစ်ယောက်စ တွေ့ရသည်။ ဘုရားတန်ဆောင်း တောင်ဖက်ခြမ်းတွင် လူ ၅ ယောက် တရား ငြင်းခုန်နေကြသည်။ ကိုယ်တော်နှင့် ချိန်းလိုက်စဉ်က ၉-ထပ်ကြီးဘုရားဟုသာ ချိန်းလိုက်ပြီး နေရာဌာနကို မပြောမိ လိုက်သဖြင့် ပတ်ပတ်လည် လှည့်ရှာရဦးမည်ဖြစ်၍ ထိုလူစုတို့ငြင်း နေသောတရားကို နားမထောင်အားပေ၊ သို့နှင့် နောက်ကျော ဖက်ရောက်သောအခါ ဘုရားပလ္လင်တော်နှင့်ကပ်ပြီး တရားထိုင် နေသော ကိုယ်တော်တပါးကို တွေ့ရသည် ဆက်လျှောက်သွား သောအခါ မြောက်ဖက်တွင် ဘုရားရှိခိုးပြီးထလာသော ဦးထွန်း သာကို တွေ့သဖြင့်....

နုပိ- ဟော ဦးထွန်းသာပါလား ဘုန်းကြီးကော မကြွလာသေး ဘူးလား-

သာ- ဘယ်မကြွပဲနေပါ့မလဲ ဟိုမှာ တရားထိုင်နေတယ်လေ-

နုပိ- ကြာပီလား ဒီကိုရောက်နေတာ-

သာ- ကျုပ်ကတော့ မကြာသေးပါဘူး၊ ဘုန်းကြီး ကတော့ ကျောင်းကို ပြန်ရောက်ပြီးတာနဲ့ ရေခိုးချိုးပီး ဒီကိုထွက် လာတာပဲ 'တကာကြီး ထမင်းစားပီးလိုက်ခွဲ' ဆိုလို့ ကျုပ်

ကတော့ အေးအေးဆေးဆေး ထမင်းစားပြီးမှ လိုက်လာ
တာ ကွမ်းတရာညက်လောက်ရှိရော့မယ်-

နုပ- အင်းဦးထွန်းသတို့ဘုန်းကြီးတော့တကယ်စိတ်ပါလက်ပါ
ပဲနော်-

သာ- စိတ်ပါလက်ပါတော့ မပြောပါနဲ့လေ ရွှေတိဂုံဘုရားက
ပြန်လို့ ကျောင်းရောက်တော့ 'တကာကြီးတဲ့ ကျုပ်ကိုကျုပ်
ကို ဒီဆရာဟာ စာသင်တိုက်မှာ အတူနေကြတုန်းက ပြော
မနာဆိုမနာ နေလာကြတဲ့အပြင် စာအတူ သင်လာတယ်
သာဆိုရတယ် သူဟာ ကျုပ်ဆရာတဲ့ မသိတာအကုန်မေးရ
တယ်တဲ့ အခုလဲဆရာ့ကိုမတွေ့ခင် စာအုပ်တွေလို့ ဖတ်ကြည့်
တော့လဲ ယထာဘူတကျတဲ့ စာအုပ်လို့ စာအုပ်ကိုလေး
စားရာက ကုန်းတော်ပေါ်မှာ မြော်လင့်ပဲ ဆရာနဲ့တွေ့
တော့ သူဝမ်းသာရတဲ့အပြင် ဒီစာအုပ်ကိုရေးတာ သူလေး
စားတဲ့ ဆရာဖြစ်နေပြန်တော့ ဘာပြော ကောင်းမလဲဗျာ
သူ့မှာဝမ်းသာလွန်းလို့တဲ့ သူညွှန်ပြတာတော့ ငါမရမနေ
မသိမနေ အားထုတ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်သတဲ့ ဆရာက
အချိန်များများ မရဘူးဆိုလေ သူမရိုးမရွှာ ဖြစ်လေပဲ....ကဲ
အခုလဲကြည့်လေ ကြာလှပီလာထိုင်နေတာ ရိုးကလဲအလွန်
ရိုး တခုလှုပ်လဲ စိုက်လိုက်မတ်တတ်ပဲ ဆရာ့ကို တခုကျုပ်
တောင်းပန်ချင်တာက 'ဒီတရားဟာ ဇင်းကျိုက်မသွားလဲ
ရပါတယ်' လို့ ပြောပေးပါ ဆရာရယ် ဆရာ ပြောရင်
ဘုန်းကြီးဟာ အဲကုန်နားထောင်မှာပါပဲ-

နုပ- ပြောပါမယ်လေ ဇင်းကျိုက် မသွားဘူး ဒီပြင်နေရာသွား
မယ်ဆိုရင်ကော-

သာ- မဟုတ်ဖူးဆရာ ကိုယ့်ကျောင်းကိုယ့်နေရာမှာလဲ အားထုတ်
နိုင်တယ်ပေါ့ဆရာ-

နုပ- ဟုတ်ပါတယ် ကျွန်တော်နားလည်ပါတယ်၊ ဦးထွန်းသာတို့
ကျောင်းမှာ တရားအားထုတ်လို့ ရလောက်တဲ့ ဆိတ်ငြိမ်မှု
ရှိရဲ့လား-

သာ- ရှိပါတယ် ရှာနဲ့ဆို ခဲတပစ်လောက်ဝေးတယ် ကျောင်း
ဝင်းထဲမှာလဲ သိမ်တို့ဇရပ်တို့ရှိပါတယ် အဲဒီမှာလဲ တိတ်
ဆိတ်ပါတယ်၊ ဘုန်းကြီးကသာတခြားမသွားဘူး ဒီကျောင်း
မှာပဲ အားထုတ် နေမယ်ဆိုရင် တယောက်နေ တိုက်ဂူက
လေး ကျုပ်ဆောက်လူမယ် ဒီလိုသာဆိုရင် ကျုပ်တို့ရှာက
လူတွေက သူလူမယ် ငါလူမယ်နဲ့ လူတောင် နေမယ်
ဒီတော့ ဘာရမလဲ ကျုပ်က ဘုန်းကြီးနဲ့အတူတူ တရားရှာ
လာတဲ့လူဆိုပီး ကျုပ်က လူရမှာပါ ကျုပ်တို့ရှာကလူတွေ
က လယ်သမားတွေ အခလဲ စပါး ကောင်းလိုက်ကြတာ
ဟောဟော ဘုန်းကြီးထပြီ-

ကိုယ်တော်လဲ ဘုရားဝတ်ပြုပီး ထသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့က
ကိုယ်တော် ဆီ လျှောက်သွားပြီး ထိုင်လိုက်ကြသည် ကိုယ်တော်
မှာ ငြိမ်သက်လျက် ဣန္ဒြေရစွာ-

တော်- ဆရာရောက်တာ တော်တော်ကြာသွားပြီလား-

နုပင်- မကြာသေးပါ ရောက်ပြီ ဦးထွန်းသာနဲ့ စကားပြောနေ
တာပါ။ ကဲ အရှင်ဘုရား တရားထိုင်နေတာ ဘယ်လောက်
ကြာသွားသလဲ-

တော်- အင်း တနာရီလောက်ရှိမယ်ထင်တယ်-

နုပင်- ဒီလိုဆို ကြာသားပဲ ဘာတုသိနေလဲ-

တော်- သိတာကတော့ 'ဖေ့ပြန်တာတွေပေါ့-ဖေ့ပြန်တာ
တွေဆိုပေမယ့် သိတာကြာလာတော့ အဲဒါတွေဟာ သူ့
ကို ဖေ့ပြန်ပါလားလို့ ကွက်ခြားပီးမသိရတော့ဘူး-

နုပင်- အို-ဘယ်လိုဖြစ်လို့လဲ-

တော်- ဒီခန္ဓာကိုယ် တခုလုံးဟာ ရှုစကတော့ 'ပူသလိုလို တွေလဲ
ဖေ့ပြန်တယ်၊ အေးသလိုလိုတွေလဲ ဖေ့ပြန်တယ်'
စသည် သိနေတာပေါ့ နောက်တော့ ဒီလို သိနေရာက
ခန္ဓာတကိုယ်လုံး ဖေ့ပြန်နေတယ်လို့ မှတ်လို့မရအောင်
ထုံနေသလိုပဲ ဖုံနေသလိုပဲ တမျိုးပဲလေ ဘယ်လိုတောင်
ပြောရမှန်းမသိပါဘူး-

နုပင်- အဲဒီတော့ အရှင်ဘုရားက ဘာကို ဘယ်လိုသိနေသလဲ-

တော်- ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်လေ 'ဖေ့ပြန်တဲ့ခန္ဓာကတော့ရသမျှတော့
ဖေ့ပြန်တဲ့ သဘောတွေပဲ ဖြစ်ရမယ်၊ လို့ ယုံကြည်ပြီး
ဖေ့ပြန်နေတယ်လို့ပဲ သိနေတာပေါ့-

နုပင်- အရှင်ဘုရားဟာ တပည့်တော်က ဖေ့ပြန်တဲ့ သဘော
တွေ စုပေါင်း ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ခန္ဓာဖြစ်တယ်လို့ ပြောရုံနဲ့
တခါထဲ ယုံကြည်ပြီးရှုတာ မမှန်ရင်မခက်ဘူးလား-အရှင်

ဘုရားသင်လာတဲ့ ပါဠိအဋ္ဌကထာလေး ဘာလေးနဲ့လဲ
နီးနှော ဝေဖန်အုံးမှပေါ့-
တော်- အကြောင်းဆိုက်တော့လဲ ပြောရအုံးမှာပေါ့လေ ကျုပ်

အတွက်မှာဆိုရင် ဆရာဟာ အလွန်ယုံကြည်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
ဖြစ်တာကတကြောင်း- ဝါဠိတုန်းက အိုးသည်ကုန်း ဘုန်း
ကြီးဆီက ဆရာရေးတဲ့ ‘မဇ္ဈိမဉာဏ်သိဘိရန်’ ဆိုတဲ့ စာအုပ်
ရလာလို့ တရားကို လိုလိုချင်ချင်နဲ့ လေ့လာတဲ့အခါ
အကိုးအကားတွေဟာ ပါဠိအဋ္ဌကထာ နံပတ်တွေနဲ့ချည်း
တွေ့ရတော့ ဒီစာအုပ်ရေးတာ ဘယ်သူဘယ်ဝါ မသိခင်ပဲ
ကျောင်းမှာရှိတဲ့ ပိဋကတ်တော်တွေနဲ့ အရင်တိုက်ဆိုင်
ကြည့်တာပဲ အကိုးအကားနံပတ်တွေအားလုံး မှန်နေတော့
ကိုယ်စမ်းနိုင်တဲ့ ပရိယတ္တိဖက်ကတော့ သေချာပီလို့ မှတ်
ထားပြီးမှ အဓိပ္ပာယ် အယူအဆတွေကို ဖတ်တယ် ကိုယ်လဲ
နဲ့ကိုယ်ပဲလေ ရှင်းရှင်းပြောရရင် တချို့ ပါဠိတော်ပဲဖြစ်ဖြစ်
အဋ္ဌကထာပိဋကပဲဖြစ်ဖြစ် ဟို...စာသင်သား ဘဝတုန်းက
အဓိပ္ပာယ်ဆိုလိုရင်းကို သဘောပေါက်ချင်မှ ပေါက်တာ
နော် စာကုန်အောင် ကျမ်းပြီးအောင်သာ အလှအယက်
တက်ခဲ့တာကိုး-

အဲဒီ အဓိပ္ပာယ်တွေ တချို့ သဘောတောင် မပေါက်ဘူး
ဆရာ့စာအုပ်မှာ အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြမှ အို-ဒီလို ယူရတာကိုး
လို့ သိလာတယ်။ အဲဒီ စာအုပ်တချို့ နေရာကျတော့လဲ
ပဋိပတ်ဉာဏ်(အလုပ်ဉာဏ်)နဲ့မှ သိလိုရတဲ့ သဘောမျိုးလဲ
တွေ့လိုက်တယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ်က အလုပ်မလုပ်ရသေးလို့

သာ ဒီအသိမျိုးမသိရတာ အလုပ်သာ ဒီဆရာနဲ့တွေ့လို့ အားထုတ်နည်း ရလို့ကံရင် သေသေချာချာ အားထုတ် လိုက်မယ်၊ ပရိယတ်အနေနဲ့ စစ်ထားပီးသားပဲဆိုပြီး ဒီ စာအုပ်ရေးတဲ့ ဆရာနဲ့တွေ့ချင်လို့ ကျုပ်တည်းခိုတဲ့ ဥယျာဉ် တိုက်က ကိုယ်တော်ကို မေးကြည့်တော့ ဟိုဖက် ဗားဂရာ ကျောင်းတိုက်အတွင်းမှာ ‘သစ္စာဒီပက အဖွဲ့ချုပ်’ ရှိတယ်၊ အဲဒီဆရာက ဥပုသ်နေ့မှ တရားလာဟောတယ်၊ ဆရာနေတဲ့ နေရာ သူလဲ မသိဘူးဆိုလို့ ဥပုသ်နေ့စောင့်ရင်း ရွှေတိဂုံ ဘုရားမှာ စာအုပ်တွေ လာဝယ်ရာက ဒီဆရာနဲ့ကို ဒက်ထိ တိုးတာကိုး ဒီဆရာကလဲ လက်စသတ်တော့ ဖိုးပန်ဖြစ်နေသို့ ကျုပ်ကုသိုလ်ကံ အလွန်ကိုကောင်းပါတယ်။

ဒီတော့ ကျမ်းစာလဲ ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာတို့နဲ့ ကိုက်လို့ ယုံကြည်ပီးသား ရေးတဲ့ပြတဲ့ ဆရာကလဲ နဂိုထဲက အား ထားပီးသားဆိုတော့ အလုပ်သဘော ဖောက်ပြန်မှုလို့ ပြောလိုက်ကထဲက တခါထဲ ဇောက်ချလုပ်တော့တာပေါ့-

နှုပ်- ဝမ်းသာလိုက်တာ ကိုယ်တော်ရယ် ဒါဖြင့် ဒီ ‘မဇ္ဈိမဉာဏ် သိဘို့ရန်’ စာအုပ်ကို အရှင်ဘုရား သေသေချာချာဖတ်ပြီး လေ့လာပြီးပီပေါ့-

ဟော်- လေ့လာဆို ၂ခေါက် ၃ခေါက်ပဲ ဖတ်ရပါတယ်၊ သူ့ စာအုပ် ပြန်ပေးလိုက်ရတယ်၊ မင်းလှကိုမှာလို့လဲ မရှိတော့ ဘူးဆိုလို့ အခု ဒီမှာရှာလို့လဲ မရဘူး ကုန်နေသတဲ့-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

နုပိ- ဟုတ်ပါတယ် ဒီစာအုပ် တပည့်တော်ဆီမှာတောင်မရှိတော့ဘူး၊ ဒါတော့ထားပါ ဒီစာအုပ်က ညွှန်တဲ့အတိုင်း အရှင်ဘုရား လုပ်စမ်းမကြည့်ဘူးလား-

တော်- လုပ်ကြည့်ပါတယ် ဒါပေမယ့် သိမယ်ကြံရင်းသံသယက ဝင်ရင်းဆိုတော့ ကိုယ့်သံသယ ကိုယ်မရှင်းနိုင်တာနဲ့ ရပ်ထားလိုက်ရတယ်-

နုပိ- ဘာသံသယတွေ ဝင်နေတာလဲ-

တော်- အမှန်ကတော့ ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကို မရဲတာပေါ့၊ ဒီလိုတွေတာ ဒီလို သိနေတာဟာ ဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့လား မဟုတ်မှတော့ ဒုက္ခပဲ ဘာပဲပေါ့ ဆက်မလုပ်ဝံ့တော့ဘူး-

နုပိ- အခု အားထုတ်တော့ကော သံသယမဝင်ဘူးလား-

တော်- မဝင်ဘူး....ဆရာရှိသားပဲ-

နုပိ- အမှန်ကတော့ ဒီခန္ဓာဟာ ပရမတ်နဲ့ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားတဲ့ ခန္ဓာမို့ ဉာဏ်နဲ့သိနိုင်တာ သိနေရတာတွေဟာ ပရမတ်ချည်းပဲ ဟိုတုန်းက အရှင်ဘုရား စမ်းသတ်အားထုတ်လို့ တွေတာလဲ ပရမတ်ပဲ- သူက ပရမတ်မှန်ရက်သားနဲ့ ကိုယ်တော့စိတ်က မဝံ့ မရဲတာပဲ၊ အခု ခန္ဓာမှာတွေ့နေတာလဲ ပရမတ်ပဲ၊ ဒါပေမယ့် ‘ဆရာရှိသားပဲ’ ဆိုတဲ့ စိတ်က ရဲ့လောတော့ ပရမတ်ကို ပရမတ်အတိုင်းသိတာပဲ ဆရာရှိလို့ ဆရာက ဘာမှလုပ်ပေးတာမဟုတ်ဖူး-

တော်- ဟုတ်ပါတယ် ဘယ်အလုပ်မဆို လုပ်ဖူးတဲ့ လုပ်တတ်တဲ့ လူနဲ့ဆို မမှားဘူးပေါ့-

နုပိ- ကဲဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား အခု တရားအားထုတ်ကြည့်တော့ ဒီခန္ဓာရဲ့ သဘောကို အနည်းနှင့်အများဆိုသလို သိပြီပေါ့။ အခု ဒီခန္ဓာမှာ တွေ့နေ သိနေ ရတာတွေဟာ ‘ဘာ’ လို့ ယုံကြည်သလဲ-

တော်- ဖောက်ပြန်နေတဲ့ သဘောတွေလို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

နုပိ- အဲဒီ ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောဆိုတာ အဓိပ္ပာယ် ဘယ်လို အရှင်ဘုရား နားလည်သလဲ-

တော်- ပါဠိတော်မှာ ‘ဣတိရူပံ-ဇတ္တကံရူပံ န ဣတော ဘိယျော’ လို့ ဆိုထားတော့ ဒီခန္ဓာမှာ ရူပံသာလျှင်ရှိတယ်၊ ဒီလိုဒီမျှ ပြောင်းလဲနေတယ်၊ ဒီထက်လွန်တဲ့ ဒီထက်ပိုတဲ့ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲချက်ဆိုတာ ရှိကိမရှိဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မို့လား ဒီခန္ဓာမှာ ဒီလိုဒီလို ဖောက်ပြန်မှု ပြောင်းလဲမှုမျိုးချည်းပဲ ရှိတယ်။ ဒီပြင် ဘာမှမရှိဘူးလို့ သဘောကလဲ ပေါက်ထား ပြီး အခုလို၊ ခန္ဓာမှာကြည့်တော့ ဆရာက ‘အဲဒါတွေဟာ ဖောက်ပြန်မှုချည်းပဲ’ ဆိုလိုက်တော့ ကိုယ် သဘောပေါက် ထားတာနဲ့ သွားဟပ်လိုက်တော့ ‘ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘော တွေ’လို့ ယုံယုံကြည်ကြည် ရှုတော့တာပေါ့- ရှုတဲ့အတိုင်း လဲ တွေ့တော့ ယုံကြည်၊ ယုံကြည်တဲ့ အတိုင်းလဲ ရှုဆိုတော့ အခုလို အသိတွေ ဖြစ်လာတာပေါ့-

နုပိ- သာဓုပါဘုရား- နို့ အရှင်ဘုရား ရုပ်နာမ်ကော မတွေ့ဘူး လား-

တော်- အင်းပေါ့ကျုပ်က ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖူးပေ
မယ်လို့ အားထုတ်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြောသံဆိုသံ ကိုလဲ
ရုပ်နာမ်လို့ မှတ်ခဲ့ဘူးတာပါပဲ-

နုပင်- မဟုတ်ဖူး အခု အရှင်ဘုရားခန္ဓာမှာ အခုရှိတော့ ရုပ်နာမ်
တွေမတွေ့ မေးတာပါ-

တော်- အဲဒါ ပြောမယ်လေ-ဟို ရှေးရှေးတုန်းကတော့ ဒီလိုပဲ
မှတ်ခဲ့ကြတာပဲ ဒီရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့ စကားဟာလဲ စထွင်ပြော
ဘို့တောင် မလွယ်ပါဘူး ရှေးဆရာကြီးတွေက ပါဠိလို
မတတ်တဲ့လူတွေ သိနိုင်အောင် မှတ်နိုင်အောင် ပါဠိပျက်နဲ့
'ရုပ်နာမ်'လို့ သုံးနှုန်းခဲ့ကြတာပါပဲ ကျုပ်တို့လဲပဲ ဒီလိုမှတ်ခဲ့
တာပဲ စာသင်တုန်းကလဲ 'နာမဉ္ဇ-နာမ်၎င်း၊ ရူပဉ္ဇ-ရုပ်၎င်း'
ဆိုခဲ့တာပဲ မဟုတ်လား၊ အခု အဲဒီ 'မဇ္ဈိမဉ္ဇာန်သိဘိရန်'
စာအုပ်ထဲကျတော့ သဘာဝကျကျ စိစစ်ထားတာတွေရ
တော့ အဲဒီကစပြီး ဒီစာအုပ်ကိုလေးစားတာပဲ-

နုပင်- တကယ်တော့ ဝိပဿနာအလုပ်ဟာ အသိအလုပ်၊ ဉာဏ်
အလုပ်ဖြစ်တဲ့အကြောင်း အခွင့်သင့်တိုင်း ထုတ်ဖော်သတိ
ပေးနေရတယ် ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခန္ဓာကိုအသိဉာဏ်
ကပ်လို့ လက်ငင်း ပစ္စုပ္ပန်သိနေရတဲ့အခိုက် ဝိပဿနာဉာဏ်
ဖြစ်နေတယ်၊ ဒီအချိန်လေးမှာရုတ်တဲ ယောဂီဟာ သူခန္ဓာမှာ
ဘာသိနေမလဲ သူဘာနားလည်နေမလဲ ကြည့်ပါ၊ ခန္ဓာ
မှာ တွေ့ရ သိရတာက မငြိမ်မသက် ပြောင်းလဲနေတဲ့
ဖောက်ပြန်မှု မှတ်တာက အဲဒီ ဖောက်ပြန်တာကို သိပြီးမှ
'ရုပ်'လို့ မှတ်မယ်ဆိုရင် ဘယ်မှာလဲ ပစ္စုပ္ပန်၊ နောက်ပြီး

ဘယ်လိုနေလို့ ‘ရုပ်’လို့ မှတ်သလဲ ‘ရုပ်’ ဆိုတာကို တွေ့သလား၊ သိကောသိသလား ဆိုရင် ခက်ပီ ကိုယ့်ဘာသာနဲ့ ကိုယ့်အသိနဲ့ ပီးနေမှ လုပ်သိရတဲ့ ‘ရုပ်’ ဆိုတာဟာ အတော် ခက်ပါတယ်။

စင်စစ်မှာ ‘ရုပ်’ ဆိုတာက ‘ဣတိ ရူပံ-ဤကားရုပ်၊ ဣတိ နာမံ ဤကားနာမံ’ လို့ ဟောပြောသင်ကြားတဲ့ အခါမှာ သုံးပီးတော့ အလုပ်လုပ်တဲ့ အခါ ကျတော့ ‘ဣတိ ရူပံ-ဒါက ဖေက်ပြန်မှု၊ ဣတိ နာမံ-ဒါက သိမှု’ လို့ ဒီလိုမှရတယ်။ ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာ၊ ဣတိဝုတ် အဋ္ဌကထာတို့မှာ-

‘ကောဝေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ သောသော’ စတဲ့စကား အရှင်ဘုရားတွေ့သလား-

တော်- တွေ့ပါတယ် အဲဒီစာအုပ်က ညွှန်လိုက်လို့ သူ့နံပတ်နဲ့ တိုက်ပီးရှာတော့ တွေ့ရော လေ့လာကြည့်တဲ့အခါ သံဝေဂလဲ ရစရာကောင်းပါတယ်။ စာအဆိုတင်မဟုတ်ဖူး သဘာဝလဲကျပါတယ်။

‘တနေရာမှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ တရားဟောတော့ တရားနာကြတဲ့ လူမျိုးတရားတပါး ဘာသာစကား အမျိုးမျိုး သမား ထောင်းနဲ့ သောင်းနဲ့ ချိပီးနာကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားတို့ ထုံးစံကလဲ မဂဓဆိုတဲ့ ပါဠိဘာသာနဲ့ပဲ ဟောတယ်။ ပါဠိမတတ်တဲ့ တရားနာတွေ ဘယ်လိုနားလည်သလဲ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပါဠိဟော တရားတော်ဟာ သူတို့နားထဲ ကို သူတို့နားလည်တဲ့ စကားနဲ့ ဘာသာပြန်ပီး သားရောက် သွားဆိုပဲ’

နုပိ- ဒါကတော့ ဘုရားတို့ရဲ့ မကြံစည်အပ်တဲ့ တန်ခိုးပဲပေါ့။
 ဘာဖြစ်ဖြစ်လေ နာသု အားထုတ်သူ သဘောပေါက်
 နားလည်မှ ရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာကဆိုတာ
 ပဲ ဒီတော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် နားမလည်တဲ့ ‘ရုပ်’ ဆိုတာနဲ့
 ကိုယ်ကိုယ်တိုင်သိတဲ့ ‘ဖောက်ပြန်မှု’ကို ဘယ်ဟာက ကိုယ်သိ
 ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိဖို့ပဲ-

တော်- အဲဒီကထဲက ကျုပ်ကတော့ သဘောပေါက်နေတာပါ။

နုပိ- တပည့်တော်အနေနဲ့ ကတော့ ‘ရုပ်နာမ်’လို့ ဟောကြပြော
 ကြပါစေ သုံးကြစွဲကြပါစေ အလုပ်လုပ်တဲ့အခါ ကိုယ်ကိုယ်
 တိုင်သိရတဲ့ သဘောကိုသာ ကိုယ်သိဖြစ်ဖို့ တိုက်တွန်းလို့
 ပါတယ်။ အခု အရှင်ဘုရား တရားအားထုတ်ကြည့်တော့
 ‘ရုပ်’ဆိုတာ တွေ့သလား -

တော်- မတွေ့ပါဘူး- တကယ်တွေ့တာက ပြောင်းလဲရွေရှား
 နေတဲ့ ဖောက်ပြန်မှု ဒါကိုလဲ ကျုပ်အထင် ပြောရမယ်ဆို
 ရင် အားထုတ်တဲ့ ယောဂီတိုင်း တွေ့မှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်
 ညွှန်ပြတဲ့ဆရာက ရုပ်တွေရုပ်တွေဆိုလို့ လိုက်ရုပ်ကြတယ်လို့
 ထင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ကျုပ်တို့ကလဲ စာ
 လေးပေလေး သင်လာဘူးတယ်။ သူများက ရုပ်ဆိုရင်
 ကျုပ်တို့က ပိုပြီးတော့ ရုပ်လို့ ပြောနိုင်မှတ်နိုင်မှာပေါ့
 အခုတော့ မှတ်စရာရုပ်ကို တွေ့မှမတွေ့ပဲ-

နုပိ- နို့-ရုပ်မတွေ့လို့ ဘာရှုနေသလဲဆိုရင် ဘာပြောမလဲ။

တော်- မရှိတဲ့ရုပ်တော့ မရှုဘူး ရှိတဲ့ဖောက်ပြန်မှုပဲ ရှုနေတယ်လို့-

နုပိ- ဟာ တယ်သဘောပေါက်ပါလား ကောင်းလိုက်တာမှ တပည့်တော်သဘောပြောရရင် ခန္ဓာရဲ့သဘောကိုသိဖို့ရတဲ့ ယောဂီဟာ ခန္ဓာအရှိဆီတဲ ဖောက်ပြန်မှုကို၊ တွေ့နေ၊ သိနေ ပါရက်နဲ့ မရှိတဲ ရုပ်လို့မှတ်တာဟာ လုပ်မှတ် လုပ်သိလို့ ဆိုချင်တယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်ဟာ သိနေရတဲ အလုပ်လို့ ဉာဏ်မျက်ခြေမပြတ်ဖို့ အထူးလိုတယ်နော်-

တော်- ဆရာ့ကို တခုဆွေးနွေးချင်တယ် ကျုပ်တို့က ခန္ဓာမှာ တွေ့နေတဲ ဖောက်ပြန်မှု သို့မဟုတ် သိမှု တခုခုကိုသိနေတော့ ဒီအသိဟာ ‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါ’ ဖြစ်မဖြစ်-

နုပိ- မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ရဲ့အဓိပ္ပါယ်က အလယ်လမ်းကြောင်းအကျင့် လို့ဆိုတော့ ဘယ်ရဲ့အလယ်လမ်းကြောင်းလဲလို့ တခါထပ် မေးရင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-တနည်း သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဉှစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ တဖက်ဖက်မကပ်မငြိတဲ အလယ်လမ်းကြောင်း အကျင့်လို့ဆိုတယ်-ဒီတော့ ဒါဟာ စာသံပါနေလို့ စာ သဘော ပြောတယ်လို့ ထင်ချင်ထင်ကြမယ် အလုပ် သဘောနဲ့ဆိုရင်-

တော်- အဲဒီအလုပ်နဲ့ ကျမကျပြောတာပါ။

‘အစွန်းလွတ်က-မဇ္ဈိမ’

နုပိ- ခန္ဓာကို လေ့လာလို့သိရတဲ အသိဟာ အသိခံ အရှုခံရတဲ ရှုကွက်အပေါ်မှာ ပညတ် ပရမတ်မှုတည်လို့ လောဘ ဒေါသ ကိလေသာဖြစ်လောက်တဲ အာရုံမဟုတ်ရင် ‘မဇ္ဈိမ’ ဖြစ်တာပဲ အရှုခံ ရှုကွက်ကို ပညတ်အာရုံအနေ နှလုံးသွင်း

ရင်တော့ ကာမ, အတ္တအစွန်း တဖက်ဖက်ရောက်မှာပဲ အခု အရှင်ဘုရား ခန္ဓာမှာကြည့်တော့ ‘ဖေ၊ ကြံပြန်မှုလို့ အရှင် ရှုကွက်အပေါ်မှာ သိနေတာဟာ နှလုံးသွင်းမှန်တော့ ဒါ ပရမတ်သိပဲ အစွန်းမကပ်လို့ ‘မဇ္ဈိမ’ လဲကျတယ်-တကယ်လို့ အရှင်ရတဲ့ ရှုကွက်ခန္ဓာကတော့ သူ့ထုံးစံ အတိုင်း ဖေ၊ ကြံ ပြန်နေတာကို ရှုတဲ့ကိုယ်တော်ရဲ့အသိက ‘ပုတယ်, အေးတယ်, ညောင်းညာတယ်, ကိုက်ခဲတယ်’ စသည်ဖြင့် သိနေရင် ဒီ အသိဟာ ပရမတ်အာရုံ မဟုတ်တော့တဲ့အတွက် သဘော ကျစရာလို့ထင်တဲ့ ကာမသုခလ္လိက ဒါမှမဟုတ်ရင် သဘော မကျစရာလို့မှတ်တဲ့ အတ္တကိလမထ တခုခု တဖက်ဖက်ကပ် သွားရင် အလယ်လမ်းကြောင်း ‘မဇ္ဈိမ’ မကျတော့ဘူးပေါ့- တော်- ဒီလို ‘ဖေ၊ ကြံပြန်နေတယ်’ လို့ ပရမတ်အသိ ရှိနေမှတော့ ဒီကာမသုခလ္လိက ဆိုတဲ့ အစွန်းတို့ဝင်နိုင် ဖြစ်နိုင်သေး သလား-

နုပင်- ‘ဖေ၊ ကြံပြန်တဲ့သဘော, ဖေ၊ ကြံပြန်နေတယ်’ လို့ သိဆဲအချိန် မှာတော့ မဝင်ဘူးပေါ့၊ ကိုယ်တော် အသိလွတ်တဲ့အချိန် ဒါမှမဟုတ် သိတ်ရှုကောင်းတဲ့အချိန်မှာ ဝင်တတ်တာပဲ-

တော်- အသိလွတ်တဲ့အချိန်မှာတော့ ဝင်ချင်သလို ဝင်တာတော့ ယုံမှားစရာမရှိပါဘူး၊ သိတ်ရှုကောင်းတဲ့ အချိန်မှာ ဝင်တတ် တယ်ဆိုတာကတော့ စဉ်းစားလို့မရဘူး-

နုပင်- အင်းဟုတ်တာပေါ့ ကိုယ်တော်က အရှုမကြာသေးတော့ ဒါမျိုးသိတ်မတွေ့ဘူးသေးဘဲကိုး-

တော်- ဒါပေမယ့် ဖြစ်တတ်ပုံသာပြောပါ-

နုပင်- တပည့်တော်တို့ ခန္ဓာမှာ အရှုကြွလာတော့ ဖေါက်ပြန်တဲ့ သဘောတွေဟာ ပဋ္ဌမ စသိတုန်းကလို သီးသန့်တခြားစီ၊ တကန့်စီ မထင်တော့ဘူး၊ တကိုယ်လုံးစောစောက ကိုယ်တော်ပြောသလိုထုံပြီး ကျိန်းပြီး တရွရွ၊ တမုံမုံ၊ တဖြန်းဖြန်းနဲ့ ခြုံပြီး သိနေတော့တာပဲ-

တော်- အင်းအင်း-အဲဒီတော့ အဲဒီတော့....

နုပင်- အဲဒီတော့ ရှုလို့ကောင်းနေတာပဲ တကန့်စီ၊ တသတ်စီ သိတုန်းကလို ဟိုလိုက်သိ၊ ဒီလိုက်သိ မဟုတ်တော့ဘူး ကိုယ် သိနေရတာလဲ ဘယ်နေရာ-ဘယ်နေရာလို့ ဌာနလဲမစွဲတော့ဘူး ခန္ဓာတခုလုံးကို အသိတခုထဲနဲ့ သိနေရတော့ သိလို့ ရှုလို့လဲကောင်းနေတာပေါ့၊ အဲဒီနေရာမှာ ဝင်တာပဲ-

တော်- ဟော-ဘုရား ဘုရား အဲဒါ ဘယ်လိုကြောင့် ကိလေသာ ကာမ ဖြစ်ရတာလဲ-

နုပင်- ကိလေသာဆိုတာကလဲ သဘောတရား အနေနဲ့ ကြည့်ရင် အင်မတန် နူးညံ့တာပဲ စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်မှု၊ သဘောကျမှု အသေးအဖွဲ့ကနေ အကြီးအကျယ် လိုချင်မှု စသည်တို့ အတွက် စိတ်မှာ ညစ်နွမ်းလာရင် ကိလေသာကတော့ အသေအချာဖြစ်တာပဲ အခု ရှုလို့ ကောင်းနေတဲ့ နေရာ ကိလေသာဝင်ပုံက သဠာယတနသံယုတ် ပဟာနုသုတ်မှာ ကြည့်လေ-

အဒုက္ခမသုခံ-ဆင်းရဲချမ်းသာ ကိလေသာ မပါသော ဥပေက္ခာအနေရှုချက်ကို၊ သန္တံ-ငြိမ်သက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘူရိပညေန-မြေကြီးထူနဲ့ တူသော ပညာရှိတော်မူသော

မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတံ-ကိလေသာမပါ ကင်းသည် ဟု ချီးမွမ်းမြှောက်ထား ဟောကြားတော်မူအပ်၏။ တဉ္စာပိ- ထိုကိလေသာ မပါသော ဥပေက္ခာ ရှုချက်ကိုသော်လည်း၊ အဘိနန္ဒတိ-ရှုကောင်းချက်နှင့် နှစ်သက်သေး၏။ သော- ထိုခန္ဓာပရမတ်ကို နှစ်သက်စွာ ရှုနေသော ယောဂီသည်၊ ဒုက္ခာ--ဆင်းရဲမှ၊ ဝါ ဆင်းရဲသံသရာမှ၊ နေဝပမုစ္စတိ- မလွတ်မကျွတ်သည်သာတည်း' တဲ့-

ကာမသုခလ္လိကလ္လိ အစွန်းတရားကို နာမည်တပ်တော့- ကိလေသာဖြစ်သွားတာပဲ အဲဒီအချိန်ဟာ မဇ္ဈိမ မကျတဲ့ အချိန်ပေါ့-

တော်- ကိုယ်ရှုတဲ့ တရားကို ကိုယ်သဘောကျ ကျေနပ်နေတာ တောင် 'ကာမသုခလ္လိက' ကိလေသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ အတော်ကို သတိထားရမှာဘဲ-

နုပိ- သတိထားနေရမှာပေါ့- ဒီအလုပ်ကလဲ- သတိပဋ္ဌာန်ပေကိုး- တပည့်တော်တို့လဲ အရင်တုန်းကတော့ ခန္ဓာမှာ တရားရှုလို့ ကောင်းတဲ့နေ့- ရှုလို့မကောင်းတဲ့ နေ့လို့တောင် မှတ်သား ကြပါသေးတယ်။ ရှုလို့ကောင်းတဲ့နေ့ကျတော့လဲ ရှင်လို့ ပြလို့ပေါ့၊ ရှုလို့မကောင်းတဲ့ နေ့ကျတော့လဲ စိတ်ထဲမှာ မကျေမနပ်နဲ့ဘဝင်မကျဘူးပေါ့၊ အဲဒါတွေဟာကိလေသာ ဖြစ်တယ်၊ အစွန်းဖက်ရောက်နေတယ်၊ မဇ္ဈိမ မကျဘူးလို့ မသိခဲ့ရတာ အမှန်ပါပဲ။ ဒါလဲ အခု စဉ်းစားကြည့်လိုက် တော့ 'ဒီလောက်တောင် မလိုပါဘူး' လို့ ဆိုသူကတောင် ဆိုတယ်-

တော်- ဦးဇင်းလဲ စဉ်းစားတော့ကြည့်တယ်။ ခုန တရားထိုင်တုန်း က တကိုယ်လုံးမှာ ဖောက်ပြန်တဲ့သဘောတော့ဟာ ရှုလို့ လဲ တော်တော် ကောင်းပါတယ်။ ဦးဇင်းတော့ မိုးကလဲ အေးအေးနဲ့ မှိန်းလိုက်သွားတာပဲ-

နုပိ- ဒါမှ ကိုယ်တော်မသိဘူးလား ‘ဥပက္ကိလေသ’လို့....

တော်- သိတော့သိလိုက်တယ်။ ဒါမျိုးတွေ့ရင် အပျက်ရှုရမယ် ဆိုပေမယ့် အပျက်မရှုဖြစ်ပါဘူး-

နုပိ- အဲဒီ အတွေ့သဘောကျနေလို့ မဟုတ်လား-

တော်- ဟုတ်ပါ့ဗျာ နဲ့နဲ့မဟုတ်ဘူး တော်တော်ကျေနပ်နေတာ-

နုပိ- တော်တော်ကျေနပ်တော့လဲ တော်တော် ကိလေသာဖြစ် လိုက်တာပေါ့-

တော်- ဒါဟာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တရား အားထုတ်ပီ ဆိုတော့ ဒါမျိုးတွေ့ရင် ရှောင်နိုင်အောင်ပေါ့-

အတ္တကိလမထ အစွန်းကလဲ ဘယ်လောက် ထိအောင် နှောက်ယှက်နိုင်သလဲလို့ ဒါလဲပြောပါ-

နုပိ- ဒါဟာ တရားမဟုတ်ဖူး ကိလေသာဖြစ်တယ်။ ကာမသုခလို့ ကပဲဆိုရင် တချို့ယောဂီတွေက မကြိုက်ချင်ကြဘူး။ ကိုယ် အားထုတ်တဲ့ တရား ကိုယ် မျက်ခြေပြတ်နေမှုပေါ့။ တရား အားထုတ်စကတော့ သံသရာပြတ်ဖို့ နိဗ္ဗာန်ရဖို့ပဲ ဒီလို ကိလေသာထဲဝင်နေတော့ ကိလေသာမှန်းတောင်မသိဘူး။ ‘ဒီတခါတရားရှုလို့ သိတ်ကောင်းတာပဲ’လို့ ဒီမှာတင်သွား တာပဲ ကာမသုခလို့က ကိလေသာဆိုတာ တရားအားထုတ်

တဲ့ ယောဂီရဲ့ဉာဏ်ကို ဘယ်လောက် အနှောက်အယှက်ပေး တယ်ဆိုတာ သိသာတာပေါ့-

တော်- သိပါပြီလေ ကဲ-အတ္တကိလမထလဲ တဆိတ်လောက်....

နုပ- တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်အသိကို မဇ္ဈိမပဋိပဒါနဲ့ ဖြောင့်ဖြောင့် မသိအောင် နှောက်ယှက်တဲ့ ကိလေသာ ၂ မျိုးအနက် နှောက်တမျိုး 'အတ္တကိလမထ' ဆိုတာဟာလဲ ပရမတ် သဘောတရား အမှန်ကို အမှန်ကျ မသိအောင် နှောက်ယှက်မှုပဲ ဒီအနှောက်အယှက်ဟာ ပရမတ်သဘော တရားအမှန်ကို အမှန်အတိုင်း မသိတော့ အရှိတရားရဲ့အပြင် ဖက် ထွက်ရှာမှုပေါ့-

တော်- ဘယ်လို အပြင်ဖက်ထွက်ရှာတာလဲ-

နုပ- ပရမတ်ဆိုတဲ့ အမှန်တရားက 'ဖောက်ပြန်တဲ့သဘောနဲ့သိတဲ့ သဘော' ဒါဟာ ခန္ဓာမှာ မြစ်များရေစီးနေသလို အမြဲရှိ နေတာပဲ ကိုယ်က ဒီအရှိတရားကို သိတတ်တဲ့အသိဉာဏ်မရှိ တော့ တရားဆိုတာကြာကြာထိုင်မှ တွေ့မယ်ထင်၊ ကိုက်လာ ခဲလာမခံသာလာမှ တရားမှတ်ပီး အဲဒါမျိုးပဲလိုက်ရှာရှာတာ မျိုးခန္ဓာကို အမျိုးမျိုးနည်းနဲ့ ညှင်းဆဲနှိပ်စက်ပြီးရှာဖွေတာ တွေဟာ အရှင်ဘုရား သုတ်သီလက္ခဏ်ပါဠိတော် ကေဝဠု သုတ်ထဲက ရဟန်းတပါးလို သူသိချင်တာ ပြုဟော့ပြည်ထိ အောင် တက်ရှာပေမယ့် မရလို့ ဘုရားဆီပြန်လာပြီး သူ့ ခန္ဓာမှာ ရှာမှရတော့တာလို့-ကိုယ့်လက်ရှိ ခန္ဓာသဘောကို သိဖို့အံ့ဓိကပဲ ခန္ဓာက လွတ်ရင်တော့ အတ္တကိလမထပဲ။

တနည်း-အတ္တကိလမထဖြစ်ရင် ခန္ဓာပမရတ် အသိလွတ်
လို့ သာမှတ်ပေတော့၊

တော်- ဒီအတ္တကိလမထကို သဘောတရားထက် ခန္ဓာအတွေ့မှာ
ဘယ်သဘောမျိုး ဆိုတာကို သိချင်တာပါပဲ။ ရှင်းရှင်း
ပြောရရင် အဋ္ဌကထာအလိုအရ 'အတ္တနော ဒုက္ခ ကရဏံန္တိ
အတ္ထော' လို့ ဆိုတော့ ကိုယ့်ကိုယ်နဲ့ကိုယ် ဘယ်လိုဆင်းရဲဖြစ်
အောင်လုပ်လို့လဲ

နုပ- အရှင်ဘုရား ထိုင်တာ- ရပ်တာ - လျောင်းတာ- သွားတာ
ဣရိယာပုထ် တခုခုမှာ အနေကြာသွားရင် ကိုယ်ဆင်းရဲ
စိတ်ဆင်းရဲ တခုခု ဖြစ်တတ်တယ် ဆိုတာ သိကြပါတယ်။
အခု ဦးဇင်း တနာရီလောက်ထိုင်နေတော့ မညောင်းဘူး
လား၊ မကိုက်ခဲဘူးလား-

တော်- ညောင်းတာကိုက်တာမျိုးကတော့ရှိတာပေါ့၊ ဒါပေမယ့်
တရားသို့ချင်မှတော့ သည်းခံရမှာပေါ့၊ တခြားကိစ္စများ
တောင် ဒီထက် သည်းခံရသေးတာပဲ-

နုပ- တခြားကိစ္စတွေမှာ သည်းခံတာက ပညတ်အချင်းချင်း၊
ကိလေသာအချင်းချင်းမို့ ဘာမှ ကိစ္စမရှိပေမယ့် ပရမတ်
အလုပ်မှာတော့ ကိစ္စကိုရှိတယ်-

တော်- ကိလေသာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုမလား-

နုပ- ပရမတ်အလုပ်နယ်ထဲမှာတော့ ကိလေသာ ဖြစ်ကိုဖြစ်တယ်၊
ကိလေသာဆိုတာ ဝီတိက္ကမလို့ လွန်လွန် ကြူးကြူး
ကိလေသာ အကြမ်းမျိုး ပရိယုဋ္ဌာနလို့ ထထကြကြ
ကိလေသာ အလုပ်မျိုးများမဟုတ်ပဲ၊ သတိမရှိရင် မသိ

လိုက်ရတဲ့ အနုသယဆိုတဲ့ ကိလေသာအငယ်မျိုးဖြစ်နေတာပေါ့။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဝိပဿနာပညာအလုပ်ဟာ ဒီကိလေသာအနုမျိုး၊ အငယ်မျိုးကို သတ်ဖြတ်ရတဲ့ ကိစ္စမို့ ဒီကိလေသာကို လုံးဝအဖြစ်ခံလို့ မရဘူး-

သည်းခံစိတ်နဲ့ ဝိပဿနာရူမရ

တော်- တခုတော့လဲ ရှိပါတတ် တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီဟာ 'ကာမံ တစောစ နှာရူစ အဋ္ဌိစ အဝသုဿတု' ပါဠိတော် ရှိတယ်မှတ်လား။ ဒီတော့ ဒီတရားသာ ရမယ်ဆိုရင် 'ငါ့ရဲ့ အရေပြားတို့ အကြောတို့ အရိုးတို့ ကျန်ချင်ကျန်ပေစေ၊ အသားတွေ အသွေးတွေ ခန်းခြောက်ချင်လဲ ခြောက်ပါစေ- ငါ့ရဲ့ တရားသိအောင် အားထုတ်ရတဲ့ လှုံ့လဝီရိယကို တော့ မလျှော့ဘူး' လို့ ဒီလိုစိတ်ထားရမယ်လို့ ဆိုတာလဲ ရှိပါတယ်-

နုပင်- ဒါမှန်တာပေါ့- ဒါပဲလား-

တော်- နောက်ပီး မူလပဏ္ဏာသ သဗ္ဗာသဝသုတ် ခန္တိသံဝရအဖွင့် မှာလဲ အရာရာမှာ သည်းခံပြီး ရှုမှ တရားရမယ့် အကြောင်းတွေ သိမှတ်ဖူးပါတယ် ဆရာလဲ သိမှာပါ-

နုပင်- သိပါတယ် သိတာမှ အဘော်မိအောင်ကို လေ့လေ့ လာလာသိပါတယ် 'ပါဠိတော်မှာ ဒီလိုပါတယ်။ အဋ္ဌကထာက ဒီလိုဆိုပါလား' လို့ ပေါ့ပေါ့သိမဟုတ်ပဲ သဘာဝ သိပြောတာပါ။ အခုန ဦးဒင်းရွတ်တဲ့ 'အရေ-အကြော-အရိုးတို့ကျန်စေ၊ ငါ့လှုံ့လဝီရိယကိုတော့ မလျှော့အံ့' လို့

ဆိုတာဟာ “ခန္ဓာပရမတ်ရဲ့ ဖေါက်ပြန်တဲ့သဘော’ လို့သိချိန်
မှာ ရောက်သလား၊ တရားအားမထုတ်ခင် စိတ်ပြဋ္ဌာန်းတာ
လား” ဆိုတာ စဉ်းစားပါ-

တော်- ခန္ဓာရဲ့ ဖေါက်ပြန်ဖြစ်ပျက်ကို သိနေတဲ့ အချိန်မှာတော့
ဘယ်ဟုတ်မလဲ အဲဒီ အချိန်မှာ ခန္ဓာရဲ့ သဘောသိတဲ့
အသိကလဲ့လို့ ဒီပြင် ဘာသိမှမဖြစ်ရပဲ-

နုပင်- မှန်တာပေါ့ဘုရား- ဒါဖြင့် ဒီလိုစိတ်မျိုးထားရတာ တရား
အားမထုတ်ခင် အားထုတ်ခါနီးမှာ ထားကိုလဲထားရမှာပဲ
စိတ်ခါတ်တက်ကြွမှုပေါ့ ဒီတင်ဘယ်ကမလဲ-

ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာက မုဒိတထေရ်လဲ ‘ငါတရား
မရမချင်း တရားအားထုတ်တဲ့ တိုက်ခမ်းက မထွက်ဖူး’ လို့
စိတ်ပြဋ္ဌာန်းပြီး အားထုတ်တာပဲ-

မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာမှာပြတဲ့မဟာသီဝမထေရ်ကြီးလဲ ငါလို
ပညာတတ်ပြီးသား ဗဟုသုတရှိပြီးသားပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ၂-ရက်
အလွန်ဆုံး ၃-ရက် အားထုတ်ရင် ရမှာပဲလို့ ထင်မှတ်ပြီး
‘ငါညောင်စောင်းကို မခင်းအံ့၊ ကျောမဆန့်အံ့၊ ခြေ
မဆေးအံ့’ လို့ စိတ်ပြဋ္ဌာန်းတာပဲ-

ဒါတွေပြောရင် အများကြီးနော် လိုရင်းက ဒါတွေကို
စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ခန္ဓာပရမတ် အသိရှိနေတဲ့အခိုက် ဒီ
ပရမတ်တို့ရဲ့ ဖေါက်ပြန်သဘောကိုဖြစ်စေ၊ သိသဘောကို
ဖြစ်စေ၊ အပျက်ကိုဖြစ်စေ လေ့ကျင့်နေတဲ့ဉာဏ်ဟာ ဒီအသိ
ဒီလေ့ကျင့်မှုကို မျက်ခြေပြတ်လို့ကို မရဘူး၊ ဒီအထဲမှာ
‘အင်း’ ကနဲ သဘောကျ ‘ဟင်’ ကနဲ သဘောမကျတာနဲ့

တချက်ထဲစောင့်နေတဲ့ ကိလေသာက ‘ပျတိကနဲ’ ဝင်လိုက်
မှာ သေချာတယ်နော်၊ စဉ်းစားနေဖို့ အချိန်မရဘူး၊
ဒါကြောင့် ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်မှာ ‘ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စယောဓမ္မံ-
တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိ’လို့ ဟောတယ်မှတ်လား ပစ္စုပ္ပန်
သိနေရတဲ့ အသိဟာ အလွန်ကို အရေးကြီးပါတယ်။

‘စေတနာကောင်းသော်လဲ ကိလေသာက မညှာ’

တော်- တချို့ကတော့လဲ ‘ကောင်းတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ
အတွက်သာ ရည်ရွယ်အားထုတ်ရင်တော့ ကိုယ်ပင်ပန်း
စိတ်ပင်ပန်းပေမယ့်လဲ အတ္တကိလမထ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့’
ဒါတော့ သဘာဝလဲကျတယ်လို့ အောက်မေ့တယ်၊ စိတ်
ထားကိုက ကောင်းတာကိုး- ဒါကောဘယ့်နွယ်သဘောရ
သလဲ-

နုပ- အရှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားရှိရင် သာသနာတော်မှာ မရှိ
သေးတဲ့ ရှေ့နေ တေဒဂ်ရမှာပဲ- ဒီကိစ္စပြောရရင် ကျယ်
ဝန်းပါတယ်၊ အချိန်ရမယ်မထင်ဘူး၊ အခုတောင် ဆယ်
နာရီခွဲနေပီကိုယ်တော်-

တော်- ကိစ္စမရှိပါဘူး ပြောသာပြောပါ မိုးကလဲဖွဲနေပါသေး
တယ်၊ ဦးဇင်းတို့လိုက်ပို့ မှာပေါ့ အကျယ်မလုံပါဘူး အတို
အကျဉ်းသဘောလောက်ပေါ့-

နုပ- ကိလေသာဖြစ်တယ်ဆိုတာ စေတနာနဲ့မဆိုင်ပါဘူး တပည့်
တော်တို့ မူလပဏ္ဏာသ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်မှာ နိဂဏ္ဌတို့ဟာ
ယုံကြည်ချက်နဲ့ ကျင့်နေကြတာပဲ-မြတ်စွာဘုရားက မေး
တော့ သူတို့ ယုံကြည်ချက်ကို ပြောကြတယ်လေ ‘သူတို့ဟာ

ဒီလို နေပူကြီးထဲ ကျောက်ဖျောပေါ်မှာရပ်ပြီး အပူခံ အဆင်းရဲခံကျင့်နေရတာဟာ အတိတ်ဘဝတွေက လုပ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေ အကျိုးပေးဖို့ မကျန်အောင်အခုကထဲက ကြိုတင်ဆင်းရဲခံ ကျင့်ထားတဲ့ အတွက် နောက်ဆက် အကုသိုလ်ကံတွေလဲ မဖြစ်တော့ဘူး။ ရှေးတုန်းကကံဟောင်း တွေလဲ ကုန်မယ် ဒီလိုနဲ့ပဲ နောက်တော့ ဆင်းရဲဒုက္ခတို့ ကုန်ဆုံးတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုရမှပဲ-ချမ်းသာတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဒီလို ဆင်းရဲခံပြီး ရှာမှရမှာပေါ့'လို့ သူတို့ ပြန်ပြောတယ်။ သူတို့ စိတ်က နိဗ္ဗာန်ကိုရည်ရွယ်ပေမယ့် လုပ်ပုံကမဟုတ်တော့ အတ္တကိလမထ ကိလေသာအစွန်းထဲရောက်တာပဲ-

နောက်ပြီး တပည့်တော်တို့ ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ လေးအသင်္ချေနဲ့ ကပ္ပာတသိန်း ပါရမီဖြည့်ရာ ကာလ ဘဝ တွေမှာ ဒါန-သီလ-သမထ-ဘာပဲလုပ်လုပ် အလွန်ကြီး မြတ်တဲ့ မှန် မြတ်တဲ့ ရည် ရွယ် ချက် ကြီး နဲ့ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရပါစေကြောင်းစိတ်ထားပြီးလုပ်ခဲ့တာချည်းပဲ- ပါရမီဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး၊ စရိယသုံးပါး လုပ်သမျှအားလုံး သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီး အတွက် ရည်ရွယ်ပြီးပြုလုပ်တာချည်းပဲ- နောက်ဆုံးဘုရား ဖြစ်မယ့်ဘဝ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အတွက် ဥရုဝေလတော ကို ထွက် ၆-နှစ်လုံးလုံးကျင့် အားလုံး အတ္တကိလမထဖြစ် ကြောင်း ဦးဇင်း ဝိနယမဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်မှာ ပြန်ကြည့် ပေတော-

တော်- ငါအဆင်းခဲ့ခံပြီး ကျင့်နေသမျှ အကျိုးမဲ့အချည်းနှီးဖြစ်
 ခဲ့ပြီလို့ ပြီးပြုရတာပေါ့- အတ္တကိလမထ အဖြစ်ပဲပေါ့-
 နှုပ်- ဒါဟာ အလောင်းတော်မှာ စိတ်စေတနာ မကောင်းလို့
 ဖြစ်ရတာလား- သီလ သမာဓိ ပညာ အတွက် မဟုတ်လို့
 အတ္တကိလမထဖြစ်ရတာလား အရှင်ဘုရားဝေဖန်ပါ-
 တော်- ဘုရားအလောင်းတော် အတွက်တော့ စိတ်စေတနာလဲ
 ပြောစရာမရှိ သီလ သမာဓိ ပညာဆိုလဲ ဆိုစရာမရှိ....
 နှုပ်- အတ္တကိလမထကျတော့ ဖြစ်တယ်ဆိုရင် ရည်ရွယ်ချက်နဲ့
 လုပ်ငန်း ခြားနားတာကို 'မရောလေနဲ့ ယောဆရာကြီးတို့'
 လို့ ပြောရမလို့ဖြစ်နေတယ်၊ ဒါကို သဘောမပေါက်လို့
 အလောင်းတော်ရဲ့ အတ္တကိလမထ ဖြစ်မှုဟာ စိတ်ထား
 မကောင်းလို့ဆိုဝံ့ရင် - သီလ သမာဓိ ပညာ အတွက်
 မဟုတ်လို့ ဖြစ်ရပါတယ် ဆိုရင်တော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်လောက်
 မြတ်စွာဘုရားကို မကောင်းတဲ့ စိတ်ထားနဲ့ စုပ်စွဲသူဟာ
 သာသနာတော်မှာတော့ ရှိဖို့ကိမကောင်းဘူး၊ ဒီအချက်
 တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဦးဇင်းကို တပည့်တော် အထူးပဲ
 လျှောက်ချင်တာက ဦးဇင်းလဲ သင်ရိုး ပိဋကတ်တော်ကို
 ၂ခေါက် ၃ခေါက် ဖေါက်လာပြီးတဲ့သူပဲကိုယ်သင်လာတဲ့
 စာနဲ့ရတဲ့အသိဉာဏ်နဲ့ ဝေဖန်ကြည့်ပြီး သဘာဝ အာဂမ
 မဆန့်ကျင်မှယုံပါ၊ ကိုယ်ဘုရားကို ကိုယ်စုပ်စွဲရာရောက်
 တတ်ကြောင်း အင်္ဂုတ္တရဇက၊ ဒုကတို့မှာ ဆိုတယ်နော်
 ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်လေ ဘုရား တရားတော် အလုပ်လုပ်ရင်
 မြတ်စွာဘုရားရဲ့ နှလုံးသွင်းဆန္ဒတော်၊ ရည်ရွယ်ချက်ကို

နားလည်အောင် လေ့လာဝေဖန်ပြီးမှ လုပ်ရင် မမှား
ဘူးပေါ့၊ အပြစ်လဲမဖြစ်ဖူးပေါ့၊ အကျိုးရှိတာပေါ့၊ ဘုရား
ဒါဟာ တပည့်တော်က မိကျောင်းမင်း ရေကင်းပြနေတာ
မဟုတ်ဖူး၊ သူငယ်ချင်း အနေနဲ့ မမှားအောင် သဘိ
ပေးတာ-

တော်- ဟုတ်ပါတယ်လေ အမှန်ပြောရရင် ဦးဇင်းအတွက်က
သင်ရိုးကို ဖိုးပန်ထက် ၂ ခေါက်လောက် ပိုဖောက်ခဲ့တာ
မှန်တယ်၊ အဲဒီ ပရိယတ်ကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်
ဖော်တဲ့(ပဋိပတ်)အကျင့်လုပ်ငန်းကျတော့ ဘာမှမဝေဖန်
တတ်ဖူး၊ လက်တွေ့လုပ်ငန်း လေ့ကျင့်နေတဲ့ ဖိုးပန် အနေနဲ့
ကျတော့ ပရိယတ်လဲပြန်လေ့လာ ပဋိပတ်လဲ အလုပ်နဲ့
စမ်းသပ်နေတော့ ပရိယတ်နဲ့ ပဋိပတ် တထပ်ထဲကျတော့
တာပေါ့-

နုပင်- ကဲ-ကဲ အရှင်ဘုရားပြန်မယ် လမ်းကျမှ ကျန်တာရှောက်
ပြောတာပေါ့-ဆို၍ ဘုရားဝတ်ပြုကြကာ ပြန်ခဲ့ကြပါ
တော့သည်၊ ဗားကရာ လမ်းမကြီးကူးပြီး ကြည့်မြင်တိုင်
ဘူတာ လမ်းရှောက်ရင်း အရှင်ဘုရား တပည့်တော် အလွန်
အားကိုးထားတာကတော့ သင်ရိုးပိဋကတ် ပေါက်ပြီးတဲ့
အရှင်ဘုရားတို့လို ပဋိပတ်လုပ်ငန်း လုပ်ချင်တဲ့ သံဃာ
တော်တွေကို လိုချင်တယ်၊ တပည့်တော်တို့ အခုခေတ်သုံး
စကားလို ‘စုပေါင်းလေ့လာ၊ စုပေါင်းလေ့ကျင့်၊ စုပေါင်း
အဖြေရှာ’တဲ့ လုပ်ငန်းလုပ်ချင်တယ်၊ ခန္ဓာမှာ ကိုယ်တွေ့
လက်တွေ့ ကျနအောင် လေ့ကျင့်အားထုတ်ကြည့်တော့သမျှ

သိသမျှ ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာနဲ့ စိစစ်ညှိနှိုင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကျသိရရင် သာသနာတော်ဝင် လူရှင် ရဟန်းအားလုံး လောကသား အားလုံးရဲ့ အကျိုးဖြစ်ထွန်း တော့မှာကို တပည့်တော်မြော်လင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ရဲ့ ဆန္ဒတော်ကို တပည့်တော်တို့ ဖြည့်စွမ်းရာလဲ ရောက်မယ်လေ-

တော်- ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကောင်းပါ့ဗျာ- ဒါပေမယ့် မလွယ်ဘူးထင်တယ်-

နုပင်- ကဲတပည့်တော်နေတဲ့ အိမ်ကတော့ ဒီရှေ့ကအိမ်ပဲ- အိမ်တောင်ကုန်ပီ- ကဲအရှင်ဘုရားလဲ ပြန်ကြပေရော့-နက်ဖြန် ဘယ်အချိန် ဘယ်မှာ-

တော်- နက်ဖြန် ဦးဇင်း ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်ကို ဆယ်နာရီခွဲ ရောက်နေမယ်-ဟိုကျမှ လူရှင်းတဲ့ နေရာရှာတာပေါ့- ကဲ သွားမယ်-ဆို၍ ပြန်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်လည်း အိမ်တံခါး ခေါက်၍ ဝင်ပါတော့သည်။ မိုးကလည်း တစိမ့်စိမ့် မိုးအရှိန်နှင့် လက်ခြေတို့လည်း အေးနေသည်။ အိပ်ရာထ ရောက်ချိန်တွင် ၁၁-နာရီခွဲတော့မည်။ အိပ်ကားနီး စာကြည့်တတ်သော ထုံးစံပင်ဖျက်၍-အထူးသဖြင့် ခြေနှေးရန် ခြေအိပ်စွပ်ရသည်။ ခြေအေးသည်မှစ၍- ကိုက်ခဲတတ်သော ရောဂါရှိနေသောကြောင့် ခြေကိုဂရုစိုက်ရသည်။ သို့ရာတွင် ၉-ထပ်ကြီးဘုရားတန်ဆောင်းထဲတွင် ၃နာရီမျှ မိုးအေးအေး အကာအခိုကင်းမဲ့စွာ နေလာခဲ့ရသောခြေမှာ

ပြန်နှေးရန်မလွယ်တော့သဖြင့်-အိပ်မပျော်ရကား ဦးဇင်းရဲ့ အကြောင်း၊ ဆွေးနှေးခဲ့သော တရားအကြောင်းတို့ကို ပြန်ပြောင်း သတိရနေလေသည်။

ဦးရေဝတံမှာ အလွန်အေးသူ ရိုးသူ ဖြစ်သည်။ စာသင် စဉ်ကလည်း စာမှလွဲ၍ အခြားဘာကိုမှ စိတ်ဝင်စားသည် မရှိ ပရိယတ္တိပေါ်မှာသာ ဇောက်ချထားသည်။ အခြား ဗဟုသုတ ဘာမျှမရှာ၊ သို့အတွက် ပရိယတ္တိမှတစ်ပါးသော အထွေထွေကိစ္စများတွင် သူများပြောသမျှ နားထောင်နေ တတ်၏။ ယခုအချိန်တွင်မူ ရဟန်းဝါပင်(၄၀)ပြည့်တော့ မည်ဖြစ်၍တကြောင်း၊ သင်ကြားတတ်မြောက်ထားသော ဓမ္မက္ခန္ဓာ အခြေခံလည်း အလွန် ခိုင်မာတောင့်တင်းနေ၍ တကြောင်း၊ ယင်းသို့သော အကြောင်း များကြောင့်- သာသနာ့မူဝါဒနှင့် ပတ်သက်သော လေ့လာရမည့်၊ ဝေဖန် ရမည့်၊ ဆန်းစစ်ရမည့် ကိစ္စများတွင် ဓမ္မက္ခန္ဓာနှင့်ညီ၍ ဝေဖန်စိစစ်မှု အားနည်းရသည်ကို ကျွန်ုပ်မချင့်မရဲ ဖြစ်ရ သော်လည်း ဦးရေဝတံ၏ နဂိုစရိုက် ပင်ကိုမှုကို သိထား လေသောကြောင့်သာလျှင် ကျွန်ုပ်ဖြေသာတော့သည်။

မိုးကလည်း သဲတလှည့် ဖွဲတလှည့်နှင့်ရှာနေပေရာ စောင် နှင့်ထွေးထား၍ပင် မနှေးနိုင်သော ခြေတောက် အတွက် ရေနှေးအိပ် အကူအညီရယူကာ နှေးလာသောအခါတွင်မှ တွေးလက်စကို ဆက်လက်တွေးနေမိသည်။

ဦးရေဝတံအပေါ်တွင် စာသင်စဉ်က ပရိယတ္တိအတွက် ပူပူပင်ပင် သံယောဇဉ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခု ကိုယ့်ဘဝအကျိုး

ပေးနှင့် ကိုယ့်ဘဝတိုက်ပဲ့ နဲ့နေရချိန်တွင်လည်း ပဋိပတ္တိ အတွက် ပူပူပင်ပင် သံယောဇဉ်ဖြစ်ရပြန်ပြီ။ သို့ရာတွင်ယခု သံယောဇဉ်ကားတရား နှင့်ပတ်သက်နေသည်။ မိမိအနေနှင့် ဦးရေဝတဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထက် ပရိယတ် ပဋိပတ် စွယ်စုံ လာခဲ့လျှင် သာသနာတော်ရိပ်ကို ခိုဝင်လာသူ ဗုဒ္ဓဘာသာ လှူရှင် ရဟန်းတို့အား မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် ပွင့်လင်းစည်ပင်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု စိတ် မှာ မြော်လင့်ထားသည်။

သို့အတွက် 'ငါသည်လည်း ယခုလပြည့်ကျော် တရက်တွင် တောင်ကြီး၊ လျှိုင်ကော်သို့ ခရီးထွက်ရမည်။ ကြားရက် လည်းမကျန်တော့ ကိုယ်တော်ကိုလည်း နောက်တကြိမ် တွေ့ဖို့ လွယ်ကူမည် မဟုတ်သောကြောင့် နက်ဖြန်ဘုရားမှာ တွေ့ကြမည်။ နက်ဖြန်ည ဆက်တွေ့မည်။ အကယ်၍ မပြီးပြတ်က နောက်နေ့ (အဖိတ်)တွင် နေ့တရားပွဲ အပြီး ဆက်ပြောမည်- သဘော မပေါက်မချင်း ပြောမည်'ဟု စိတ်တွင်တွေးလျက်၊ နွေးအောင်ကွေးလျက် အိပ်ပျော်သွား ပါတော့သည်-

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၃ ရက် (၁၇-၁၀-၇၅)
'နေရာပြင်မှ-သမာဓိရ'

နံနက် ၁၀-နာရီအတွင်း စားသောက်မှု စသော ကိစ္စ အထွေထွေ ပြီးစေလျက် အမြန်ဆုံးနည်းနှင့် ဘုရားသို့

ရောက်အောင်လာခဲ့သည်။ ယင်ပြင်တော်သို့ ၁၀-နာရီမခွဲမီ ရောက်သည်။ လှည့်လည်၍ ကြည့်ရင်း- စနေထောင့်မှာ သွားတွေ့သည်။ တွေ့လျှင် တွေ့ချင်း-

တော်- ကဲမနေ့က တန်ဆောင်းကိုပဲ သွားရအောင် ဆိုသဖြင့် သွားကြသည် ခေါင်းလောင်းတန်ဆောင်းသို့ ရောက်လျှင်- နှုပ်- ဦးဇင်း တကာကြီးကော မတွေ့ပါလား-

တော်- ကျောင်းက ဦးဇင်းတပါးနဲ့ တိရစ္ဆာန်ရုံကို သွားလေ့- တခါတရံမှ ရန်ကုန်လာရတော့ သွားချင်မှာပေါ့-

နှုပ်- ကဲဦးဇင်း ဒီနေ့ နေလဲသာတယ်။ တပည့်တော်ခရီးမထွက် ခင်- တရားလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ သဘောပေါက်အောင် ပြောပြချင်တယ်။ ဒီညလဲ တပည့်တော် အားပါတယ်။ ဆက်ပြောကြတာပေါ့-ဦးဇင်းလဲ တခြားကိစ္စတွေ နောက် ရက်တွေမှ ဆောင်ရွက်ပါ-လို့ တပည့်တော် လျှောက်ချင် တယ်-

တော်- ဒီကိစ္စအပြင် ဦးဇင်းအတွက် အရေးကြီးတာ ဘာမှ မရှိပါဘူး- ဆရာက ဒီကိစ္စကို အဓိကထားပြီး ရက်ဆက် ညဆက်ပြောမယ်ဆိုတာပဲ ဦးဇင်းဝမ်းသာပါတယ်-

နှုပ်- ကဲ မနေ့ညက မပြတ်သေးတဲ့ ပြဿနာက ဘာပါလိမ့် -

တော်- ဪ-စိတ်စေတနာကောင်းနဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ အတွက် ရည်ရွယ်အားထုတ်ရင် ပင်ပန်း ဆင်းရဲစေကာမူ အတ္တကိလမထ မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ ပြဿနာပေါ့-

နုပ- ဒါဟာ မနေ့ညက တပည့်တော်ရှင်းပေးတာ ကိုယ်တော် ပြန်ပြီး လေ့လာမယ်ဆိုရင် ရှင်းလောက်ပါတယ် အတိုချုပ် က သီလ သမာဓိ ပညာတွင်မက ဧရာမသတ္တဝါဝေနေကို ကယ်တင်လိုတဲ့ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကြီးကို ရဖို့အတွက် အားထုတ်တဲ့ အလောင်းတော်ပင်လျှင် အတ္တကိလမထဖြစ် တယ်လို့ယုံကြည်ရင်ခန္ဓာပရမတ်ကိုသိဆဲသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဉာဏ် ပရမတ်သဘောတရား အပျက်ကို ပျက်နေတယ်လို့ သိတဲ့ အသိကလဲ့လို့ ဘာမှ လက်မခံကြောင်း ဦးဇင်းပုံသေမှတ်နိုင် တာပဲ-

တော်- မနေ့ညက ဦးဇင်း မအိပ်ခင် ပြန်စဉ်းစားပါတယ်- မိလိန္ဒပဋ္ဌာမှာ ဆိုသလို တရား အားမထုတ်မီ ပြင်ဆင်မှုနဲ့ တရားအားထုတ်မှု-ဒါဟာ ၂ချက် သူ့နေရာနဲ့သူခွဲမထားပဲ ရောမွှေသလို ပြောတဲ့ စကားမျိုးပဲ တရားအားထုတ်တဲ့ အချိန် တရားသိနေတဲ့ အချိန်ဟာ တရားပဲ သိဖို့လိုတာ ပေါ့နော်-

နုပ- ဒါဟာ သိတ်မှန်တဲ့စကားပဲ-တပည့်တော်တို့ တိုတိုနဲ့လိုရင်း ပြောရမယ်ဆိုရင် တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီဟာကိုယ်ရော စိတ်ရော အပူအလောင် အညစ်အကြေး စင်ကြယ်ဖို့လိုပါ တယ်-ဒါမှ ကိလေသာ မကပ်မခိုရတဲ့ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ' ဖြစ်ရမှာပေါ့- ဒါကို မြတ်စွာဘုရားက သိလောက်တဲ့ စကားနဲ့ ပြလိုက်တာ ကာမသုခလို့က အတ္တကိလမထ'လို့ ဟောလိုက်တယ်- ဒါကို အလယ်လမ်းကြောင်းလို့ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါကို ဖေါထုတ်လိုတဲ့အတွက် ဟို'ကာမ,အတ္တ'တို့ကို

‘ဘေးအန္တရာယ်’ အနေနဲ့ဟောတယ်-မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတဲ့ မဂ္ဂင် ဉာဏ်ဟာ အလယ်လမ်းကြောင်းအတိုင်းသွားရင် ဘေးမှာ ရှိတဲ့ ကိလေသာကို ဝင်မတိုက် မထိမကပ်တဲ့အတွက် နိဗ္ဗာန် လမ်း ဖြောင့်သွားတာပေါ့-

တော်- လမ်းကြောင်းက ဒါအမှန်ပဲလေ အသိဉာဏ်ဟာ အလယ် လမ်းကြောင်းမှာ မနေလို့ ဘေးကပ်သွားရင်တော့ အန္တရာယ် ဖြစ်တယ် ကိလေသာဖြစ်တတ်ဆိုရင် ဒီအန္တရာယ်၊ ဒီကိလေသာ ဟာ အကြီးအကျယ်အနှောက်အယှက်ပဲ-ဒါဟာအန္တရာယ် ကြီးပဲကိုး-

သက်သက်သာသာနဲ့အတ္တကိလမထ

နပ်- ဒါကြောင့် တပည့်တော် စောစောထဲကလျှောက်တယ်- ကာမသုခလ္လိက၊ အတ္တကိလမထတို့ကို ပေါ့ပေါ့ဆဆမမှတ် ပါနဲ့လို့- ကာမသုခလ္လိကဟာ ကျေနပ်၊ ဝမ်းမြောက်၊ သဘောကျ၊ နှစ်သက်ကာမျှနဲ့ဖြစ်တယ်လို့ မနေ့ကလျှောက် ခဲ့တယ်-ကဲ ဒီနေ့ အတ္တကိလမထဟာ တပည့်တော်တို့ ထင် သလို ကြမ်းကြမ်းထန်းထန်း မတွေ့ရပဲနဲ့ ယဉ်ယဉ်ကလေး ဖြစ်ပုံကိုကြည့်ပါ-

အရှင်ဘုရား အဘိဓမ္မာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဝိဘင်း - ဒုက္ခ ဒေါမနဿအဖွင့်မှာ ‘ယံ ကာယံကံ ဒုက္ခံ ကာယသမ္ပဿဇံ ။လ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒုက္ခံ’လို့ ဟောရာမှာ ကိုယ်နဲ့ထိတွေ့ဖြစ် တဲ့ ဆင်းရဲမှု-မသက်သာမှု ကိုယ်နဲ့ပတ်သက်လို့ တွေ့တဲ့ထိတဲ့

ခံစားမှုတို့ဟာ ကာယိကဒုက္ခဖြစ်တယ်လို့ ဟောတယ်- စိတ်
အတွက်ကျတော့ကော-

တော်- စိတ်ကျတော့လဲ 'ယံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ စေတောသမ္မဿဇံ
။လ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒေဝါမနဿ' ပဲပေါ့ စိတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့-
မသက်သာမှု၊ ကသိကအောက်ဖြစ်မှု၊ ငြို့ငြင်မှု၊ မကျေနပ်မှု၊
စိတ်မသာယာမှုစတဲ့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ သာယာစရာရယ်လို့
မမှတ်ရတဲ့ သဘောဟာ ဒေဝါမနဿ ကိလေသာဆိုတာပဲ-

နုပင်- ဒါဆိုရင် အရှင်ဘုရား ရှင်းလို့လွယ်သွားပီ အရှင်ဘုရားက
တရားအားထုတ်မယ်လို့ ထိုင်လိုက်ရော ရှုရမယ့် သိရမယ့်
တရားရှာရော ရှုရမယ့် တရားဟာ 'ဖေ့ါက်ပြန်မှု' တို့လို့
သိထားတော့-အသိဉာဏ်နဲ့ သိနိုင်တွေ့နိုင်တာ အားလုံးကို
'ဖေ့ါက်ပြန်နေတယ်၊ ဖေ့ါက်ပြန်နေတယ်' ပဲဖြစ်ဖြစ် 'ဖေ့ါက်
ပြန်တဲ့ သဘော၊ ဖေ့ါက်ပြန်တဲ့သဘော' လို့ပဲဖြစ်ဖြစ် ရှုရော
သိရော- ဒီအချိန်မှာ ကိုယ်တော်ရဲ့အသိဟာ 'ဖေ့ါက်ပြန်မှု'
ပရမတ်ကိုသာ သိနေတဲ့အတွက်-

သာယာ နှစ်သက် ကျေနပ်- သဘောကျတဲ့- ကာမ
သုခလ္လိက မဖြစ်ဖူး-
မသာယာ- မကျေနပ်-မနှစ်သက်တဲ့- အတ္တကိလမထ
လဲ မဖြစ်ဖူး-

ဒီလိုအစွန်းကို မကပ်၊ မရောက်၊ မထိ၊ မယှဉ်တဲ့ အသိဉာဏ်
ဟာ 'မဇ္ဈိမပဋိပဒါ' ခေါ်တဲ့ အလယ်လမ်းကြောင်း တည့်
တည့် ဉာဏ်ရောက်နေတဲ့အချိန်ပဲ- ဒီလိုမှမဟုတ်လို့ ကြာကြာ
ထိုင်ထားမိတဲ့ ခန္ဓာဟာ- 'ကာယိကံ ဒုက္ခံ ကာယသမ္မဿဇံ'

ပါဠိတော်လာတဲ့အတိုင်း ‘နာမ-ကိုက်မှု-မခံသာမှု’ ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာကြီးတွေပါရော- ဒီနေရာမှာ ရပ်ပီး အရှင် ဘုရား အမှန်ကိုဆောင်ရွက်ပါ- မြန်မြန်ဆောင်ရွက်ပါ- ဒီလိုတွေကမ္ဘာခန္ဓာသံဝရန် သည်းခံနေမယ်ဆိုရင် ‘စေတော သမ္မုဿဇံနံ ဒေါမနဿဆိ ကြပေတော့- အရှင်ဘုရား စဉ်းစားကြည့် မခံသာမှု၊ နာမ၊ ကိုက်မှုကြီးတွေနေတာဟာ ‘ကာယသမ္မုဿဇာ ဒုက္ခဝေဒနာ’ လို့ ဟောတော့ ‘ကိုယ်နဲ့ တွေ့ရတဲ့ ဆင်းရဲခံစားမှုကြီး’ ပဋ္ဌမရှုနေတာက ‘ဖေ့ကပြန် တဲ့သဘော’ လို့ ဉာဏ်လေးနဲ့ သိရုံသိရုံ မှိုင်းလိုက်နေရာက ‘မခံသာမှုကြီး’ ဝင်လာတော့ ဘယ်လိုနေမလဲ-

တော်- ထင်ရှားတဲ့နေရာကို အသိဟာ အရင်ရောက်မှာပေါ့-

နုပင်- ဒါဖြင့် ‘နာတာကို သိတဲ့အသိ’ ဖြစ်သွားမှာပေါ့၊ နာတယ်၊ နာတယ်လို့ သိနေတယ်ဆိုရင် ‘ဣတိ ရူပံ။ လ။ န ဣတော ဘိယျော’ ဖေ့ကပြန်မှုကလဲ့လို့ မရှိဘူး- မသိရဘူးဆိုတာ အခုတော့ နာတယ်လို့သိတဲ့ ပညတ် ဒုက္ခဝေဒနာပေါ် ရောက်သွားတော့ ကာယိကဒုက္ခ-စိတ်ကလဲပဲ အဲဒီမခံသာမှု ဆီကိုရောက်တော့ ပရမတ်ပေါ်မှာ သိနေတဲ့အသိမှန် ဉာဏ် မဟုတ်တော့ဘူး- လောကပညတ်နယ်က သူသိငါသိ နာမပဲ ဖြစ်မသွားဘူးလား- နာတာသာသိလိုတော့ ‘ကျုပ်တို့ဖြင့် သည်းခံပြီး ရှုနေတာပဲ စိတ်မှာငြိုငြင်မှု၊ ကသိကအောက် ဖြစ်မှု မရှိပါဘူး’ လို့ဆိုတဲ့ ယောဂီများတွေရင် အဲဒီယောဂီ ဟာ အနာဂါမ်သော်၎င်း၊ ရဟန္တာသော်၎င်းဖြစ်မှာပဲဆည်း

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

ကပ်ပေတော့ ဒီလို အနာဂါမ်လဲ မဟုတ်ပါဘူး ဆိုရင် ဒီယောဂီဟာ သာသနာမှာ လူသိမ်ပဲ-

တော်- ခြေျာ် ‘အနာဂါမ်မှာ- ဒေါသကွဲ- ကြွင်းရာဖိုလ်နှင့် နှော’ဆိုတဲ့ သံခိပ်အရထင်တယ်-

နုပ်- မဂ်တက်စဉ် မဂ်က ကိလေသာ ပယ်စဉ်မှာ ပါနေတာ ပဲလေ အရှင်ဘုရား မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်, မူလပဏ္ဏာသ, သုတ်သီလက္ခန္ဓာ, သမ္မော ဒီအဋ္ဌကထာတွေ တသံထဲ ဆိုထား တာကိုကြည့်ပါ။ တပည့်တော်လဲဒီအကိုးပါ ငြိကိုစာအုပ်တိုင်း ထည့်ထည့်ရေးနေရလို့ ယောဂီတွေကို အားတောင်နာပါ တယ်။ စကားပြောတော့ ‘လက်ခြေတို့ကို ကြာကြာကွေး ထားမယ်။ ကြာကြာဆန့်ထားမယ်ဆိုရင် မကြာခင်ကာလ မှာပဲ (ဒုက္ခဝေဒနာ) ဆင်းရဲခံစားမှုတို့ဟာ ဖြစ်လာမယ်တဲ့။ စိတ်ဟာလဲ ငြိမ်သက်မှု (သမာဓိ) မရတော့ပါဘူးတဲ့-မိမိ ရှုနေသိနေတဲ့ ပရမတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံကနေပီး ပညတ် ဆင်းရဲခံစားမှုဖက်ကို လည်ကျလာမတဲ့- ဒီတော့ မဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို မရတော့ပါဘူးတဲ့’ အဲဒါ ပြီးလွယ်အောင် မြန်မာစကားပြောနဲ့ပြောတာ ပါဠိသိချင်ရင်တော့-

တော် - ပါဠိ ဦးဇင်း သိပါတယ် ‘သတ္တ ဟတ္ထပါဒေ အတိစိရံ ။လ။ ဝိသေသံ နာဓိဂစ္ဆတိ’ မဟုတ်လား။ ဒီပါဠိက ဟုတ်တယ် ဦးဇင်း မှတ်ထားမိတာ အဋ္ဌကထာ ၅စောင် လောက်ဖြစ်မယ်ထင်တယ်။ သဘာဝကျတဲ့စကားပါပဲ-

နုပ်- အဲဒါအနာဂါမ်မဖြစ်သေးသူဘယ်သူမှ ဒေါသ-ဒေါမနဿ မဖြစ် အောင် မတားနိုင် ဘူး။ အနာဂါမ် တောင် မှ

ဒေါသမှဒွေးပယ်လိုက်ပြီးလို့ မဖြစ်တာပဲ အောင်နေရတာမှ မဟုတ်ပဲ အဲဒါအနာဂါမ် မဖြစ်သေးသတဲ့ အောင်အီးသည်း ခံနေတယ်ဆိုရင် အဲဒီအောင်တဲ့ တချိန်လုံး ဒေါမနသဖြစ် ပါတယ်ဆိုတာ တပည့်တော် အပြော မဟုတ်ဘူး၊ ခုန အဋ္ဌကထာတွေ့ရဲ့ စကားပဲ-

တော်- ဪ-ပါဠိတော် အာဘော်ကျအောင်ယူတတ်ဖို့ အလွန် လိုတယ်ဆိုတာ လေ့လာမိမှ သိတာပဲနော်-အခုန အဋ္ဌ ကထာပါဠိကို တွေ့ဖူးတာတော့ ကြာပါပီ ဒီလို အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရကြောင်းဆရာ စကားပြောပြောသွားမှရလယ် သွားတယ်-

နေရာပြင်ရင်သမာဓိပျက်သလား

နုပင်- တချို့က ‘နာလာကိုက်လာလို့ နေရာပြင်လိုက်ရင် သမာဓိ ပျက်သွားမှာပေါ့’လို့ ဒီအဆိုမျိုး ကြားခဲ့ရတာကြာပါပီ၊ အဲဒီ အယူအဆဟာ သာသနာတော်အတွက် ဝမ်းနည်း စရာကောင်းပါတယ်-

တော်- ဘာဖြစ်လို့လဲ ဒါမမှန်ဘူးလား-

နုပင်- ဒါဖြင့် ဦးဇင်းလဲ ဒီလိုပဲ ယူဆထားပီထင်တယ်၊ ကဲ- ကိုယ်တော် လတ်တွေ့စမ်းကြည့်ရအောင် စောစောကအဋ္ဌ ကထာများရဲ့ ဝေဖန်ချက်လဲ မမေ့နဲ့နော် ကိုယ်တော်က တရားထိုင်ပီဆိုပါတော့ ဘာကို ဘယ်လိုသိနေမလဲ-

တော်- ဖေါက်ပြန်တဲ့ သဘောတွေကို ဖေါက်ပြန်တယ်လို့ သိနေမယ်-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

နုပ- ဟုတ်ပီ အဲဒီလို သိနေတော့ သမာဓိဆိုတဲ့ ငြိမ်သက်မှု ပါရဲ့လား-

တော်- ပါပါတယ်- စိတ်ငြိမ်လို့သိနေတာပဲပေါ့-

နုပ- မှန်ပါတယ် 'ခဏိကေ စိတ္တေ ကဂ္ဂတာ' နော်၊ အဲဒီအသိဟာ ဥပမာ 'ခေါင်းတို့-လက်တို့' ဆိုတဲ့ နေရာတွေ ဆိုပါတော့ သိနေသလား-

တော်- အင်းသိနေတယ်-

နုပ- အဲဒီလို သိနေတာကြာတော့ အသိကလဲ ထပ်ထပ်သိတော့ စိပ်မလာဘူးလား-

တော်- အသိစိပ် လာတယ်ဆိုတာ ဆက်ဆက်ပီး ဒါပဲ သိနေ မှာပေါ့-

နုပ- အရှင်ဘုရားက သတိနဲ့ ဂရုစိုက်လေလေ ငြိမ်သက်မှုရလေ သိလေပေါ့။ အဲ ခြေတို့-လက်တို့ဆိုတဲ့ ခန္ဓာအစိပ်အပိုင်း ကတော့ ကျွေးပြီး အထိုင်ကြာလာတော့ ဒီခန္ဓာဟာ နာတတ်ကျင့်တတ် ကိုက်ခဲတတ်တဲ့ 'အာတုရကာယ' မျိုးဆို တော့ သူက ကိုက်လာတယ်။ ဒီအချိန် အရှင်ဘုရားရဲ့ အသိစိတ်ဟာ ဘယ်မှာနေမယ်ထင်သလဲ-

တော်- စောစောကပြောတဲ့အတိုင်း ထင်ရှားတဲ့ (နာတဲ့) ဆီကို ရောက်သွားမှာပေါ့-

နုပ- 'ပရမတ် ဖေါက်ပြန်မှုတို့ကိုသိနေတဲ့ သမာဓိ' ဘယ်ရောက် သွားသလဲ ပရမတ်အသိပေါ်မှာ မရှိတော့ဘူးမှတ်လား- ဒါကို အဋ္ဌကထာက 'စိတ္တိကေဂ္ဂံ နုလဘတိ' တဲ့။ မိမိရဲ့နေတဲ့ ပရမတ် မဟုတ်တော့ပဲ ပညတ် 'အနာ' ကို ရောက်တော့

‘ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိပကတိ’ ပရမတ်ကနေပညတ်ကိုလည်ကျသွားသတဲ့ သမာဓိကော ပညာကော ဘာမှ အလုပ်မဖြစ်တော့ရင် တရားရပါအုံးမလား- အဲ‘ဝိသေသံ နာဓိဂစ္ဆတိ’တဲ့၊ အဲဒါမျိုးကို အရှင်ဘုရား သိထားရင် နာတယ်လို့သိတာနဲ့ ကိုယ့်သမာဓိ ပညာ အကျမခံရအောင် နေရာပြင်လိုက်မယ်၊ မိမိရှုလက်စ ဖောက်ပြန်မှု ပျက်မှုရှုနေရင် နေရာပြင်လိုက်တဲ့ အချိန်ပိုင်းကလဲ့လို့ သမာဓိပျက်ဖို့ ရှိသေးသလား အရှင်ဘုရား ဆက်ရှုဆက်သိသွားရင်-

တော်- တယ်နက်နဲ့တဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပဲ၊ နို့ပြင်လိုက်တဲ့ နေရာမှာကော သမာဓိမပျက်ဖူးလား-

နုပ- ဟောဗျ-အဲဒါမှ ဒုက္ခပဲ ကိုယ်တော် သမာဓိက အဲဒီမှာ ထားလို့လား-

တော်- အဲဒီမှာတော့ မထားဘူးလေ အဲဒီမှာရှုတာမှ မဟုတ်ပဲ-

နုပ- ဟုတ်တာပေါ့ ကိုတော့ဟာက ‘အမြုံမ သားကလေး သေလို့ ငိုချင်တဲ့လူလို့’ နုကိုကထဲက သားမမွေးလို့ အမြုံမပါ ဆိုနေ ဘယ်ကသားသေလို့ ဘယ်သူကငိုချင်ရတာလဲ နုကိုကထဲက ကိုက်တာ၊ နာတာမျိုးဟာ ကိလေသာဖြစ်တဲ့ ပညတ်မျိုးမို့ အစကကို သူ့မရှုပါပဲနဲ့ ဘယ်က သမာဓိက ပျက်ရမှာလဲ ဦးဇင်း ကောင်းကောင်း ဝေဖန်နေော်- တခုတော့ရှိပါတယ်၊ နုကိုကထဲက ပညတ်ကိုရှုမယ်၊ အဲဒီပညတ် အနာကိုမခံနိုင်လို့ ပြင်ရင်တော့ ပညတ် သမာဓိပျက်မှာပဲ-

တော်- ဒါလေ့လာဖို့ ဝေဖန်ဖို့ ကောင်းကောင်းလိုပါလား-

နုပင်- ဒီတော့ တပည့်တော်က ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ သမထလို့ အာရုံတခုထဲ ဇောက်ချမထားရ၊ ပြောင်းလဲနေတဲ့ အာရုံ တိုင်း တမျိုးပြီးတမျိုး ခန္ဓာနှံအောင် ရှုရသည်လို့ နား လယ်ထားတယ်၊ မပြင်မရွှေ့ ငြိမ်ထားရင် သမာဓိပျက် သည်၊ ပြင်ပေးရင် သမာဓိမပျက်လို့ ဆိုချင်တယ်-

တော်- ဝိပဿနာရှုရာမှာပညတ်ပရမတ်ကဲ့လဲလို့မယ်ထင်တယ်-

‘မရှိပညတ် ရှိပရမတ်-ကဲ့လတ် ရှုနည်းမရှိ’

နုပင်- ဝိပဿနာအလုပ် လုပ်ပီဆိုရင် ပညတ် ပရမတ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စ ဟာ မကဲ့ရင် မသိရင် လုံးဝအလုပ်မဖြစ်ပါဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတော့ ဝိပဿနာအလုပ်က ပရမတ်အလုပ် ဝိပဿနာ လုပ်မယ်ပုဂ္ဂိုလ်က ပညတ်နယ်သား - ပညတ်နယ်သားက ပညတ်သိ၊ ပညတ်ပြော၊ ပညတ်ထင်၊ ထင်နေလို့တော့ ဝိပဿနာအလုပ်ဟာ ထသက်လုံးလုပ်လို့ရမှာ မဟုတ်ဘူး-

တော်- ဆရာ့ကို တခုတော့ မေးချင်တယ် စိတ်လဲမရှိပါနဲ့နော်- လူချင်းလဲ ရင်းနှီးလွန်းလို့ တရားကိုလဲ ယုံကြည်လွန်းလို့ အားလဲကိုးလွန်းလို့....

နုပင်- ဪ- မေးမှာသာ မေးစမ်းပါ ကိုယ်တော်ရယ် နိဒါန်း တွေ အထုတ်အတက်တွေ လုပ်မနေစမ်းပါနဲ့ အန္တရာယ်ဖြစ် မယုံကိစ္စဆိုရင် ကိုယ်တော် နိဒါန်းပျိုးနေတာနဲ့ အန္တရာယ် တွေမှာပဲ-

တော်- အင်းမေးချင်တာက တခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ ဝိပဿနာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ တခြားစာအုပ်တွေလဲ ဦးဇင်း လက်လှမ်းမီ

သလောက် ကြည့်ဖူးပါတယ်။ ဆရာ့ဝါဒ ဆရာ့စာအုပ်တွေမှာလို့ ပညတ် ပရမတ် အရေးတကြီးထားတာမတွေ့ရဘူး။ ဆရာ့စာအုပ်တွေမှာ ပညတ် ပရမတ်ကို အရေးတကြီး နေရာမှာထားတာ တွေ့ရတယ်။ အခုလဲ ပညတ် ပရမတ်မှ ကွဲပြားအောင် ခွဲခြားမသိရင် ဝိပဿနာဉာဏ်ရဖို့ တရားရဖို့မရှိဘူးဆိုတာမျိုးတွေ့ရတော့ ဒီတရားကတမျိုးလို့ ဖြစ်နေမလားလို့-

နုပိ- ဝိပဿနာအလုပ်ကတော့ ပညတ် ပရမတ် ကွဲပြားအောင် သဘောမပေါက်လို့တော့ မရတာအမှန်ပဲဒါပေမယ့်တခြား ဌာနတွေ တခြားစာအုပ်တွေမှာ ဒီအကြောင်း မတွေ့တာကတော့ ပညတ်ပရမတ်ကွဲပြားနားလယ်ပြီးလို့ ဖြစ်ချင်လဲဖြစ်မှာပေါ့။ တပည့်တော်တို့ကတော့ အဓိကကျတဲ့ ကိစ္စကို အဓိကနေရာမှာထားပြီး နားမလယ်လယ်အောင် တိုက်ရိုက် နည်းနဲ့ဖြေရှင်းတာပဲ-ဒါတင် ဘယ်ကမလဲ မြတ်စွာဘုရား သာသနာမှာ တခုတည်းသော မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဝါဒကိုဘယ် ဌာနဘယ်စာအုပ်တွေမှာ အဓိကထားလို့လဲ-တပည့်တော်ရဲ့ စာအုပ်တွေမှာတော့ အဓိကဖြစ်ကြောင်း အရှင်ဘုရား တွေ့မှပေါ့။ နောက်တချက် ဝိပဿနာအလုပ်ဟာ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ကိလေသာအာရုံကို လွတ်အောင်သွားပြီး ပရမတ် သဘောတရားကိုသာ ဥပေက္ခာသဘောနဲ့ ရှုပြီး လွတ်မြောက်စေနိုင်တဲ့ (အဒုက္ခမသုခ) ဥပေက္ခာရှုပုံကိုဘယ်ဌာန ဘယ်စာအုပ်တွေမှာမှ အဓိကအနေမထားပါပဲနဲ့ တပည့်

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

တော် စာအုပ်မှာသာ တွေ့တာကတော့ တပည့်တော်က အဓိကထားတာကိုး -

တော်- အဓိကထားတာမထားတာကအကြောင်းမဟုတ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဆန္ဒတော်နဲ့ ညီ မညီဆိုတာ -

နုပိ- သူများတကာတွေညီ၊ မညီ တပည့်တော် ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး၊ တပည့်တော် တာဝန်ယူထားပြီး ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ကိစ္စ တော့ တပည့်တော်ရဲ့ တာဝန်ပေါ့-ကဲ ဒီတော့ ဦးစင်းက တချက်မေးတာနဲ့ တပည့်တော်က မဇ္ဈိမပဋိပဒါကော- ဥပေက္ခာကော ဥချက်ရှင်းပြရမှာပေါ့- အဲဒီတော့ ပဋ္ဌမ အချက်က ဘာပါလိမ့်-

တော်- ပညတ် ပရမတ်လေ-

နုပိ- လောကမှာ သမုတိသစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာရယ်လို့ နှစ်ပါး ရှိတယ်နော်- ပါဠိရလား-

တော်- အင်း- ‘ဒုဝေသစ္စာနိ အက္ခာသိ’ ဒါမှတ်လား-

နုပိ- ဟုတ်ပါတယ်- သမုတိသစ္စာဆိုတာက ပညတ်၊ ပရမတ္ထ သစ္စာဆိုတာကတော့ ပရမတ်ပေါ့-သမုတိသစ္စာ ပညတ်- ပရမတ္ထသစ္စာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကကော-

တော်- ‘သင်္ကေတဝစနံ သစ္စံ လောက သမုတိကာရဏာ’ ဆို တော့ လောကနယ်ထဲမှာ ပြောဆိုသုံးစွဲလုပ်ကိုင် မှတ်သား အပ်တဲ့-တနည်းတော့လဲ လူထုနည်းနဲ့ စုပီးသမုတ်လိုက်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ထားတဲ့ကိစ္စ သတ်မှတ် လုပ်ကိုင်တဲ့ ကိစ္စအားလုံး ဟာ သမုတိသစ္စာ တနည်း ပညတ်ပေါ့-အဲ ပရမတ္ထသစ္စာ ဆိုတာက ‘ပရမတ္ထဝစနံ သစ္စံ ဓမ္မာနံ ဘူတကာရဏာ’ ဆို

တဲ့အတွက် ပညတ်မဖက် သက်သက်သော ရုပ်ပရမတ် နာမ် ပရမတ်တို့ရဲ့ အမှန်တရား လမ်းကြောင်းပါပဲ-

နုပ- အတိုချုပ်ကတော့ သြကာသလောကထဲမှာရှိတဲ့ သက်ရှိ သက်မဲ့၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒ၊ ရုတ်ဝတ္ထု နာမ်ဝတ္ထု အားလုံးဟာ ပရမတ်ချည်းပဲ။ တနည်းတော့လဲ သြကာသ လောကထဲက ရှိသမျှ တရားအားလုံး စုပေါင်းပီး သဘော တရားထုတ်လိုက်ရင် ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့ ပရမတ်ကလဲ့လို့ ဘာမှ မရှိပါဘူး။ ဒီသဘောတရားသာ အရင်းခံ သူသာလျှင် မူလဘူတ အခြေခံ အမှန်တရား အရှိတရားပဲ- အဲ ပညတ် ဆိုတာကတော့ ပုံဟန် သဏ္ဍာန် ခြပ် အကောင်အထည်ကို ကြည့်ပီး- ဒီပုံဟာ လူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ ကျွဲ၊ နွား စသည်ဖြင့်ပေါ့- ဝိုင်းဝန်းသမုတ်ကြ၊ ခေါ်ဝေါ်ကြ၊ သိမှတ်ကြ၊ ပညတ်ကြ၊ ဆုံးဖြတ်ကြနဲ့ အမည်မှည့်ကြတာဟာ ပညတ်ချည်းပါပဲ။ သူက အရင်းခံ အခြေခံမဟုတ်ဖူး။ ပရမတ်ဆိုတဲ့ အဘောတရား မှန်တော့ အရင်းခံတရားတွေ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းနေတဲ့ အစုအပေါင်းကို 'လူ'လို့ ဝိုင်းပြီး သိမှတ်လိုက်တာပဲ၊ ယောက်ျား မိန်းမလို့ သုံးနှုန်းလိုက်တာပဲ 'ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်'လို့ နာမည် တပ်လိုက်တာပဲ- ဒီအရင်းခံ ပရမတ် အစုအပေါင်း တခုမှ မရှိရင် 'လူလို့-မိန်းမ ယောက်ျားလို့-ခေါင်းကိုယ် ခြေလက် လို့' လုံးဝခေါ်စရာမရှိပါဘူး-

တော်- သြော်-ဒါကြောင့် ပရမတ်ဟာ အရှိတရား၊ ပညတ်က မရှိတရားလို့ဆိုတာနော်-

နုပင်- ဟုတ်ထာပေါ့ အရှိတရား ပရမတ်တို့ အစုအပုံနဲ့ တွေ့
 ပြန်တော့- ဒီပုံဟန်ကိုပဲ ပညတ်က အမည်တပ်လိုက်တော့
 ဒီပုံပန်းနဲ့ ဒီအမည်ဟာ 'ကမ္ဘာနဲ့မြေဇာ' လို့ လောကသား
 တွေက ပုံဟန်ကိုသာ မှတ်တယ်- နာမည်ကိုသာမှတ်လိုက်
 တော့ အရှိတရား-ပရမတ်တရားဟာ ရှိပါရက်နဲ့ သူက
 အသိမခံရတာပဲပေါ့- ပညတ်ကတော့ နာမည်တပ်ထား
 လိုက်တာနဲ့ မရှိပဲနဲ့ သူက လူသိများနေရတာပဲ- တကယ်
 တော့-ဒီပညတ်တွေ တွင်ကျယ်နေရတာဟာ အရင်းခံဆိုတဲ့
 အမှန်သဘော ပရမတ်ကို သိအောင်မရှာမဖွေတဲ့ အပြစ်
 ကြောင့်ပဲ-

တော်- ဒီလိုဆိုတော့-

'ယံပဿတိ န တံဒိဋ္ဌံ၊ ယံ ဒိဋ္ဌံ တံနပဿတိ၊

အပဿံ ဗဇ္ဈတေ မူဠော၊ ဗဇ္ဈမာနော နမုစ္စတိ'

ဆိုတဲ့ ဂါထာအတိုင်းပဲ အဓိပ္ပာယ်က 'ယံ အာရမ္မဏံ-
 အကြင် မိန်းမ ယောကျ်ားစသော အာရုံကို၊ ဒိဋ္ဌိယာ-
 မှားသောအမြင်ဖြင့်၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ တံ အာရမ္မဏံ-မိစ္ဆာ
 ဖြင့်မြင်သောထိုအမြင်ကို၊ နပဿတိ-ပညာမျက်စိဖြင့်မမြင်၊
 ယံ အာရမ္မဏံ-အကြင် ရုပ်နာမ် ပရမတ်အာရုံကို၊ ပဿတိ-
 ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ရှုမြင်တတ်၏၊ တံ အာရမ္မဏံ- ထိုရုပ်နာမ်
 ပရမတ်ဖြစ်သော အာရုံကို၊ နပဿတိ-နကိုပကတိ ရှိသည့်
 မျက်စိဖြင့်မမြင်၊ အပဿံ-ပရမတ်တရားဟူ၍ မရှုမမြင်တတ်
 သော၊ မူဠော-တွေဝေမိုက်မဲသော ပုထုဇာန်သည်၊ ဗဇ္ဈတေ-
 နှောင်ဖွဲ့အပ်၏၊ ဗဇ္ဈမာနော- အနှောင်အဖွဲ့ ခံရသော

(အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနော- အဝိဇ္ဇာတဏှာဖြင့် ကာန်းသော၊ မိုက်သော-ပုထုဇ္ဇန်သည်)န မုစ္ဆတိ သံသရာမှမလွတ်နိုင်ချေ။

နုပ- ကိုယ်တော်ပေးတဲ့ အနက်က တပည့်တော်တို့ ပခုက္ကူ ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဦးနန္ဒဝံ ပေးတဲ့ အနက်ကို အကျဉ်းချုပ် ပေးလိုက်တာမှတ်လား။ တပည့်တော်တို့ လိုက်ခဲ့တဲ့ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာလေ-

တော်- အိုး- ဒါတောင်မှတ်မိနေသေးတယ်နော်-

နုပ- မှတ်မိတာပေါ့ ကိုယ်တော် တပည့်တော်ကဒီသုတ်မဟာဝါ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ကို လေ့လာ နေရတာကိုး- ခုန ကိုယ်တော် အနက်ပေးတာက- သဒ္ဓါနည်းတို့ ဘာတို့အရ သိတ်မှန်ကန်တယ်- အလုပ်နဲ့ကျတော့ အဓိပ္ပာယ် ရှင်းယူရ တယ်။ ဒါကြောင့် အခု ပါဠိတွေ အနက်ပေးတဲ့အခါ တပည့်တော်အနေနဲ့ နာယူမှတ်သားသူ အဓိပ္ပာယ်ရအောင် သဘောပေါက်အောင်သာ ရည်ရွယ်ပီးပေးတာပဲ-

တော်- ဒါဖြင့် ဆရာ့အဓိပ္ပာယ်အနက်က ဘယ်လိုလဲလုပ်စမ်း ပါအိုး-

နုပ- ‘ယံ အကြင် မိန်းမယောကျ်ား ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအကောင် အထည် ဖြစ် သဏ္ဍာန်ဟု ယူစွဲထားသည့် ပညတ်အာရုံကို၊ ပဿတိ- အမေပေးတဲ့ ပကတိပညတ်ကို သိတတ်တဲ့ မံသ မျက်စိဖြင့်မြင်၏။ တံ-ပကတိမံသမျက်စိဖြင့် မြင်တတ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ပညတ်အာရုံကို၊ နဒိဋ္ဌံ ဘုရားပေးတဲ့ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မမြင်အပ်။ ယံ-ဖေ့ပြန်မှ သိမှုဟူသော ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်သာ သိမြင်အပ်သော အကြင် ပရမတ်

အာရုံကို၊ ဒိဋ္ဌိ ဘုရားပေးတဲ့ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်သာမြင်အပ်၏။
 တံ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အပ် ထိုပရမတ်ကို၊ နပဿတိ-ပုထုဇ္ဇန
 သဘာဝမို့ ကျနသေချာ မသိမမြင်ပါချေ။ အပဿံ မရှိအပ်
 မသိအပ်သော မိန်းမ ယောက်ျား ပညတ်တရားကို မြင်၍
 ရှိအပ်သိအပ်သော ပရမတ်တရားအမှန်ကို မသိသောမမြင်
 သော၊ မူဠော-တောဝေမိုက်မဲသော ပုထုဇ္ဇန်သည်။ ဗဇ္ဈတေ-
 တဏှာကျော့ကွင်းဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခံရ၏။ ဗဇ္ဈမာနော-တဏှာ
 အချည်အနှောင် ခံရသော အန္ဓဗာလ ပုထုဇ္ဇန်သည်။
 နမုစ္စတိ-သံသရာမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ပေ' တိုတိုပြောရရင်
 တော့-အရှိကို ဉာဏ်နဲ့သိတာက ပရမတ်၊ အရှိကိုရှိတဲ့အတိုင်း
 ဉာဏ်နဲ့ မသိနိုင်တော့ အကောင်အထည်ကြီးကို စွဲတာ
 မှတ်ထာက ပညတ်ပေါ့တပည့်တော်တို့ ဝိပဿနာရှုရတာက
 ရှိတာကို ရှိတဲ့အတိုင်း၊ မှန်တာကိုမှန်တဲ့အတိုင်း၊ ခန္ဓာရဲ့
 ပကတိကို ပကတိအတိုင်း ဉာဏ်နဲ့သိနေရတာကို ဝိပဿနာ
 ရှုတယ်လို့ခေါ်ရတာပဲ -

တော်- ဝိပဿနာရှုရာမှာ ပရမတ်ကိုသာ ရှုရတယ်ဆိုတော့-
 ဒါက ပညတ်၊ ဒါကပရမတ်လို့ ခွဲနေရအုံးမလား။ မခွဲပဲနဲ့
 ကော ရှုမရဘူးလား-

နုပိ- မူလပဏ္ဏာသ သဗ္ဗာသဝသုတ်အဖွင့်မှာပြတကာ 'ရှေးဦးစွာ
 ဆရာသမားထံမှာ သရုပ်ကဲ့အောင် သင်ကြားနာယူရမယ်-
 နောက် ကိုယ်တိုင်သိအောင် လေ့လာရမယ်လို့' ဆိုတော့
 ဆရာသမား လုပ်သူက တပည့် ရှုရမယ့်တရားကို သဘော
 ပေါက်အောင် ဟောပေး ပြပေးရတာပေါ့-တပည့်ယောဂီ

ကလဲ့ သင်ကြား နာယူထားတဲ့အတိုင်း လိုက်နာလေ့ကျင့်
ရတာပေါ့- အဲဒီတော့ မရှုရမယ့် မရှိ ပညတ်ကိုတော့
သင်ဖို့မလိုပါဘူး-လောကပညတ်နယ်သားတွေဟာ ပညတ်
နဲ့ချည်းနေထိုင်ပြောဆို လုပ်ကိုင်နေကြတာဖြစ်လို့-သိရမယ့်
ပရမတ်ကိုသာ သင်ပြရတာပဲပေါ့-

တော်- ဒီလိုဆိုတော့ ပရမတ်ဆိုတာက ပညတ်လို့ မရင်းနှီးတော့
သဘောပေါက်လွယ်ပါ့မလား-

နုပ- လွယ်တော့ မလွယ်ပါဘူး ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိပိုင်းမှာ ပြတဲ့
အတိုင်း (နာမရူပမတ္တမေဝိဒံ)

‘ခန္ဓာမှာတွေ့တဲ့ ဒီသဘောတို့ဟာ သိကာမျှ ဖေါက်ပြန်
ကာမျှဖြစ်တယ်’

(န သတ္တော န ပုဂ္ဂလော အတ္ထိ)
‘သတ္တဝါဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ရှိကိုမရှိဘူး’

ထို့အတူပဲ အမျိုးမျိုးသော ဘီး၊ ဝင်ရိုး၊ လှည်းအိမ်၊ လှည်းတန်
စတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေကို ပေါင်းစုပြီးထားတော့-

(ရထောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတိ)
‘လှည်းရယ်၊ ရထားရယ်လို့ ခေါ်ရရုံသာရှိတယ်’

(ပရမတ္တတော ရထော နာမ နတ္ထိ)
‘အမှန်စစ်ကြည့်တော့ လှည်းလို့ ရထားလို့ ပြစရာရှိကို
မရှိဘူး’ အဲဒီ သဘောအတိုင်း=

(ပဉ္စသုဉ္စပါဒါ နက္ခန္ဓေသုသတိံ သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ
ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတိ)

‘အစွဲအလန်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတို့ ပေါင်းစု

ထားတဲ့ကိုယ်ကို သတ္တဝါပဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ခေါ်ရရုံပြောရရုံ
သာရှိတယ်’

(ပရမတ္ထတော ပန နာမရူပမတ္တမေဝအတ္ထိ)

‘အမှန် ပရမတ်အနေနဲ့ သိကာမျှ၊ ဖေါက်ပြန်ကာမျှပဲ
ရှိတယ်’

(ဧဝံ သဿတော ဟိ ဒဿနံ ယထာဘူတဒဿနံ နာမ)

‘ဒီလို ခန္ဓာရဲ့ အမှန်သဘောကို အမှန်အတိုင်း ဉာဏ်နဲ့
မြင်ရင် (ယထာဘူတ) ဟုတ်မှန်တဲ့အတိုင်း မြင်တဲ့ဉာဏ်
ဖြစ်ပီ’

လို့ ဟောထား ပြထားရတာပေါ့။ နောက်ပြီးတော့လဲ
သစ်သားအရုပ်ကို ကြိုးနဲ့တပ်ဆွဲရတဲ့ ရုပ်သေးရုပ်ဥပမာ၊
ကျူစည်းထောင်တဲ့ဥပမာ၊ စည်တီးတော့ အသံဖြစ်လာတဲ့
ဥပမာ၊ အကားနားနဲ့အကျိုးလမ်းသွားနိုင်ကြတဲ့ဥပမာ၊ လှေနဲ့
လူ မြစ်ကိုကူးတဲ့ ဥပမာတွေနဲ့ သဘောပေါက်အောင် ပြရ
တာပေါ့-

တော်- ဟင် ဆရာ့ဟာက နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ကုန်ရောပဲ-

နုပိ- ဒါပေါ့ဘုရား-မသိရင်အလုပ်မှမဖြစ်ပဲ- အဲဒီတော့ဦးစင်း
အမေးကို ပြန်ကောက်မယ်- ဝိပဿနာရူတယ်ဆိုတာ ရှိတဲ့
အရှိသာရူတယ်ဆိုတော့ ခန္ဓာမှာ ဘာရှိသလဲ-

တော်- ခုနအတိုင်းပေါ့ ‘ပရမတ္ထတော ပန နာမရူပမတ္တမေဝ
အတ္ထိ’ဆိုတော့ အမှန်အရှိဟာ ‘သိသဘောနဲ့ ဖေါက်ပြန်
သဘောသာရှိတယ်’တဲ့-

နုပိ- ဒါဆိုရင် ဒီသဘောတို့ဟာ ခန္ဓာရဲ့ ‘ပရမတ္ထတော’ ဆိုတဲ့ ပရမတ်တွေ အမှန်တွေ မဟုတ်လား-

တော်- ဟုတ်ပါတယ် ပရမတ်တွေပါပဲ-

နုပိ- အဲဒီ အမှန်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိနေတဲ့ ဉာဏ်ဟာ ‘ယထာဘူတဉာဏ်’ လို့ ဆိုထားတယ်- ဝိပဿနာအလုပ်ဟာ ‘ဤကား သိသဘော, ဤကား ဖောက်ပြန်သဘော’ လို့ သိနေတဲ့ ‘ယထာဘူတဉာဏ်’ အခြေခံပဲ- ဒီအခြေခံမပိုင်ရင် မခိုင်ရင် အထက်ဝိပဿနာကို မတက်နိုင်တော့ဘူး- ဤကား ဖောက်ပြန်တဲ့သဘော, ဤကား သိတတ်တဲ့ သဘော’ လို့ သိပါ- များများသိပါ- ထပ်ကာထပ်ကာသိပါ- အခြေခံ ဖြစ်တဲ့ ယထာဘူတဉာဏ်ဟာ ခိုင်မာလာရင် ရှုရမယ့် ဝိပဿနာဉာဏ် ခိုင်မာတာပဲ- နောက်တော့- သိသဘောနဲ့ ဖောက်ပြန်သဘောကလဲ့လို့ ဘာမှမရှိပါလားလို့ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် ဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့အဆင့်ကို ရောက်လာမယ်- ဒီအတိုင်း ဦးဇင်း သဘောပေါက်ထားပါလား-

တော်- ပေါက်ထားလို့ ဒီအတိုင်း သိကိုသိနေတာပဲ-

နုပိ- ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရားရှုနေတာ သိနေတာဟာ မရှိပညတ်ကို ရှုတာလား- အဲဒီပရမတ်ကို ရှုတာလားဆိုတာ စဉ်းစား ကြည့်ပါ-

တော်- အရှိပရမတ်ကို ရှုတာပေါ့-

နုပိ- ဒါဖြင့် ဝိပဿနာရှုဖို့ အရှိပရမတ်ကိုသိဖို့ မလိုဘူးလား-

တော်- ဟာ ဒီပရမတ်ကို မသိရင်ရှုမှ မရှုနိုင်ပဲ ရှုရမယ့်တရားကို သိဖို့လိုတာပေါ့-

နုပ- ဒါဖြင့် ဝိပဿနာရှုရာမှာ ပညတ် ပရမတ် ကဲ့ပြားအောင်
မသိရင် ရှုလို့ ရ-မရ-

တော်- ပညတ်မသိရင်ထားပါလေ ပရမတ်မသိရင်တော့ ရှုလို့
ဘယ်ရမလဲ -

နုပ- ဒီလိုဆိုရင် တပည့်တော်က ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းအတွက်
ပညတ် ပရမတ်ကဲ့ပြားဖို့ အဓိကထားတယ်ဆိုတာ ပိုအုံး
မလား၊ လွန်အုံးမလား၊ တကယ် လိုအပ်သလား ဆိုတာ
ရှင်းရောပေါ့-

တော်- အင်းလေ ရှင်းပါတယ် ရှင်းပါတယ်၊ ဒါထက်ဦးစင်း
အနေနဲ့ သံသယတခုတော့ ရှိနေတယ်၊ ကိုယ့်လူနဲ့ကိုယ်ပဲ
မေးရအုံးမယ်၊ ဒီပရမတ်ကို မသိပေမယ့် ‘သမာဟိတော
ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ’လို့ ဘုရားဟောတော့သမာမိသာ
အရေးကြီးတယ် သမာမိရှိရင် ရုပ်နာမ် ပရမတ်တို့ရဲ့ အမှန်
တရားကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိလာမယ်ဆိုတဲ့ စကားဟာ
ဘယ်လိုများ-

‘သမာမိရှိတိုင်း-အမှန်မသိ’

နုပ- မှန်ပါတယ် ဘုရားဟောထားသားပဲ၊ အမှန်တရားဆိုတာ
‘ဖေ့ကပြန်မှု-သိမှု’ ပရမတ်နော် အဲဒါကို သမာဟိတော
ဆိုတဲ့ ငြိမ်သက်တဲ့ စိတ်ဟာ သိလာမယ်ဆိုတော့ ဒီအမှန်
တရား ပရမတ်ကိုသိတတ်တဲ့ ငြိမ်သက်မှုလိုတယ်၊ တရား
အားထုတ်ပီ ဆိုရင်တော့ စိတ်ငြိမ်မှုဟာ ရှိရမှာပဲပေါ့-
မငြိမ်ရင် သိမှမသိပဲ-

တော်- ဒါကိုပြောတာမဟုတ်ဖူး- သမထတခုခုနဲ့ ထူထောင် ထားတဲ့ သမာဓိကြီး တခုခုပေါ့ဗျာ- အဲဒါမျိုးရှိရင်တော့- သူ့ဟာနဲ့သူ သိသွားမှာပဲလို့ ယုံကြည်ကြတယ်၊ ပြောလဲ ပြောကြတယ်၊ ဒါကြောင့် သမထတခုခု သမာဓိရအောင် လုပ်ကြတာပေါ့-

နုပင်- ဩ...ဒီအယူအဆထဲ ဦးဇင်းလဲ ပါနေမှကိုး- ဒါကြောင့် အာနာပါန ကြိုးစားတာထင်ပါရဲ့-

တော်- အာနာပါန အားထုတ်တာက ဒါရည်ရွယ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ အခုဟာက သံသယဖြစ်လို့ပါ-

နုပင်- ဒါဖြင့် သမာဓိကို ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ အားထုတ်ရမလဲ (ဥပမာ-စျာန် ဒါမှမဟုတ် အဘိညာဉ်) ရအောင် အားထုတ်ထားရမလား-

တော်- ဒါလောက်တော့ ဟုတ်မယ်ထင်ပါဘူး၊ တော်တော်လေး ခိုင်မာတဲ့ သမာဓိမျိုးပေါ့-

နုပင်- ဒီလိုဆိုရင် အဲဒီလောက် သမာဓိခိုင်မာသူ တဦးတယောက်ဟာ ပရမတ်တွေ သူ့ဟာသူသိပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့် အလို့အလျောက် ရသွားဖူးတာ ဦးဇင်းတွေဘူးသလား-

တော်- ဦးဇင်းက အတွေ့အကြုံ နဲ့လို့လား မပြောတတ်ဖူး တယောက်မှတော့ မတွေ့ဖူးဘူး-

နုပင်- မတွေ့ဖူးတာတောင် ရိုးရိုးမဟုတ်ပဲ အတွေ့အကြုံနဲ့လို့ဆိုတဲ့ ချွင်းချက်က ပါနေသေးတာကိုး- ဒါဖြင့် ကြားကော ကြားဖူးသလား-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

တော်- ကိုယ်လဲ ဘယ်ရိပ်သာမှ မရောက်ဖူးတော့ ကြားလဲ
မကြားဖူးပါဘူး-

နုပင်- ရိပ်သာတခုခု ရောက်ဖူးရင်တော့ ကြားရမြင်ရမယ်လို့ကော
ကိုယ်တော်ထင်သလား-

တော်- ဖြစ် မဖြစ်သာပြောစမ်းပါဗျာ- စိတ်တောင်ရှုပ်သွားပီ-

နုပင်- မရှုပ်နဲ့လေ မေးတာက အရှင်ဘုရားပဲ ဒီလိုဒီလို ဟိုဟိုဒီဒီ
ရိပ်သာတွေတော့ ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့ ပြနေကြတာ
တပည့်တော်အနေနဲ့ ဝေဖန်စရာလဲ မလိုပါဘူး ရှိချင်လဲ
ရှိနေကြမှာပါ။ ဒီတရားကို အားထုတ်လာတော့ တပည့်
တော်ရဲ့ ယူဆချက်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ‘သမာဟိတော
ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ’လို့ ဟောတာ အမှန်ဟောတာပဲ-
ယထာဘူတဆိုတဲ့ ပရမတ် အမှန်တရားကိုသိဖို့ သမာဓိဟာ
‘အနိမိတ္တသမာဓိ ဘာဝယတော’လို့ ခန္ဓဝဂ္ဂမှာဟောတော့
နိမိတ်ပညတ် မဟုတ်တဲ့ ပရမတ် သမာဓိမျိုးပေါ့-

အဲဒီ ပရမတ်သမာဓိမျိုးဟာ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာ
သတိ၊ သမ္မာသမာဓိဆိုတဲ့ အဓိစိတ္တမဂ္ဂင်ထဲပါတဲ့ သမာဓိ
မျိုးဖြစ်တော့ သူ့ သမာဓိနဲ့ သူ့ ပညာ တတဲထဲ တဆက်ထဲ
ဖြစ်သွားတာပေါ့- အဲဒီ သမ္မာသမာဓိမျိုးဆိုရင် နုကိုက
ပရမတ်ကို သိရမယ့် သမာဓိမျိုးဖြစ်လို့- သမ္မာပုဒ်နဲ့တုံ့ပီး
သမ္မာသမာဓိလို့ ဟောတော်မူတာပေါ့- မဇ္ဈိမပဋိပဒါမဂ္ဂင်
မဝင်တဲ့ ပရမတ်ကို မသိတဲ့ သမာဓိမျိုးကျတော့ ‘သမ္မာ’
ဆိုတဲ့ ပရမတ်ကို သိနိုင်တဲ့ အရည်အချင်းမရှိတဲ့ အတွက်
‘သမ္မာ’ပုဒ် မတပ်ပဲ ရိုးရိုးသမာဓိလို့ဟောတယ်။

အခု အရှင်ဘုရားမေးတဲ့ သမာဓိမျိုးက သတ်သတ်
 လုပ်ယူရတဲ့ သီးခြားသမာဓိမျိုး မဟုတ်လား-
 တော်- ဟုတ်ပါတယ် သီးခြား သမာဓိတမျိုးမျိုးပေါ့-
 နုပ်- အဲဒါဆိုရင် စျာန်အဘိညာဉ်ရပြီး ဒီစျာန်အဘိညာဉ်ကို
 အခြေပါဒကလုပ်ပြီး၊ ဝိပဿနာ တက်ရှုလို့ ရဟန္တာဖြစ်
 သွားတာတွေလဲ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က အများ
 ကြီးပါ

တော်- ဟုတ်တယ် အဲဒီ သမထယျာနိက မျိုးကို ပြောတာပဲ
 နုပ်- အဲဒီလိုမဟုတ်ပဲ စျာန်အဘိညာဉ်ဖြစ်တဲ့ သမာဓိကြီးရပြီး
 ကာမ ဝိပဿနာဆီ မတက်ရောက်ပဲ ပျက်စီးသွားတဲ့ ဓမ္မပဒ
 ဋ္ဌကထာလာ အရှင်မဟာကဿပကြီးရဲ့ တပည့် ဝိဗ္ဗန္တ
 ဘိက္ခု ဝတ္ထုတို့၊ သမ္မောအဋ္ဌကထာလာ အကာန်းမနဲ့
 ညားတဲ့ သာမဏေတို့၊ အဲဒါနဲ့တဆက်ထဲ နေတို့ လတို့ကို
 တောင် လက်တို့ ခြေတို့နဲ့ သုံးသပ်ပုတ်တိုက်နိုင်တဲ့သီဟိုဠ်က
 စျာန်အဘိညာဉ်ရ ရဟန်းလူထွက်တို့ဟာ စျာန်အဘိညာဉ်
 ရတဲ့ သမာဓိကြီးများနဲ့ ဝိပဿနာဆီမရောက်ပဲ ပျက်စီး
 သွားတာတွေ-

တော်- အင်း ဟုတ်တော့လဲ ဟုတ်ပါတယ်၊ အခု ဆရာပြောတဲ့
 ဝတ္ထုတွေထဲမှာ ဓမ္မပဒက အရှင်မဟာကဿပကြီး တပည့်
 ဝိဗ္ဗန္တဘိက္ခုဆိုတာစျာန်အဘိညာဉ်ရပြီးကာမှ ဝိပဿနာကို
 ဆက်ပြီး အားမထုတ်ပဲ လူထွက်သွားတာကိုး၊ နောက်ပီး
 သမ္မောအဋ္ဌကထာကအကာန်းမနဲ့ ညားတဲ့သာမဏေဟာလဲ
 သူ့ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာရဲ့ စကားနားမထောင်ပဲ စျာန်ကိုချည်း

ဒိဋ္ဌိဓမ္မော

ကစားတော့ ကာန်းမနဲ့ ညားရောပေါ့ နောက်သီဟိုဠ်က
ဈာန်အဘိညာဉ်ရတဲ့ လူထွက်ကလဲ အဘိညာဉ်တွေရလို့
ဝိပဿနာ ဆက်အားမထုတ်ပဲ ဒီမှာတင် ရပ်နေတော့
ဝိပဿနာ ယထာဘူတဉာဏ် မရတော့ဘူးပေါ့-

နုပိ- အံမယ် အံမယ် ဒီလိုတော့လဲ ကိုယ့်သပိတ်ကြီးက ဝေဖန်
လိုက်တာ သိတ်မဆိုးပါလား၊ ဒါပေမယ့် အရှင်ဘုရား
စောဒကက 'သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ' အရ
သမာဓိရှိရင် ယထာဘူတဆိုတဲ့ အမှန်သဘော ပရမတ်ကို
အမှန်သိရမယ်ဆိုတဲ့သဘောမို့လား၊ အဲတာကို တပည့်တော်
က သမာဓိရတိုင်း အမှန်ပရမတ်ကို သိနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသလို
ဈာန်သမာဓိတင် ရပ်နေလို့ ဈာန်ပျက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ
ရှိတဲ့အကြောင်း သာဓကပြတာပါ-

တော်- တကယ်လို့သာ ဒီရလဒ်တွေ ဈာန်သမာဓိမှာ ရပ်မနေပဲ
ဆက်အားထုတ်မယ်ဆိုရင် ရမှာကတော့ သေချာသလောက်
ပဲ ထင်တယ်-

နုပိ- ဒါလဲ ကျွတ်လွတ်ထွက်မြောက်နိုင်တဲ့ စရိုက်ဣန္ဒြေနဲ့ သက်
ဆိုင်နေတော့ ကျိန်းသေ မပြောနိုင်ဘူးပေါ့၊ အရှင်ဘုရား
ဓမ္မပဒမှာ (သုဝဏ္ဏကာရ) ရှေ့ပန်းတိမ်သည်သားဝတ္ထုကို
ကြည့်ပါ၊ အဲဒီ သူငယ်ဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ တပည့်
ဖြစ်လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာဆီမှာ ရဟန်းပြုတော့ အရှင်
သာရိပုတ္တရာက လူငယ်လူရွယ်မို့ အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးပြီး
တောထဲလွှတ်ပီး တရားအားထုတ်ခိုင်းလိုက်တာ ၃-၄ လ
ကြာလို့မှ သမာဓိမရတော့ ဘုရားကသာချွတ်ရမယ့် 'ဗုဒ္ဓ

ဝေနေယျ'ပဲလို့ စိတ်ကမှတ်ပီး ဘုရားဆီကိုသွားအပ်တယ်။ ဒီတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက အာသယာနုသယဉာဏ်နဲ့ ထောက်လှမ်းပီးတော့မှ ကြာဖူးကြီးတခုကို အဓိဋ္ဌာန်နဲ့ ဖန်ဆင်းပီး 'ရော့ဒီကြာဖူးကြီး မင်းယူသွား- ဟိုကျောင်း ဝင်းအပြင်ဖက်မှာ သဲတွေကိုစုပုံ၊ အဲဒီ သဲပုံပေါ်မှာ ဒီကြာဖူးကြီးကိုစိုက်ပီး မလှန်းမကမ်းကထိုင်ကာ 'လောဟိ တကံ-လောဟိတကံ' လို့ သမထသမာဓိ အလုပ်မျိုးဘုရားက ပေးလိုက်တယ်-

ရဟန်းလဲ သူ့လက်ထဲ ကြာဖူးကြီး ရောက်ကထဲက အင်မတန် စိတ်ပျော်သွားတယ်။ ဒါနဲ့ ကြာဖူးကြီး ယူသွား မြတ်စွာဘုရား မှာလိုက်တဲ့ အစီအစဉ် အတိုင်း လုပ်တာပေါ့နောက်တော့ အစဉ်အတိုင်း နိဝရဏတွေကွာ ဥပစာရဈာန်ရ နောက် ပထမဈာန် တွေရ နောက်ဝသီ ဘော် ငါးပါးနိုင်အောင် လေ့ကျင့်ပီး ဈာန်ကစားတော့ တာပဲ။ ဈာန်အဆင့်ဆင့်ရ ရပြီး စတုတ္ထဈာန်ရောက်တော့ သူ့သိတ်ပျော်နေပီပေါ့။ ဒီတော့မှ မြတ်စွာဘုရားက ဉာဏ်တော်နဲ့ ထောက်လှမ်းပီး-

'သက္ခိယံတိ နုခေါ သေ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဥတ္တရိ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ'

'သေ-ဒီရဟန်းအား၊ အတ္တနောဓမ္မတာယ- သူ့အလို အလျောက်၊ ဥတ္တရိဝိသေသံ- ဝိပဿနာပရမတ် တရားထူး တရားမြတ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တေတုံ- ဖြစ်စေနိုင်ဖို့၊ သက္ခိယံတိနုခေါ တတ်နိုင်မလား' လို့ ကြည့်လိုက်တော့-

‘န သက္ခိယတီတိ ဥတှာ’
‘မတတ်နိုင်ဘူးလို့ သိတော့’

တော်- ဆရာ အနက်ပေးပုံကလေးကသဘောကျစရာတော်တော်
ကောင်းပါလား ‘အတ္တနော ဓမ္မတာယ’ဆိုတာကို ‘မိမိရဲ့
သဘောအားဖြင့်’လို့ ဒါမှ မဟုတ်ရင်လဲ ‘သူ့သဘော
အတိုင်း’လို့ အနက်ပေးကြမှာပေါ့။ ဆရာ့ အနက်က
ခေတ်ဆန်ဆန် ‘သူ့အလိုအလျောက်’ဆိုတော့ အဓိပ္ပာယ်လဲ
ပေါ်လွင်ပါတယ်-

နုပ- အရှင်ဘုရားကလဲ အရေးထဲ စာတွေ ထည့်စဉ်းစားနေ
တာကိုး- ဒီဝတ္ထုမှာ အရေးကြီးတဲ့ပွင့် အရှင်ဘုရားတွေပီ
မှတ်လား-

တော်- အင်းတွေပါတယ်၊ စတုတ္ထဈာန်အထိ ရတာတောင်
‘သူ့အလိုအလျောက်’ သိပါမလားလို့ ဉာဏ်တော်နဲ့စူးစမ်း
ကြည့်တော့ ‘မတတ်နိုင်ဘူး’လို့ သိတော်မူတယ် ဒါမှီလား-

နုပ- ဟုတ်ပါတယ် ဒီတော့မှမြတ်စွာဘုရား အကူအညီပေးပုံက-
‘တံ ပဒုမံ မိလာယတူတိ အဓိဋ္ဌဟိ’
‘အဲဒီ ကြားဖူးကြီးဟာ နှမ်းကျွေးကျစေ သတည်း’ လို့
အဓိဋ္ဌာန်တော်မူပြီးနောက်မှ သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အနိစ္စ
စသော အချက်တွေ ရှုမြင်နိုင်ပီး-

‘ဥစ္ဆိဒ္ဓသိနေဟ မတ္တနော။လ။ နိဗ္ဗာနံသုဂတေနဒေသိတံ’
ဂါထာအဆုံးမှာ ဒီကိုယ်တော်လေး ရဟန္တာဖြစ်သွား
လေသတဲ့ ကဲ-ဓမ္မပဒ ဒီဝတ္ထုကို အရှင်ဘုရားပြန်ကြည်အုံး

အရင်တုံးကတော့ တပည့်တော်လဲ ပေါ့ပေါ့ပဲ ထားတာ အခု တရားတို့ဘာတို့ ဟောလာ ပြုလာရတဲ့ အချိန်မှာ သက်သေ သာဓကလေး ဆောင်ဖို့လိုလာတော့ ဓမ္မပဒ ဌကထာက ဝတ္ထုတွေကြည့်ရ လေ့လာရတော့ ဒါတွေ ပြန်တွေ့တာပေါ့-

တော်- ဦးဇင်းလဲ မျက်ခြေတော့ မပြတ်ပါဘူး၊ စာချနေတုန်း ကလဲ စာမေးပွဲ ဘာသာပြန်အတွက် ဓမ္မပဒဌကထာ ကတော့ မပြတ်ချခဲ့တာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဝတ္ထုအနေနဲ့ပဲသဘော ထားတယ်၊ တကယ့် သုတ်ပါဠိတော်တွေလောက် အလေး မထားခဲ့တာတော့ အမှန်ပဲလေ-

နုပ- ဒါဖြင့် ဒီဝတ္ထုထဲမှာ လေးနက်တဲ့ အဆစ်အပိုင်းကို ထုတ် ကြည့်ရအောင် သာမည အမှတ်တမဲ့နဲ့ကြည့်ရင် သမထ သမာဓိနဲ့ စတုတ္ထဈာန်ထိအောင် ရထားတဲ့ ကိုယ်တော်မှာ ‘သူ့ဟာနဲ့သူ ဝိပဿနာတက်ပီး ရှုနိုင်သလား’ လို့ ဆင်ခြင် ကြည့်တော့-

* မရှုနိုင်ဘူး-

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာလုပ်ရသလဲ-

* အကူအညီပေးရတယ်-

ဒီအဌကထာ ဖတ်သွားရင် ဒါတွေ တွေ့သွားမှာပဲ- တွေ့တော့လဲ ဘာကိစ္စရှိသလဲနောက်တော့ ရှေ့ပန်းတိမ်သား ကိုယ်တော်လေး ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်-

တော်- အင်းလေ ကိစ္စပြီးသွားတာပေါ့-

နုပင်- အင်း ကိစ္စပြီးတာက ရွှေပန်းတိမ်သား ကိုယ်တော်လေး ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပီး ဒုက္ခ ဖြစ်နေတာက ကိုယ်တော်တို့ တပည့်တော်တို့-

တော်- ဘယ်လို ဒုက္ခဖြစ်တာလဲ-

နုပင်- ကိုယ်တော့် ပြဿနာမေ့သွားပီထင်တယ် 'သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ' လေ အခု ရွှေပန်းတိမ်သား ကိုယ်တော် လေးဟာ 'သမာဟိတော' ဖြစ်သော်လဲ ယထာဘူတံကို ပဇာနာတိ မဖြစ်တော့ ဘုရားအကူအညီ ပေးရတယ်။ တပည့်တော်တို့လဲ သမထ သမာဓိမျိုးသာ အားကိုးနေရင်တော့ သိရမယ့် ယထာဘူတံ သဘာဝကို ကိုယ့်အလိုအလျောက် မသိရင် ဘယ်သူ့အကူအညီပေးမလဲ သတ္တဝါရဲ့ အလိုစရိုက် ဣန္ဒြေအနုအရင့် သိနိုင်တာကလဲ ဘုရားကလဲ့လို့ မရှိဘူး။ အရှင်သာရိပုတ္တဟာ သူ့တပည့် ရွှေပန်းတိမ်သည်သား ရဟန်းကို ဘုရားဆီသွားအပ်တော့ မြတ်စွာဘုရားက 'ငါဘုရားရဲ့ အာသယာနုသယဉာဏ်တော် ဆိုတာ ၄-အသင်္ချေနဲ့ ကပ္ပါတသိန်း ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ပြီးမှ တသောင်းသော လောကဓာတ်ကိုတုန်လှုပ် ခြောက်ချားလျက် ရအပ်တဲ့ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရှင် ဘုရားတို့ အရာသာဖြစ်တယ်' လို့ ဆင်ခြင်မိကြောင်းဓမ္မပဒ ဋ္ဌကထာမှာ ဖော်ပြပါတယ်။ ကိုယ်တော်လေးသမာဓိက ပညာမကူးနိုင်တာ သိတော်မူတဲ့ ဘုရားရှိလို့ကူညီပေးတယ်။ အခု 'ငါတို့ သမာဓိရှိရင် ယထာဘူတံဖြစ်တဲ့ ပရမတ်ကို

သိမှာပဲ' ထင်ပီး အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီတို့ တကယ် ပရမတ်ကိုမသိတော့ ဘယ်သူက အကူအညီပေးမလဲ-

သတ္တဝါရဲ့ ဣန္ဒြေအနှုအရင့် ပါရမီစသည်တို့ဟာ ဘုရားရဲ့ အရာသာဖြစ်တယ်။ လကျော်တော်ရုံ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မတတ်နိုင်ပုံကိုကြည့်ပါ။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ သမာဓိရှိလို့ ဝိပဿနာ ပညာကိုတတ်သွားနိုင်တဲ့ ယောဂီဆိုရင် အလွန် ကောင်းပါတယ်။ အကူအညီ ပေးနိုင်တဲ့ သိတော်မ မြင်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားမရှိတဲ့ အခုနေအခါ ကိုယ့် သမာဓိက ပညာမတက်တော့ ခက်သမှ အလွန်ခက်ပဲ-

တော်- ဘာလိုလိုနဲ့ စဉ်းစားကြည့်တော့ ဒီကိစ္စဟာ မသေး ပါလား-

နုပင်- 'သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ' ဒီပါဠိတပိုင်းကို ကိုင်ပီး သမာဓိရှိရင် သူ့ဟာသူဖြစ်တယ်လို့ ထင်နေကြ ပြောနေကြတာဟာ သူ့ဟာသူ ဝိပဿနာဖြစ်သူရှိသလို သမာဓိကနေပီး ဝိပဿနာ မတက်လာတဲ့ သူကျတော့ မခက်ပါလား-

တော်- အင်း ဟုတ်တယ်နော်- မတက်တဲ့လူလဲ ရှိသေးတာကိုး-

နုပင်- ဒါကြောင့် တပည့်တော်တို့က သတ္တဝါစရိုက်လိုက်မသိနိုင် တော့ လိုအပ်တဲ့ ပရမတ်ကိုသိဖို့ ပြုကိုပြုရတယ် သူ့ဟာသူ သိလဲသိ မသိလဲ အကူအညီ ပေးပြီးသား ဖြစ်မသွား ဘူးလား-

တော်- ဟုတ်တယ်နော် တကယ်တော့ သမာဓိရှိတိုင်း ဝိပဿနာ ဖက် ရောက်ချင်မှရောက်တာ-

နုပင်- ဒီပါဠိတော်ကို တပည့်တော်တို့က သမာဓိရှိတိုင်းဝိပဿနာ ပညာဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဝိပဿနာပညာဖြစ်တိုင်းသမာဓိဟာ ပါတာချည်း၊ တနည်းသမာဓိပါအောင် (သမာဓိံ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ) ပညာဘာဝနာရှုလို့သူတိုင်း သမာဓိရအောင် ပွားများကြလို့ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းတော်မူတာပဲ ဘုရား-

တော်- အခု ဒီဝတ္ထုကို ဆရာဖော်ပြပေးဖန်လိုက်တဲ့ ကိစ္စမှာ ဦးဇင်းအတွက် ပညာတိုးသွားပါတယ်၊ တရားလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သုတ်၊ ဝတ္ထုတွေ ကိုယ်တိုင်လဲ ဒီလောက်အထိ မနှိုက်ခဲဖူးဘူး၊ သူတပါးရေးတဲ့ သုတ်၊ ဝတ္ထုတွေမှာ ဒီလိုလဲ ခဲရာခဲဆစ် မဝေဖန်ကြတော့ ဒီသုတ်တွေ ဝတ္ထုတွေနဲ့ နက်နဲတဲ့ မြှုပ်ကွက်တွေကို စာဖတ်ရုံဖတ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက် ပြည့်စုံအောင် သိခွင့်မရကြဘူးပေါ့၊ ဒီကိစ္စကတော့ သဘောရှင်းသွားပါပီ၊ တရားအားထုတ်ရာမှာ လိုအပ်တဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါအကြောင်း အခုသိချင်တဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဆိုတာ က ပရိယတ္တိလို့ စာအနေမေးတာမဟုတ်ဖူး၊ မြတ်စွာဘုရား စပြီး ဓမ္မစကြာဟောတုန်းက စာမတတ်တဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ကို ဟောတဲ့ သဘာဝမဇ္ဈိမပဋိပဒါကို ပြောပြပါ-

‘မဇ္ဈိမဉာဏ် သိဘို့ရန်’

နုပင်- မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာဟောတုန်းက တပည့်တော်လဲ ရှိမှ မရှိပဲ- တကယ်တော့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ဓမ္မစကြာတရားရယ်၊ အနတ္တလက္ခဏာတရားရယ် ဒီ ၂ သုတ်

သဘောပေါက်ရင် သာသနာအလုပ်ကုန်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်
လို့လဲဆိုတော့ ဒီ ၂ သုတ်နဲ့ သာဝကတို့အတွက် လမ်းဆုံး
ရဟန္တာ အထိဖြစ်ကြလို့ပဲ- သို့ရာတွင် သတ္တဝါတို့ရဲ့ စရိုက်
ဣန္ဒြေကိုကြည့်ပြီး လျော်ရာလျော်ရာ ဟောရလို့ မမ္မက္ခန္ဓာ
ရှစ်သောင်းလေးထောင်ဖြစ်ရတာပဲ-

တော်- မဇ္ဈိမပဋိပဒါကို ဒေသနာလို စာလိုတော့ ဆရာတို့
ဦးဇင်းတို့က နဲ့နဲ့ပါးပါး သဘောပေါက် ရိပ်မိတယ်ဆိုပါ
တော့- အလုပ်နဲ့ ယထာဘူတ အဝင်ဂွင်ကျ ဖြစ်အောင်
လူဗိန်းကိုပြောတဲ့နည်း ပြောစမ်းပါ-

နုပင်- အရှင်ဘုရားက လူဗိန်းဖြစ်သွားပြန်ပီလား-

တော်- နုကိုကထဲက အလုပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ လူဗိန်းပဲ-

နုပင်- မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာဝါဒဟာ ရှေးဦးစွာ ကိလေသာ
မဖြစ်အောင် ဆုံးမဖို့ နောက် ကိလေသာပယ်ဖို့ ဒါပဲ။
တပည့်တော်တို့ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ဟာ ကိလေသာမဖြစ်
အောင် အရင် ဆုံးမတယ်။ ဒီတော့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ မဂ္ဂင်
လမ်းကြောင်းဟာ ကိလေသာ အစွန်း မကပ်မရောက်ရတဲ့
အလုပ်ပဲ။ ကာမသုခလွှဲကအစွန်း၊ အတ္တကိလမထအစွန်း
ဆိုတာဟာ အမှန်ကတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
ကိလေသာအစွန်းတွေပဲ ဒီအစွန်းတွေလွတ်အောင် မဇ္ဈိမ
ပဋိပဒါဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ဟာ ဘာကိုဘယ်လိုရှုနေမလဲ သိနေမလဲ
ဒါ အောက်ခြေကပြောတာ-

တော်- အဲ ဟုတ်ပီ ဒါအလုပ်သဘော ပါအောင်နော်-

နုပင်- အရှင်ဘုရား တပည့်တော်ကလဲ အလုပ်ကို ပြောနေတာ တပည့်တော်တို့ ယောဂီတွေကို မှတ်လွယ်အောင် သင်ထား တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ရှိတယ်-

‘အာရုံပညတ် စွဲယူမှတ်- ဖြစ်တတ်ကိလေသာ’

‘ပရမတ်အာရုံ သိခိုက်ကြုံ- ပြတ်ကုန်ကိလေသာ’ တဲ့

ကိလေသာ ဖြစ်ပီဆိုရင် ကြည့်လိုက် ပညတ်အာရုံသာ ဖြစ်မယ်၊ တနည်း- ပညတ်အာရုံပြုရင် ကိလေသာဖြစ်မှာပဲ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာရဲ့ ပရမတ်အာရုံမျိုးကျတော့ ကိလေသာမဖြစ် ရာက ပြတ်မယ်၊ ကုန်မယ်-

တော်- ဒီဆောင်ပုဒ် အဓိပ္ပာယ်လဲ ရှင်းစမ်းပါအုံး-

နုပင်- တပည့်တော်တို့ အမှတ်တမဲ့ပေါ့လေ ပညတ်အာရုံ တခုခု တွေ့ရင် လောဘ၊ ဒေါသ ကိလေသာဖြစ်တယ်လို့ သိဖို့ ကတော့ မလွယ်ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီပညတ် အာရုံတွေထဲမှာ ဒီကိလေသာတွေဟာ ဗျက် ထနေတော့ ‘ကြေးထူမပူ - သန်းထူမယား’ ဆိုသလို ကိလေသာထဲမှာ ကိလေသာဖြစ်နေတာဟာလက်နှိုးစုပ်အမဲကိုမင်စွန်းသလိုပဲ မထူးပါဘူး၊ အဲ-လိုချင်မှု လောဘ၊ ပြစ်မှားမှု ဒေါသ ဖြစ်လာတဲ့အခါ သတိထားပီး ပြန်ကြည့်လိုက်ရင်တော့- အဲဒီ လောဘ၊ ဒေါသ ကိလေသာဖြစ်ရတဲ့ ပညတ်အာရုံကို သွားတွေ့လိမ့်မယ် ရှင်းအောင် ပြောရရင်- အရှင်ဘုရား ဒီမျက်မှန်ဆိုပါတော့ ဒါစာကြည့်ဖို့ ငါလိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ နေရာ ဒီမျက်မှန် ပညတ်အာရုံမရှိရင် လိုချင်တဲ့ လောဘ ကိလေသာဖြစ်ပါ့မလား- ဒီလိုလောဘ ကိလေသာဖြစ်တာ

ကိုက အလို့ရှိတဲ့ ဣဋ္ဌာရုံ ပညတ်ကြောင့်ဖြစ်တာ အထင် အရှားပဲ ဒီလိုပဲ မနှစ်သက်တဲ့ အနိဋ္ဌာရုံပညတ်ကြောင့်လဲ ဒေါသကိလေသာဖြစ်တာပဲ-

တော်- ဦးဇင်းအနေနဲ့ရှင်းရှင်းပြောရရင်လောဘကိလေသာဟာ ဣဋ္ဌာရုံကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ ဒေါသကိလေသာဟာ အနိဋ္ဌာရုံ ကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ သိထားတယ်လေ- အခုမှ ပညတ် ဆိုတာပါလာတာကိုး-

နုပင်- ပညတ်အာရုံလို့ပါလာတာက ဒီမဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းကြောင်း မဂ္ဂင်ရုံ ပရမတ်အလုပ်ကို ခွဲသိနိုင်အောင် ပညတ်လို့တပ်ပေး ရတယ်၊ ဆိုလိုတဲ့ သဘောအတိုချုပ်က ဘာကိလေသာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပညတ်အာရုံပြုတာချည်းပဲ ဒိဋ္ဌိကိလေသာတောင်မှ ‘ငါ’ဆိုတဲ့ အကောင်အထည်ကိုစွဲလို့ဖြစ်တာပဲမဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလုပ်ဟာ အဲဒီလို ကိလေသာအစွန်းဖြစ်တတ်တဲ့ ပညတ် အာရုံမျိုးမဟုတ် ပရမတ်အာရုံလို့ သဘောပေါက်လာရင် အလုပ်ဖြစ်တာပဲ-

တော်- ဒါဖြင့်မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြစ်အောင် ပရမတ်ကိုအာရုံပြုရမယ် ဆိုပါတော့-

နုပင်- ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး၊ တပည့်တော်တို့က ‘ဒွေ မေ ဘိက္ခဝေ အန္တပဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ’လို့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းစဉ် ကိုမဟောခင်ဒီအစွန်းမကပ်ဖို့ ဘုရားအရင်ဟောတယ်နော်-

တော်- အရင် ဟောတာတော့ ဟုတ်ပီ၊ အလုပ်လုပ်ရ မှာက မဇ္ဈိမပဋိပဒါမဟုတ်လား-

နုပင်- အဲဒီ အရင်ဟောသလို ဒီအစွန်းမကပ်လို့ ကိလေသာမဖြစ်
ရရင် မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းစဉ်အရ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ သူ့ဟာသူ
နိဗ္ဗာနာယသံဝတ္တတိဆီကို သွားတာပဲ-

တော်- အလုပ်သေသေချာချာမလုပ်ရသေးလို့လားတော့မပြော
တတ်ဖူး သဘောတော့ မပေါက်သေးဘူး-

ဒါရုက္ခန္ဓောပမသုတ်

နုပင်- အရှင်ဘုရား သဠာယတန သံယုတ် ပါဠိတော် ထဲက
ဒါရုက္ခန္ဓော ပမသုတ်ကို မှတ်မိလား-

တော်- ကောင်းကောင်း မမှတ်ထားမိဘူး ပြောရင်တော့ သတိ
ရမှာပါ-

နုပင်- မြတ်စွာဘုရားဟာ ကောသမ္ဘိပြည် ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းနားမှာ
ရဟန်းတို့နဲ့ စုဝေးရောက်ရှိနေတဲ့အခိုက် ဂင်္ဂါမြစ် ရေစီး
ကြောင်းမှာ သစ်တုံးကြီးတတုံး မျောလာတာတွေတော့
မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ကို ဒီသစ်တုံးကြီး ညွှန်ပြပီး
ချစ်သားတို့ ဒီသစ်တုံးကြီးဟာ-

- ဒီဖက်ကမ်းပေါ်လဲ မတင်ရင်-
- ဟိုဖက်ကမ်းပေါ်လဲ မတင်ရင်-
- ရေလယ်မှာလဲ မနှစ်မြုပ်ရင်-
- သောင်ပေါ်ကိုလဲ မတင်ရင်-
- လူတွေကလဲ မဆယ်ရင်-
- နတ်တို့ကလဲ မဆယ်ရင်-
- ဝဲကလဲ မစုပ်ရင်-
- အတွင်းကလဲ မဆွေးမပုပ်ရင်-

ဒီသစ်တုံးကြီးဟာ သမုဒ္ဒရာကိုရောက်မှပဲ ဘာ့ကြောင့်လဲ ဆိုရင် ဒီဂင်္ဂါမြစ်ရဲ့ ရေစီးအယဉ်ဟာ သမုဒ္ဒရာကိုညွှတ် တယ်၊ ကိုင်းတယ်၊ ရှိုင်းတယ် အဲဒီအတွက်ပဲ ချစ်သားတို့ ထို့အတူ သင်တို့ဟာလဲ-

- ဒီဖက်ကမ်းပေါ်လဲ မတင်ရင်-
- ဟိုဖက်ကမ်းပေါ်လဲ မတင်ရင်-
- ရေလယ်မှာလဲ မနှစ်မမြုပ်ရင်-
- သောင်ပေါ်ကိုလဲ မတင်ရင်-
- လူတွေကလဲ မဆယ်ရင်-
- နတ်တို့ကလဲ မဆယ်ရင်-
- ဝဲကလဲ မစုပ်ရင်-
- အတွင်းကလဲ မဆွေးမပုပ်ရင်-

သင်ချစ်သားတို့ဟာနိဗ္ဗာန်ကိုရောက်ကြမှပဲ၊ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုရင် ခန္ဓာပရမတ်တို့၌ ပရမတ်ကို အမှန်မြင် အမှန် သိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းသော၊ ရှိုင်းသော၊ ညွတ်သောကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ မိန့်တော်မူတယ်။

‘ဒီဖက်ကမ်းဆိုတာက- မျက်စိ-နား-နှာ စတဲ့ အတွင်း အာယတန ဖြစ်ပြီးကိုခေါ်တယ်’

‘ဟိုဖက်ကမ်းဆိုတာက အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့ စတဲ့ အပြင် အာယတန ဖြစ်ပြီးကိုခေါ်တယ်’

‘ရေလယ်မှာ မြုပ်ဆိုတာက-နှစ်သက်စွဲလန်းတတ်တဲ့ ရာဂ ကိုခေါ်တယ်’

‘သောင်ပေါ်တင် ဆိုတာက- ငါ ဟူသော မာနကို ခေါ်တယ်’

‘လူဆယ်တယ် ဆိုတာက- လူများနှင့်ရောနှော လူ့ကိစ္စ တွေ ဆောင်ရွက်ပေးမှုကိုခေါ်တယ်’

‘နတ်ဆယ်တယ် ဆိုတာက- မိမိအားထုတ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကြောင့် နတ်ဘဝကို တောင်တမှု’

‘ဝဲစုပ်မှုဆိုတာက- ကာမဂုဏ်အာရုံ လိုက်စားမှု’

‘အတွင်းပုပ်ဆွေးမှုဆိုတာက- မိမိ၌ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ မရှိပဲလျက် ရှိဟန်ဆောင်မှု’တို့ပဲ-

အဲဒီတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ သူ့အလိုလို နိဗ္ဗာန်ကိုညွတ်၊ ကိုင်း၊ ရှိုင်းတာပဲ ကိုယ်က သွားခိုင်းရတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ကျင့်စဉ်မှာခေါင်းဆောင် ရှေ့သွားပဲ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ခန္ဓာပရမတ်ရဲ့ သဘောကို လေ့လာတဲ့ဉာဏ်ဟာ ကိလေသာအစွန်းကို မကပ်ရင် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ကို သေသေ ချာချာ ရောက်တာမို့ နိဗ္ဗာနာယသံဝတ္တတိလို့ ဟောတာပေါ့-

တော်- ဒါဖြင့် ဒီအသိဉာဏ်ဟာ အစွန်းမကပ်မိဖို့ သတိထားရုံနဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ကျတယ်လို့ ဆိုမလား-

နုပိ- ဆိုပါတယ်။

တော်- ဒီလိုဆိုရင် ‘မဇ္ဈိမ’ဆိုတာက အစွန်း-ဘေးကို ကိလေသာ ဖြစ်လို့ မကပ်တာ-

‘ပဋိပဒါ’ဆိုတာက ‘ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတော စ ပဋိပဒါ’ လို့ ဝိဂြိုဟ်ဆိုထားတော့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဖြစ်အောင် ကျင့်ကို ကျင့်မှဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပဲ။

နုပင်- အကျင့်ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ အတော်ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါက အလယ်လမ်းကြောင်းအကျင့်ဆိုတဲ့စကား နဲ့ အာဇီဝကတို့ နိဂဏ္ဌတို့လိုသာသနာပ ဗာဟိယတိတ္ထိတို့ရဲ့ ‘ဝတ’တို့ ‘တပ’တို့သုံးတဲ့ အကျင့်နဲ့မတူဘူး အလွန်ခြားနား ပါတယ်။ ဝတတို့ တပတို့လို ကိလေသာဖြစ်လို့ဖြစ်မှန်းမသိ အောင် အကျင့်သာ အဓိကထားပီး ကိုယ်ကို စိတ်ကို ညစ်နွမ်းအောင် နှိပ်စက်ကျင့်တာမျိုးက အသိမပါ-ပညာ မပါတဲ့ ‘ဒုံးပေကတ်သပ်’ အကျင့်မျိုး-

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကတော့ ကိလေသာအစွန်း လွတ်အောင် ‘လေ့ကျင့်’ မှုမျိုး- ဒီတော့ ‘အကျင့်’ ဆိုတဲ့ အပြော-အသံ-သာ တူတယ် သဘောကတော့ မတူဘူး။ ဘယ်လို မတူသလဲဆိုရင် တပည့်တော်တို့က ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ သဘောတရားတို့ ဖောက်ပြန်မှုကို ဉာဏ်ကလေ့လာတဲ့အခါ ‘ဒါဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောတွေပဲ ဒါပျက်တဲ့သဘောတွေပဲ’ လို့ သိရုံသိနေရတာ အစွန်းဆိုတဲ့ ကိလေသာဘက်ရောက် မသွားအောင် တနည်း သိစရာရှိတဲ့ ဖောက်ပြန်မှုကို သိနေ အောင် ထိန်းသိမ်းနေတာပဲ ထိန်းသိမ်းနိုင်အောင်အလေ့ အကျင့်လုပ်နေတာပဲ။ ဘာဖြစ်အောင်၊ ညာဖြစ်အောင် လုပ်ယူရတဲ့ သဘောမပါဘူး။ ဒီလို ကိလေသာ ဘေးအစွန်း မရောက်အောင် စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းပေးခြင်းသည်

ပင်လျှင် ပရမတ်ကို သိတတ်တဲ့ အလေ့အကျင့်မျိုး ဖြစ်တဲ့ အတွက် ပရမတ်လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်နေတာကို-လေ့ကျင့်နေတာကိုပဲ ‘ပဋိပဒါ’လို့ ခေါ်တာပေါ့- သေနိယတို့ ပုဏ္ဏတို့လို့ ခွဲလို့ကျင့်တာမျိုး၊ နွားလို့ကျင့်တာမျိုးဆိုတဲ့ ‘ဝတတို့ တပတို့’လို့ လုပ်ကျင့်လုပ်ယူတာမျိုးက ‘အကျင့်’ ဖြစ်တယ်။ ‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါ’ဆိုတဲ့ အလုပ်က အသိဉာဏ်ဟာ အဓိကပါလားလို့ သိအောင်လေ့လာနေတယ်၊ လေ့ကျင့်နေတယ်-

တော်- ဒီလိုဆိုတော့ အကျင့် မဟုတ်ဖူးလို့ဆိုရမှာပေါ့-

-နုပင်- အရှင်ဘုရား သဘောပေါက်ပီလို့ တပည့်တော်ထင်နေတာ မပေါက်သေးပါလား-ဒီအတိုင်းဆိုရင် ‘ဟာ-မကျင့်ရဘူးတဲ့ သိရင်ပီးတာပဲတဲ့’ဆိုတဲ့ စကားမျိုး အထင်ရောက်မှာတော့ တပည့်တော့ အစိုးရိမ်ဆုံးပဲ- တပည့်တော် ဆိုလိုတာက ‘အကျင့်ပဓာနမဟုတ်၊ အသိပဓာနဖြစ်ကြောင်း’ ပြောတာပါ။ နောက်ပီး မဇ္ဈိမပဋိပဒါလုပ်ငန်းမှာ ‘ပဋိပဒါ’ဆိုတဲ့ စကားလုံးပါတာနဲ့ ‘ကျင့်ရမယ်၊ ကျင့်မှရမယ်၊ မကျင့်လို့ ဘယ်ရမလဲ’ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ကောက်ရာကနေပီးတော့ ‘တရားနာဖို့မလိုဘူး- ကျင့်ရင်သိလာမှာပဲ’ စသည်ဖြင့် ပေါ့လေ အဲဒါတွေဖြစ်လာတာပဲ-

တော်- ဆိုလိုတာက အဲသိအတွက်သာ၊ သိဖို့သာ အဓိကထာပီး လေ့ကျင့်တယ်ပေါ့-

နုပင်- ဟုတ်ထာမှသိတ်ဟုတ်ပေါ့- ဘယ်သူတွေဘယ်လောက်ကျင့်
တယ်ပြောပြော- ငါ့ထက်တော့ပိုပီး မကျင့်ခဲ့နိုင်ပါဘူးလို့
မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ပြောခဲ့ဘူးသေးတာပဲ-

တော်- ဘယ်လို ဘယ်လို-

နုပင်- ဪ ကိုယ်တော်က မသိချင်ယောင် ဆောင်နေပြန်ပီ၊
ဟို မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသ ပါဠိတော် သင်္ဂါရဝ သုတ်မှာလေ
သင်္ဂါရဝဆိုတဲ့ ဘာရဒ္ဒါဇပုဏ္ဏားကို ပြောတာကြည့်ပါ-

‘ဘာရဒ္ဒါဇတဲ့၊ ဟိုရှေးရှေး အတိတ်ကာလက အင်မတန်
ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်ခဲ့ကြတဲ့ အတွက် အကြီး
အကျယ် ကြမ်းထန်းတဲ့ ဆင်းရဲခံစားမှု (ဒုက္ခဝေဒနာ)
ကြီးများကို ခံစားခဲ့ကြရတဲ့ တရားကျင့်လာတဲ့ သမဏ
ဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့ဟာတဲ့ ကျင့်ခဲ့တာလဲ ငါကျင့်တာ
လောက်ပဲ၊ ဒုက္ခဖြစ်တာလဲ ငါဖြစ်သလောက်ပါပဲ ဒီထက်
မပိုပါဘူးတဲ့၊ အေး-နောင်တချိန် အနာဂတ်ကာလမှာလဲ
အင်မတန် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်ကြအုံးမှာဖြစ်တဲ့
အတွက် အကြီးအကျယ် ကြမ်းထန်းတဲ့ ဆင်းရဲခံစားမှု
(ဒုက္ခဝေဒနာ)ကြီးများကိုခံစားကြရအုံးမယ့်တရားကျင့်သူ
သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့ဟာလဲ- ငါကျင့်တာမျိုး
လောက်နဲ့ ငါဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်တာမျိုးလောက်ပဲ ဖြစ်မှာပဲ
ဒီထက်မပိုပါဘူးတဲ့၊

အဲ အခု လောက ပစ္စုပ္ပန်မှာလဲ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါတွေ
ဘယ်လောက် ဆင်းရဲခံစားကျင့်တယ်ပဲပြောပြော အလွန်ဆုံး
ငါကျင့်ခဲ့တာနဲ့ အတူသာဖြစ်ရမယ်- ငါကျင့်ခဲ့တာထက်

တော့ မပိုပါဘူးတဲ့ အဲဒီလိုကျင့်လို့ ဒီအကျင့်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲခံစားမှု (ဒုက္ခဝေဒနာ)တွေ နှိပ်စက်နာကျင်မှုတွေ တွေ့ရ ခံစားရတာဟာလဲ အလွန်ဆုံးငါ့လောက်ပဲဖြစ်မယ် ဒီထက် ဘယ်သူ့မပိုပါဘူး'တဲ့- နောက်ပီး အထူးမှတ်ဖို့ ကောင်းတာက-

‘ဘာရဒ္ဒါဇ-တဲ့၊ ငါဟာ ဒီလောက်ပြုနိုင်ခဲ၊ လုပ်နိုင်ခဲ၊ ကျင့်နိုင်ခဲတဲ့- အကျင့်မျိုးကို အားထုတ် ပြုကျင့်လာတဲ့ အတွက် လူတို့ပြုလုပ်နေကျ ကုသိုလ်ကမ္မပထ တရားထက် လွန်မြတ်တဲ့ အရိယာအဖြစ်ရောက်အောင် ပို့ဆောင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်အမြင်ထူးကိုတော့ မရခဲ့ဘူး’လို့ ဟောတယ်ဆိုတာ ဦးဇင်း သတိရသလား- မရလဲ ကျောင်းရောက်တော့ ပြန်ကြည့်ပေါ့နော်-

တော်- အင်း သဘောတော့ မှတ်မိသလိုလိုပဲ-

ရှင်- အဲဒါ ဘုရားပြောတဲ့ ဘုရားကောင်းအစစ်ပဲ- စာအုပ် အနားမှာရှိရင် နံပတ်တောင်ပြောလိုက်ချင်ရဲ့ ဦးဇင်းကို သတိတော် သဘာဝအကျဆုံး ပြောမယ် အရှင်ဘုရား စဉ်းစားပါ- ဝေဖန်ပါ- ဝေဖန်တဲ့ကိစ္စဟာ ဘုရား အလွန်ကြိုက်ပါတယ်၊ တပည့်တော်တို့ရဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟာ ‘စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ်’ဆိုတဲ့ ပရမတ်သုံးခု- တနည်း ရုပ်နာမ်နှစ်ခု တနည်း ဖောက်ပြန်သဘော၊ သိသဘောတို့ ပေါင်းစပ် ဖွဲ့စည်းထားတယ်ဆိုတာ ယုံရဲ့လား- လက်ခံ သလား စဉ်းစဉ်းစားစား အဲဒီလို-

တော်- ယုံပါတယ်- လက်ခံပါတယ်....

နုပိ- ဘာဖြစ်လို့ ယုံတာလဲ၊ ဘာဖြစ်လို့လက်ခံတာလဲ-
 တော်- ဟာ ဒါတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာပဲဟာ....
 နုပိ- အဲဒီ အရှင်ဘုရားရဲ့ အဖြေကိုက ဘုရားမကြိုက်ဖူး-
 တော်- ဘာဖြစ်လို့လဲ-
 နုပိ- ကိုယ်တော် ကိုယ်တိုင်သိမဟုတ်ပဲနဲ့ ပြောသံကြားပီးယုံတာ
 ဟာ ‘ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ’ မပီသလို့ပဲ-
 တော်- ကိုယ်တိုင်သိမှ အသိမှန်ဆိုလို့သလား-
 နုပိ- နို့မြတ်စွာဘုရားရဲ့တရားတော်ဟာ ‘သာမံ ပဿိတဗျောတိ
 သံဒိဋ္ဌိကော’ ဆို-
 တော်- အေးလေ ကိုယ်သိဖြစ်အောင် အခုလေ့လာနေတာပေါ့-
 နုပိ- ဒါဖြင့် ခုနက ဖေါက်ပြန်သဘော၊ သိသဘော-ပြောသံ
 ကြားနဲ့ ယုံတော့ထားလိုက်နော်- အဲဒီ သဘောတို့ဟာ
 သူတို့က ဘယ်လိုနေလို့လဲ-
 တော်- သူတို့က ဖေါက်ပြန်နေတယ်၊ သိနေတယ်-
 နုပိ- ထားပါတော့ သူတို့ဖေါက်ပြန်တာက တခါတရံလား
 အမြဲပဲလား-
 တော်- ‘နဒီသောတောဝိယ’ မြစ်ရေများ အမြဲစီးဆင်းနေသလို
 ‘ဒီပဇာလာဝိယ’ မီးလျှံများ အမြဲတက်နေသလို အမြဲ
 ဖြစ်နေတာပေါ့-
 နုပိ- အဲဒီ အမြဲဖေါက်ပြန်နေပါတဲ့- သဘောတရားကို မဇ္ဈိမ
 ပဋိပဒါ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဟာ အဲဒီလို ဖေါက်ပြန်နေတဲ့
 သဘောတရားကို ‘ဖေါက်ပြန်နေတယ်’ လို့ အဲဒီအတိုင်း
 သိနေတယ်-

တော်- အင်း-အင်း ဆက်ဆိုပါအုံး-

နုပ- ဟော ကိုယ်တော်စာချုတ်စိတ် ရောက်သွားပီထင်တယ်-

တော်- မဟုတ်ပါဘူး ဆက်လေ့လာချင်လို့ပါ-

နုပ- ‘ဘိက္ခဝေ- ချစ်သားတို့၊ အနိစ္စံဝေ-ပျက်နေသည်သာလျှင်
ဖြစ်သော၊ ရူပံ-ဖေၤကံပြန်မှုကို၊ အနိစ္စံ ရူပန္တိ-ပျက်နေတဲ့
ဖေၤကံပြန်မှုတို့ရယ်လို့၊ ပဿံတိ-မြင်၏၊ သာဒိဋ္ဌိ-ထိုအမြင်
သည်၊ အဿ-တရားအလုပ် အားထုတ်တဲ့ ယောဂီအား၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိ မှန်သောအမြင်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏’တဲ့၊ ဒါ
ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် အဇ္ဈတ္တိကအနိစ္စသုတ်ပဲ-

တော်- ဝိပဿနာရုတ်ညာဏ်ဟာ ခန္ဓာရဲ့ဖေၤကံပြန်နေတဲ့သဘော
မှန်ကို အဲဒီ အမှန်အတိုင်း မြင်နေမယ် သိနေမယ်ဆိုရင်
သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အမြင်မှန်ဖြစ်ပီပေါ့-

‘အမှန်မြင်သိ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ’

နုပ- အမြင်မှန်မဟုတ်ပါဘူး၊ အမှန်မြင်ပါ-

တော်- တူတူပေါ့ဗျာ-

နုပ- အရှင်ဘုရား ဘယ်တူမလဲ လူကိုလူလို့ ယောကျ်ားကို
ယောကျ်ားလို့ မြင်တာဟာအမြင်မှန်ပဲ ပညတ်ထားတာကို
ပညတ်အတိုင်း မြင်တာ- အမှန်မြင်ဆိုတာက ပညတ်လို့
မမှန်တာတွေကို မမြင်ပဲ-အမှန်သဘော ပရမတ်ကို- အမှန်
အတိုင်း မြင်တာမို့ အမှန်မြင်လို့-

တော်- အို အို- ဒီလိုတောင် ပညတ် ပရမတ် ခွဲသေးသကိုး-

နုပိ- မခွဲလို့ ဘယ်ရမလဲ ဒီအလုပ်က ပညတ်နဲ့လုပ်လို့မရတဲ့အမှန် ပရမတ်အလုပ်ပဲဟာ-

တော်- ကဲ ထားပါတော့ အမှန်မြင်နော်- ဒီဉာဏ်က ခန္ဓာရဲ့ ဖေါက်ပြန်တဲ့ သဘောအမှန်ကိုမြင်လို့-ဟုတ်ပီအမှန်အတိုင်း မြင်ပီ သိပီဆိုပါတော့ နောက်ဘာဆက်လုပ်ရသလဲ-

နုပိ- ခန္ဓာရဲ့ အမှန်သဘောသိလို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဉာဏ် ဖြစ်ပီပဲ ဆက်သိရုံပေါ့-

တော်- ကဲပါလေ-ဦးဇင်းက အရေးတကြီးဆက်သိချင်မှဆရာက ထစ်ထစ်ထားတာကိုး....

နုပိ- မဟုတ်ပါဘူး အရှင်ဘုရား အခုသိတဲ့ ဒီဉာဏ်ဟာ ဒီဖေါက်ပြန်မှုကို ဆက်သိ, ထပ်သိ, အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် သိရင် ဒီ‘ရူပံ’ဆိုတဲ့ သဘောတရားကို ဒီဉာဏ်နားလည် လာမယ်, သဘောပေါက်လာမယ်-

‘သု.သဘာဝ ဖြစ်ပျက်ကြ’

(ဣတိ ရူပဿံ ယမုဒယော) ‘ဒါတွေဟာ ဖေါက်ပြန်တဲ့ သဘောတို့ ဖြစ်ထာပါလား’လို့ သိလာမှာပေါ့-နောက် ကြာကြာ ဆက်ဆက် သိနေတော့လဲ (ဣတိ ရူပဿံ အတ္ထင်္ဂမော) ‘ဒီဖေါက်ပြန်မှုတွေ ပျက်နေပါလား’လို့လဲ ဆက်သိလာမှာပဲ-

တော်- ဒါကတော့ ခန္ဓာရဲ့ သဘောအရ သိနေတာပေါ့နော်-

နုပ- မှန်တာပေါ့ဘုရား- ဒီဖေဖါးပြန်မှ ပရမတ်ရဲ့ နဒီသောတ ဆိုတဲ့ ပရမတ်ရေစီးကြောင်းဟာ ဒီအပျက်လမ်းစဉ်သွားနေ တာပဲကိုး -

တော်- အနိစ္စတို့ အပျက်တို့ သိတယ်ဆိုတာ ခန္ဓာသဘာဝကို သိတယ်ဆိုရမယ်နော် -

နုပ- ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုက ပျက်နေတာကို ရှုတဲ့ဉာဏ်က အဲဒါကို သိတာ ဒီပြင်ဘာမှ သိစရာမရှိဘူး၊ အရှင်ဘုရား အနတ္တ လက္ခဏသုတ်နဲ့ပါ ဦးတော်များမှာကြည့်ပါ၊ မြတ်စွာဘုရားက 'တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ရူပံ နိစ္စံဝါ အနိစ္စံဝါ' တဲ့ 'ချစ်သားတို့ ရူပံကို သတိပြုကြ-ဖေဖါးပြန်တဲ့ သဘော ဟာ မြဲသလား၊ မမြဲဘူးလား' တဲ့၊ ဒီတော့ ပဉ္စဂ္ဂီတို့က 'အနိစ္စံဘန္ဓေ' တဲ့၊ 'ဖေဖါးပြန်တဲ့ သဘောဟာ မမြဲပါ ဘုရား' တဲ့ အဲဒါ အရှင်ဘုရားကြည့်- ဖေဖါးပြန်တဲ့ပရမတ် သဘောရဲ့ ထုံးစံကိုက ပျက်ပျက်သွားတာ တွေ့နေတဲ့ ပဉ္စဂ္ဂီတို့က မမြဲပါလို့လျှောက်ထားဟာ ကြံဖန်စိတ်ကူးပီး လျှောက်ထားလား၊ ခန္ဓာရဲ့ သဘောကို မြင်လို့လားဆိုတာ ကြည့်လေ-

တော်- ခန္ဓာရဲ့ သဘောတရားဟာ အပျက်ဖြစ်လို့ သိတဲ့အတိုင်း လျှောက်ထားပေါ့-

နုပ- ခန္ဓာသဘောက အပျက်၊ ဉာဏ်အမြင်က ပျက်တယ်လို့ သိနေတာဟာ- လုပ်သိရသလား၊ ကြံပီးသိရသလား၊ ဒါသိဖို့ ကျင့်ရသေးသလား အရှင်ဘုရားစဉ်းစားပြော-

တော်- ဟာ-အလို-တကယ့်ကို ကျေးဇူးများလိုက်တာဆရာရယ်-
 အို မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတာ နကိုကထဲက အရှိပရမတ်ကို ရှိတဲ့
 အတိုင်း သိနေရတာဟာ- ဘယ်က ဘာကျင့်ဖို့လိုမလဲ-
 အသိဆက်ဖြစ်နေအောင်တော့ ပရမတ်အသိ လေ့ကျင့်ခဏ်း
 သာ လုပ်ပေးရမှာပါလား-

နုပ- တပည့်တော် အစကထဲက လေ့ကျင့်ရတာပါလို့ လျှောက်
 သားပဲ-

တော်- ဪအစကတော့ဆရာလိုမှသဘောမပေါက်သေးပဲကိုး

နုပ- တပည့်တော်တို့ ဦးဇင်းတို့ရဲ့ ခန္ဓာပရမတ်ဟာ သူ့ဟာသူ
 ဖောက်ပြန်တယ်၊ သူ့ဟာသူပျက်တယ်၊ သူ့ဟာသူ
 သိတယ်၊ သူ့ဟာသူပျက်တယ်၊ အဲဒါအရှုခံခန္ဓာပရမတ်ပဲ
 ဒီခန္ဓာ ဒီလိုဖြစ်အောင်ဘယ်သူကလုပ်ပေးရသလဲဘယ်သူက
 တိုက်တွန်းရသလဲ-

တော်- အို ပရမတ်ပဲ ဆရာရယ် ‘သဘာဝံဓာရေတီတိ ဓမ္မော’
 သူ့သဘောသူဆောင်တာ ပရမတ်တရား မဟုတ်လားလို့-

နုပ- အဲ ဟုတ်ပီ၊ အရှင်ဘုရားကတရားအားထုတ်မယ်ဆိုဘောလဲ
 ဘာတွေကို ဘယ်လိုရှာပီး ရှုရသေးသလဲ ဘယ်လိုကျင့်လို့
 ဒီပရမတ်ရဲ့သဘောကို သိရတာလဲ-

တော်- ဆရာနဲ့ မတွေ့ခင် ဆရာ့ စာအုပ်တွေ ကြည့်ကထဲက
 ဘာဆိုလဲ....အဲ....

‘ရုပ်နာမ်လမ်းစဉ်-ဖြစ်ပျက်ပင်- တွင်တွင်သွားလေသည်’
 ‘ရုပ်နာမ်သွားရာ- လမ်းကြောင်းသာ- ဉာဏ်ဟာလိုက်
 ရမည်’

‘လိုက်ဉာဏ်သဘော- ဘူတတော- မိန့်ဟောခဲ့လေသည်’

‘ဣတိဝုတ္တံ- ပါဠိမှန်- ဗုဒ္ဓံဟောချက်ညီ’

အဲဒီမှာ ဦးဇင်း သဘောပေါက်လိုက်တာက- ဒီရုပ်နာမ် ခန္ဓာဟာ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သူ့လမ်းစဉ်အရ သူက တော့ တွင်တွင်သွားမှာပဲ သွားနေတာပဲ။ သူ့သွားရာ လမ်းကြောင်းအတိုင်း အသိဉာဏ်ဟာ နောက်ကနေ လိုက်လိုက် သိသွားရုံပါလား- အင်း ‘ဘူတံ ဘူတတော ပဿတိ’ ဆိုတဲ့ ဣတိဝုတ္တံပါဠိတော်နဲ့တော့ အံ့ကိုက်ပါလား- လို့ ဝမ်းမြောက်တယ်။ နောက်ပီး ဆရာဆိုလို့တဲ့ ‘အရှုခံနဲ့ ရှုဉာဏ်’ ဆိုတာဟာ သတ်သတ်တော့ ‘သင်္ခါရေ သင်္ခါရာ ဝိပဿန္တိ’ ပဲ အရှုခံဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရကိုသိပါတယ်ဆိုတဲ့ ဉာဏ်သင်္ခါရက ရှုနေသကဲ့သို့ သဘောပေါက်ထားတယ်- အခု ဆရာနဲ့တွေ့ပြန်တော့ အတိုအကျ သဘောကျသွားတာ ပေါ့ ကောင်းလိုက်တာ -

နုပ- ~~.....~~ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဆောင်ပုဒ်တွေတောင်ရနေပါလား-
ဟော်- အို ကုန်အောင်ရပါတယ်၊ ဦးဇင်းက သဘောကျလာရင် အရကျက်တတ်တဲ့ အရင်က ဝါသနာအတိုင်းပေါ့-

နုပ- အရှင်ဘုရား ဝိပဿနာလုပ်ငန်းဟာ ‘ဘူတံ ဘူတတော ပဿတိ’ အရ သူ့သဘောအတိုင်း သူ့ရှိနေတဲ့ ပရမတ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ဘာမှ လုပ်မပေးရသလိုသူ့ ကိုအရင်းအတိုင်း သိတဲ့ ဉာဏ်ဟာလဲ ဘယ်လိုလုပ်ယူဖို့လိုသေးသလဲ-

တော်- သူ့သဘောနဲ့သူ ဖြစ်ပျက်နေတာကို သူ့သဘော
သိအောင် ဉာဏ်ဟာ နောက်ကနေ အလိုက်သင့်လိုက်
သိနေဖို့ပဲ လိုမယ်နော်-

နုပင်- အရှင်ဘုရား ‘ပဋိပဒ္ဓိတဗျောတိ ပဋိပဒါ’ကို ဘာပြောချင်
သေးသလဲ-

တော်- ဟာ ထိပြန်ပီ ကြီးစားရှာကြံယူရတာ မဟုတ်တဲ့
အဓိပ္ပာယ်ပေါ်ပါပီဗျာ-

နုပင်- ကဲ၅နာရီတောင်ထိုးပီ ဒီမဇ္ဈိမပဋိပဒါကုန်အောင်မပြောရ
သေးဘူး-

‘အစွန်းလွတ်က မဇ္ဈိမ’

တော်- ၅ နာရီထိုးလို့ ပြန်ချင်ပီလား နဲ့နဲ့သည်းခံပီး သင်ကြား
ပေးစမ်းပါ။ ဒီကပြန်ရင် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်နိုင်အောင်လေ-
နောက်လဲ ဆရာနဲ့တွေ့ဖို့လွယ်မှာ မဟုတ်ဖူး၊ ဦးဇင်း
ကိုယ်တိုင်ကလဲ ဆရာ့မို့ပြောရအုံးမယ်၊ လူတွေနဲ့ သိတ်ပီး
ရောရောနှောနှော မနေချင်တော့ဘူး၊ ကိုယ့်အကြံအတိုင်း
အောင်မယ်ဆိုရင် ဒေးစွန်ပါဖြစ်ဖြစ်၊ ဇင်းကျိုက်ဖြစ်ဖြစ်
တောရ ဆောက်တည်ပီး ကိုယ့်ကိုစွဲ ကုန်အောင် လုပ်ချင်
တယ်၊ ဒီနေ့ ဖိုးထွန်းသာ ပါမလာလို့ ဒီစကားပြောတာ
သူတို့ကိုလဲ ဦးဇင်း အသိမပေးဘူး၊ ဦးဇင်း စဉ်းစားတာက
‘ငါဟာ ကိုယ့်အတွက် ပရိယတ္တိလဲကျေနပ်လောက်အောင်
သင်ခဲ့ပီ၊ မြတ်စွာဘုရားကျေးဇူး၊ ဆရာသမား၊ ကိုယ့်တကာ
တကာမတွေ့ရဲ ကျေးဇူးလဲ နှစ်ပေါင်း ၂၀ကျော်အောင်
သာသနာကျေးဇူးဆပ်တဲ့အနေ စာချခဲ့ပီးပီ၊ ဘာလိုသလဲ

ပဋိပတ္တိဆိုတဲ့ ငါ့အတွက် ငါ့အကျိုးစီးပွားသာ ရှာဖွေလို
 တော့တယ်။ ဒီအလုပ်တော့ ကိုယ့်တာဝန်အရ ကိုယ်မဖြစ်
 မနေ အားထုတ်မယ်။ ဒီလို အားထုတ်လို့ ကိစ္စကုန်ရင်လဲ
 ပဋိပတ္တိ သာသနာပြုအုံးမှာပဲ။ အဲ - ကိစ္စမကုန်လို့သေလဲ
 အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော် သောတာနုဂတသုတ်မှာ ဟောသလို
 လုပ်ငန်းခွင်မှာ သေတဲ့အတွက် အင်မတန် အကျိုးရှိမှာမို့
 ဦးဇင်းတော့လုန်ငန်းခွင်ဝင်ရင်းနဲ့ အသေခံမယ်' လို့ဆုံးဖြတ်
 ထားပီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဆရာအသေးစိပ်သာပြောပြပါ-
 ဟုဆိုလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ အံ့အားသင့်စွာ နားထောင်နေရာမှ
 ရုတ်တရက် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ပြီး....

‘အို အရှင်ဘုရား စေတနာမှန်မြတ်လှချီလား၊ သက်တော်
 ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားသာ ရှိတော်မူခဲ့ပါရင် ညာလက်နိုး
 တော်ဆန့်တန်းပီး -

‘အာရမ္မထ နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနော၊
 ဓုနာထ မစ္စုနောသေနံ၊ နဠာဂါရံဝ ကုဉ္ဇရော။
~~ဤသို့~~ ကုမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အပ္ပမတ္တော ဝိဟယတိ၊
 ပဟာယ ဇာတိသံသာရံ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိယံတိ’
 လို့ နှစ်ထောင်းအားရ ဥဒါန်းကျူးတော်မူမှာပဲ။ အရှင်
 ဘုရား ဒီစိတ်ဓာတ်တော့ မကျပါစေနဲ့ တပည့်တော်အနေနဲ့
 ဒီစိတ်မျိုးတော့ ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ဒုက္ခ ကိုယ်ရှာ-
 ကိုယ်ရှာလာတဲ့ ဒုက္ခက ကိုယ့်လည်ပင်း အနင်းခံနေရတော့
 အသက်တောင် ဝဝမရှုနိုင်တဲ့ အဖြစ်ထဲက သေသော်လဲ
 သာသနာပြုရင်းသေ မသေသေသော် ဒီစိတ်ဓာတ်

မျိုးစေ့တော့ အပင်ဖြစ်အောင် လုပ်မယ်ဆိုတာလဲ ကြံကြံ
ခိုင်ခိုင်ထားပါတယ်- အခု အရှင်ဘုရားကတော့ စိတ်ဓာတ်
ကလဲတက်ကြွတယ်၊ အကောင်အထည် ပေါ်အောင်လဲ
ကြိုးစားမယ်ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ရဲ့
သူရဲကောင်းကြီးအဖြစ် တပည့်တော် မြင်လဲမြင်လို့ပါတယ်၊
တိုက်လဲ တိုက်တွန်းပါတယ်၊ 'ကုညီစရာရှိတဲ့ကိစ္စလဲ ကုညီ
လို့ပါတယ်ဘုရား-

တော်- ဒီကိစ္စတော့ ဆရာတတ်နိုင်သမျှ လျှို့ဝှက်ထားပါ။
ဆရာ စာအုပ်ရေးရင်တောင် ဦးဇင်း တောကိုသွားလို့
အနည်းဆုံး ဖြစ်လောက်ကြာမှ ရေးပါ။ ရေးတော့လဲ
ဦးဇင်းရဲ့ နေတဲ့ရပ်ရွာ၊ အခုသွားနေမယ့်အရပ်၊ ဒါတွေ
အားလုံးတော့ ထည့်မရေးစေချင်ဘူး-

နုပင်- ဪ အရှင်ဘုရားက ကြော်ငြာသလို ဖြစ်မှစိုးလို့ဆိုတဲ့
အဓိပ္ပာယ်လား-

တော်- မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါမျိုးဟာ ကိုယ့်ဟာနဲ့ကိုယ် ~~အခြား~~
ဖြစ်ဖို့လိုတယ်မှတ်လား- ဦးဇင်းအနေနဲ့ကတော့ ဘယ်နည်းနဲ့
မှ လူသိမခံချင်ဘူး- မနေ့က ကျောင်းတကာ ဖိုးထွန်းသာနဲ့
ဆရာနဲ့ ပြောနေကြတာ ဦးဇင်းကြားပါတယ်။ ကထိန်
ပြီးရင် ဦးဇင်း ဘယ်နည်းနဲ့မှမနေဘူး- ထွက်မှာပဲ- အဲဒါကို
ဆရာလဲ တာဝန်မခံပါနဲ့- ဒီစကားမျိုး အခုတခါထဲ
ပြောတာတောင် လွန်လှပီ- ဆရာ အနေနဲ့ တရားကို
ကုန်အောင် ညွှန်ပြပေးနိုင်အောင်သာ ပြောရတာပါ-

နုပ- ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား တောကိုကြွကာနီး တပည့်တော်နဲ့ တွေ့နိုင်အုံးမလား-

တော်- ဒါတော့ ဆရာသည်းခံနော်- တွေ့ဖို့အတွက် ဦးဇင်းလဲ လာမှာမဟုတ်ဖူး- ဆရာလာဖို့လဲ မလိုပါဘူး- တရားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကူအညီသာ ပြည့်စုံအောင် သင်ပြပေးပါ-

နုပ- အခု တပည့်တော် လျှောက်ခဲ့သလောက်ဆိုရင် ဦးဇင်း ကောင်းကောင်းသဘောပေါက်ပြီပဲ- ဒီအထဲမှာဦးဇင်းဉာဏ် မရှင်းရင်တော့ ခရီးဖင့်မှာစိုးရပါတယ်၊ ကိုယ့်ဉာဏ် ရှင်း မရှင်းတော့-ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ဘဝင်ကျမကျပေါ့-

‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အဓိကပါ’

တော်- အလုပ်သဘောကတော့ ဘဝင်မကျစရာ မရှိပါဘူး- ဒီကြားထဲမှာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျဖို့တော့ အဓိကထားရမှာ ပေါ့နော်-

နုပ - ဒီလိုဒီလို အရှင်ဘုရား မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတာက အားသွန် ခွန်စိုက်မှုပါပါဘူး-လောမကြီးပါနဲ့ ခန္ဓာရဲ့နက်ရှိုင်းရမတ်ကို အတိုင်း ဉာဏ်က နောက်ကနေ လိုက်အကဲခပ်ရတာပါ-

တော်- ဦးဇင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်လဲပြောပီးပီ၊ ဒီအလုပ်ကို စိတ်ချ လက်ချလုပ်နိုင်အောင် ဆရာပြပေးဖို့လဲ ပြောပီးပီ- အခု နောက်ထပ် တောင်းပန်ချင်တာကတော့ ဦးဇင်းအနေနဲ့ စာသင်ခဲ့ဘူးတာကိုထောက်ပီး ‘ဒါလောက်ပြောရင် သိပါ လိမ့်မယ်’ ဆိုပီး ‘မြုပ်ကွက်-ပေယျာလ’ တွေမထားခဲပါနဲ့- ပဋိပတ္တိ လုပ်ငန်းမှာတော့ ဦးဇင်းကို လှူဖိန်းတယောက်

အနေထားပီး ပြောသာပြောပါ-ဦးဇင်း သဘောမပေါက် ထာလောက်ပဲမေးပါမယ်-

နုပိ- ကောင်းပါ့ဘုရား-တပည့်တော်တို့ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ တော် စတင်တာကို ပြန်လေ့လာရင် ဓမ္မစကြာကိုတွေ့မယ် နော်- ဒီဓမ္မစကြာမှာလဲ-မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ‘သူမတူတဲ့ဝါဒ ဟာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဝါဒ’ပဲ၊ ဒီဝါဒကို ကြည့်သောအားဖြင့် အခြားဝါဒတွေဟာ ‘ကာမသုခလ္လိက- အတ္တကိလမထလ္လိ’ တပည့်တော်တို့က စာရင်းဇယားနဲ့ ခြားကြည့်လိုက်တယ်၊ နောက်ပီးတော့ ဒီမဇ္ဈိမ ပဋိပဒါဟာ ‘တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ’လို့ ဟောတော့- ဘုရားပွင့်မှ- ပွင့်တဲ့ဘုရား တို့မှသာ ထိုးထွင်းသိလာရတဲ့ တရားပါလားလို့ အဖြေ ထွက်မယ်-

တော်- ဒါ အရင်းခံအကျဆုံး အမှန်ဆုံးပဲပေါ့-

နုပိ- ဒါပေါ့ဘုရား-ဒီလိုဖြင့်- ဘုရားမပွင့်ရင်- မကျင့်တဲ့လူတွေ ဘာလုပ်နေနေ ကျင့်တဲ့လူတွေ သာကျင့်နေနေ- ‘ကာမ သုခလ္လိက နယ်နဲ့ အတ္တကိလမထနယ်’ ထဲက ကျွန်ုပ်တို့ မလား-

တော်- မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းသာ မရလို့တော့-ဒီအစွန်းဒီနယ်ထဲမှာ နေမှာပဲ-

နုပိ- ဟုတ်ထာပေါ့ ဒါထားပါအုံး- ဘုရားရဲ့ သာသနာဝါဒ ဟာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ(မဂ္ဂင်အကျင့်)ဖြစ်တော့ ဒီမဂ္ဂင်အလုပ် မလုပ်တဲ့ တပည့်တော်တို့ကော ဒီအစွန်းထဲက ထွက်ပါ မလား-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

တော်- ဒါကတော့ ဓမ္မဒိဋ္ဌာန်အနေ- ယေဘူယျ အနေနဲ့တော့ အစွန်းထဲမှာပဲပေါ့-

နုပင်- နို့ ဒါဖြင့် တပည့်တော်တို့ ဒီအစွန်းထဲက ဘယ်နှယ် ထွက်မလဲ-

တော်- ကာမသုခလ္လိက မဖြစ်အောင်ရှောင် အတ္တကိလမထ အလုပ်မျိုး မလုပ်မိအောင် ကြိုးစားရမယ်ထင်တယ်-

နုပင်- ဟိုး မရ ဘယ်တော့မှမရဘူး- အရှင်ဘုရား အစွန်းမကပ် ရဘူးဆိုတာ- ရှောင်ရမယ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေ သဘောထားကြလို့ လွဲနေတာပေါ့- အရှင်ဘုရားဓမ္မစကြာ ပါဠိတော်ရှုတ်ကြည့်ရင် သိလိမ့်မယ်-

‘ဧတေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ’....

ကဲလေ အရှင်ဘုရား စဉ်းစားကြည့်-

တော်- ပေယျာလတွေမလုပ်ပါနဲ့ဆိုမှ-ဟောသာ ဟောစမ်းပါး သိချင်လှပီ-

နုပင်- မြတ်စွာဘုရားက ‘ချစ်သားတို့-တဲ့၊ အဲဒီ အစွန်းနှစ်ပါးကို မကပ်မမှီရင်- ငါဘုရားတို့မှ ထိုးထွင်းပီးသိရတဲ့ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါဟာ’တဲ့၊ အစွန်းနှစ်ပါးကို မကပ်မမှီ ပယ်နိုင်တာက မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ဉာဏ်ပဲ- ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါက ပယ်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူးနော်- ဉာဏ်ထောင်မှ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ဉာဏ်ပဲ- တချို့က ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါက ပယ်တယ်မှတ်ပီး- အာရုံ ငါးပါးတွေ ရှောင်လို့ရှောင်- အစားခြိုးခြံ အဝတ်ခြိုးခြံပီး ကျင့်လို့ကျင့် ဖြစ်ကုန်တော့

‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတာ’ ဘယ်မှာလဲ- ဒီပယ်မှာဟာ ဉာဏ်ရဲ့ ကိစ္စသာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ဉာဏ်ဟာ ကိလေသာ အစွန်း မကပ်အောင် ကိလေသာမဖြစ်တတ်တဲ့ ခန္ဓာပရမတ်ရဲ့ ‘ဖေ၊ ကြံပြန်မှု၊ ပျက်မှု၊ သိမှု၊ ပျက်မှု’ တို့ကိုသာ သမ္မာဒိဋ္ဌိရဲ့ သတ္တိအတိုင်း သိနေရင်- ဒီအစွန်းကလွတ်မသွား ဘူးလား-

တော်- ဒီအစွန်းတွေကို မဂ္ဂင်ဉာဏ်ကသာ ပယ်နိုင်တဲ့ အတွက် ခန္ဓာပရမတ်ရဲ့ သဘောကို သိနေတဲ့ ဉာဏ်ဟာ အစွန်းလွတ် နေတာပေါ့- မှန်ပါတယ်....

နုပင်- အရှင်ဘုရား ပရမတ်ကိုသိတဲ့ဉာဏ်ဟာ မဂ္ဂင်ဉာဏ်ဖြစ်တဲ့ အတွက် အစွန်းလွတ်အောင် ရှောင်တာ- ပယ်တာဟာ- ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ် ဉာဏ်ပါလားလို့ သိလာလိမ့်မယ်- ဒီတော့ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်လို့- ပရမတ်ကိုသိဖို့သာအားထုတ် နေရင်- ဒီကာမသုခလှိုဏ်အစွန်း၊ အတ္တကိလမထအစွန်း ဆိုတာဟာ စကားထဲမှာထည့်ပြောဖို့တောင်မလိုတော့နူး-

တော်- နက်နဲပါပေ့ဗျာ- ဦးဇင်းတို့ အစဉ်တစိုက်သိထားတော့က ဒီအစွန်းတွေကို အကောင်အထည်အနေထားပီး ကိုယ်က ရှောင်မှ ကိုယ်ကပယ်မှလို့ အောက်မေ့နေတာ- သူ့ပါဦး တော်အရလဲ ရှင်းနေတာပဲ- ဒါပေမယ့် ဒီအလုပ်ဉာဏ်မျိုး မရသေးရင်တော့ ဒီလိုပဲ သူက ငါက ပယ်ရတယ်ထင်ပီး ပယ်နေကြမှာပဲ ဉာဏ်အသိတော့ မဖြစ်ဖူးပေါ့လေ-

နုပင်- အလုပ်သဘော တပည့်တော်လျှောက်မယ် တရားအားထုတ် ချင်တဲ့ ယောဂီဟာ- အစွန်းထဲကလာတာနော်- တရား

အားထုတ်၍ဆိုတော့ ခန္ဓာမှာဉာဏ်ဆိုတဲ့အသိကပ်ထားမယ်
ယောဂီဟာ ခန္ဓာရဲ့ အရှိသဘော၊ အမှန်သဘောကို
အသိနဲ့ လေ့လာတော့ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ဖောက်ပြန်မှု၊
ပြောင်းလဲမှု၊ ထိခိုက်မှု၊ ပြိုကွဲမှုတွေတွေ့လာရော-သိလာရော-
ဒီအချိန်မှာ ဆရာသင်ကြားထားတဲ့ ‘ဖောက်ပြန်နေတယ်၊
ပျက်နေတယ်’ လို့ သိနေတဲ့ ယောဂီဟာ ခန္ဓာရဲ့ အမှန်
ပရမတ်ကိုသိတာမှ ဟုတ်ရဲ့လား-

တော်- အိုး သိတာပေါ့- ခန္ဓာအရှိက ဖောက်ပြန်တာ၊ ပျက်တာ
ဒါကို ဒီအတိုင်း သိနေ၊ မြင်နေရင်- သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အမှန်
မြင် အမှန်သိပေါ့-

နုပင်- ဒီအမှန်ပရမတ်ကို အမှန်အတိုင်း အရှင်ဘုရား မြင်ပီ၊ သိပီ
ဆိုတော့ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါမဂ္ဂင်လို့- မဆိုနိုင်
ဘူးလား-

တော်- ဆိုနိုင်တာပေါ့-

နုပင်- ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား အစွန်း ၂ပါး လွတ်မနေဘူးလား-

တော်- အင်း လွတ်နေတယ်လေ-

နုပင်- ဒါဖြင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ လမ်းကြောင်းအရ ခန္ဓာပရမတ်ကို
သိနေတာနဲ့ ဒီဉာဏ်ဟာ ‘ဧတေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဥဘော
အန္ဓေအနုပဂမ္မမဇ္ဈိမာပဋိပဒါ’ ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်နဲ့ ဘယ်နဲ့လဲ

တော်- ဟာ-ဒီလမ်းကြောင်းဟာ တကယ်ကို အားစိုက်မလုပ်ရပဲ
အလိုလိုအစွန်းလွတ်သွားတယ်၊ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြစ်လာတာလဲ
အံ့ဩစရာပါပဲနော်-

နုပင်- အစွန်းလွတ်လို့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဖူး - မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါနည်းနဲ့ ပရမတ်ကိုသိနေလို့ အစွန်းက လွတ်သွား တာပဲ-

တော်- ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဉာဏ်တော်ဟာ အံ့ဩဖွယ် ဖြစ်တာပဲ-

နုပင်- အရှင်ဘုရား ရှေ့ဆက် အားထုတ်လို့ ဉာဏ်ရင့် လေလေ- မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေကို ကြည်ညိုလေလေပဲ - အဲ-နိဗ္ဗာန်လဲ မျက်မှောက်ပြုမိရော- မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တရား သံဃာပေါ်မှာ ချင်းချက်မရှိ မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည် တော့တာဟာ ဓမ္မရဲ့ လမ်းမှန်ကြောင့်ပဲ-

‘မဇ္ဈိမမှန်-ဥပေက္ခာ-ရှုရန်ပြုလိုက်မည်’

တော်- ကဲဒါနာရီလဲထိုးပီမိုးလဲမရွာတော့ပါဘူး-ဆင်းကြပါစို့ ၊ ဒီညလဲ ဆရာစောစောလာပါနော် မဇ္ဈိမပဋိပဒါနဲ့ ပတ်သက်လို့ အတော့်ကို သဘောပေါက်ပါတယ်၊ ဒီနေ့ ထိုင်ချည်းပဲနေရလို့အတော်ညောင်းသွားတယ်၊ လင်၊ ရှောက် ပြန်ရရင် မကောင်းဘူးလား၊ ဆရာ ပင်ပန်းနေမလား၊ လမ်းသွားရင်းလဲ စကားပြောသွားရအောင်လို့-

နုပင်- လမ်းရှောက်ဖို့ကတော့ တပည့်တော်က ဝန်မလေးပါဘူး၊ စကားလဲ ပြောသွားတာပေါ့ဆို၍ ဘုရားကိုရှိခိုးပူဇော်ကြ ပြီးလျှင်အနောက်ဖက်စောင်းတန်းမှဆင်းလာကြလေသည်။

တော်- ဆရာ့ကိုလဲ အားနာပါတယ်၊ နောက်လဲ တွေ့နိုင်ဖို့ခရီး ကွာသွားမှာမို့ ဆရာအံ့အံ့ တဲ့ ရက်ကလေးမှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ

သိချင်နေလို့မေးနေရတာပါ။ ဆရာ့ဆီက အစအန ရတာ
လေးကို ကျောင်းရောက်တော့လဲ့ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ
တို့နဲ့ အကျယ်သိအောင် လေ့လာအုံးမယ် အလုပ်နဲ့အံကျပီ
ဆိုတော့ အဲဒီအချိန်မှာ ထွက်မှာပဲ ဘာစာအုပ်မှလဲမယူ
တော့ဘူး၊ တိစီဝရိတ်နဲ့ သပိတ်နဲ့ပဲ သွားမယ်-

နုပ- အရေးကြီးတာက မဇ္ဈိမပဋိပဒါသဘောပေါက်ဖို့ လိုတယ်။
ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိ အသိအမြင်ဟာ ရင့်ကျက်လာရင် ‘မုဆိုးစိုင့်သင်’
ဆိုသလိုအထက်ပိုင်းကျတော့ဉာဏ်ကပဲဦးဆောင်သွားမှာပဲ
ပရမတ် အခြေခံပေါ်မူတည်ထားတဲ့ ဉာဏ်ဟာ ပရမတ်
အလေ့အကျင့်များလာတော့ ပရမတ် အသိဉာဏ်တွေသာ
ရင့်ရင့်ပီး အသိစိတ် ပရမတ်သဘော ရောက်သွားမှာနော်-
တော်- ဒါကို ကောင်းကောင်း ယုံကြည်ပါတယ်။ အဲ အခု

လမ်းရှောက်လာရင်း မဇ္ဈိမပဋိပဒါ သဘောနက်နဲ့ပုံကို
စဉ်းစားလာရင်း တခု သတိရလာတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့
အခု ဆရာရှင်းပြတဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတာဟာ နက်နက်စွာ
ပရမတ်ကို ပရမတ်အတိုင်း အမှန်အတိုင်း သိအောင်သိနေ
အောင် လေ့ကျင့်အကဲခပ်လို့အမှန်အတိုင်းလက်ခံယုံကြည်မှု
ဖြစ်တာနဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြစ်လာတာပဲ အစွန်းလဲလွတ်သွား
တာပဲ ဘာမှ လုပ်ယူရတာ ကြိုးစားအားပိုက်ရတာမပါဘူး
ကြောင့်ကြမ္မလဲ မပါဘူးဟုတ်လား-

နုပ- မှန်ပါတယ် ဒီအတိုင်းဖြစ်အောင်သာ လေ့ကျင့်မှုပေးရ
တာပါ။

တော်- အဲဒါကြောင့် ဦးဇင်း သတိတခုရတာက တချို့ တရား အားထုတ်ကြတာဟာ လုံ့လ အားစိုက်မှု တခုလုပ်ပီး ရှုကြတယ်၊ ထချိုလဲ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ရှာကြံလုပ်ယူကြ တယ်လို့လဲ ကြားဖူးတယ် စုံလို့ပါပဲ အဲဒါတွေဟာ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါကျပေါ့မလား-

နုပင်- ဒီအလုပ်မျိုးကို ဦးဇင်းလဲမလုပ် တပည့်တော်လဲ မလုပ်တဲ့ အတွက် ဦးဇင်းက တပည့်တော်အတွက် တပည့်တော်က ဦးဇင်းအတွက် ရှင်းဖို့လိုအုံးမလား မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျမကျလဲ ဦးဇင်းက ပူဘို့ရှိသေးသလား၊ လိုရင်းက အရှင်ဘုရားနဲ့ တပည့်တော် ဆွေးနွေးနေတဲ့ အချက်ထဲမှာ ဒီကိစ္စ အရှင်ဘုရားလုပ်ရင် တပည့်တော် ဝေဖန်မယ်၊ တပည့်တော် ပြောတဲ့အထဲပါရင် အရှင်ဘုရားက ဝေဖန်ပေါ့၊ အခု အရှင်ဘုရားနဲ့ တပည့်တော်အတွက် ဘာပြုသန့်မှာမရှိပဲနဲ့ တော့ အလုပ်ပိုပါတယ်၊ ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်မှန်ဖို့သာအရှင် ဘုရားလေ့လာဝေဖန်ပါ-

တော်- အေးလေ အဲဒါ အကောင်းဆုံးပါပဲ- ကိုယ့်ကိစ္စသာ ကိုယ်ရှင်းဖို့ ကောင်းတာတော့ အမှန်ပဲ-

နုပင်- အရှင်ဘုရား နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် အာဏိသုတ်ကို လေ့လာ ဖူးသေးလား-

တော်- အဲဒီသုတ်ကိုအဋ္ဌကထာနဲ့လေ့လာပီးတော့-သာသနာမှာ နောင်တချိန် ပရမတ္ထဓမ္မ လောကုတ္တရပဋိသံယုတ္တ၊ ဂမ္ဘီရာဂမ္ဘီရဖြစ်တဲ့ တရားတွေဟာ အားနည်းသွားတော့ မယ်- ကွယ်ပျောက်သွားတော့မယ်- ဒီတရားတွေနေရာမှာ

လောကီတရား ပညတ်တရားတွေ အစားဝင်လာလိမ့်မယ်၊ ဒီအခါမှာဆိုရင် တရားစစ်တရားမှန်တွေဟာ ရှာဖွေမလွယ်၊ သိဖွေမလွယ်ဖြစ်မယ်လို့ ပုဇွန်လက်မကက္ကဋတရားလဲ တကာ တကာမတွေကို မကြာခဏဆိုသလို ဟောပြောသတိပေးနေ ပါတယ်။ ဒီတင်ဘာကအုံးမလဲ ကသပ်သပ်ယုတ်က သဒ္ဓမ္မ ပဋိရူပသုတ်နဲ့လဲ ရှေ့အတုနဲ့အစစ်လို့ နမူနာပြုပီး ဟောတာ ပါပဲ- အဲဒီလို ကိုယ်ကိုယ်တိုင်လဲ သံဝေဂဉာဏ် ဖြစ်တုံး အိုးသည်ကုန်း ဘုန်းကြီးဆီက ‘မဇ္ဈိမဉာဏ်-သိဘို့ရန်’ စာအုပ် ရတာပါပဲ- ရလို့ ဖတ်ကြည့်လိုက်တော့ ကိုယ်သိချင်တဲ့ ပရမတ်တော့ သိရတော့မှာပဲလို့ အဲဒီကစပြီး ဒီတရားတွေ မကွယ်ခင် ငါတော့ အပြတ်အသတ်လုပ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ် လိုက်တာပါပဲလေ-

နုပိ- ကဲ ရှမ်းလမ်းရောက်ပီ လမ်းခွဲကြပါစို့ ၊ မနေ့ညကနေရာကို လာမယ်နော်-ဟု နှုတ်ဆက်ကာ လမ်းခွဲခွဲရင်း ကိုယ်တော့ အတွက်ပဲ စိတ်ဝင်စားလာသည်။ ကြည်ညိုလာသည် ဘာကြောင့်မသိဝမ်းနည်းလာသည်။ သာသနာ့အာဇာနည် ပေတကား-ဤမျှစာပေတတ်၍ အကျင့်သီလအနေအထိုင် ကောင်း၍ သီတင်းသုံးဖေ၍ ချင်းလေးစားမှုခံရ၍ ကြည်ညိုသူ တကာ တကာမပေါ်များ၍ နေသော်လည်း-

‘ဓမ္မ ဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ၊
မာ အာမိသဒါယာဒါ’

‘ချစ်သားတို့ ငါဘုရားအထံမှ မဂ်အမေ့- ဖိုလ်အမေ့- နိဗ္ဗာန်အမေ့သာခံယူကြကုန်လော့ ပစ္စည်းလေးပါးအမေ့ကို မခံမယူကြလေနှင့်’

မြတ်စွာဘုရားသည် သားတော်သမီးတော်တို့အား ဆင်းရဲ သံသရာမှပြတ်၍ နိဗ္ဗာန်အထိ ချမ်းသာသောတရားအမေ့ခံ ဖြစ်စေချင်သည်။ သံသရာဆင်းရဲတွင် ထပ်လောင်းဆင်းရဲ စေတတ်သောပစ္စည်းလေးပါးအမေ့ခံများမဖြစ်စေချင်ပေ။ အကြောင်းမူ ပစ္စည်းဟူသည် ရန်သူမျိုးငါးပါးနှင့်ဆက်ဆံ သည်။ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ဤပစ္စည်းစသည်တို့အတွက် အနှိပ်စက်ခံရ အသေခံခဲ့ရပေါင်းများသည် စွဲလန်းသောက အပယ်ချလေသေးသည်။ ကိုယ်တော်မှာ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်အတိုင်း ဆောင်ရွက်သည်။

စဉ်းစား စိတ်ကူး၍ လာရင်း အိမ်ရောက်တော့သည်။ အိမ်တွင် ဥက္ကလာပနှင့်အင်းစိန်မှ စောစောစီးစီးကန်တော့ မည့်သူများ ရောက်နေသည်။ နက်ဖြန်ဆိုလဲ ဇာရားပွဲနဲ့ လပြည့်နေ့လဲ နေ့တရားပွဲ ညတရားပွဲနဲ့လပြည့်ကျော်တော့ ဆိုလဲ ဆရာခရီးထွက်သွားမှာမို့ ကြိုတင် လာကန်တော့ကြ သောဟူ၏။

ကျွန်ုပ်ကား-ကိုယ်တော်ဆီသာ စိတ်ရောက်နေသည် သို့နှင့် ရေမိုးချိုး ကန်တော့ခံပြီး ထမင်းစား သူတို့ ပြန်သွားပြီး ခေတ္တအပန်းဖြေကာ ၇-နာရီခွဲခန့်တွင် ၉ထပ်ကြီးဘုရားသို့ ထွက်ခဲ့ရပြန်သတည်း။

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၃ ရက်ည (၁၇-၁၀-၇၅)

၉ ထပ်ကြီးဘုရား၏ ရွှေမျက်နှာစာတွင် ပန်းဆီမီးကပ်သူ
 တွေ ဘုရားရှိခိုးသူတွေ ပုတီးစိတ်သူတွေ ပြည့်လျက်ရှိသည်။
 ကိုတင်အောင် - မခင်နု တို့ စာအုပ်ဆိုင်ပင် မသိမ်းသေး
 လှစည်ကားနေသည်။ ဘုရား၏တောင်ဖက်၊ မြောက်ဖက်
 တန်ဆောင်းထဲတွင် ကိုယ့်အစုနှင့် ကိုယ် တရားကြိတ်ခိုင်း
 များ၊ ဆွေးနွေးဝိုင်းများ တွေ့ရှိရသဖြင့် ကျေနပ်ဖွယ်ပင်
 အချို့လည်း ယင်းဝိုင်းများသို့ မဝင်မကပ် တကိုယ်တည်း
 ကေစာ အားထုတ် သူလည်းရှိ၍ ပတီးကုံးကြီး များကို
 တလှုပ်လှုပ် စိပ်နေသူများလည်း နေရာ အနွံအပြား၊
 ကိုယ်တော်ကိုတွေ့ရန် ဘုရားကြီး၏ ကျောဖက်သို့လျှောက်
 လာသောအခါ မနေ့ညက တရားဆွေးနွေးသောနေရာတွင်
 ကိုယ်တော်ကို မတွေ့-မောင်ရိပ်ခိုကာ သစ္စာတိုင်နေသလား၊
 ဆုပန်နေသလား၊ စသည်အားဖြင့် ဘာမှန်းမသိရသော
 အစုံအတံ့ ၃ တံ့ခန့် တွေ့ရှိရသဖြင့် မနှစ်မြို့စရာ မကျေနပ်
 စရာများဖြစ်၍ ခပ်သုပ်သုပ်ပင် လာခဲ့ရာ ‘ဆရာ-ဆရာ’ ဟု
 ခေါ်သံကြားမှ အသံလာရာသို့ နားစွင့်မိသည်-

တော်- ဆရာ ဒီကိုလာပါ-

နုပင်- ငြော် အရှင်ဘုရား ဒီမှာကိုး- (ဘုရား တန်ဆောင်း
 အပြင်ဖက် ဒေါင့်တိုက်ကဖြစ်သည်)

တော်- လာပါ ဒီမှာနေရာ ကောင်းတယ် မိုးလေလဲ့လဲ့တယ်-

နုပင်- ဘယ်နှယ် အရှင်ဘုရား ဒီရောက်နေတာလဲ-

တော်- ဆရာမတွေ့ခဲ့ဘူးလား၊ ဦးဇင်းလဲဆရာနဲ့ပြန်လာလို့ရေမိုး
ချိုးပီးကထဲက မနေ့ညကနေရာမှာ တရားလာထိုင်တယ်၊
နာရီဝက်လောက်ပဲ ရှိမယ်ထင်တယ်၊ နေ့ခင်းက ဆွေးနွေး
ခဲ့တဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အရသာ စတွေ့တာပဲ-

နုပင်- အံမယ် ဘယ်လို ဘယ်လို တပည့်တော် အမောတောင်
ပြေသွားပီ-

တော်- ဒီလိုဗျာ- ခါတိုင်းတော့ အခုလောက်လဲ သဘော
မပေါက်သေးဘူး- အဲဒီတော့ အားထုတ်ရမယ့် တရားကို
ဟိုရှာဒီရှာနဲ့ အချိန်အတော်ကုန်တယ်-အခုတော့ ဒီခန္ဓာရဲ့
မူရင်းဟာ ပရမတ်-ဒီပရမတ်က အမြဲကိုရှိနေတာမူတ်လား-

နုပင်- ဒါတော့မဟုတ်ဖူး- ပရမတ်ဟာ အမြဲမရှိဘူး- ဒါပေမယ့်
အမြဲသိနိုင်တာဆိုမှ မှန်တယ်-

တော်- အမြဲရှိတယ်ဆိုတာက ဒီလိုလေ- ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့
ရှိတဲ့ အရှိကို သိနေတာပေါ့-

နုပင်- ဒါဆိုရင်တော့ ဟုတ်ပါတယ်- ကဲ ဆက်ပြီး....

တော်- ခန္ဓာမှာ အမြဲသိနိုင်တဲ့ ပရမတ်ဟာ အမြဲသိမှုရှိလာရင်
ဘယ်လိုမှ ကြောင့်ကြမစိုက် အချိန်မယူရပဲနဲ့ တွေ့တာနဲ့
သူပဲဆိုပီး သိနေတော့တာကိုး- သက်သာပါဗျာ- ရှာဖွေ
ပြီးလဲ မကြည့်ရဘူး- တကိုယ်လုံး သိချင်တဲ့နေရာ ဟိုပြေး
သိလိုက်၊ ဒီပြေးသိလိုက်နဲ့ တော်တော် နေရာကျတာပဲ-

နုပင်- ကိုယ်တော် တော်တော်ကျေနပ်သလား-

တော်- ကျေနပ်ဆို အတော့်ကိုသဘောကျပါတယ်-

နုပိ- အဲဒါမဇ္ဈိမပဋိပဒါ အရသာမဟုတ်ဖူး- ကာမသုခလ္လိက အရသာပေါ့-

တော်- ဒီလောက်တော့သဘောပေါက်ထားတာပဲ-ခန္ဓာပရမတ်ရဲ့ သဘောတရား အပျက်တွေကို သိလာတုံး သိနေတုံးက- သဘောကျတာနဲ့ အဲဒီ သာယာမှုအပျက်ကိုရှုနိုင်လို့ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါရဲ့ အရသာလို့ ပြောတာပေါ့-

နုပိ- ဒါဆိုရင် သာဓုဘုရား တပည့်တော်က ရှုံးသွားပီ-အဲဒီလို အပျက်ရှုနိုင်တော့ ရှေ့ကို....

တော်- အဲဒီတုံး- နောက်က အသံဗလံတွေ ကြားလာတာပဲ- ဒါလဲ ကိုယ့်အသံနဲ့ကိုယ်လိုက်နေသေးတာပဲ-နောက်တော့ ဒီအသံတွေဟာ တဖြေးဖြေးနဲ့ ဝေးမသွားပဲ- မှန်မှန်ကို ကြားနေရတော့- ကိုယ်ကလဲ-မရင့်ကျက်သေးလို့- နောက် လှည့်ကြည့်ရော-သူတို့သူတို့စုံတို့ပဲ ဆရာတွေလာမှာပေါ့ အဲဒါနဲ့ထလာပီး ဒီနေရာလာနေရတာ-

နုပိ- နို့ကိုယ်တော် ဆက်မထိုင်ဘူးလား-

တော်- ဆက်ထိုင်ရင်တော့လဲဖြစ်ပါတယ်-ဒါပေမယ့်ဆရာလာရင် မတွေ့မှာစိုးလို့ မထိုင်ပဲနဲ့ စောင့်နေတာ-

နုပိ- ဖြစ်မှဖြစ်ရလေဘုရား- ဒီအခါမှာ ဒါမျိုးနဲ့ လာတွေ့ရတာ တပည့်တော်တို့ ဘာသာရေး အနေနဲ့တော့ အတော်ကို ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတယ်၊မိမိအတွက် သူတပါးအနှောက် အယှက် ဖြစ်တာဟာ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ပြောတဲ့ ‘ရမ်းကားမှု၊ စော်ကားမှု’မျိုးပေါ့-ကဲထားလိုက်ပါတော့-

ခုနက အရှင်ဘုရားက ခန္ဓာရဲ့ အမှန်တရား ပရမတ်တို့ ဖောက်ပြန်တဲ့ကိစ္စကို အရင်သိနေတယ်နော်-

တော်- အင်း-သိတာပေါ့- သို့က အရင်းခံတင်သိရမယ့်သဘော မှတ်လား-

နုပ- ဟုတ်ထာပေါ့- အဲ သူ့ ကို အရှင်ဘုရားကသိချင်တဲ့နေရာကို စိတ်ထားလိုက်တာနဲ့သိသလား-

တော်- ဟာ-ဒီလိုသိချင်တဲ့နေရာ ရှာသိနေရမယ်ဆိုရင် ကိုယ့် လှုံ့လ ပယောဂပါနေမှာပေါ့-

နုပ- အလို- ကိုယ်တော်က တယ်ဟုတ်လိုက်ပါလား- အင်း ဆက်ပါအုံး-

တော်- ထိုင်လိုက်ကထဲက ခန္ဓာကိုယ်မှာ စိတ်အသိကပ်ပီး ငြိမ်ထားလိုက်တယ်-

နုပ- ဟုတ်ပီ ဒီတော့ ...

တော်- ခန္ဓာရဲ့အရင်းခံ သဘောတရားတွေဟာ- တကယ်သိပီ ဆိုတော့ နေရာအနှံ့အပြားမသိချင်မှနေရော့သူတို့ကတော့ တကိုယ်လုံးမှာ 'သူ့ ကိုသိပါ, ငါ့ကိုကြည့်ပါ' ဆိုနေသလိုပဲ- **'ဉာဏ်တွေ့သဘော-ဟေပသိကော'**

နုပ- အမယ်မယ် 'ဟေပသိကော'ဆိုတာ သဘောပေါက်ရော လား-

တော်- ဪ... 'ဟေပသိကော' အင်းဟုတ်ပီ- တရားထိုင်တုံး ကတော့ ဟိုကြည့်လိုက် ဒီရှုလိုက်နဲ့ ဘာမှမစဉ်းစားမိဘူး- အခု ဆရာပြောမှ အင်း 'ဟေပသိကော'ကို ဒါနဲ့ အဲဒီ ဖောက်ပြန်ချင်တိုင်း ဖောက်ပြန်နေတဲ့ သဘောတွေကိုပဲ-

ဆက်တိုက်လိုက်သိနေလိုက်သာနောက်တော့ကိုယ့်အသိဟာ ဒီခန္ဓာမှာ ဘယ်နေရာ ရှုနေမှန်းတောင် မသိတော့ဘူး- 'ဖေ့ကပြန် နေတာတွေပဲ'လို့ အသိကသာ သိနေတော့ တယ်-

နုပ- ဒါဟာ 'နာမ ရူပ မတ္တတော ဥဒ္ဓံ အညော သတ္တောဝါ ပုဂ္ဂလောဝါ ။လ။ နတ္ထိတိ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ' ဆိုတဲ့အတိုင်း ခန္ဓာမှာ သိတဲ့သဘောရယ်၊ ဖေ့ကပြန်တဲ့သဘောရယ်-က လဲ့လို့ ဘယ်ကမှ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မိန်းမ ယောကျ်ား လူ နတ်ဆိုတာ မဟုတ်ဖူး မရှိဘူးလို့ ကိုယ်သိနဲ့ကိုယ် ဆုံးဖြတ် နိုင်တဲ့ အခြေကို ရောက်လာတယ်-

တော်- ဟာ သေသေချာချာပါပဲဗျာ- ခုနကမှ စိတ်ထဲမှာ သဘောကျသွားတာက-တကယ်ဉာဏ်နဲ့ အမှန်ကို တကယ် သိတဲ့ အသိထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မရှိဘူးဆိုတာသဘော ပေါက်လာတယ်-

နုပ- ဒါ အမှန်ပဲဘုရား ဉာဏ်သိသာမဟုတ်လို့ ပါးစပ်ပြောနဲ့သာ ဆိုရင် 'ဒါ လူ မဟုတ်ဖူးလား- မိန်းမ၊ ယောကျ်ား မဟုတ်ဖူးလား၊ ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက်မဟုတ်လို့ဘာလဲ' စသည်ပေါ့ဘုရား-ဒီလိုပြောလာရင် ဉာဏ်သိမရှိလို့တော့ အရှင်ဘုရားဘာပြောပြော မရဘူးပဲ-

တော်- ဟုတ်တယ်- အခုလိုတွေ့တော့ ကိုယ့်ဟာနဲ့ကိုယ် ယုံကြည် လာတာပဲ အဲဒီတကိုယ်လုံး သဘောတရားတွေကို တသိထဲ သိနေရာက ဖြစ်ပျက်ကို သဘောပေါက်ပြန်ရော-

နုပိ- အလို ကိုယ်တော်က ဖြစ်ပျက်ကို ဘယ်လိုသဘောပေါက် လိုက်ထာလဲ-

တော်- ဒါကတော့ ဦးဇင်းစိတ်ထဲမှာ မဆန်းဘူးလို့ထင်တယ်-

နုပိ- တပည့်တော်ကလဲ ဆန်းတယ် ပြောထားလို့လား-

တော်- မဟုတ်ဖူး ဒါကိုပြောတာမဟုတ်ဖူး- ဒီဖြစ်ပျက်ဆိုတာဟာ နုကိုကထဲကရှိနေတာ သူ့သဘာဝ အပျက်ကို မသိလို့ ဖောက်ပြန်နေတယ်လို့ မှတ်ရတာ- အမှန်ကတော့ အဲဒီ ဖောက်ပြန်တာကိုက အပျက်တွေပဲ-

နုပိ- ကိုယ်တော်က ဖောက်ပြန်တာကို အပျက်လို့ ဘာဖြစ်လို့ ပြောနိုင်သလဲ-

တော်- ဥပမာဗျာ ဦးဇင်းတို့ ဆွမ်းတွေကို သပိတ်နဲ့ထည့်ထားလို့ ‘ဆွမ်းသပိတ်’လို့ ခေါ်တာပဲ အမှန်က အဲဒီသပိတ်ထဲမှာ ဆွမ်းတွေချည်းပဲ အဲဒီအတိုင်းပါပဲဗျာ အပျက်တွေ စုရုံး ပေါင်းစည်းထားတာကို ခြုံငုံပီးရှုလိုက်တော့ အားလုံးဟာ ဖောက်ပြန်နေပါလားလို့- စသိရတာကိုး- သေသေချာချာ ကြည့်တော့ အဲဒီ ဖောက်ပြန်မှုတွေဟာအပျက်ချည်းပါပဲ-

နုပိ- ဟာ တယ်ဟုတ်လိုက်ပြန်ပါလား- ဒါထက် အပျက်ကို အရှင်ဘုရား ဘယ်လိုသိသလဲ-

တော်- ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောတွေဟာ ဟိုနေရာက တရုတ်နဲ့ ဖြစ်လိုက် ပျောက်သွားလိုက်ဒီနေရာက တရုတ်နဲ့ဖြစ်လိုက် ပျောက်သွားလိုက် နေရာကိုနဲ့ရော-

နုပိ- ဟုတ်တော့ဟုတ်တယ် သိတ်မမှန်သေးဘူး၊ တကယ်တော့ အဲဒီ ရွာကနဲ့ဖြစ်လိုက်တဲ့ သဘောလေးတခုကို စိတ်က

ကပ်ပီးသိထားတဲ့အခါ သူ့ဟာနဲ့သူ ဒီနေရာမှာပဲချုပ်သွား
တာတွေမယ် ပရမတ် အနိစ္စတို့မည်သည်မှာ ဖြစ်ရာနေရာက
တဆံ့ခြည်မှမရွေ့ဘဲနဲ့ ချုပ်တယ်ဆိုမှတ်လား။ ဒီနေရာမှာဖြစ်
ဒီနေရာချုပ်ပဲ အဲဒါအပျက်ခေါ်တာပဲ-

တော်- ဟုတ်မှာပါ ခန္ဓာရဲ့ပရမတ်သဘောက အမှန်ပဲ။ ကိုယ့်
ဉာဏ်က မထိရောက်သေးလို့သာပေါ့နော်-

နုပင်- အိုး အရှင်ဘုရား ဒီရက်လောက်နဲ့ ဒီအသိဖြစ်တာ
အရှင်ဘုရား ပရိယတ္တိဉာဏ် အခြေခံ ကောင်းတာရယ်-
သောဝစွာသတိရယ်ရှိလို့ပါ-တပည့်တော်ဆီကယောဂီတွေ
အင်မတန်တော်တဲ့ ယောဂီတောင် တရက် နှစ်ရက်နဲ့တော့
ဒီလောက်ကို မသိပါဘူး။ အရှင်ဘုရား ပါရမီကောင်းပါ
တယ် ကြီးစားပါ-

တော်- တရားအားထုတ်တော့ ဖောက်ပြန်တာတို့ ပျက်စီးတာတို့
သိပီးတဲ့နောက် ဥပေက္ခာက ဘယ်အချိန်ဝင်မလဲ သင်္ခါ
ရူပေက္ခာဉာဏ်မှာ ဥပေက္ခာဖြစ်တာတော့ စာထဲမှာရှိတယ်
အဲဒီအခါမှာ ဖြစ်မှာလား-

‘ဥပေက္ခာမှ ရှုနည်းကြ’

နုပင်- ဥပေက္ခာကတော့ ၆ပါးတို့ ၁၀ပါးတို့ စာမှာရှိသားပဲ-
ဒါပေမယ့် တပည့်တော်တို့ အလုပ်သဘောနဲ့ဉာဏ်ဆောက်တဲ့
အခါ ဒေသနာသဘောနဲ့ နာမည်ဆိုင်းဘုတ် တပ်ထားပါ။
တပည့်တော်တို့ အကြမ်းစား သိထားရမှာက ‘လစ်လျူ’

ပြုတာပဲမဟုတ်လား- လစ်လျူပြုတာဟာ ဘာကိုပြုတာလဲ ဆိုရင် ကံလေသာကို လစ်လျူပြုတာပဲ-

တော်- အင်းဟုတ်ပါတယ် ဘယ်တော့ ဘယ်အချိန်မှာ ဘယ်လို ပြုတယ်ဆိုတာကို မေးတာ-

နုပိ- ဟုတ်ပါပီ- မဇ္ဈိမပဋိပဒါ လမ်းစဉ်အရ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ အမှန်ကိုမြင်ချိန် ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောပရမတ်ကိုသိနေရင် ဒီအသိဟာ ပရမတ်အသိဖြစ်လို့ကံလေသာဖြစ်ခွင့်မရှိပါဘူး၊ ချမ်းသာ ဆင်းရဲရယ်လို့လဲ မမှတ်သားဘူး၊ ဖောက်ပြန် ချုပ်ပျက်နေတဲ့ သဘောကိုက ချမ်းသာခံစားတဲ့ (သုခ ဝေဒနာ) ဆင်းရဲခံစားတဲ့ (ဒုက္ခဝေဒနာ) မဟုတ်တော့-
'သံကိလိဋ္ဌ သုခ ဒုက္ခာနံ အဘာဝါ မဇ္ဈေ ဘဝါတိ
မဇ္ဈိမာ'လို့

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာကဆိုတော့ 'ခံစားတတ်တဲ့ ချမ်းသာ ဆင်းရဲတို့ မဖြစ်ထာမရှိတာ . တနည်း ကံလေသာ ဖြစ်တဲ့ ချမ်းသာမှတ်မှု ကာမသုခလို့ကနဲ့ကံလေသာဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲမှတ်မှု အတ္တကိလမထ ၂ခုတို့ရဲ့ အလယ်အကြားမှာ ဖြစ်လို့ မဇ္ဈိမ'လို့ ခေါ်တယ်ဆိုတော့ ဒီပရမတ်ကို သိနေ မြင်နေတဲ့ အသိအချိန်ဟာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဖြစ်နေတယ်- မသိတာတို့ လွတ်သွားတာတို့ကို ထည့်မှတ်လို့ မရဘူး-

တော်- ဆရာကလဲ အဲဒီ မဇ္ဈိမပဋိပဒါတော့သဘောပေါက်ထား ပီးသားပါ- ဦးဇင်းက ဥပေက္ခာ သဘောသာ မေးနေ တာပါ-

နုပိ- အား- အရှင်ဘုရားတော့ခက်ပီ မဇ္ဈိမပဋိပဒါရဲ့ သဘောက
 ‘ကာမသုခလ္လိက လောဘအစွန်း၊ အတ္တကိလမထ ဒေါသ
 အစွန်း’ အဲဒီ ကိလေသာအစွန်း မငြိမကပ်တဲ့ လမ်းစဉ်
 အလေ့အကျင့်၊ ဥပေက္ခာက- ‘ဒုက္ခာဘာဝေန အဒုက္ခံ-
 သုခါဘာဝေန အသုခံ’ ကာမအစွန်း-အတ္တအစွန်း နှစ်ပါး
 မကပ်တဲ့ အကျင့်ကို မဂ္ဂင်အကျင့်ဖြစ်တဲ့အတိုင်း လေ့ကျင့်
 အားထုတ်တော့ ဖောက်ပြန်မှုတို့ ပျက်နေတယ်လို့သာ
 သိရတဲ့အချိန်ဟာ ဆင်းရဲရယ်လို့ မမှတ်မသိ၊ ချမ်းသာရယ်
 လို့လဲ မရှုမထင်တော့ရင် အရှင်ဘုရားက ဘာရယ်လို့
 ထင်သလဲ-

တော်- ခုနက ‘ဒုက္ခာဘာဝေန အဒုက္ခံ’ အရ ဒါ ဥပေက္ခာပဲလား-

နုပိ- မှန်ပါတယ် ဥပေက္ခာပါပဲ-

တော်- ဒီလိုဆိုရင် ဥပေက္ခာဟာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါလေ့ကျင့်တာနဲ့
 ဥပေက္ခာဖြစ်လာတယ်ဆိုတော့ ဥပေက္ခာ ရှုရတယ်ဆိုတဲ့
 လုပ်ငန်းဟာ သတ်သတ်ဘယ်ဟုတ်တော့မလဲ-

နုပိ- အရှင်ဘုရား ပါဠိတော်မှာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလုပ်မပါပဲနဲ့
 ဥပေက္ခာရှုတဲ့ အလုပ်ရှိရင်တပည့်တော်ကို ရှာပေးစမ်းပါ-

တော်- ဟော ဆရာကလုပ်ပီ ဦးဇင်းက ဝိပဿနာနဲ့ပတ်သက်လို့
 ကိုယ်တွေ့ ဘာမှ မယ်မယ်ရရ မရှိသေးတာ- အခု ဆရာနဲ့
 တွေ့လို့ ဒီတရက် နှစ်ရက်အတွင်း လေ့လာသိရှိရတဲ့ အသိနဲ့
 စဉ်းစားဝေဖန်ကြည့်ရတာကို- ဒါ အမြဲ လေ့လာနေတဲ့
 ဆရာက ပါဠိတော်ရှိရင် ရှာပေးပါဆိုမယ်အစားပါဠိတော်
 မှာ မရှိပါဘူးဆိုရင် ပိုမကောင်းဘူးလား-

နုပင်- ခုနက အရှင်ဘုရားစကားထဲမှာ ‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါ လေ့ကျင့်
 တာနဲ့ ဥပေက္ခာ ဖြစ်လာတယ်ဆိုတော့ ဥပေက္ခာရုတယ်
 ဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းဟာ သတ်သတ် ဘယ်ဟုတ်တော့မလဲ’
 ဆိုတာဟာ ဥပေက္ခာရု လုပ်ငန်းတခု သတ်သတ်ရှိသေး
 တယ်ဆိုတဲ့ သဘော ဦးဇင်း စွဲယူထားမှာ စိုးရိမ်တဲ့အတွက်
 သာမည ‘ပါဠိတော်မှာမရှိပါဘူး’ ဆိုရင် ဦးဇင်းစိတ်ထဲမှာ
 ကျေနပ်မှာ မဟုတ်တဲ့အတွက် ‘ပါဠိတော်မှာ ရှာပေး
 စမ်းပါ’ဆိုတဲ့ အသုံးကို သုံးလိုက်ရတာပဲ-

တော်- အင်း ဟုတ်သလောက်လဲ ဟုတ်ထာပေါ့လေ- ဒါ
 ထားပါအုံး- အခု ဆရာရှင်းပြတဲ့ အဲဒီပွဲယယ်က ဘာပဲ
 ဖြစ်ဖြစ်- ကိလေသာ အစွန်းမကပ်တဲ့ မဂ္ဂင်အလုပ်သာ
 လုပ်ရင်တော့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းစဉ်ကျမှပဲ- မဇ္ဈိမပဋိပဒါ
 ကျအောင် ပရမတ်ဖေ့ကပြန်မှုရဲ့ အပျက်ကိုသာဉာဏ်သိ
 သိနေ ဥပေက္ခာသဘော ကျိန်းသေဖြစ်မယ် ဆိုပါတော့-

နုပင်- မှန်တာပေါ့ ကိုယ်တော်-နို့ဝိပဿနာဉာဏ်ဟာ အဆင့်ဆင့်
 ရင့်လာတော့- ရုပ်နာမ် သင်္ခါရကို လစ်လျူ ရှုတဲ့
 ‘သင်္ခါရုပေက္ခာ’ ရောက်လာတာ ဘယ်လိုပြောင်းရှုလို့လဲ-

တော်- ပြောင်းမရှုရပါဘူး- သူ့ဟာသူ ဉာဏ်ဖြစ်သွားတာပဲ-
 ဒါပေမယ့် အဲဒီ အချိန်ဟာ ဉာဏ်အင်မတန်ရင့်လို့ မဂ်နား
 ကပ်နေတဲ့အချိန်ဆိုတော့- သင်္ခါရုပေက္ခာကို သဘောကျ
 ပါတယ်၊ ဆရာပြတဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာရဲ့ သဘောကတော့
 ‘ရုပ်နာမ်’ဆိုတဲ့ ‘ရူပံ-နာမ်’ရယ်လို့စပြီး ပရမတ်နဲ့တာထွက်
 ကထဲက မဇ္ဈိမပဋိပဒါကော ဥပေက္ခာကော တပြိုင်နက်

ပါလာတယ်လို့ သဘောကျထားတယ်-

နုပိ- ဒါ အမှန်ပေါ့ ကိလေသာမကပ်တဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလုပ် မှန်ရင် ကိလေသာမဖြစ်တဲ့ ဥပေက္ခာလဲပါတာပေါ့-

တော်- အဲ-အဲ-အဲဒီအချက်ကိုပြောတာမဇ္ဈိမပဋိပဒါ နဲ့ဥပေက္ခာ ကပ်ပါသွားပုံလေး-

နုပိ- ဒါမျိုးကို သဘောအနေနဲ့သာ အရှင်ဘုရားကိုလျှောက်ပါ တယ်- ဟောတရား အနေနဲ့တော့ ဘယ်တခါမှ မဟောဖူး သေးပါဘူး- ကဲ-ဥပမာ အရှင်ဘုရားက ‘ဖေ့ကပြန်တဲ့’ သဘော တခုခုဖြစ်ဖြစ်၊ ပျက်တဲ့ သဘောကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရှုနေတယ်ဆိုပါတော့- အဲဒီ အချိန်မှာ အရှင်ဘုရားရဲ့ အသိဟာ ဘာကိုသိနေသလဲ-

တော်- ဖေ့ကပြန်သဘော ပရမတ်ကို သိနေတာပေါ့-

နုပိ- ဒါကို မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျတဲ့ အသိလို့ ဆိုနိုင်မလား-

တော်- ဆိုနိုင်တာပေါ့- ဘာကိလေသာ အစွန်းတခုခုမကပ်ပဲ ကိုး-

နုပိ- အစွန်းကိလေသာမကပ်တဲ့ ‘ဖေ့ကပြန်သဘော’လို့ သိရ အောင်အရှင်ဘုရားအနေနဲ့ကြိုးစားချက်၊ လုပ်ဆောင်ချက်၊ ဆောင်ရွက်ရတဲ့ အချက်တွေ ဘာရှိသလဲ-

တော်- ဘာရယ်လို့တော့ မမှတ်မိဘူး- ခန္ဓာရဲ့သဘောကို အသိ ကပ်ပီး လေ့လာနေတာနဲ့ သိလာတာပဲ သိနေတာပဲ-

နုပိ- ဒါမှန်တယ် နုပိရှိပရမတ်ဟာ ရှိနေတဲ့အတွက် အသိဉာဏ် ရောက်လို့ သိနေတာဟာ (အဗျာပါရ)ကိုယ်လုပ်မယူရတဲ့ ရှာမယူရတဲ့ ပရမတ်အမှန်၊ အဲဒီ ပရမတ်ကို ကြောင်ကြ

မစိုက်ပဲ သိနေရတာဟာမဇ္ဈိမပဋိပဒါမဂ္ဂင်လမ်းစဉ်၊ ဒီလမ်း
စဉ်အရဖေ့ ကြံပြန်မှုလို့သိသိနေတဲ့ဉာဏ်ဟာ ‘ဦးဇင်းစဉ်းစား
နော်’ ဆင်းရဲကိုတွေ့နေသလား၊ ချမ်းသာကိုတွေ့နေသလား-

တော်- ဆင်းရဲကို တွေ့နေတယ်-

နုပိ- ဟော ဦးဇင်း လွန်ပြေးပီ- ခန္ဓာကိုသိတဲ့ ဉာဏ်အသိနဲ့
ပြောစမ်းပါ-

တော်- အင်းဟုတ်တယ် ဆင်းရဲလဲ မတွေ့ဘူး- ချမ်းသာလဲ
မတွေ့ဘူး-

နုပိ- ဟုတ်ပီ ဒါ ခန္ဓာတွေပဲ- နို့ ဝေဒနာသံယုတ်မှာဆိုတယ်-
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမှာ ‘ဝေဒနာ’ ဆိုတဲ့ ခံစားမှုဟာ တခုမရှိ တခု
ရှိတယ်ဆိုတာ ယုံရဲ့လား-

တော်- သံယုတ်ပါဠိတော်ဗျာ ယုံပါတယ်-

နုပိ- ဒါဖြင့် ‘ဖေ့ ကြံပြန်သဘော’ လို့မဇ္ဈိမပဋိပဒါနဲ့သိနေတဲ့အချိန်
ဆင်းရဲလဲ မတွေ့ဘူးဆိုရင် ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်, မဖြစ်-

တော်- ဒုက္ခဝေဒနာ မဖြစ်ဖူး-

နုပိ- သုခဝေဒနာကော ဖြစ်, မဖြစ်-

တော်- သုခဝေဒနာလဲ မဖြစ်ဖူး-

နုပိ- ဝေဒနာသုံးပါးတပါးပါးဖြစ်ရမယ့်ခန္ဓာဟာ-ဘာဝေဒနာ
ကျန်သလဲ- ဘာဝေဒနာသိဖြစ်မလဲ-

တော်- (ကွပ်ပြစ်ကို လက်နှင့်ရိုက်၍) အိုးကပ်နေရက်နဲ့ မသိလိုက်
ထာနော်- တကယ်ပဲ မသိချင် ဟန်ဆောင် နေသလိုပဲ
ဟုတ်လိုက်ထာ နက်နဲသိမ်မွေ့လိုက်ထာနော်- စာသဘောနဲ့
သိဖို့ (ဦးဇင်းအနေနဲ့တော့) တကယ့်ကို မလွယ်ပါဘူး။

ဖိုးပန် တော်လှချည်လား- လက်စသတ်တော့ ဦးဇင်းတို့
'ဖေ့ပြန်နေတယ်၊ ပျက်နေတယ်' လို့သိတဲ့ အသိဟာ-
နှစ်သက် မနှစ်သက် အစွန်းလဲမကပ် (ဆင်းရဲချမ်းသာလဲ
မမှတ်တော့ ဒီအသိမှ ဥပေက္ခာဖြစ်ပါလား-

နုပင်- နို့ဥပေက္ခာဟာ သင်္ခါရုပေက္ခာရောက်အောင် စောင့်ရှုရအုံး
မှာလား-

တော်- မဇ္ဈိမပဋိပဒါနဲ့ စရူကထဲကဥပေက္ခာပါလာပီးဘဲစောင့်ဖို့
မလိုပါဘူး-

နုပင်- အရှင်ဘုရား ဝိပဿနာရူရာမှာ သင်္ခါရုပေက္ခာဟာ အရေး
မကြီးပါဘူး၊ တကယ်အလုပ်လုပ်တဲ့ ဝိပဿနုပေက္ခာသာ
အရေးကြီးပါတယ်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တို့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်တို့မှာ
ပါသားပဲ-

တော်- အစဖေပြပေးရင်တော့ သိမှာပါပဲ-

နုပင်- 'အာရဒ္ဓဝိပဿကဿဝိပဿနာဉာဏေနလက္ခဏတ္ထယေဒိဋ္ဌေ
သင်္ခါရာနံ အနိစ္စဘာဝါဒိ ဝိစိနနေ မဇ္ဈတ္တတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
အယံ ဝိပဿနုပေက္ခာနာမ'။

အဲဒါ ဝိပဿနုပေက္ခာဖြစ်ပုံပေါ့-

တော်- သတိရပီ- ဝိပဿနာ ရှုအားသန်တဲ့ ယောဂီအတွက်
ရုပ်နာမ်ပရမတ်ကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်နေတဲ့ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ဟာ သင်္ခါရုတို့ရဲ့ မမြဲတဲ့၊ ဆင်းရဲတဲ့၊ အနှစ်သာရ မဲ့တဲ့
သဘောတို့ကို မြင်တဲ့အခါမှာ အဲဒီသဘောတို့ကို သိမြင်
စိစစ်ပြီး 'ဤသင်္ခါရုတို့သည် ဤသဘောမျှပါတကား' လို့
ရှုမြင်တဲ့ဉာဏ်ဟာ ဝိပဿနုပေက္ခာဉာဏ်ဆိုပဲ-

နုပင်-- တကယ်တော့ ဒီဝိပဿနပေက္ခာဟာ ရှုနေတဲ့ ယောဂီရဲ့ စိတ်ကူး ကြံစည်နေရတဲ့ ကိစ္စမဟုတ်ဖူး- ပရမတ်ကို သိနေတဲ့ဉာဏ်အချိန်မှာဖြစ်တာမို့စိတ်မဝင်စားပါနဲ့အလုပ် ဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်မဂ်ဟာ သူ့ ကိစ္စသူ့ဆောင်ရွက်သွားရင် ရင့်ကျက်လာတဲ့ လေ့ကျင့်ဉာဏ်ဟာ သင်္ခါရ ရုပ်နာမ်ကို သူ့ ဟာသူ လစ်လျူပြုပီး မဂ်ဝင်သွားမှာပါ။ ဒါကြောင့်

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဋ္ဌကထာမှာ-

‘ပရိပက္ခာ ကမေနေဝံ၊ ပရိဘာဝိတ ဘာဝနာ၊

ပရိစ္စဇန္ဓိသင်္ခါရေ၊ ပက္ခန္ဓတိ အသင်္ခတေ’

လို့ဆိုတာပေါ့ ကိုယ်တော်-

တော်- ဩော် ဩော်- ဒီအဋ္ဌကထာပါဠိ ဦးဇင်းတော့ မတွေ့ ဖူးဘူး၊ တယ်ကောင်း ပါလား- မှတ်ထားရ အုံးမယ်- တကယ်ပဲ ပရမတ် အမှန်သိဖို့သာ ဂရုစိုက် လေ့ကျင့်ဘို့ လိုတယ်-လေ့ကျင့်ပါများတော့ ရင့်ကျက်လာတဲ့ဉာဏ်ဟာ မဂ်ဖိုလ်ကိုတန်းသွားတာပဲနော်-

နုပင်- ဒါပေါ့ဘုရား ခန္ဓာရဲ့ အမှန်တရား ပရမတ်တို့သာထပ်ထပ် သိအောင် လေ့ကျင့်ဖို့လိုတဲ့ အတွက် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်က-

‘ဘာဝိတာ- ပွားပါ’

‘ဗဟုလိကတာ- ကြိမ်ဖန်များစွာ နှလုံးသွင်းပါ’

လို့ ဟောညွှန်တော်မူသလို အဋ္ဌကထာများကလဲ-

‘ပုနပ္ပုနံ-သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗိ-အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန်ကြည့်ပါ’

‘ပုနပ္ပုနံ-မနုဿိကာတဗ္ဗိ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် နှလုံးသွင်းပါ’

‘ပုနပ္ပုနံ-ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗိ-အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် သိမ်းဆည်းပါ’

‘ပုနပ္ပုနံ-ဝ ဝတ္ထပေတဗ္ဗိ-အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ပိုင်နိုင်အောင်သိပါ’

လို့ တိုက်တွန်းတော်မူကြတာပါပဲ- ဒါဟာ ဉာဏ်ရင့်ကျက်မှု လုပ်ရတာချည်းပဲပေါ့-

တော်- အို...ဒီစကားတွေဟာ အရင်တုန်းက ဦးစင်းတို့ သိတဲ့ အသိနဲ့ အခုဆရာက အလုပ်သဘောအရ ‘ဉာဏ်ရင့်ကျက်မှု အတွက်’ လို့ပြောမှ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သတ္တဝါအပေါ် ထားရှိတဲ့ မဟာကရုဏာတော်၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ရဲ့ စေတနာကို သဘောပေါက် နားလည်တော့တယ်....

နုမ- အရှင်ဘုရားက တရားကို မဟုတ်ပဲ- တိုက်တွန်းချက်ကျမှ သဘောပေါက်ရတယ်လို့-

ဟော်- ဒီလိုပါ...ဆရာပြောလာတဲ့ အလုပ်သဘောတလျှောက် လုံးဟာ- အရင်းခံဖြစ်တဲ့ ‘ဖေ့ပြန်မှု’ ဖြစ်စေ ‘သိမှု’ ဖြစ်စေ သူတို့ရဲ့သဘာဝ ‘အပျက်’ ကိုသာ အထပ်ထပ်, အဖန်ဖန်, အကြိမ်ကြိမ်, အခါခါ, မပြတ်မလပ် လေ့ကျင့်နေဖို့သာ လိုတယ်, သိနေဖို့သာလိုတယ် ဒီလို ပရမတ်ကိုသိတဲ့ အသိ တသိထဲထားပီး လေ့ကျင့်နေရင်တော့-

‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါလဲဖြစ်တယ်’

‘အစွန်းလဲ လွတ်တယ်’

‘ဝိပဿနုပေက္ခာလဲဖြစ်တယ်’

‘သင်္ခါရုပေက္ခာလဲဖြစ်မယ်’

‘မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အသင်္ခတလဲရောက်မယ်’

ဆိုတာတွေ တဆက်ထဲ နားလည် သဘောပေါက်သွား
တာကိုပြောတာပါ။ ဝမ်းသာလိုက်တာ ဆရာရယ်-

နုပ- အိုး-ဒီလို သဘောပေါက်တာ မှန်ရင်တော့ ဦးဇင်း ဆက်
ကြိုးစားပါ လမ်းမှားဖို့-လမ်းချော်ဖို့-မရှိတော့ဘူး- ဦးဇင်း
အတွက် မစိုးရိမ်ရတော့ဘူး-

တော်- ကဲ ဒီညတော့ဝမ်းမြောက်အားတက်တဲ့စိတ်နဲ့ အားထုတ်
တော့မယ်-နက်ဖြန်ဆွမ်းစားပြီး ၁၁ နာရီလောက် ဒီနေရာ
ကိုပဲလာပါ။ ရွှေတိဂုံဘုရားတော့ မသွားတော့ဘူး-ဒီနေရာ
က လှလဲ့ရှင်းပါတယ်-

နုပ- ဒါဖြင့် တပြည့်တော်ပြန်မယ်- ဦးဇင်း အလုပ်သဘော
ပေါက်သွားတာ တပည့်တော် အင်မတန် ဝမ်းသာအားရ
ရှိပါတယ်။ တပည့်တော် ကိစ္စကတော့ ကိုယ်ပြောပြရတဲ့
ယောဂီဟာ သဘောပေါက်တယ်၊ အလုပ်ဖြောင့်မယ်ဆိုရင်
ကိုယ်ကိုယ်တိုင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရသလိုပဲ-

ကဲ ဆရာ့လိုက်ပို့မယ်ဆိုပြီး ထွက်လာကြသည်။ သို့နှင့်
အိမ်ပြန်ရင်း ဝမ်းသာကြောင်း၊ အားတက်ကြောင်းများ
ပြောရင်း ၁၁-နာရီ အိမ်ပြန်ရောက်သည်။ အိမ်ရောက်လျှင်

ခေတ္တ အညောင်းဆန် အပန်းဖြေပြီး ကိုယ်တော်နှင့်ပြောဆို ဆွေးနွေးချက်တို့ကို အကြမ်းပြန်ရေးပြီး အိပ်လိုက်သည်။

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၄ ရက်နေ့၊ (၁၈-၁၀-၇၅)

နံနက် ၁၀-နာရီခွဲပြီးသည်တွင် စားသောက်မှု ကိစ္စ အံ့ထေ့ထေ့ ကိစ္စများ ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ကာ ဝမ်းမြောက်စွာနှင့် ကိုးထပ်ကြီးဘုရား စနေဒေဝါတို့ကို ကလေးသို့ ဦးတည်၍လာခဲ့သည်။ ယနေ့ သီတင်းကျွတ် မီးထွန်းပွဲအစနေ့ဖြစ်သည့်အတိုင်းမီးထွန်းပူဇော်ရန်ပြင်ဆင် နေသည့် ပန်းကပ်နေသည့် စသည်များအပြင် နေ့နံအလိုက် ဆွမ်းတော် ကပ်သူများ၊ ဆွမ်းတော်ကပ်ပြီး၍ စုပေါင်း စားသောက်နေသူများဖြင့် စည်ကားလျက် ရှိလေသည်။ ကျွန်ုပ်လည်း ကိုယ်တော်နှင့် ချိန်းထားသော နေရာသို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်ရာ ကိုယ်တော် မရောက်သေးသည်နှင့် မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြု၍ ဆယ်မိနစ်မျှ ဂုဏ်တော်ကို နှလုံးသွင်း ပွားများကာ တိုက်ကလေးဖက်သို့ ထွက်လာ ခဲ့သည်။

- နုပိ- ကိုယ်တော် အခုမှ ရောက်တယ်ထင်တယ်-
- တော်- ဆယ်နာရီခွဲပြီးကထဲက ရောက်ပါတယ်။ ဆူဆူညံညံ ရှိတာနဲ့ ဟိုနောက်နားမှာ စကြံနံ့သွားနေတာပါ။ အခုမှ ဆရာ ရောက်လောက်ပြီ ထင်တာနဲ့ ပြန်လာတာ-
- နုပိ- စကြံနံ့လျှောက်တော့ကော ဘယ်လိုနှလုံးသွင်းသလဲဘုရား-

တော်- ဒါကတော့ သတိပဋ္ဌာန် ဣရိယာပထ အညွှန်းအတိုင်း ရုပ်နာမ်အမှတ် သတိထားပြီး လျှောက်ထားပေါ့- ဒါပေမဲ့ ခန္ဓာအကြောင်း သိသင့်သလောက်သိထားတော့ဖောက်ပြန် တဲ့ သဘောတရားတို့ဟာ- လှုပ်ရှားတိုင်း၊ ရွှေ့ရှားတိုင်း၊ ပြောင်းလဲတိုင်း၊ ပျက်သွားတာ၊ ချုပ်သွားတာ၊ ကုန်သွား တာ၊ ပျောက်သွားတာတို့ကို အတတ်နိုင်ဆုံး အသိပါ အောင် လျှောက်ထားပါပဲ-

နုပင်- ကောင်းလိုက်လေဘုရား-ဣရိယာပထနည်းနဲ့ သွားတဲ့အခါ သွားတယ်၊ သွားနေတယ် သိရုံသာဆိုရင်တော့ လွယ်တာ ပေါ့- အဲဒီ သွားမှုကိစ္စ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ လှုပ်ရှား ရွှေ့ရှားနေတဲ့ ဖောက်ပြန်မှုတို့ ပျက်သွားတာ သိဖို့တော့ အတော် ဂရုစိုက်ရတယ်ဘုရား- ဒီခန္ဓာမှာ အသိဉာဏ် ဖြစ်အောင် လေ့လာထားတော့- သွားမှုကိစ္စလဲ သဘော ပေါက်လာတာပေါ့ဘုရား- ကောင်းပါဘုရား- ဒါထက် မနေ့ညက အားထုတ်ပုံနဲ့သိပုံလေး-

တော်- မနေ့ညက ဖြစ်ပုံကတော့ တရားမထိုင်ခင် ဝမ်းသာနေလို့ တော်တော်နဲ့ထိုင်မရဘူး၊ ဒီအတိုင်းထိုင်ရင်လဲကာမသုခလို့က ဖြစ်မှာစိုးလို့ အဲဒီစိတ်ကို တတ်နိုင်သလောက် ဖျောက်ပီးမှ တရားအားထုတ်ရတော့ နာရီဝက်လောက် အချိန်နှောင်း သွားတာပေါ့-

နုပင်- နေပါအုံး အရှင်ဘုရား ဝမ်းသာတဲ့စိတ် ဖြစ်တိုင်း ကာမသုခလို့က ဖြစ်တာမဟုတ်ပါဘူး၊ အဲဒီစိတ်ကိုစွဲပြီး သဘောကျပြီး အဲဒီအထဲမှာ နစ်မြုပ်နေမှဖြစ်တာပါ-

‘နိရာမိသံဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော နိရာမိသံ သုခံ
ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ’

ဆိုတဲ့ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်လာအတိုင်း
‘ကာမဂုဏ်နဲ့မစပ်တဲ့ချမ်းသာမှု၊ ဝမ်းသာမှုခံစားတဲ့အခါလဲ
ဒါဟာ ကာမဂုဏ်နဲ့မစပ်တဲ့ချမ်းသာ ဝမ်းသာခံစားမှုပဲ’လို့
သိနေရင်လဲ ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုပီးသားဖြစ်ထာပဲမဟုတ်
လား·ကာမသုခလ္လိက မဖြစ်ပါဘူး၊ အသိပါဖို့သာလို့ပါ
တယ်၊ တပည့်တော်တို့ ဝိပဿနာအန္တရာယ် ဆယ်ပါးမှာ
ကြည့်ပါ- ‘ဩဘာသဆိုတဲ့ အလင်းရောင်တို့၊ ပီတိဆိုတဲ့
နှစ်သက်မှုတို့၊ သုခဆိုတဲ့ ချမ်းသာခြင်းတို့စတဲ့ သဘောတွေ
ဟာ သူတို့ကိုတွေ့တာနဲ့ ဝိပဿနာအန္တရာယ် မဖြစ်သေး
ပါဘူး’ အနောက်ဆုံးက နိကန္တိဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်စိတ်ဖြစ်
လာမှ အန္တရာယ်ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား- အခုအရှင်ဘုရားက
ဝမ်းသာနေရုံမဟုတ်ဘူးလား-

တော်- ဝမ်းသာနေရုံဆို ဘယ်ဒီလောက်ကြာမလဲ ကိုယ်ထဲမှာကို
တဒိတ်ဒိတ်နဲ့ ပီတိတွေဖြစ်နေလို့ ဒီလောက်ကြာသွားတာ
ပေါ့-

နုပိ- ဒီနေရာမှာ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ တပည့်တော်လျှောက်
ချင်တာက အများစုရဲ့ သဘောထားက ဝိပဿနာဆိုတာ
သီးသန့်လုပ်ရတဲ့ လုပ်ငန်းတခုလို့ သဘောထားကြတယ်၊
သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးစလုံး အရှင်ဘုရား သဘောကိုလေ့လာ
ကြည့်ပါ၊ ဒီခန္ဓာရဲ့ပြုလုပ်နေတဲ့ဖြစ်ရိုးနေတဲ့ ကိစ္စအားလုံးကို
ပညတ် ရှုထောင့်က မဟုတ်ပဲ- ပရမတ် ရှုထောင့်က

ပြောင်းကြည့်ပြောင်းသိတာပဲဘုရား-ဥပမာခန္ဓာရဲ့အမှုအရာ
 တခုကို ပညတ်ရှုထောင့်က ‘လှုပ်တယ်’လို့ ပြောတယ်။
 ဒါကိုဘဲ ပရမတ်ရှုထောင့်က ‘ဖေ့ကပြန်တယ်’လို့သိတယ်။
 အမှုအရာဖြစ်ရပ်ကတော့ တမျိုးထဲ ကိုယ်ရှုထောင့်နဲ့ကိုယ်
 တမျိုးစီဖြစ်သွားတာ- အသိပါမူ မပါမူမှာ သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်
 မဖြစ် ဆုံးဖြတ်ရတာပေါ့-

တော်- ဒါဖြင့် အဲဒီနေရာမှာ အသိပါအောင် ဘယ်လိုလုပ်သွင်း
 ရမယ်ဆိုတာ-

‘ဝမ်းသာလဲ ဝိပဿနာရုံ’

နုပင်- ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာမှာသပ္ပဒါသမထေရ်ဝတ္ထုကိုကြည့်ဒီမထေရ်
 ဟာ ရဟန်းဖြစ်ပြီး နောက်တချိန်မှာ သူပျင်းလာတော့-
 လှလဲမထွက်ချင် ဒီအဝတ်နဲ့ သေဖို့ကိစ္စသာ ရှာကြံနေတုန်း
 မီးဖိုထဲမှ မြေဟောက်တကောင်ကို ကိုယ်တော်တွေ့ခိုင်းဖမ်း
 ပြီး သွားလှုတ်ဖို့ အိုးထဲထည့်နေတာမြင်တော့ သူကနေရာ
 ကျပ်ဆီပြီး တပည့်တော်သွားလှုတ်ပေးပါမယ်။ အိုးကိုသာ
 ပေးပါတောင်းပြီး ကျောင်းဝင်းအပြင်ကိုယူသွား-သေချင်
 နေတဲ့ ကိုယ်တော်က မြေကိုက်အောင် အိုးထဲလက်နှိုက်
 အကိုက်ခံတာကိုး- ဒါနဲ့လဲ မြေကမကိုက်တော့ မြေပါးစပါ
 ဖြဲပြီး လက်ထည့်လဲမကိုက် မြေစိတ်ဆိုးအောင် အိုးထဲ
 လက်ထည့်မေ့လို့လဲ မကိုက်တော့ လှုတ်ပြီးပြန်လာတာကိုး-
 သူက မြေနဲ့လဲမသေတော့တခြားသေဖို့ကိစ္စကိုသာရှာနေ
 ကြံနေတဲ့အချိန် ရေချိုးမလို့ တခြားရဟန်းတွေ ရေဆိပ်ကို

ဆင်းတော့ သူကလဲ လိုက်သွားတယ် ရေဆိပ် သဖန်းပင်
 နားမှာ ရဟန်း ၂-ပါး ခေါင်းရိပ်နေတာ တွေ့တဲ့အခါ
 ပိုနေတဲ့ဒါးတလက်ကိုခဏငှါးပြီး သဖန်းပင်အကွယ်ကိုသွား
 သူ့လည်ပင်းသူ့လှီးပြီး သေကြောင်းကြံတာကိုး-ဒီလိုကြံပြီး
 လည်ပင်း(ရေမျို)ကို ဒါးတင်ပြီးတယ်ဆိုရင်ပဲ သူက ငါဒီမ
 နောက်တော့ သေတော့မယ်- ရဟန်းဆိုတာ သီလမစင်
 ကြယ်ပဲသေရင် နစ်နာတယ်-ဆင်းရဲတယ်-ဒီတော့ ငါ့သီလ
 စင်ကြယ် မစင်ကြယ် ဆင်ခြင်အုံးမှပဲလို့ စိတ်ကူးရတာနဲ့
 သူ့ရဟန်းဖြစ်စက ယနေ့အထိ သူ့သီလဟာ အင်မတန်
 စင်ကြယ်တာသိတော့-

‘နိမ္မလံ သီလံ အဒ္ဓသ တဿတံ ဩလောကေန္တဿ
 သကလသရီရံ ဖရန္တိ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သော ပီတိ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ
 ဝိပဿနံ ဝဇေန္တောသဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တပတွာ’ တဲ့
 ကဲလေ ကိုယ်တော်ဘယ်နှယ်လဲ....

တော်- ဟုတ်တာပေါ့ ဆရာရဲ့ သူက သူ့ သီလစင်ကြယ်ကြောင်း
 သိလို့ ဝမ်းသာတဲ့ပီတိဖြစ်တယ်၊ ဒီပီတိကို စွဲမထားပဲခွါပြီး
 အားထုတ်လို့ရဟန္တာဖြစ်တာ-ဦးဇင်းက ဒီပီတိကိုစွဲထားတာ
 ခွါရမှန်းလဲမသိဘူး- မသိတော့လဲ အဲဒီဝမ်းသာမှုထဲမှာ
 နစ်နေတာပေါ့-

နုပ- နောက်တခု ဓမ္မပဒမှာပဲ ပဗ္ဗာရဝါသီတိဿ ဝတ္ထုလေ-
 တောထဲမှာ တရား အားထုတ်ဖို့ လာတဲ့ ရဟန်းတပါး
 ကျောက်ဂူထဲဝင်နေတော့ ဂူထဲမှာနေတဲ့နတ်ကမကျေနပ်ဖူး
 ဒီရဟန်း တခြားသွားအောင်ပြေးအောင် သူမလုပ်နိုင်တော့

ဒီရဟန်းကို သားလိုခင်မင်တဲ့ တကာမကြီး သားငယ် တယောက်ကို ဝင်ပွားပြီး ဖမ်းစားထားတာပဲ- နောက် တခြားလူတယောက်ကို ဝင်ပွားပြီး ဒီကလေးပျောက်စေချင် ရင် သင်တို့အိမ်က ဆွမ်းခံကိုယ်တော်ဆီမှာ- နှာတို့-ရိုင်းခို မှုန်တို့ တောင်းပြီး ရှုခိုင်းလိုက် ပျောက်လိမ့်မယ်လို့ပြော တာကိုး- ဒီတကာမကြီးကလဲ သာသနာစိတ်ရှိတယ်- ဒီလို ဆေးတောင်းလိုက်ရင် သူ့ကိုယ်တော် သီလထိခိုက်မှာစိုးလို့ မတောင်းဘူးလို့ ပြန်ပြောတယ်- နောက်တော့ နတ်က ခြေဆေးရေလေးပဲယူပြီး ခေါင်းက လောင်းချပေးလိုက်ပါ ဆိုတော့ တကာမကြီးက ဒါတော့ဖြင့် ဝန်မလေးဘူး- ကိုယ်တော်ပေးတာမှ မဟုတ်ပဲလို့ သဘောပေါက်ပြီး ဝန်ခံ လိုက်တယ်။ အဲ နံနက် ကိုယ်တော် ဆွမ်းခံလာတော့ ခြေ ဆေးရာက ရေကိုယူပြီး ကိုယ်တော်ကိုပန်ကြားလို့ ကလေး ခေါင်းကို လောင်းလိုက်တာနဲ့ ကလေးဟာ အကောင်း ပကတိ ဖြစ်သွားတယ်။

ကိုယ်တော်လဲ ဆွမ်းဘုဦးပေးပြီးလို့ ဂူကိုပြန်တော့ ဂူဝ ရောက်ရင်ပဲ- နတ်က ဂူပေါက်ကပိတ်ပြီး ‘ဘယ်နဲ့ ဆေး ဆရာကြီး ဒီကိုမဝင်ပါနဲ့’ လို့ တားတော့တာပဲ။ ကိုယ်တော် ကလဲအံ့အားသင့်သွားပြီး ‘ငါဘယ်တုန်းကဆေးကုလို့လဲ’ လို့ မေးတဲ့အခါ နတ်က ဟိုတုန်းက ဆေးကုတာကို မပြော ပါဘူး ‘ဒီမနက် - ဟိုတကာမကြီး ကလေးကို ကုလာတယ် မဟုတ်လား’ လို့ ဆိုတော့ ကိုယ်တော်က စဉ်းစားတယ်- ငါဟာ ရဟန်းဖြစ်သည်မှ ဒီနေ့ထိ ငါ့သီလ ကျိုးပေါက်

ပြောက်ကျားခြင်းကို နတ်တောင်မှ မမြင်လို့ သူကြံဖန်ပြီး
ငါ့ကို စွပ်စွဲတာပဲ- ငါ့သီလဟာ တကယ့်ကို စင်ကြယ်ပါ
လားလို့-

‘တဿ သီလံ အာရဗ္ဘ ဗလဝ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊
သောတံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာပါဒုဒ္ဓါရမ္မိအကတွာ
တတ္ထေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ’တံ
ကိုယ်သီလ စင်ကြယ်ခဲ့ပုံကို သဘောကျ ဝမ်းသာတော့
ကြက်သီးမွေးညှင်းထတဲ့ နှစ်သက်မှုတွေ၊ ရင်ထဲတလှုပ်လှုပ်နဲ့
ဖြစ်တဲ့ ဝမ်းသာမှုတွေ ဝမ်းထဲမှာလှိုင်းတပိုးထသလိုဖြစ်တဲ့
သဘောကျမှုတွေဖြစ်လာတော့ချက်ခြင်းသတိရတယ်- ဒီပီတိ
တွေတော့ ခွါမှပဲဆိုပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘောတရားစု
တို့ဟာ ဖြစ်ပျက်တွေပဲလို့ အပျက်ကိုသာ ရှုလိုက်တာ
ရပ်နေရာက ခြေတောင်မကြာ မလှမ်းမပြင်ပဲ ဒီနေရာတင်ပဲ
ရဟန္တာဖြစ်ဆိုပဲ-

တော်- ဟုတ်ပဗျား- တော်ပါပြီ- အခုဆရာပြောလို့သတိရလေ-
ဒီပီတိကို မရှုမိလို့ နှမြောလေပဲ- တတယ်တော့ ဝိပဿနာ
အလုပ်ဟာ ဘယ်လိုပဲရှိရှိ- ဒီခန္ဓာပေါ်မှာ- သဘောထား
အမှန်ဆိုတဲ့ ပရမတ်သိသိနေဖို့သာလို့ကြောင်း- ဒါသက်သေ
သာဓကတွေပဲလို့ ဦးဇင်းထင်တယ် ဟုတ်ကဲ့လား-

နုပိ- ဒါကြောင့်ပေါ့ဘုရား သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်မှာ-
‘ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော
ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံပဇာနာတိ’လို့ ဟောတော်
မူတာပေါ့-

တော်- ဒါ-ဆရာ-ဣရိယာပထပိုင်းမှာသာဟောတာမဟုတ်လား။

‘ဣရိယာပုထ်တိုင်း ဆိုင်တဲ့ပါဠိ’

နုပ- ဪ-ဒီပါဠိတော်ဝါကျကို ဣရိယာပထပဗ္ဗမှာပါတော့- ဒီအပိုင်းမှာသာဟောလို့ ဒီအပိုင်းနဲ့သာ သက်ဆိုင်တယ် ထင်တာကိုး- ဒါတော့ အရှင်ဘုရားတင်မဟုတ်ဖူး တချို့ ဒီလိုပဲပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိပါတယ်- အမှန်ကို လေ့လာ ကြည့်ပါ။ သတိပဋ္ဌာန်ဣရိယာပထပိုင်းမှာ-

‘ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ- သွားဆဲအခါ သွားသည်လို့သိ’

‘ဌိတော ဝါ ဌိတောမှိတိ ပဇာနာတိ- ရပ်ဆဲအခါ- ရပ်သည်လို့သိ’

‘နိသိန္နော ဝါ နိသိန္နောမှိတိ ပဇာနာတိ- ထိုင်ဆဲအခါ- ထိုင်သည်လို့သိ’

‘သယာနေော ဝါ သယာနေောမှိတိ ပဇာနာတိ- အိပ်ဆဲ အခါ အိပ်သည်လို့သိ’ ဟောပြီး တဆက်ထဲ- ‘ယထာ ယထာဝါ။လ။ပဇာနာတိ’တဲ့ အရှင်ဘုရားစဉ်းစားကြည့် မြတ်စွာဘုရားက ဣရိယာပုထ်လေးပါးနဲ့ အလုပ်လုပ်တဲ့ ယောဂီဟာ-

‘အကြင် အကြင်သို့သော အခြေအနေ-ပုံဟန် အမှုအရာ- အသွင်အပြင်-ဖြစ်နေရှိနေ၏။ ထိုထိုသို့သော အခြေအနေ ပုံဟန် အမှုအရာ အသွင်အပြင် အနေအထားအတိုင်းသိနေ’

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

အဓိပ္ပာယ်က ဒီလိုမဟုတ်လား- အရှင်ဘုရားက-ဣရိယာ ပုထ်ကြီးလေးပါးအပြင် ဘာနဲ့အားထုတ်မှာမို့လဲ-ဒီအတွင်း မှာဘဲ ရှုတာဆိုတော့ သွားနေတုန်းသိရရင်လဲ ဒီခန္ဓာရဲ့ သဘောတရားဘဲ- ရပ်ရင်းရှုလဲ ဒီပရမတ်ခန္ဓာရဲ့ သဘော တရားဘဲ- ထိုင်ရင်းရှုလဲ ဒီသဘောတရားဘဲ- အိပ်ရင်းရှုလဲ ဒီပရမတ်ပဲမုတ်လား ဒီခန္ဓာရဲ့ သဘာဝတရားကို ဒီခန္ဓာရဲ့ ဣရိယာပုထ် အမှုအရာ အတွင်းမှာသာ ရှုကြောင်းကို ဣရိယာပထဟောတော့ အဲဒီ အပိုင်းထဲမှာ ထည့်သွင်း ဟောတာပေါ့-

နောက်ပြီး ဒီခန္ဓာဟာ အနတ္တဖြစ်တော့- ပြုပြင်ပြောင်း ရွှေ့မယူရပဲ- ကျတဲ့အတိုင်း၊ ဖြစ်တဲ့အတိုင်း၊ ရှိတဲ့အတိုင်း ရှုကြောင်း သိတော်မူစေလိုလို့ပဲဆိုတာ ထင်ရှားအောင် ဟောတာပေါ့ဘုရား-အမှန်က ဘယ်လိုနေနေ ဘယ်အခြေ အနေမှာပဲရှိရှိ ခန္ဓာရဲ့ အမှန်သဘောကိုသိနေဖို့လိုတာပေါ့- တော်- ဒါမှန်ပါတယ်-သမ္မဇညပဗ္ဗမှာ 'ဥစ္စာရပသာဝကဓမ္မ'လို့ ဟောတော့- ကျင်ကြီးစွန့်ရာ- ကျင်ငယ်စွန့်ရာမှာတောင် ခန္ဓာရဲ့ သဘောတရားကိုသိဖို့အစွမ်းကုန် အောင်ဟောထား တာဘဲနော်-

နုပိ- ကဲ ဒီတော့ ဒါအရှင်ဘုရား သဘောပေါက်ပြီနော်- အဲဒီ တော့ မနေ့ညက တရားအားထုတ်တော့ အသိဘယ်လို ရှိတယ်ဆိုတာ အမိန့်ရှိအုံးဘုရား ဒါက အရေးကြီးတယ်- တော်- ဒါတင်မဟုတ်ပါဘူး၊ အားလုံး အရေးကြီးတာချည်း ပါပဲ- ပထမ အားထုတ်တော့ ဆရာပြောတဲ့ အတိုင်း

ထင်ရှားသိလွယ်ရာကို အရင်ရှုတယ် အသိဉာဏ်ကပ်လိုက်တဲ့
နေရာတိုင်းဟာ သူ့ဟာနဲ့သူ ဖောက်ပြန်နေတာချည်းပဲ-
ဒီလိုနဲ့ တကိုယ်လုံးနဲ့အောင် ပိုက်စိပ်တိုက်ပြီး လေ့လာတာ
တနာရီလောက် ကြာသွားမယ်ထင်တယ်- ဒီသဘောတရား
တွေချည်းပဲလို့ ယုံကြည်လာတာပဲ-

နုပင်- ဒီဖောက်ပြန်မှု (ပရမတ်) အမှန်သဘောကလဲ့လို့ ဘာမှမရှိ
ပါလားလို့ တကယ်ယုံကြည်တယ်နော်- ခေါင်းတို့ ကိုယ်တို့
ခြေတို့ လက်တို့ဆိုတာကော တွေ့နေသေးသလား-

တော်- ခန္ဓာရဲ့ ဖောက်ပြန်မှု သဘောတရားတွေလို့ သိနေတဲ့
အချိန်အတွင်းမှာတော့ ဘယ် ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်မှ
သတိမထားပါဘူး-

နုပင်- ဒါအရှင်ဘုရားအလုပ်နော်- ပရိယတ္တိဉာဏ်နဲ့တော့ ဖြေလို့
မဖြစ်ဖူးနော်-

တော်- ဦးဇင်းသိပါတယ်- ဉာဏ်သိ သိမှ ဖြစ်မှာပါ-

နုပင်- ဟုတ်ပီဘုရား တကယ်တော့ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်
ဆိုတာက ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ နှလုံး
သွင်းမှ သိတာကိုး- သူတို့ရယ်လို့ သတိမထား တော့လဲ
နှလုံးမသွင်းလို့ မသိဘူးပေါ့- ဒါဖြင့် ဆက်စမ်းပါအုံး-

တော်- အဲဒီလို ခန္ဓာကို ကွက်ခြားကွက်ခြားနဲ့ ရှုပြီးလို့နေရာ
နဲ့သွားပြီးတဲ့နောက် တကိုယ်လုံးခြုံပြီးတော့ ရှုကြည့်တာပဲ
ဆရာရှေ့- အဲဒီလိုရှုတော့ တကိုယ်လုံးဟာ ပထမတော့
ခြုံလို့မရဘူး- ကွက်ခြားရှုသလိုပဲ ဖြစ်နေတယ်- ဒါပေမဲ့
ခုနကရှုတာမျိုးလို့ တစိပ်စီ၊ တပိုင်းစီတော့ မဟုတ်ဘူး-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

အားလုံးဟာ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် ကျောင်းသားတထောင်
လောက်ရှိတဲ့ ကျောင်းမှာ ကျောင်း လွှတ်လိုက်တော့
တယောက်တပေါက်နဲ့ ဆူညံနေသလိုပဲဗျာ- တကိုယ်လုံး
ဆူပွက်နေတာပဲ-

နုပိ- အဲ-အိုးကင်းပူပူထဲ နှမ်းတွေ ထည့်လိုက်သလို နေမှာပေါ့-
တော်- ဟုတ်တယ် ဒီအဲတိုင်း ဆူပွက်နေတော့ ဘယ်ဟာက
ခေါင်းက-ကိုယ်က ဘယ်လိုဖြစ်နေတာကခြေလက်ပဲဆိုတာ
ဘယ်လိုမှ မှတ်မရပါဘူး-

နုပိ- နို့ အရှင်ဘုရားက မှတ်ကြည့်သေးသလား-
တော်- သူ့မှတ်ကြည့်နေရင် အလုပ်ပျက်သွားမှာပေါ့- အခု
ဆရာမေးလို့ အမှတ်မရတာပြောတာ-

နုပိ- အင်း-တယ်ဟုတ်ပါလား ဆက်စမ်းပါအုံး- နောက်ဘယ်လို
ရှုတယ်ဆိုတာ-

တော်- အဲ-တကိုယ်လုံးခြုံပြီး တသိထဲသိရမယ်လို့ဆရာပြောပေမဲ့
နာရီဝက်လောက်ထိတော့ တသိထဲသိလို့ကိုမရဘူး နောက်
တော့မှ တသိထဲခြုံသိတော့တာပဲ-

နုပိ- အရှင်ဘုရားခြုံသိတော့- ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောကိုလား-
ဘာကိုလဲ-

တော်- ခြုံပြီးသိတဲ့အခါကျတော့ဖောက်ပြန်မှုကိုမဟုတ်တော့ဘူး
အပျက်ကို-

နုပိ- အိုး- သိတ်ဟုတ်ပါလား-
တော်- အဲဒါဘာဖြစ်လို့လဲ-

နုပိ- ဒါ အရှင်ဘုရားတွေတာ အမှန်နော်- ဒါဖြင့် တပည့်တော် ရှင်းပြမယ်- ဒီခန္ဓာမှာ အမှန်ရှိတဲ့ သဘာဝတရားက ‘ဖေါက်ပြန်မှုနဲ့သိမှု’ပဲ၊ ဒီသဘာဝအမှန်ကိုသိဘို့လေ့ကျင့်တဲ့ ယောဂီဟာ ဖေါက်ပြန်မှုကို- ဖြစ်ဖြစ်- သိမှုကိုဖြစ်ဖြစ်- သိအောင်-ရင်းနှီးအောင်-ပိုင်နိုင်အောင်လေ့လာ-လေ့ကျင့် နေရတာကိုး အဲ-လေ့ကျင့်မှုများလာလို့ဒီဖေါက်ပြန်မှုဆိုတဲ့ သဘောတွေဟာ တကယ်ရှိတဲ့ အမှန်တရားတွေလို့ ယုံကြည် လာတယ်-ဒါဆို အခြေခံခိုင်မာလုံလောက်ပီ၊ အဲနောက် တော့မှ ဖေါက်ပြန်မှုသဘောတရားကို ဆက်လေ့လာတော့- ပရမတ်သဘောတရားတို့ရဲ့ ထုံးစံသွားရာလမ်းကြောင်းဟာ- အပျက်ပဲကိုး-

‘ဖေါက်ပြန်မှုကို သိတဲ့အခါ ခြုံသိလို့မရ၊ ဘာ့ကြောင့် လဲဆိုတော့ ဖေါက်ပြန်တဲ့ သဘောတို့ဟာ တယောက် တပေါက် မျိုးစုံလို့ပဲ’

‘ခြုံပြီး တသိထဲ သိခြင်းဟာ အပျက်ကို သိခြင်းပဲ၊ ဘာ့ကြောင့် ဖေါက်ပြန်မှု မျိုးစုံဖြစ်ဖြစ် သိမှုမျိုးစုံဖြစ်ဖြစ် တပျက်ထဲ ပျက်နေလို့ပဲ’

တော်- နေပါအုံး အဲဒါစာနဲ့ ရေးမှတ်ထားချင်လို့- ဒါဖြင့် ဦးဇင်းသိတာရှုတာ မှန်တယ်ပေါ့-

နုပိ- အပျက်ရှုတယ်ဆိုတာကတော့ မှန်ပါတယ်- ဘယ်လိုပျက် ထာကို ဘယ်လိုရှုသလဲ- ဒီအပိုင်းမှာ စာလို့အညွှန်း ဆွေးနွေးရမှာ မဟုတ် - ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သိရမှာ ဖြစ်လို့ အတိကျဆုံးပြောစမ်းပါ-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

တော်- ပျက်တယ်ဆိုတာ အရင်ဦးဇင်းတို့ အပြောသိ-လေ့လာ သိနဲ့တုန်းကတော့ သဘောတရား တခုကနေ တခုကို ပြောင်းရွှေ့သွားတာ အပျက်လို့ မှတ်ထားဘူးတယ်-အခု ဒီမှာတွေ့တဲ့ အပျက်ကတော့ တကယ်ပျက်ထာပဲ- ဒါလဲ ပြောရတာအခက်သား ပျက်တယ်လို့သာပြောရတာ-အမှန် ကတော့- ကုန်သွားတာ-ချုပ်သွားတာ မရှိတော့တာကိုး-

‘ဝိပဿနာဆိုတာ မရှိတာသိမှဖြစ်တယ်’

နုပိ- ခယဓမ္မာ- ဝယဓမ္မာ- ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ - ဆိုတဲ့ ဟောချက်စုဟာ အပျက်ရဲ့ ပရိယာယ်ပုဒ်တွေပဲ ဘုရား- ဒါထက် အဲဒီကုန်သွား ချုပ်သွားလို့ မရှိတော့-အရှင်ဘုရား ဘာရှုသလဲ-

တော်- ပျက်တဲ့သဘော ရှုနေတာပဲလေ-

နုပိ- အရှင်ဘုရားရှုတဲ့ အပျက်ဟာ မရှိတော့ဘူးဆိုတော့ ဘာကို ရှုနေသလဲလို့-

တော်- ဦးဇင်းတော့အပျက်ပဲရှုနေတာ ဒီပြင်ဘာမှလဲမသိပါဘူး အပျက်ပဲသိနေတာပဲ-

နုပိ- အလုပ်ဉာဏ်ဟာ တကယ်ကျတော့ ပါးစပ်နဲ့ပြောဖို့တောင် ခက်တယ်ဆိုတာပေါ့-ဦးဇင်း ရှုမြင်နေတာကတော့အမှန်ပဲ ပါးစပ်နဲ့ပြောရတော့ အဲဒီပျက်လို့ မရှိတာကို သိနေတာပဲ ပေါ့-

တော်- အား- မှန်တယ်ပေါ့နော်-

နုပင်- မှန်ဆို'ဟုတော့ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စာ' ပရမတ္ထအားဖြင့် ဖွားကနဲဖြစ်ပြီး ဘာမှ မကျန်တော့ပါလားလို့ မရှိတော့ တာကို သိနေတာဟာ အနိစ္စတဲ့ အပျက်တဲ့-အဲဒီမရှိတာကို ရှုနေတယ်ဆိုပါတော့-ဒီတော့လဲ မရှိတာကို ရှုနေတာဟာ 'အဘာဝပညတ်'မဟုတ်လားလို့ တချို့က ဆိုချင်ဆိုကြမယ် တချို့ကလဲ 'အစကမရှိ- နောက်လဲမရှိ- ခုလဲမရှိတော့- ဘာမှရှုစရာမလို နုကိုအတိုင်းသာ စိတ်ကိုထားရင်ပြီးတာပဲ' လို့ဆိုကြတယ်-

တော်- ဦးဇင်းလဲ ကြားဖူးတယ် ဒါမျိုးကိုဆိုတာလား-

နုပင်- ဒါကို ဆိုတာပေါ့ ဘုရား- အမှန်သဘောကိုကြည့်ပါ- ဝိပဿနာဉာဏ်ရဲ့အလုပ်ဟာ ဖေဂ်ပြန်မှု-သိမှုဆိုတဲ့ပရမတ် တို့ရဲ့ ဖြစ်မှုကိုလဲသိတယ်- နောက်ဖြစ်ပြီးတဲ့ ဖြစ်လာတဲ့ သဘောတရားတို့ရဲ့ ပျက်တဲ့ ကုန်တဲ့ မရှိမှုကိုလဲသိတယ်- ဖြစ်ဆိုတဲ့ရှိရာက ပျက်ဆိုတဲ့ မရှိရာကိုသိတာဟာ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပဲ၊ဘာမှမရှိတဲ့အဘာဝမဟုတ်ဖူး-နောက်ပြီးတော့လဲ-

'ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော-ဖေဂ်ပြန်မှုတို့ ဖြစ်နေတယ်'
 'ဣတိရူပဿ အတ္ထဂံမော- ဖြစ်တဲ့ ဖေဂ်ပြန်မှုတို့ ချုပ် သွားပြီ'

အဲဒီဖြစ်မှုကိုလဲသိရတယ်-ချုပ်ပျက်သွားတာလဲ သိရတယ် မသိလို့တော့မရဘူး- ရှုစရာမရှိဘူးဆိုတာ မဟုတ်ဘူး- အဲဒီ ရှိရာဖြစ်ရာ ဖေဂ်ပြန်ရာကနေ ချုပ်ရာပျက်ရာ မရှိရာကို သွားကြောင်း သိနေမှ ဝိပဿနာအလုပ်ဖြစ်တာကိုး-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

တော်- ဦးဇင်းတော့ ဒီအတိုင်းပဲရှုနေတာပဲ-

နုပ- အဲနောက်တော့ ဘာရှုနေသလဲ ဘာသိနေသလဲ-

တော်- အပျက်တခုထဲပဲ သိနေတယ် ပျက်ထာတွေကိုသိတဲ့ အသိ
တခုထဲပဲရှိနေတယ်-

နုပ- ဒီအချိန်မှာခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက် စတဲ့အကောင်အထည်
လဲ မတွေ့ရတော့ စိုးရိမ်မှုလေးတွေ- အားငယ်မှုလေးတွေ
များ ဖြစ်သေးသလား-

တော်- ဖြစ်ဆို ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောစုကနေ- အပျက်တွေကို
တွေ့လာတယ်- အပျက်စုတွေကနေ- ပျက်တတ်တဲ့သဘော
ကလေးတခုသာ ကျန်တော့ ရုတ်တရက် အားငယ်သလို
ဖြစ်သွားတယ်၊ ဒါလဲခဏပါပဲ ချက်ခြင်းဆိုသလိုအပျက်ကို
ဆက်ရှုတာပါပဲ-

နုပ- နေပါအုံး အရှင်ဘုရား ဒီလို ဒလဟောအပျက်ကို မြင်လို့
စိုးရိမ်ပြီ အားငယ်ပြီဆိုရင်စိတ်ထဲက ကြောက်ကိုကြောက်
လာတယ် တော်တော်နဲ့ တာပြန်စုလို့မရတတ်ဖူး၊ တပည့်
တော်တို့ ခန္ဓဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် ပုဏ္ဏမ သုတ် မှာ
မြတ်စွာဘုရားက ခန္ဓာငါးပါးဟာ အတ္တဆိုတဲ့ အကောင်
အထည် အခိုင်အမာဆိုတာ မရှိပုံ မဖြစ်ပုံကို ဟောတဲ့အခါ
တရားနှလုံးသွင်းနေတဲ့ ရဟန်းတွေအထဲမှာရဟန်းတပါးက
သူစိတ်ကူးရသလို ကြံလိုက်တာက-

‘အချင်းတို့- ဖောက်ပြန်မှုသည် အခိုင်အမာမဟုတ်ဖူးတဲ့၊
ခံစားမှု၊ မှတ်မှု၊ ပြုပြင်မှု၊ သိမှုတို့သည် အခိုင်အမာ
မဟုတ်ဖူးတဲ့၊ ဒီလိုအခိုင်အမာ မဟုတ်ပဲနဲ့ပြုတဲ့ ကုသိုလ်

အကုသိုလ် အလုပ်တွေဟာ ဘယ်အကောင်အထည် သွား
ဖြစ်ပါ့မလဲ’

လို့ အကြံဖြစ်ထာကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူလို့ တားမြစ်
ရသေးသတဲ့၊ အမှန်က ဒီသဘောတရားတို့ဟာအကြောင်း
အထောက်အပံ့ ပစ္စည်းဆက်ကြောင့်ဖြစ်ရတာ- အထောက်
အပံ့အကြောင်းကုန်ရင် ချုပ်ပျက်တတ်တဲ့ သဘောတွေကို
သိထားရင် သူ့အကြောင်းကုန်လို့ သူချုပ်ထားပဲလို့ရှုရုံပေါ့

တော်- ဦးဇင်းလဲ ခဏသာစိုးရိမ်ပြီး ဒီအပျက်ဆက်ရှုတာပဲ-
နုပင်- ဒီလိုဆိုတော့ ဦးဇင်းလဲ တောင်ကျော် သွားတာပေါ့

ဓမ္မပဒမှာ ပဉ္စဂ္ဂ ပုဏ္ဏားလင်မယားကို မြတ်စွာဘုရားက
ဘိက္ခုပြဿနာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဟောတာကြည့်ပါ-

‘သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ’-ယသ္မိံ နတ္ထိမမာယိတံ၊
အသတာစ န သောစတိ-သ ဝေ ဘိက္ခုတိ ဝုစ္စတိ’တဲ့

‘ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ ဖောက်ပြန်မှု သိမှုဆိုတဲ့ သဘောတရားကို
ရှုနေ သိနေတဲ့ ယောဂီဟာ ဒီသဘောတရားတခုခုမှာငါပဲ၊
ငါ့ဥစ္စာပဲလို့ တွယ်တာမြတ်နိုးမှု မရှိရင်-အပျက်တွေတပျက်
ထဲ ပျက်နေတာ တွေ့နေလို့လဲ စိုးရိမ်အားငယ်မှု မရှိရင်
ဒီယောဂီကို ဘိက္ခုဆိုတဲ့ သံသရာဘေးမြင်သူ လွတ်မြောက်
တော့မယ့်သူလို့ ခေါ်ပေတော့’တဲ့

တော်- ဟုတ်တယ်ဦးဇင်းတော့ဒီအကုတ်တခါထဲဝင်သွားတာပဲ-
နုပင်- ဝမ်းသာကျေနပ်စရာပဲဘုရား နောက်တော့ကော-

တော်- ဒီအပျက်တွေပဲ ဆက်သိရာကနေ-စိတ်ကဘယ်လိုဆုတ်နစ်
သွားတယ်မသိဘူး၊ အပျက်ချည်း သိရဖန်များတော့ မရှု

ချင်တော့သလို ပျင်းသလိုဖြစ်လာတယ်။ တကယ်တော့လဲ ပျင်းတာမဟုတ်ဘူး။ သိကလဲသိချင်နေတယ် သိရတာကလဲ ဝန်လေးနေတယ် အဲဒီလိုလဲဖြစ်တယ် -

နုပင်- ဒါလဲလမ်းစဉ်အမှန်ပဲ ဆုတ်နှစ်ထာ မဟုတ်ဖူးဘုရား ပြီးငွေ့ တာ အရှင်ဘုရားရဲ့ စိတ်ဟာ ဒီအပျက် ခန္ဓာပေါ်မှာ တရိပ်ရိပ်တသုတ်သုတ်နေတဲ့ အပျက်ချည်းသာတွေ့နေတော့ သြော် ဒီခန္ဓာဟာ -

‘အတာဏော- အားကိုးရာမရှိပါလား’

‘အလေဏော- အားထားရာမရှိပါလား’

‘အသရဏော- မှီခို ကိုးစားရာမရှိပါလား’

လို့- ဉာဏ်ဖြစ်လာတာပဲ အဲဒီလို မြင်တဲ့ သိတဲ့အချိန်မှာ နုကိက မှီခိုအားထားရာမဟုတ်တဲ့ အနှစ်မဲ့တဲ့ အနတ္တ သဘာဝလို့သိထားတဲ့ ယောဂီကလွဲရင်စိတ်ပျက်ပြီးလွှတ်ပစ် တတ်တယ်။ ဒါလို လွှတ်မိရင်တော့ အကြီး အကျယ် မှားသွားတာပေါ့- ဒီအချိန်ဟာမကြာပါဘူး-

တော်- ဟာ ဟုတ်ပြီ ဦးဇင်း မလွှတ်ဖူး မလွှတ်ဖူး-

နုပင်- ဒီလိုဆိုနေရာကျတာပဲ- မလွှတ်တော့ ဘာတွေ့သလဲဘုရား- မြန်မြန်ပြောစမ်းပါ-

တော်- ခန္ဓာမှာတွေ့နေရတဲ့ အပျက်စုကြီးဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ သေးသွားတယ် -

နုပင်- အရှင်ဘုရားရဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ ဒီခန္ဓာကို ဘယ်လိုသဘော ပေါက်နေသလဲလို့-

တော်- ဒီခန္ဓာရဲ့ သဘောတရားအမှန်ကို ရှာလာတာ- ကြာလေ
 ဘာမှမဟုတ်လေဆိုတဲ့ သဘောတွေသာ သိနေရတော့-
 တော်တော်ပဲ- အာလယတွေ ကင်းလာတယ်။ မတုန်တာ
 ချင်ဘူး၊ တုန်တာရလောက်အောင် အမာခံလဲ မရှိဘူး၊
 စိတ်တော့ တော်တော်ကုန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လဲ ရှုလို့လဲ
 သဘောကျစရာမတွေ့ မရှုပဲနေလို့လဲမရ-

နုပင်- ဒီလို အကြပ်တွေနေတဲ့အခါ ခန္ဓာကို မလွဲသာသိ သိနေရ
 တော့ စိတ်ထဲမှာဘာဖြစ်လာသလဲ-

တော်- ဒီခန္ဓာဟာ အပျက်သဘောတွေ စုနေတဲ့ ဒုက္ခတွေပဲ
 ဒါဟာလဲ ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြောင့်ဖြစ်တာပဲ တကယ်လို့သာ
 ဒီခန္ဓာမရရင် ဒီဒုက္ခတွေတွေမှာမဟုတ်ဖူး၊ ဘုရားရဟန္တာတို့
 ချမ်းသာသွားတာဟာ ဒီခန္ဓာဒုက္ခ ငြိမ်းသွားချုပ်သွားလို့ပဲ
 လို့ ခန္ဓာရတဲ့ အပြစ်ကိုသွားမြင်ပြန်ရော-

‘သံဝေဂဉာဏ်-တဲ့သိရန်’

နုပင်- ဒါ သံဝေဂဉာဏ်နဲ့တဲ့သွားတာ ခန္ဓာရဲ့ အပျက်ရှုမှုကော
 လွတ်သွားသေးလား-

တော်- ရှုနေတာတချက် အပြစ်မြင်တာတချက် အဲဒီလိုတဲ့သွား
 နေတယ်။ ဒီလို ရှုလို့ သိလို့ ဆယ်မိနစ် ၁၅မိနစ်လောက်
 ရှုမိပြီးတော့ ဒီသဘောတွေဟာ ရှုတဲ့ သိတဲ့ အချိန်ကစပြီး
 သူ့ဟာနဲ့သူ ဖောက်ပြန်၊ သူ့ဟာနဲ့သူပျက်၊ သူ့ဟာနဲ့သူ
 ဆင်းရဲ၊ နေတယ်။ ဘယ်သူမှ ဘယ်လိုမှ မတတ်နိုင်တဲ့
 သဘောစုတွေပဲလို့ သဘောထားပြီး သိနေ လိုက်တာ-

အဲဒီအပျက်သဘောတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တံလျှပ်များ
လိုတွေ့နေရာက ချုပ်ပျောက်သွားပါလေရော-

နုပင်- ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား- ဘာရှုနေသလဲ ဘာသိနေသလဲ-

တော်- ရှုစရာတွေ့မရှိတော့ဘူး၊ သိတာကတော့ အပျက်တွေ
ဒုက္ခတွေ မရှိတော့ဘူးလို့သိတယ်-

နုပင်- ဒီသိမှုဟာ ခန္ဓာသင်္ခါရကို ရှုလို့သိတာလား သင်္ခါရကိုမရှုပဲ
သိတာလား-

တော်- ပထမတော့ ခန္ဓာသင်္ခါရကိုရှုပြီးသိတာပဲ၊ အဲဒီ အပျက်
သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းသွားတော့ ခန္ဓာသင်္ခါရငြိမ်းမှုကိုသိတာပဲ-

နုပင်- အဲဒီ သင်္ခါရငြိမ်းတဲ့အသိဟာ ဘယ်လောက်ကြာသလဲ-

တော်- မကြာဘူးထင်တယ် အလွန်ဆုံး စိတ်အထင် တမိနစ်
လောက်ပဲ အများဆုံးရှိမယ်-

နုပင်- အဲဒီ တမိနစ်လောက်သိပြီးတော့ ဘာဆက်သိသေးလဲ-

တော်- ခန္ဓာမှာ အပျက်စုတုန်းကလို့ တကိုယ်လုံး အပြည့်ပဲ-

နုပင်- အဲဒီလို ပြန်တွေ့တော့ အရှင်ဘုရား စိတ်မှာဘယ်လို
ဖြစ်လာသလဲ-

တော်- အပျက်ရှုတာကတော့ နုကိုအတိုင်းပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့ အသိ
ကတော့ ငါဒီခန္ဓာဒုက္ခကြီး ပြန်တွေ့နေရပြန်ပြီလို့ ပြီးငွေ့တဲ့
စိတ်ချည်းပဲဖြစ်နေတယ်-

နုပင်- အရှင်ဘုရား တရားထိုင်တာ ဘယ်လောက်ကြာသလဲ-

တော်- ည ၁၂-နာရီလောက်ကနေ နံနက် ၃ နာရီကျော်အထိ
ပါပဲ-

နုပင်- ဒီမနက် ဘယ်အချိန်မှထသလဲ-

တော်- ဦးဇင်း ၃နာရီ ထိုးပြီးလို့ မအိပ်တော့ပါဘူး၊ ဒီတရား
 နားပြီးတော့ ဆက်စဉ်းစားတယ်၊ ဒီခန္ဓာရဲ့ဆင်းရဲမျိုးစုံဟာ
 ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နဲ့ နှိပ်စက်နေတာပဲ၊ ခုနက အပျက်တွေ
 မတွေ့ရသလို ဆင်းရဲလဲမတွေ့ရတဲ့အဖြစ်ဟာ တယ်ကောင်း
 တာပဲ ဒီခန္ဓာဇာတ်မသိမ်းမချင်း ဒီအပျက်တွေဒီဆင်းရဲတွေ
 တွေနေရမှာပဲ သုံးဆယ့်တဘို့ဆိုတာလဲ ဒီခန္ဓာနဲ့ ဒီအပျက်နဲ့
 ဒီဆင်းရဲကလဲလို့ ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့ သဘော
 ဘယ်မှာမှ မရှိတာ အမှန်ပဲလို့ ဒီလို ခန္ဓာရဲ့အပြစ်၊ ဘုံဘဝရဲ့
 အပြစ် ခန္ဓာမရတဲ့ ချမ်းသာ ဒါတွေတူးပြီး ၄နာရီထိုးထ
 ဘုရားဝတ်တက် ကိုယ့် ဆောင်ရွက်စရာရှိတဲ့ သံဃဝတ်၊
 အာဂန္တုက ဝတ်တွေပြုပြီး ၅နာရီခွဲ လဖက်ရည်သောက်-
 နောက်လမ်းလျှောက် အဲဒါချိန်ထိ မအိပ်ရသေးပါဘူး၊
 အိပ်ချင်စိတ်လဲမရှိဘူး၊ စိတ်လက်လဲပေါ့ပါး သွက်လက်
 လာတယ်၊ စိတ်ထဲမှာ ထမ်းလာတဲ့ အထုပ်တခု ပစ်ချလိုက်ရ
 သလိုပဲ-

နုပိ- ဒါကိုညာဏ်စဉ်နဲ့ ပြောရင်တော့ ဆိုင်းဘုတ် တပ်စရာတွေ
 များပါတယ်၊ အတိုချုပ်တော့ အရှင်ဘုရား အခုပြောပြ
 ဒီအထဲမှာ အရှင်ဘုရား မပြောပဲချန်ထားတဲ့ ကိစ္စလဲတပည့်
 တော်သိတယ်-

တော်- ဦးဇင်း ချန်ထားတယ်လို့ ဆရာဘယ်လိုသိသလဲ-
 နုပိ- ဒီလမ်း ဒီအသိဟာ ဒီလောက်လမ်းဖြောင့်လာရင် ဒါကို
 တွေ့မယ်၊ ဒီကို ရောက်မယ်ဆိုတာ တပည့်တော် တို့ရဲ့
 ယောဂီ အတွေ့အကြုံအရ သိတာပေါ့-

တော်- ဟုတ်ပါတယ် အခု ဦးဇင်း တခုပြောချင်တယ်။ ဒီအလုပ်ကို ဆက်တိုက်လောက်ချပြီး လုပ်ရအောင် နက်ဖြန်ပြန်မယ်။ ကထိန်ကိစ္စပြီးတာနဲ့ ဦးဇင်း အလုပ် ထွက်လုပ်တော့မယ်။ ဆရာလဲခွင့်ပြုနော် ဝမ်းလဲသာပါ။ ဦးဇင်းတော့ သိတ်ကျေနပ်ပြီ။ ဆရာ့တာဝန်လဲကျေပြီဦးဇင်းတာဝန်ပဲရှိတော့တယ်-

နုပင်- ဝမ်းမြောက်လိုက်တာဘုရား- တပည့်တော် တာဝန်ကျေပြီ ဆိုပေမဲ့ ပြောပြစရာတွေ အများကြီး ရှိပါသေးတယ်- ဒီတော့ အခု တပည့်တော်ပြန်မယ်။ ည ၈နာရီလောက်မှ ပြန်လာအုံးမယ်။ ဦးဇင်း ပြန်ကြကောနိုး နှုတ်ဆက်စကား ပြောရအောင်ပေါ့-

တော်- ကောင်းပါတယ်- ညကျတော့ စကား အေး အေး ပြောတာပေါ့-

ဆို၍ ဘုရားနှင့်ကိုယ်တော်ကို လေးလေးစားစား ရှိခိုး ဦးတိုက်ကာ ပြန်ခဲ့လေသည်။

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၄ ရက်၊ ည (၁၈-၁၀-၇၅)

ည ၇ နာရီခွဲလောက် ကိုးထပ်ကြီးဘုရားသို့ ရောက်ပြီး ဘုရားဝတ်ပြု ရှိခိုးကာ မီးထွန်း ပူဇော် ထားကြသည်ကို ကြည့်ရှုပြီး ကိုယ်တော်ရှိနေမည့် တိုက်တန်းဆောင်းဖက်သို့ လျှောက်လာခဲ့သည်။ ရောက်လျှင် တကာကြီးဦးထွန်းသာ နှင့်တွေ့၍ ဘုန်းကြီးကိုမေးရာ ညနေ ၄ နာရီလောက်က

နက်ဖြန်ပြန်ဖို့ ဘုရားကြီးတိုက်ကဆရာတော်တွေ နှုတ်ဆက်ဖို့ ကြံသွားတာ အချိန်မီပြန်ရောက်ပါလိမ့်မယ်-ဟု ပြောသော ကြောင့် ကိုယ်တော်ကို စောင့်မျှော်ရင်း-

နုပ- ကဲ ဦးထွန်းသာ ခင်ဗျားဘုန်းကြီး ဘာပြောသလဲ-

သာ- ဘုန်းကြီးကတော့ ဆရာ့ကို ကျေးဇူးတင်လို့ မကုန်နိုင် ကြောင်း ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောသလောက် ကျုပ်တို့ အတွက်တော့ ဆရာ့ကို အများကြီး မကျေနပ်ဖူးဗျာ-

နုပ- အိုး ဘာဖြစ်လို့ပါလဲ-

သာ- ဘာဖြစ်ရမလဲဗျာ ဘုန်းကြီးတခြားမသွားရအောင် ပြော ပေးပါဆိုမှ အခုတော့ မရတော့ဘူး-

နုပ- တနေ့ကပဲ ကျွန်တော် ပြောတယ်မှတ်လား။ တရားဟာ နည်းလမ်းရပြီးရင် ဘယ်မှသွားစရာမလိုဘူးလို့ ဦးထွန်းသာ လဲ ရှိသားပဲ-

သာ- အေး- အဲဒီတုန်းကတော့ ဟုတ်သလိုပဲဗျ- ဟော မနေ ညကမှ ပြောတယ် 'တကာကြီး တဲ့ ဘုန်းကြီး ဒီတရား သဘောကိုတွေ့ပီ သိလာပီတဲ့ ဒီတော့ အရှိန်ရတုန်း လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ် ထွက် အားထုတ်မှ ဖြစ်မယ်တဲ့- နောင်အခါဆိုရင် ဘုန်းကြီး အကျိုးအတွက်သာ မဟုတ် တကာကြီးတို့နဲ့ အားလုံးအကျိုးအတွက် သွားအားထုတ် မှာတဲ့'ဗျာ ကျုပ်တော့ ပြောမပြောချင်ဘူး-

နုပ- အဲဒါ ကျွန်တော်ကလဲ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲလို့-

သာ- အခု ဒီည နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ထပ်ပြီး တောင်းပန်ပေး ပါဗျာ- ဆရာပြောရင်ရပါလိမ့်မယ်-

နုပ- မဟုတ်ဖူး ဦးထွန်းသာ အရင်ကသာ ရရင်ရမယ်၊ အခု အခြေအနေကတော့ ရမှာမဟုတ်ဖူး- သူရမယ့် တရားကို အခု အရိပ်အရောင်တွေနေပြီကိုး-

ယင်းသို့ စကားပြောနေစဉ် ဘုန်းကြီး ၅ပါး တန်းစီ ဝင်လာတာ တွေ့ရသည်။ သီတင်းကျွတ် မီးထွန်းပွဲ၏ အလင်းရောင်ကြောင့် ကိုယ်တော်တွေကို ထင်ထင်ရှားရှား၊ ဖူးတွေ့ရချိန်တွင်-

- ၁- သဲကုန်း ဦးရေဝတ
- ၂- ပဲခူး ဦးဝိလာသ
- ၃- အေးရွာ ဦးဣန္ဒဝံသ
- ၄- ပိန်းကန် ဦးသုန္ဒရ
- ၅- တုံတေး ဦးပညာစက္က

တို့ဖြစ်ပြီး အားလုံး သက်တူရွယ်တူ စာသင်ဖက် ယခု စာချကြီးများ ဖြစ်သည်ကို ဦးရေဝတ မိတ်ဆက်ပေးမှ သူငယ်ချင်းတွေ ပြန်တွေ့ပြီး ဝမ်းသာအားရ စကားပြော ကြသည်။

ဦးဝိလာသ- ဒီနေ့မှဗျာ- ဟောဒီ သပိတ်ကြီးလာပြီး ကိုရင် အကြောင်း၊ တရားအကြောင်းပြောလို့ မတွေ့ရတာကလဲ ကြာလို့- ဟောဒီ သူငယ်ချင်းတွေ အကြောင်းကြားပြီး လိုက်လာကြတာပဲဗျ- အရင် ကြားတော့ အေးကုနေ တယ်ဆို-

နုပင်- တပည့်တော် ဆေးဆရာလုပ်နေတာက လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း အစိတ်လောက်တုန်းကပါ-

‘မိတ်ဆွေစုပေါင်း တရားတောင်း’

ဦးသုန္ဒရ- ကဲ ဒါတွေထားပါအုံး ဗိုလ်ဝိရာ နက်ဖြန် ဦးရေဝတက ပြန်တော့မှာမို့ လိုအပ်တဲ့ တရားဆွေးနွေးတာ ကျုပ်တို့က ကြားနာရအောင် ဦးရေဝတကတော့ ဖိုးပန်ကို သိတ် ချီးကျူးတာဗျ ကျုပ်တို့ကလဲ ကိုယ့်ရောင်းရင်းချင်းမို့ အင်မတန် ဝမ်းသာကြတယ်၊ အလ္လှာပ သလ္လှာပတွေ

နောက်မှပြောကြဗျာ- ကဲကဲ တရားပြောဗျာ-

နုပင်- ပြောရမှာက တပည့်တော်တို့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်အတိုင်းပါ ကိုယ်တော်-

ဦးသုန္ဒရ- မဟုတ်ဘူးလေဗျာ-သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်အတိုင်းက တော့ ကျုပ်တို့ သုတ်မဟာဝါ တက်လာ ချလာတဲ့ လူချည်းပဲလေ လက်တွေ့အနေနဲ့တော့ ကျုပ်တို့ကမသိဘူး ဖိုးပန်က လက်တွေ့လုပ်နေတော့ အဲဒီ အလုပ်သဘော ပြောတာ- ဦးရေဝတကို ပြောသလိုပေါ့- ကျုပ်တို့ကလဲ အခု ဘုရားကြီးတိုက်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ ဟောဒီ ဦးပညာစက္က တပါးပဲ ကျန်တော့တယ်- အားလုံး ကိုယ့် အရပ် ကိုယ်ပြန် ရောက်နေကြပြီ- အခုမနေ့ကမှ ကျုပ်က လာတာ တွေ့ချင်တော့ လာဆုံနေရတယ်၊ တောရောက် တော့ တရားအားထုတ်နိုင်အောင်ပေါ့-

နုပ- ဒီလိုဆို ဒီတညထဲနဲ့ ဘယ်ပြည့်စုံအောင် ပြောလို့ရမှာလဲ
ဦးရေဝတတောင် ၃ရက်ရှိပြီ-

ဦးဝိလာသ- အံမယ် အံမယ် ဖိုးပန်က ကျုပ်တို့ကို အထင်သေး
လိုက်တာဗျာ- ကျုပ်တို့ကလဲ တတောင်ပြ တထွာမြင်တဲ့
လူတွေပါဗျာ- ဖိုးရေဝတ ဒီနေ့ပြောလို့ ကျုပ်တို့တောင်
နဲ့နဲ့ပါးပါး သဘောပေါက်ထားပီးပီ ဟုတ်လားဗျာ-

နုပ- အဲဒီတော့ တပည့်တော် ဟောနေ ပြနေ အားထုတ်နေတဲ့
ဓမ္မာနုပဿနာ ပြောမယ်နော်-

ဦးသုန္ဒရ- နို့ သတိပဋ္ဌာန်အချုပ်ဟာ ဓမ္မာနုပဿနာလို့ လယ်တီ
ဆရာတော်ရဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေါင်းချုပ် စာအုပ်ထဲမှာ
တွေ့ဘူးတယ်-

နုပ- မှန်တာပေါ့ကိုယ်တော် ကာယ,ဝေဒနာ,စိတ္တတို့ကို အနှစ်
ထုတ်လိုက်ရင် ပရမတ္ထဓမ္မပဲ ရတာကိုး- အဲဒီ ပရမတ်ကို
သိဖို့ ဒီသဘောတရားကို မြင်ဖို့ အားထုတ်ရတာချည်းပဲ-

ဦးဘုန္တဝံသ- အားထုတ်ကာစုဂ္ဂိုလ်မှာ ပညတ်ကစပြီးအားထုတ်
ရတယ်မှတ်လား- ပရမတ်ဟာ သိဖို့လွယ်တာမှ မဟုတ်ပဲ-
ဖိုးပန်ကြည့်လုပ်နော်- သူငယ်ချင်းတွေ စာသင်လာကြ
တုန်းကမငြင်းမခန့်ကြပဲနဲ့ အခုမငြင်းနေရရင်မကောင်းဘူး-

နုပ- ဟာ ငြင်းချင်ငြင်းရပစေလေ-ပရမတ်ကို တိုက်ရိုက် မသိနိုင်
သေးရင်- ပညတ်နဲ့ပဲ စတင်လေ့ကျင့်ဖို့ ကာယ, ဝေဒနာ
တို့ကို ဟောထားတာပေါ့- ပရမတ်ကို သိလောက်တဲ့
ဉာဏ်ရှိလာရင်တော့ ပညတ်ကို ဘာဖြစ်လို့ အချိန်ကုန်ခံနေ

တော့မလဲ- သေလွယ်ကာ ပျောက်လွယ်ကာ- လိုအပ်တဲ့ ပရမတ်ကို ဒါရိုက် ရှုလိုက်တာပေါ့-

ဦးဣန္ဒဝံသ- အမယ်မယ်- ဖိုးပန်က အရင်တုန်းကညဉ်မပျောက် သေးဘူး- တို့လိုက်တယ်ဆို ထွက်လာတာပဲ- ကဲဗျာ- ကျုပ်တို့ကလဲ မြန်မြန်သိချင်တဲ့လူတွေပဲ- ပရမတ်ကိုဘယ်လို သိရမလဲ-

နုပင်- တပည့်တော်တို့ ခန္ဓာမှာရှိတာက ‘စိတ္တံ-စေတသိကံ-ရူပံ’ ဆိုတဲ့ သင်္ခတပရမတ် နိဗ္ဗာန်ကအသင်္ခတပရမတ် ၂ မျိုးနော်- နိဗ္ဗာန် ဆိုတဲ့ အသင်္ခတ ပရမတ်ကို လိုချင်လို့- တပည့် တော်တို့မှာရှိနေတဲ့ သင်္ခတ ပရမတ်နဲ့ အလုပ်လုပ်ရတာပေါ့ ဘုရား-

အားလုံး- ဟုတ်ပီ ဟုတ်ထာပေါ့- အဲဒီ အလုပ်သဘောကို-

နုပင်- တပည့်တော်တို့ ဒီခန္ဓာက ‘စိတ္တံ-စေတသိကံ’ကို အာရုံကို ညွတ်တတ်သိတတ်တဲ့ သဘောသတ္တိကြောင့် သူ့ကို အလုပ် ခွင်မှာ ‘နာမ်’ နာမ်လို့ သုံးတယ် ‘ရူပံ’ကိုတော့ ဖောက်ပြန် တတ် ပြောင်းလဲတတ်တဲ့ သဘောသတ္တိကြောင့် သူ့ကို အလုပ်ခွင်မှာ ‘ရူပံ’ ရုပ်လို့ သုံးတယ်-

ဦးဝိလာသ- အားလုံး ‘ရုပ်နာမ်’ ဆိုပါတော့ဗျာ- ဒါအလုပ် လုပ်ဖို့ပေါ့နော်-

နုပင်- ဟာ ကိုယ်တော်တို့ အလုပ်လုပ်တော့ ရုပ်လို့ နာမ်လို့ ဘယ်မှတ်လို့ဖြစ်မှာလဲ-

ဦးသုန္ဒရ- ဘာဖြစ်လို့လဲ-

နုပိ- တပည့်တော်တို့ ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ၊ ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာ တို့မှာ 'မြတ်စွာဘုရားဟာ မဂဓဘာသာတမျိုးထဲ ဟော ပေမဲ့-နာယုမှတ်သားသူများကတော့-ကိုယ့်ဘာသာနဲ့ကိုယ် နားလည်မှ အလုပ်ဖြစ်တယ်- ဉာဏ်ဖြစ်တယ်' တဲ့ ပါဠိ အကိုးပြုရအုံးမလား-

ဦးသုန္ဒရ- မပြပါနဲ့ဗျာ- ကျုပ်တို့လဲ တွေ့ဖူးပါတယ်- အဲဒီတော့ ဘယ်လိုမှတ်ရမလဲ-

နုပိ- ရှုပ်ကို တပည့်တော်တို့ အနက် ပြန်တော့ရင် ဗျုပ္ပတ်ကို ကြည့်ပါ-

ဦးသုန္ဒရ- 'ရူပတိတိရူပံ၊ ရူပုနဋ္ဌေနရူပံ' ပေါ့ဗျာ-ဖေ့ကပြန်တတ် သောကြောင့် ဖေ့ကပြန်တတ်တဲ့ အနက်သဘောကြောင့် ရှုပ်လို့ဆိုသတဲ့-

နုပိ- ဒါဟုတ်နေပြီ- ဒါဖြင့် ဘာကဖေ့ကပြန်သလဲ- ဘယ်လို ကြောင့်ဖေ့ကပြန်သလဲ-

ဦးပညာစက္က- နားထောင် နေပါတယ်ဗျာ- ဟောစမ်းပါဆိုမှ ကျုပ်တို့ကို စာစစ်နေပြန်ပီ-

နုပိ- မဟုတ်ပါဘူး- အရှင်ဘုရားတို့အားလုံး တပည့်တော်ထက် စာတော်တဲပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်းပဲ-

ဦးဝိလာသ- အခု ဖိုးပန်က ပိုးပြီးတော်တယ်လို့ ဖိုးရေဝတက ပြောတယ်ဗျ-

နုပိ- ကဲထားစမ်းပါအုံး ဖေ့ကပြန်ပုံကိုအရှင်ဘုရားတို့သဘော ပေါက်သွားအောင်ပါ-

ဦးသုန္ဒရ- ဖေါက်ပြန်တယ်ဆိုတာ ‘သိတေနပိရုပ္ပတိ-ဥဏှေနပိ
ရုပ္ပတိ’ မှတ်လား-

နုပိ- ဟုတ်ပါတယ် ကိုယ်နားလယ်တဲ့ သဘောနဲ့ပြောရင်-

-အေးတယ်လို့ မှတ်ထာက ပညတ်၊

ဖေါက်ပြန်တယ်လို့ သိတာက ပရမတ်၊

-ပူတယ်လို့ မှတ်ထာက ပညတ်၊

ဖေါက်ပြန်တယ်လို့ သိတာက ပရမတ်၊

-ဆာလောင်တယ်လို့ မှတ်ထာက ပညတ်၊

ဖေါက်ပြန်တယ်လို့ သိတာက ပရမတ်၊

-မှတ်သိပ်တယ်လို့ မှတ်ထာက ပညတ်၊

ဖေါက်ပြန်တယ်လို့ သိတာက ပရမတ်၊

-မှက် ခြင် ယင် လေလို့ အကိုက် အခဲ အတွေ့ အထိလို့
မှတ်ထာက ပညတ်၊

ဖေါက်ပြန်တယ်လို့ သိတာက ပရမတ်၊

ဒါဖြင့် တပည့်တော်တို့ ခန္ဓာမှာ ဒါတွေ တွေ့နေတာပဲ-
လောက အမှတ်အသားနဲ့ ပူတယ်၊ အေးတယ်မှတ်လိုက်တာ
တွေဟာ အားလုံး ပညတ်ချည်းပဲ-

ဦးဣန္ဒဝံသ- အဲ ဟုတ်ပီဗျာ- ပရမတ်သိရမယ်ဆိုတော့ ဘယ်လို
မှတ်ရမလဲ-

နုပိ- မမှတ်ရပါဘူး မှတ်ရင်ပညတ်ဖြစ်သွားမှာပေါ့- ‘ဖေါက်ပြန်
တဲ့သဘော’ လို့ သိရမှာပေါ့-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

ဦးသုန္ဒရ- ဒီအေးတာ- ပူတာတို့ကို 'ဖေ့ကပြန်တယ်'လို့ သိဖို့
လွယ်ပါ့မလား-

နုပ- လွယ်တာမလွယ်တာ ပြောမနေနဲ့-ဒါဟာသတိပဋ္ဌာန်နော်-
သတိ-အဓိကထားပီး လုပ်ရမယ့်အလုပ်- လုပ်လို့ဖြစ်, မဖြစ်-
ဦးရေဝတ မေးကြည့်လေ-

ဦးဝိလာသ- မေးပြီးလို့သဘောကျပြီးပီ၊ ဒီဖေ့ကပြန်တာသိနေရင်
ရုပ်ကို(အေးလေ) ရှုပ်ကို သိနေတယ်ဆိုပါတော့-

နုပ- မှန်ပါ-ဘုရားဟောတဲ့ရှုပ်၊ ကိုယ့်အသိက 'ဖေ့ကပြန်မှု'ပေါ့-

ဦးဝိလာသ- ကျုပ်တို့ထဲမှာတော့ ဦးသုန္ဒဦးဣန္ဒဝံ တို့က တရား
တွေ ဘာတွေ အားထုတ် ဖူးတယ် - လူဗိုင်း ကတော့
ကျုပ်တို့ပဲ အခြေခံ ကျနအောင်သာပြောပါ- အခြေခံ
မှန်ရင် ရှေ့ကို သေချာသွားမှာမို့ သေသေချာချာမေးနေရ
တာရှုတော့ဖေ့ကပြန်မှုလို့ပဲသိနေရမှာလားနာမ်ကိုကော-

နုပ- နာမ်ကိုအသာထားစမ်းပါအုံး- ဒီရှုပ်တခု ပိုင်နိုင်သွားရင်
နာမ်ဆိုတာ 'ဿမေဝ ပါကဋ္ဌာဟောတိ'လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ
မဆိုဘူးလား-

ဦးဝိလာသ- ဟုတ်ပီ ဘွာဘွာ၊ ကဲ အခု ရှုမယ်ဆိုပါတော့
လက်တွေ့ဗျာ-

နုပ- ကဲ အရှင်ဘုရား ငြိမ်ငြိမ်ထိုင်ထား-စိတ်ကလဲ ခန္ဓာရဲ့ အမှန်
သဘောကို အမှန်သိမယ်လို့ ပိုင်းဖြတ်ပီးတော့ ကိုယ်ထဲမှာ
အသိရောက်ထားပါ (၅မိနစ်ခန့် ကြာသောအခါ)
ကဲအရှင်ဘုရား ဘာသိသလဲ-

ဦးဝိလာသ- ဘာမှ မသိပါလား-

နုပိ- အရှင်ဘုရား ဖိထိုင်ထားတော့ တောင့်မှု၊ တင်းမှု၊ နွေးမှု စတာတွေ မသိဘူးလား-

ဦးဝိလာသ- ဒါတော့သိတာပေါ့-တောင့်တယ်၊ တင်းတယ်မှတ်ရ မှာလား-

နုပိ- အဲဒါပေါ့- ကိုယ်သိနေကျ ပညတ် အမှတ်ပဲ သွားမှတ် နေတာ-

ဦးဝိလာသ- နို့ အဲဒါတွေတွေ့တော့ ဘယ်လိုသိရမလဲ-

နုပိ- ဒါတွေဟာ သူ့သဘောနဲ့သူ ဖေါက်ပြန်မှုတွေပဲလို့သိနေရ မှာပေါ့-

ဦးဝိလာသ- ကဲဗျာ ပြန်ထိုင်ပီး ပြန်မှတ်မယ်(ဆို၍ထိုင်ပြန်သည်)

နုပိ- အရှင်ဘုရား ဘာတွေ့သလဲ-

ဦးဝိလာသ- ဖေါက်ပြန်တာတွေလို့ သိနေတယ်-

နုပိ- ပညတ်လို့ မှတ်ရင်ဘာ၊ ပရမတ်လို့တော့ ဘာလဲ-

ဦးဝိလာသ- အောက်ဖက်ကပူနေတယ်- အဲဒါကိုဖေါက်ပြန်တယ် လို့ သိနေတယ်-

နုပိ- အဲဒီလို တကိုယ်လုံးရဲ့ ပရမတ်သဘောတရားတို့ တလှုပ်လှုပ် တရွရွ-တမူမူ တသုတ်သုတ်နဲ့ ပြောင်းလဲနေတဲ့ သဘော တွေ မငြိမ်မသက်ရွေရှားတဲ့ သဘောတွေ အို ပညတ်လို့ သိလို့ မှတ်လို့ရတာအားလုံးကို 'ဖေါက်ပြန်တဲ့သဘောတွေ' လို့ အသိလေ့ကျင့်ခဏ်း လုပ်နေရမယ်-

ဦးဝိလာသ- ကဲ သဘောတော့ ရိပ်မိထားပါပြီလေ- ဒါတွေကို ကြာကြာသိနေ မှတ်နေတော့ ဘာဖြစ်လာမလဲ-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

နုပိ- ဒါတော့ အလုပ်က ပြောလာပါလိမ့်မယ် အရှင်ဘုရားတို့ ဦးရေဝတနဲ့ ဆွေးနွေးရင် သိမှာပါ-

ဦးရေဝတ- ဒီနေ့ တညနေလုံး ဆွေးနွေးပြီးသားပါ- ဗိုလ်ဝိက တမင် ဆရာ့ကို မေးချင်လို့မေးနေတာ-

ဦးသုန္ဒရ- ကျုပ်တို့က အလုပ်ကို သဘောကျပီးသားပါ။ ဒါကို ဒေသနာနဲ့ ဝေဖန်ဖို့ ဆွေးနွေးကြတာကိုး-

နုပိ- ဒါဖြင့် ဦးရေဝတနဲ့ ဆွေးနွေးတဲ့သဘောတွေကိုဒေသနာနဲ့ တိုက်ပေါ့-

ဦးသုန္ဒရ- ဦးရေဝတ ပြောသလောက်တော့ ဝေဖန်စရာ မလို ပါဘူး- ယထာဘူတကျနေတာကိုး-

နုပိ- နို့ တပည့်တော်လဲ ဒီထက်မှ ပိုမသိပဲ ဘာကိုဝေဖန်မှာလဲ အရှင်ဘုရားတို့ ဒီစာအုပ်တွေကိုဖတ်ဖူးပြီးလား (ဦးရေဝတ ထံမှ စာအုပ်တွေယူပြသည်) အဲဒါ တပည့်တော် ရေးတာ တွေပဲဘုရား-

ဦးသုန္ဒရ- ဟုတ်လား ဒီထဲက 'မဇ္ဈိမပဋိပဒါရှင်းချက်နဲ့ အရိယာ လမ်းမဂ်စခမ်း' ဒီ ၂အုပ်တော့ တွေဖူးတယ်- သဘာဝ ကျသားပဲလို့တော့ အောက်မေ့တယ်- သတ်သတ်တော့ ခင်ဗျားရေးတာကိုး- ဒီလိုတော့လဲဘယ်ဆိုးလို့လဲ အေးဗျာ အေးဗျာ ဝမ်းသာပါတယ်- ကဲ-ဗိုလ်ဝိတို့လဲ ဒီစာအုပ်တွေ သာ လေ့လာပေတော့- တပည့်တော်လဲ စာအုပ်ဒေစုံ လေ့လာရအုံးမယ်-

နုပိ- ဒီတော့ အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော် စာအုပ်တစ်စုံစီလှူမယ် တချို့စာအုပ်တွေတော့ ကုန်နေလို့ ရမှာမဟုတ်ဖူးဘုရား

တပည့်တော်ကလဲ နက်ဖြန် နေ့ရော ညရော တရားပွဲနဲ့ မအားဘူးဘုရား သဘက်ခါတော့လဲ ခရီးထွက်ရမှာမို့ တော့မို့ တော့ မလွယ်ဘူး ဒီတော့ ဒီလိုလုပ်ပါ။ ရွှေတိုက်ဘုရား ဈေးက တောင်ဖက် ဓာတ်လှေခါးနားက ‘တင်ထွေးယဉ်’ ဆိုင်မှာ တပည့်တော် လက်မှတ်နဲ့ကြွပါ စာအုပ် တစ်စုံစီ လှူလိုက်ပါလိမ့်မယ်လေ-

ဦးဝိလာသ- ဘုရားဈေးက ဘယ်ဆိုင်လဲဗျ-

နုပိ- အိုး အရှင်ဘုရားကလဲ- ဟို တပည့်တော်တို့ စာသင်နေ တုန်းက စာအုပ် အမြဲ ဝင်ဝင်ရှာတဲ့ ဦးတင်-ဒေါ်နုယဉ် ဆိုင်လေ-

‘နေရာပြင်မှ ဉာဏ်တက်ရ’

ဦးသုန္ဒရ- ဪ သိပီ သိပီ ဗိုလ်ဝိကလဲ သူ ဖေါက်သယ်ဆိုင်လေ ကဲ ထားပါတော့ ဒီနေ့ညနေက ဦးရေဝတနဲ့ ဆွေးနွေးတဲ့ အထဲမှာ နေရာပြင်တဲ့ ပြောင်းတဲ့ကိစ္စ အဲဒါလေးသိတ်ပြီး တော့ ဘဝင်မကျတကျ ဖြစ်နေတယ်။ ဦးရေဝတကတော့ ပြောပါတယ်။ ကိုယ့်အချင်းချင်း ရှင်းရှင်း ပြောရရင် ကျုပ်တို့လဲ အမြဲမပြတ် မဟုတ်ပေမဲ့ နဲ့နဲ့ပါးပါးအားထုတ် ဖူးတော့ သမာဓိနဲ့စိုက်ပြီးရှုမှတ်လို့ အတော်လေးတွေ့နေမှ နေရာပြင်လိုက်ရတယ်၊ ပြောင်းလိုက်ရတယ်ဆိုရင် ငြိမ်သက် နေတဲ့ သမာဓိစိတ်ဟာ ပျက်မသွားတောင်မှ လျော့ကျ သွားတာတွေ့ရတယ်။ ဒါကတော့ ကိုယ့်အမြင် ကိုယ့်အသိ ပါလေ-

ဦးဣန္ဒဝံသ- အေးဗျ- ကျုပ်တို့ လေ့လာဘူး သလောက်တော့ အဲဒီလို ညောင်းလို့ ကိုက်လို့ ပြင်လိုက်ရရင် နောက်ပြန်ပီး သမာဓိတာစုလို့ တော်တော်နဲ့ မရတော့ဘူး-အဲ-ဦးရေဝတ ကတော့ ရကိုရတယ်တဲ့ ဒါဟာလဲ ကျုပ်အမြင်ပေါ့လေ တကယ်လို့ ဖိုးပန်ကြီး သဘောပေါက်တဲ့နည်းနဲ့ ဒီလိုဒီလို ရတယ်, မရဘူး၊ ဖြစ်တယ်မဖြစ်ဖူးဆိုတာ အလုပ်သဘာဝ ရော- ဒေသနာရော ထောက်ပြလိုက်ရင်တော့ သိတ်ကို နေရာကျမယ်ထင်တာပဲ- ဒါလေးပဲ စိတ်ထဲ မတင်မကျ ဖြစ်နေတာ-

ဦးပညာစက္က- အာဂမယုတ္တိ သဘာဝယုတ္တိ လိုတယ်ပေါ့ဗျာ- နှုပ်- ဗိုလ်ဝိကလဲ ဘာဆိုအုံးမလဲ-

ဦးဝိလာသ- ကျုပ်တို့က အလုပ်လက်တွေ့ မရှိလို့ ဘာမှမပြော တတ်သေးဘူး-

နှုပ်- တပည့်တော်တို့ အရှင်ဘုရားတို့ဟာ အတူတူ စာသင် လာကြတာ အချင်းချင်းမို့ ပြောကြဆိုကြ ဆွေးနွေးကြ တာကိုး ဒီအထဲမှာ အခု ၃၇၀၊ အသက် ၅၆ နှစ်ရှိတဲ့ ဦးပညာစက္ကဟာ အငယ်ဆုံး ဗိုလ်ဝိဆို ၃၉ ၀၊ တောင်ရှိပြီ ဆရာတော်တွေ ဖြစ်နေပြီ ဒီတော့ အသက်ကလဲကြီး တရားနဲ့ နေသင့်တဲ့ အချိန်ရောက်နေပြီ ပရိယတ္တိကို သင်ကြား ပို့ချလာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ဖြစ်တော့ ဒေသနာတော် ဆိုတာကတော့ ဖွတ်ဖွတ်ကျေလောက်ပီပဲ- မဟာသိဝ မထေရ်ကြီးလို့ ငါပြပေးလိုက်တဲ့ တပည့် တွေတောင် ၃ သောင်းလောက် ရဟန္တာဖြစ်ကြသေးတာ

ငါ့ကိုယ်တိုင် အားထုတ်လိုက်ရင် ၂ရက် ၃ရက်ပေါ့လို့ ထင်ပြီး တောထွက်-တကယ် အားထုတ်တော့ နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်ကြာသွားတယ်မှတ်လား- ယထာဘူတ သဘာဝ မိဖိုလိုပီတယ်ဘုရား-

ဦးသုန္ဒရ- ကျုပ်တို့ကတော့ ဒီလိုဟုတ်ပေါင်ဗျာ-

နုပ- အဲဒီတော့ တပည့်တော်လျှောက်ပါ့မယ်- တရားအားထုတ် တယ်ဆိုတာ- ကိလေသာကွာတဲ့ သမာဓိအတွက် မဟုတ်ဖူး ကိလေသာသေတဲ့ ပညာအတွက်လုပ်တာပါ။ ဆိုလိုတာက သမာဓိလိုရင်း မဟုတ် ပညာလိုရင်းလို့ ဆိုလိုတာပါ-

ဦးသုန္ဒရ- နို့ သမာဓိမပါလို့ ဖြစ်ပါ့မလား ဖိုးပန်ရဲ့-

နုပ- သမာဓိမပါရလို့ တပည့်တော် မလျှောက်ပါဘူး၊ အဓိက မဟုတ်တာသာဆိုတာပါ။ သမာဓိက ၃မျိုး ရှိတဲ့အနက် တချို့လဲသမထလုပ်ငန်းတခုခုအရှိန်ရအောင်ထူထောင်ပြီးမှ ဝိပဿနာရှုကြတာမျိုးရှိကြပါတယ်။ တချို့လဲ ဝိပဿနာကို ဘယ်သမထတခုခုနဲ့မှထူထောင်ပဲ တိုက်ရိုက်ရှုကြပါတယ်-

ဦးသုန္ဒရ- အေးဟုတ်ပီ သမထ တခုခုမှထူထောင်ပဲနဲ့ ဝိပဿနာ လုပ်လို့ ရပါ့မလား- ဒါဟာနော် စိတ်လဲမရှိနဲ့ မယုံလို့တော့ မဟုတ်ဖူး ကိုယ်က သမာဓိအခံနဲ့ လုပ်ဖူးတော့ ဒါကိုနဲ့နဲ့ လေ့လာချင်လို့မေးတာပါ- ဖိုးပန်ကတော့ အလုပ်ဝါရင့် နေမှကိုး-

နုပ- အရှင်ဘုရားလဲ စိတ်မရှိနဲ့နော်- တပည့်တော်တို့ ဘုရား လက်ထက်က သေပေါက်သေဝကျလို့ အရေးကြီးပြီဆိုရင် ဝိပဿနာတိုက်ရိုက်ကိုပြတာချည်းပဲ အရှင်ဘုရား ခန္ဓဝဂ္ဂ

အဿဇိသုတ်မှာ ကြည့်လေ- “အဿဇိရဟန်း သမာဓိ အလုပ်နဲ့ စျာန်တွေရ ဝိပဿနာတက်ရမယ်လုပ်- စျာန်က ပြန်ပျက် ဒီလိုဖြစ်နေတာ တနေ့ကျလို့ အတော်ကြီးမမာ မကျန်းဖြစ်နေမှ ဘုရားဆီ လူလွတ်ပြီး လျှောက်ခိုင်း ဘုရားကြွလာတော့ သူ့ရောဂါ မေးစစ်ပြီးမှ သူ့စိတ် မချမ်းမသာဖြစ်တာ လျှောက်တော့ ဘယ်အတွက် စိတ် မချမ်းမသာဖြစ်တာလဲ မေးတဲ့အခါ သူသမာဓိပြန်မရလို့ ငါတော့ဖြင့် သာသနာအလုပ်က ဆုတ်ယုတ်ပြီ ရှုံးပြီလို့ စိတ်မချမ်းသာကြောင်း လျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက အေးဒီလိုပဲ သမာဓိကို အားထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာပျက်တတ်တဲ့ သဘောမို့ ပျက်တော့ ဒီအတိုင်း စိတ်ပျက်ကြတာပဲလို့ အပြစ်တင်ပြီးတော့မှ ‘တံ ကိံ မညသိ အဿဇိ ရူပံ-နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ’ လို့ တိုက်ရိုက် ခန္ဓာငါးပါး ပရမတ်တရားကို ဟောတယ်။ ဆက်ပြီးတော့တခါ ‘သော သုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ - သာ အနိစ္စာတိ ပဇာနာတိ’ လို့ ဆက်လက်ပြီး ဝိပဿနာပြပေးတာ ရဟန္တာဖြစ်ရောမဟုတ်လား- အဲဒီမှာ သမာဓိလုပ်ငန်း အရှင်ဘုရားတွေသလား”

ဦးသုန္ဒရ- သမာဓိ လုပ်ငန်း အထင်အရှားတော့ မတွေ့ဘူး၊ ပါတော့ ပါရမယ်လေ-

နုပိ- ဒါတော့ သိတ်မှန်တဲ့စကားပေါ့- သမာဓိမပါပဲ ဘာရမလဲ- နောက်ပြီး နိဒါန ၀ဂ္ဂ သံယုတ် သုသိမ သုတ် မှာလဲ ကြည့်ပါအုံး-

‘သုသိမ မဂ္ဂေါဝါ ဖလံဝါ န သမာဓိနိဿန္ဓော၊
နသမာဓိအာနိသံသော၊ နသမာဓိဿနိပ္ပတ္တိံ၊ ဝိပဿနာယ
ပနေသော နိဿန္ဓော၊ ဝိပဿနာယ အာနိသံသော၊
ဝိပဿနာယနိပ္ပတ္တိံ’ တဲ့

ဘယ်နှဲ့လဲကိုယ်တော် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ သမာဓိရဲ့ဆိုင်ရာ
မဟုတ်ကြောင်း-ဝိပဿနာရဲ့ ဆိုင်ရာသာဖြစ်တဲ့အကြောင်း
ထင်ရှားစေတဲ့အချက်ပဲ- နောက်ပြီး- တိပရိဝဋ္ဌနဲ့ ဟောတဲ့
သုတ်ပေါင်း များစွာမှာလဲ တိုက်ရိုက်ချည်းပဲ- တခါ
သဠာယတနသံယုတ် အညတရဘိက္ခု ၂-သုတ်စလုံးမှာ
‘တံကိံ မညသိ ဘိက္ခု ရူပံ နိစ္စံဝါ အနိစ္စံဝါ’ ဒါမျိုး
ချည်းပဲ-ဆက္ကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် ဖဂ္ဂနသုတ်မှာလဲ
ဒီအတိုင်းချည်းပဲ-

ဦးလူနွဲ့ဝံသ- ဒီလိုဆိုရင် သမာဓိက ဘယ်အနေနဲ့ပါမလဲ-

‘အံဝင်ဂွင်ကျ-ခဏိက’

နုပ- ဒါကျတော့ တပည့်တော်တို့ ဆရာတော် ဦးရာဇိန်ဆီမှာ
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လိုက်ကြတုန်းက မဟာဋီကာစကား သိတ်ပြောတဲ့
ဦးသုံကိုယ်တောင့် မဟာဋီကာမှာကြည့်လေ-

‘န ဟိ ခဏိကသမာဓိဝိနာဝိပဿနာသမ္ဘဝတိ’ နောက်
တခါ-

‘ခဏိကစိတ္တေ ကဂ္ဂတာတိ ခဏမတ္တဌိတိကော သမာဓိ’
တဲ ကဲ-

‘ခဏိကသမာဓိမပါပဲ- ဝိပဿနာမဖြစ်ပါဘူးတဲ့’

နောက်ပြီး-

‘ခဏိကသမာဓိဆိုတာဟာ ဝိပဿနာစိတ်ရဲ့ အခိုက်အတံ့ မျှတည်ခြင်းရှိတဲ့ ငြိမ်သက်မှု’တဲ့

ဦးသုန္ဒရ- ဟုတ်တော့ဟုတ်ပီ- ဘုရားလက်ထက်ကလဲ သမာဓိ အလုပ်တွေ ကြာရှည်လေးမြင့် လုပ်နေကြတာတော့ အရှိ သားပဲ-

နုပိ- ရှိပါတယ်လေ- ဒါက သမထယာနိက လမ်းမျိုးပဲ-

ဦးသုန္ဒရ- အခုလဲ သမာဓိအလုပ်ကို ဒီလမ်းမျိုးသွားဖို့လုပ်ထားနဲ့ တူပါတယ်၊ ဖိုးပန်ကတော့ တိုက်ရိုက်ရှုတဲ့လမ်းကို ဘာဖြစ် လို့ ကြိုက်ထားလဲ- ဒါလဲသိချင်လို့နော်-

နုပိ- အရှင်ဘုရားက သမထယာနိကလမ်း ကြိုက်တယ်နဲ့တူတယ် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တပည့်တော်အနေနဲ့ လျှောက်ရရင် သမထ ယာနိကခေတ် မဟုတ်တော့ဘူးလို့ တပည့်တော်ထင်တယ်-

ဦးသုန္ဒရ- ဘယ်လိုကြောင့် သမထခေတ် မဟုတ်ဖူးလို့ ထင်ပုံ လုပ်စမ်းပါအုံး-

နုပိ- အရှင်ဘုရား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာဆိုတယ်လေ သာသနာ ၂၀၀၀ ခု နောက်ပိုင်းမှာဖြစ်တဲ့ အနာဂါမ် ရဟန္တာတို့ဟာ ဖလ သမာပတ် ဝင်စားနိုင်ကြသော်လဲတဲ့- နိရောဓသမာပတ် တော့ မဝင်စားနိုင်ကြတော့ဘူးတဲ့- ဘာကြောင့်လဲဆိုရင်တဲ့ စျားန်မရကြတော့လို့တဲ့- ဒီတော့ တပည့်တော်ကတုတ်တယ် စျားန်အဘိညာဉ်ဆိုတာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နဲ့မဆိုင်ဘူး- သူ့ကိုလဲ ရဖို့မဖြစ်မယ့် အတူတူ အချိန်ကုန်မခံပဲ ဝိပဿနာပရမတ်

ကို တိုက်ရိုက်ရှုရတဲ့ ‘ဓမ္မာနုပဿနာ’ သာ အားထားတော့
တာကိုးဘုရား-

ဦးသုန္ဒရ- ဒါတော့ သဘောပေါက်ပါပြီ- ကျုပ်လဲကြိုက်ပီ-
တိုက်ရိုက်ရှုတော့ စောစောက ဗိုလ်ဝိရူသလို ‘ဖေ့ကပြန်တဲ့
သဘော’ ရယ်လို့ သိနေရမယ်ပေါ့- ဆိုပါတော့ဗျာ အဲဒီလို
သိနေရင်း သိနေရင်းနဲ့- ညောင်းလာမယ် ကိုက်လာမယ်
ဆိုရင် ဒီညောင်းတာ၊ ကိုက်တာကို မရှုတော့ပဲ နေရာ
ပြင်လိုက်ရမယ်ပေါ့-

နှုပ်- ညောင်းလို့ ကိုက်လို့ မခံသာလို့ နေရာပြင်တယ်ဆိုတာလဲ
ညောင်းလို့ ကိုက်လို့ဆိုပြီး ခဏခဏ ပြင် ရ တာ တော့
မဟုတ်ဖူးပေါ့- ဒီအလုပ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကိုက ကိလေသာ
သတ်တဲ့အလုပ်ပါ- ကိလေသာဖြစ်လောက်တဲ့ စိတ်ညစ်မှု၊
စိတ်ဆင်းရဲမှုဖြစ်မှသာ ဒီဒေါမနုဿ ကိလေသာကို မဖြစ်
အောင် တားဆီးလိုက်တဲ့အနေနဲ့ ပြင်ရတာ ပြောင်းရတာပဲ
ခဏနေပြင်ပြန် ခဏနေပြင်ပြန်ရင် ငြိမ်သက်ရမယ့်ခန္ဓာဟာ
လှုပ်ရှားနေတာနဲ့ ခရီးမရောက်ဘူး- တပည့်တော်ဆိုလိုတဲ့
သဘောက ရှုနေတာက ကိလေသာမဖြစ်တဲ့ ‘ဖေ့ကပြန်မှု’
ပရမတ်၊ တွေ့ကြုံနေတာက ကိလေသာဖြစ်တဲ့ ‘ညောင်းမှု
ကိုက်မှု’ ပညတ်ဆိုရင် မပြင်လို့ ဖြစ်ပါ့မလား- ဒီတော့
ပြင်တာ မပြင်တာဟာအကြောင်း မဟုတ်ပါဘူးကိလေသာ
ဖြစ်မဖြစ်က အကြောင်းပါ-

ဦးဣန္ဒဝံသ- အိုး- ဒီစကားတော့ သိတ် ကြိုက် တာပဲ- မှန်လဲ
မှန်ဒါကိုး ဦးသုရ-

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

ဦးသုန္ဒရ- ဟုတ်ထာမှ သိတ်ဟုတ်ပါတယ်- ကိလေသာသတ်ဖို့ လုပ်နေရတာကိုး ဒီတော့ ကိလေသာဖြစ်ပုံ မဖြစ်ပုံကလေး သိရအောင်-

နုပ- ကိလေသာဆိုတာက စိတ်မှာပူလောင်မှု ညစ်နွမ်းမှုပေါ့- တပည့်တော်တို့က ခန္ဓာရဲ့ပကတိသဘာဝဖြစ်တဲ့ဖေါက်ပြန်မှု ကို သိနေတဲ့အခါ မိမိသုတပါး ပြုလုပ်မှုမဟုတ်တဲ့ အနတ္တ သဘောတရား ပရမတ်ကို မဂ္ဂသစ္စာ ဉာဏ်ပညာနဲ့သိနေတဲ့ အချိန်ဟာ ခန္ဓာရဲ့ ပင်ရင်းသဘာဝကို ပင်ရင်းအတိုင်း လုံ့လပယောဂစိုက်ထုတ်မှုမပါတဲ့ အသိနဲ့သိနေရတဲ့အတွက် သိရတဲ့စိတ်ဟာ ပူလောင်မှုလဲမဖြစ်ဖူး ညစ်နွမ်းမှုလဲမရှိဘူး ဒါကို ကိလေသာမဖြစ်ဖူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်-

အဲဒါနဲ့ နုပကိမ္မလ အရှိမဟုတ်တဲ့ တနည်းဆိုတော့ ညောင်းလောက်အောင် ပြုလုပ်မှု၊ ကိုက်လောက်အောင် ပြုလုပ်မှုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အတွေ့ကို သိနေရတဲ့ အသိဟာ သဘော မကျမှု၊ မကျေနပ်မှု၊ စိတ် မသက်သာမှု- စတဲ့ ပူလောင်မှု ညစ်နွမ်းမှုတို့ဖြစ်တော့ အဲဒါ ကိလေသာ ဖြစ်တာပေါ့-

ဦးသုန္ဒရ- နေအုံးဗျ ညောင်းတာ၊ ကိုက်တာတို့ဟာ ခန္ဓာက သူ့ဟာသူဖြစ်တယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူးလား- ဟို ပြောရရင် ပေါ့လေ- ညောင်းအောင် ကိုက်အောင်တော့ ဘယ်သူမှ လုပ်မယ်မထင်ဘူး- ဒါက ကျုပ်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင် အတွေး ဉာဏ်ပါ-

နုပ- ဦးဇင်း တရားထိုင်ဘူးတယ်နော် -

ဦးသုန္ဒရ- အင်း နဲ့နဲပါးပါးဆိုပါတော့ဗျာ- သိတ်မထိုင်ဘူးလို့
အထင်တော့ မကြီးလိုက်ပါနဲ့နော်-

ဦးဝိလာသ- ဦးသုံတို့ကတော့ စကားပြောရင် အကာအကွယ်
လေးက ပါတာချည်းပဲ-

နုပ- ကိစ္စမရှိပါဘူးဘုရား- အရှင်ဘုရားထိုင်တော့ ညောင်းတာ
တွေဘူးသလား-

ဦးသုန္ဒရ- ညောင်းတာတော့ တွေဘူးပါတယ်-

‘နောက်ဆက်ဒုက္ခ-မရှုရ’

နုပ- ဒီလိုညောင်းတာဟာ- ထိုင်ကထဲက ညောင်းတာလား-
နောက်မှညောင်းတာလား-

ဦးသုန္ဒရ- ကပ်သီးကပ်သတ်ပြောရော့မယ်- ထိုင်ကထဲကညောင်း
ရင် ထိုင်ဖြစ်ပါ့မလား- ၁၅မိနစ် မိနစ် ၂၀ အဲဒီလောက်
ကျမှ ညောင်းတာပေါ့-

နုပ- ဒီလို ညောင်းတဲ့ကိစ္စဟာ တခါတလေမှာ ဖြစ်ထာလား-
ထိုင်လို့ ဒီအချိန်လောက်ကြာတိုင်း ဖြစ်ထာလား-

ဦးသုန္ဒရ- ဒါကတော့ ၁၅ မိနစ် တထိုင်ထဲ ထိုင်လိုက်ရင်
တညောင်းထဲညောင်းမြဲပဲ-

နုပ- ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား ညောင်းတာဟာ ဒီအချိန်လောက်
ထိအောင်မလှုပ်မရှားနေရင် ညောင်းနေကျဖြစ်လို့ ညောင်း
မှာကို သိရက်သားနဲ့ ထိုင်လို့ ညောင်းလာတာဟာ
ကိုယ်တော် လှုပ်ယူရာမကျဘူးလား-

ဦးသုန္ဒရ- အဲဒါပြဿနာပဲ- ကျုပ်မရှင်းသေးပါဘူး- ဒီအချိန်
 ထိအောင် ထိုင်တိုင်း ဒီအညောင်းဟာ သူ့ဟာသူရှိနေလို့
 သူ့ဟာသူညောင်းတယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူးလား -

နုပ- အရှင်ဘုရား နဲ့နဲ့သည်းခံပြီး စဉ်းစားကြည့်ပါ- ခုနက
 အရှင်ဘုရားပြောသလို ညောင်းတာဟာ အစကမရှိပါပဲနဲ့
 အခုနောက်မှ ၁၅မိနစ်လောက်ထိအောင် မပြုမပြင်မလှုပ်
 မရှားနေလို့ ဖြစ်လာတော့ အစကမရှိကြောင်း ထင်ရှား
 ပါတယ်- နောက်ပြီး ၁၅မိနစ် လောက်ကြာရင် ညောင်း
 တတ်တယ်လို့ အရှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် သိထားသားနဲ့
 ညောင်းအောင် နေလို့ ညောင်းတာဟာ- အရှင်ဘုရား
 လုပ်ယူတာ-

ဦးသုန္ဒရ- ဒီလိုဆိုတော့ လုပ်ယူတာ မဟုတ်ပေမဲ့ လုပ်ယူတဲ့
 အဓိပ္ပာယ်တော့ ရောက်တာပေါ့လေ-

နုပ- ဒါဖြင့် ညောင်းတာတွေတော့ ဘယ်လိုရှိနေသလဲ-

ဦးသုန္ဒရ- ညောင်းတာ ပေါ်တော့လဲ ညောင်းတယ် ရှုတာပဲ-
 ဖိုးပန်တိုကကော ဘယ်လိုရှိသလဲ-

နုပ- ညောင်းလို့ ကိုက်လို့ မခံသာဖြစ်လာရင် နေရာပြင်လိုက်
 ထာပဲ-ပြောင်းလိုက်ထာပဲ-

ဦးသုန္ဒရ- ဒါကို ဘာဖြစ်လို့ မရှုတာလဲ-

နုပ- ညောင်းလို့ ကိုက်လို့ မခံသာလို့ မရှုတာပဲ- စိတ်ထဲက
 မခံသာရင် ဒေါ်မနုဿ ကိလေသာက- သူကတော့
 တရား အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီပဲလို့ ခွင့်လွှတ်မယ်လို့
 အရှင်ဘုရားထင်သလား-

ဦးဝိလာသ- ပရမတ်တရားတို့မည်သည် မျက်နှာ မလိုက်တတ်ပါ

ဘူးလေ-

နုပိ- နောက်ပြီးတော့ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ ဒီရုပ်နာမ် သဘာဝ
ဟာ- အနတ္တ- ဒီအနတ္တထဲပါဝင်တဲ့ ရူပက္ခန္ဓာဟာ သူ့ကိုစွ
ဖောက်ပြန်မှုကို သူ့ဆောင်ရွက်တယ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟာ
ခံစားမှုကို-၊ သညာက္ခန္ဓာဟာ- မှတ်မှုကို-၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
ဟာ- ပြုပြင်စေ့ဆော်မှုကို-၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟာ- သိမှုကို
သူ့ဆောင်ရွက်ပြီး သူ့ရဲ့ဆိုင်ရာကိစ္စကို- သူ့ သဘာဝအတိုင်း
အနတ္တဆိုတဲ့ သူတပါး အမိန့်ဩဇာခံမဟုတ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်
အခွင့်အရေးနဲ့ ပရမတ်ပီပီ ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်နေကြ
တယ်။ အဲဒီတော့ တပည့်တော်တို့ရဲ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာကို
ကြည့်ပါ- အခုပဲ ဆယ်ခါမက နေရာပြင် နေရတာဟာ-
သူ့ ကိစ္စ သူလုပ်နေကျ သင်္ခါရက္ခန္ဓာရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်
တွေပဲ-

တပည့်တော်တို့ အခု နေရာပြင်နေရတာကို ကြည့်ပါ-
ကောင်းနေရင် ပြင်ရတာ အလုပ်ရှုပ်ပါတယ်မပြင်ချင်ဘူး-
ဒါတပည့်တော်တို့ရဲ့သဘောကပေါ့လေ- အဲခန္ဓာကတော့
မင်း ညောင်းနေပီ၊ ကိုက်နေပီ၊ ပြင်မယ်- မင်း ခန္ဓာဟာ
မကောင်းဘူးနော်လို့ သတိပေးသလို တပည့်တော်တို့က
မတတ်သာလို့ နေရာ ပြင်ရ တာတောင်မှ 'မကောင်းလို့
ပြင်ရတာ' လို့ သဘောထားရင် ကောင်းပါတယ်- ဒါဟာ
ခန္ဓာရဲ့ အနတ္တသဘောကို သိထားရင် အဆင်ပြေတာပေါ့
ဒီလို အနတ္တသဘောမို့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာက သူ့ ကိစ္စ သူ့ အလုပ်

ဒိဋ္ဌဓမ္မော

ဖြစ်တဲ့ ပြုပြင်မှုဆောင်ရွက်ချက်ကို အညောင်းခံ၊ အကိုက်ခံ၊
မခံသာမှု အဖြစ်ခံပြီး ပေနေရင် အနတ္တ ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာ
သဘာဝကို ဆန့်ကျင်ရာလဲ ကျမယ်- စိတ်ဆင်းရဲမှု
ကိလေသာလဲ ဖြစ်မှာပေါ့-

ဦးသုန္ဒရ- အင်း ‘သုဇယံချင်း မြို့အုပ်ကယ်မှ ထောင်လုံးလုံးကျ’
ဆိုတာလို တဖြေးဖြေးနဲ့ ခုမှပဲ အတ္တဝါဒ ဖြစ်မှန်းမသိ
ဖြစ်တော့တာကိုး-

ဦးဝိလာသ- ကျုပ်တို့ကတော့ တရားအားမထုတ်ရသေးလို့ ဒီလို
ဟိုလို ဘာမှမပြောလိုသေးပေမယ့် အခု ဖိုးပန်တင်ပြချက်
တော့ သဘာဝရော - အာဂမရော ညီတယ်လို့ထင်တယ်-

ဦးဣန္ဒဝံသ- ဟုတ်ပါတယ် တရား အားထုတ်ဖူး သူတိုင်းဟာ
အထိုင်တရားနဲ့ ပတ်သက်ရင်တော့- ဒါအများကြီးတွေ့ကြုံ
ရတာပါပဲ- မလှုပ်ရ-မပြင်ရဆိုတဲ့ ဂိုဏ်းဂဏစွဲ ရှိရင်သာ
မလှုပ်ပဲ မပြင်ပဲနေရင်နေမယ်-ဒီလိုနေလို့ အတ္တဆံသွားတာ
ဒေါ်မနုဿကိလေသာ ဖြစ်သွားတာတော့ ရှိမှာပေါ့-

ဦးပညာစက္က- ဒီလိုရှိနေ ဖြစ်နေလို့ ဘယ်ရမလဲဗျာ- နကိုတရား
အားထုတ်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ကိလေသာ ပယ်သတ်ဖို့
ဆိုရင်- ကိလေသာဖြစ်မှုကို အထူး ရှောင်ကြဉ်ရမှာပေါ့-

နုပင်- ဒါပေါ့ဘုရား- တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီမှန်ရင် ဘယ်
ယောဂီမှ ကိလေသာ အဖြစ်မခံလိုကြတာ အမှန်ပါ-
ဒါပေမဲ့ နူးညံ့တဲ့ ကိလေသာမျိုးကျတော့- သူ့ဉာဏ်မရင်
ရင် သူမလိုက်တတ်ပါဘူး- အဋ္ဌကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ
တော်မှာ- အရှင်သာရိပုတ္တရာက တရား အားထုတ်ဆဲ

အစဉ်မပြတ်ရှိပုံကို အသိဉာဏ်ရောက်ပြီး သိပုံလေးရှင်းစမ်း
ပါအုံး-

နုပ- ဒီခန္ဓာရဲ့ သဘောဟာ သင်္ခတပရမတ်လို့ အစကထဲက
တပည့်တော် လျှောက်ခဲ့တယ်-

ဦးသုန္ဒရ- ဒါကို ကျုပ်တို့ အားလုံး သဘောပေါက်ထားပြီပဲ-

‘အမြဲသိရန်-ရူပမှန်’

နုပ- ဒီပရမတ်ကို မမြင်မသိတော့ ဒီသဏ္ဍာန်ဟာ- လှုပ်-နတ်ပဲ-
အစိုင်အခဲပဲလို့ ထင်ခဲ့ကြတယ်- ဒီအထင်ဟာ ခန္ဓာရဲ့
သဘောမှန်ကိုမြင်တဲ့ အမြင်မဟုတ်ဘူး- ခန္ဓာရဲ့ ပရမတ်
အမှန်သဘောကတော့- သူ့ဟာသူနဲ့ ‘ဖောက်ပြန်မယ်-
ပျက်မယ်၊ သိမယ်- ပျက်မယ်’ပဲ- အဲဒါတွေကို အမှန်
သိတတ်တဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ- သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တော့
အမှန်သိလာတယ်- အခု တပည့်တော်တို့ ငြိမ်ငြိမ်ကလေး
ထိုင်နေမယ်- ဘေးကကြည့်တဲ့ လူကတော့ ဒီလူငြိမ်နေပါ
လားလို့ မြင်မယ်- အမှန် တပည့်တော်တို့ခန္ဓာရဲ့ အတွင်း
သဘောကတော့- ဘယ်တော့မှမငြိမ်ဘူး၊ ဘယ်လိုနေလို့မှ
မငြိမ်ဘူး- ခန္ဓာရဲ့သဘောကို- အရှင်ဘုရား လေ့လာဖူးရင်
အိပ်နေလို့ တရားနိုးတဲ့အချိန် လေ့လာကြည့် သိတာပဲ-
ရေချိုးနေဆဲ လေ့လာကြည့် သိတာပဲ- ဆွမ်းစားနေရင်း
အကဲခပ်အုံးမလား သိတာပဲ- ဒါကြောင့် ပရမတ် ဆိုတဲ့
သဘောတရားတို့ကို လေ့လာသိရှိရတဲ့ ယောဂီဟာ-တရား
ဂုဏ်-၆ပါးရတယ်-ဒီထဲမှာ- ‘သံဒိဋ္ဌိကော, အကာလိကော,

ဟေပဿိကော၊ ဩပနေယျိကော'တို့ဟာ အမြဲရှိကြောင်း ပြတာပဲ ဒီအမြဲရှိတဲ့ အမှန်ပရမတ်ကို ရှုမြင်တတ်လို့- အမြဲရှိ မဟုတ်တဲ့ ညောင်းမှု ကိုက်မှု စတာတွေကို မရှုရတဲ့ ပညတ်မှန်း သိသွားတာပေါ့ဘုရား-

ဦးသုန္ဒရ- ကောင်းပါပြီဗျား ကျုပ်တို့လဲ ဝိပဿနာ မတောက် တခေါက် လုပ်ဖူးတာလေးနဲ့ ဆွေးနွေးလိုက်တာ သူငယ် ချင်းနဲ့တွေ့လို့ ဇောက်ချ လေ့ကျင့် တော့မယ် ဗျား- ကဲ တပည့်တော်တော့ ကျေနပ်သွားပီ ဗိုလ်ဝိတို့ သိချင်ရင် ဆွေးနွေးပေးအုံးတော့-

ဦးဝိလာသ- ကျုပ်တို့က စာအုပ်တွေကြည့်ပီး လေ့လာရအုံးမယ်၊ လုပ်ငန်းကတော့ ဦးသုံ မေးတာနဲ့ ကျုပ်တို့သဘောပေါက် နေတယ် အလုပ်ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ရမှာပေါ့-

နှုပ်- အရှင်ဘုရားတို့ သဘောပေါက်တာ တပည့်တော် အလွန် ဝမ်းသာပါတယ်၊ ဘုရား သာသနာကို အဆင့်ဆင့် ပွားအောင် အရှင်ဘုရားတို့ အဆောင်ရွက်နိုင် ဆုံးပဲ- တပည့်တော်ကဗမာစကားနဲ့ပြောလို့သံသယတော့ မဖြစ်ကြ ပါနဲ့ တကယ်တော့ သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်နဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သမ္မောအဋ္ဌကထာများရဲ့ စကား တွေပါ-

ဦးဝိလာသ- သိပါတယ် ဖိုးပန်ရယ် ကျမ်းဂန် လွတ်သွားရင် အချင်းချင်းပေမယ့် တီးမှာ- ကျုပ်က အလုပ် မလုပ်ဖူး တော့ ဖိုးပန်-စာတွေရှောက်ပြောနေတယ်တောင်ထင်တာ ဦးသုံက ထောက်ပြီး ဆွေးနွေးမှ ဒါအလုပ်ကိုးလို့သိတာပဲ-

နုပိ- ဒါဖြင့် ယုံယုံ ကြည်ကြည်သာ လေ့လာတော် မူကြပါ

ဘုရား-

(ကဲ- ကျုပ်တို့ပြန်မယ် သပိတ်ကြီးနဲ့ ဖိုးပန်လဲလို့ရာခရီးကို တဖြောင့်တည်း ရောက်ကြပါစေ- စသည်ဆုတောင်းကြပြီး ပြန်ကြကြလေသည်)

ဦးရေဝတ- ကဲ ဆရာလဲ ၁၁နာရီတောင်ထိုးနေပြီ-

နုပိ- ကိစ္စမရှိပါဘူး ဘုရား မီးတန်းပဲ့ရှိနေတာပဲ-

ဦးရေဝတ- စောစောက ဦးသုံနဲ့ ဦးဣဒ္ဓိဝံတို့က သူတို့ တရား အားထုတ်ဖူးတယ်၊ ဒီညနေ ဦးဇင်းနဲ့ ဆွေးနွေးတာတော့ သူတို့တော်တော်ပြောကြဆိုကြတယ်၊ တကယ်လေ့လာထား တဲ့ ဆရာနဲ့တွေ့မှ သူတို့သိတ်ပြီးမပြောကြတာ သူတို့ဆိုလိုတဲ့ သဘောက ဦးဇင်းဟာ ဆရာနဲ့တွေ့ပြီး ၂ရက် ၃ရက်နဲ့ ဒီလောက်သိတယ်ဆိုတာ သိတ်မကျေနပ်ကြဘူး မယုံချင် ကြဘူးလေ ဆရာနဲ့လဲတွေ့ချင်လို့ လိုက်ပြီးဆွေးနွေးကြမယ် ဆိုပြီး လိုက်လာကြတာပဲ-

နုပိ- ကိုယ်တော်တွေ ကျေနပ်ပုံကော ရကြသလား-

ဦးရေဝတ- ကျေနပ်ကြပါတယ်၊ ဆရာနဲ့ကျတော့ သူတို့လုပ်လာတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တောင် ဖော်မပြောကြဘူး မဟုတ်လား- ဦးဇင်းတော့ သူတို့က ငယ်နိုင် ဖြစ်နေတာကိုး- ညနေက ဦးဇင်းနဲ့ ဆွေးနွေးတော့ သူတို့လုပ်ငန်းမှ အဟုတ်ပြော နေကြတာပဲ- ဆရာက ပညတ်အာရုံကြောင့် ဒေါ်မနသ် ကိလေသာဖြစ်ပုံပြောတာ သူတို့ မငြင်းကြဘူး၊ ဦးဇင်းနဲ့ တုန်းက မဖြစ်ပါဘူးလို့ အတင်းငြင်းကြတယ်-

‘ကိလေသာဖြတ်-ပရမတ်’

နုပ- တကယ်တော့ ပရမတ် အာရုံဆိုတာ ဘာကိလေသာမှ ဖြစ်ကောင်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိလေသာ ဖြစ်လာတယ် ဆိုရင် ပညတ်အာရုံချည်းပဲ- ပညတ်အာရုံ အားနည်းရင် ကိလေသာ ပါးပြီးတော့ ပညတ်အာရုံ ကြီးကျယ်ရင် ကိလေသာ အားကောင်းတာပေါ့- ဒါကြောင့် မှတ်လွယ် အောင်-

‘အာရုံပညတ်-စွဲယူမှတ်- ဖြစ်တတ်ကိလေသာ၊
ပရမတ်အာရုံ- သိခိုက်ကြုံ- ပြတ်ကုန်ကိလေသာ’
လို့ တပည့်တော်တို့ ရေးထားတယ်။ အတိအကျဆုံး ပြော ရရင် သာသနာလုပ်ငန်းမှာ ‘သတိ-ပညာ’ တနည်းတော့ ‘သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာ’ ရှိတဲ့ အနက် သမ္မဇဉ် ပညာဆိုတဲ့ ဘာဝနာပိုင်းကို မပွားများနိုင်ခင် ‘သတိ အနေ-သတိပဋ္ဌာန်အနေ’ နဲ့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်ကို သိကာစမှာ ပညတ်အာရုံ မကင်းသေးတော့ ကိလေသာ စင်နေပါ တယ်လို့ မဆိုနိုင်သေးပါဘူး- အဲ သတိအနေက လွန်ပြီး ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ ဖောက်ပြန်မှု၊ သိမှုတို့ရဲ့ ပျက်တဲ့ သဘော သက်သက်ကို ‘ပျက်တယ်-ပျက်တယ်’ လို့ ဘာဝနာအနေ သမ္မဇဉ်ပညာအနေနဲ့ ပွားတဲ့အပိုင်းမျိုးကျတော့မှ ကိလေ သာ ပါးလာတယ်-

ဦးရေဝတ တယ်နူးညံ့ပါလား- ကိလေသာ ပြတ်မသွားသေး ဘူးပေါ့-

နုပိ- ကိလေသာပါးတဲ့ သဘာဝကတော့ ‘ပျက်တဲ့သဘောကို သိနေတဲ့အခိုက်- ကုန်နေ- ချုပ်နေတဲ့ သဘောလောက် သိနေတဲ့အချိန်ဟာ စွဲစရာယူစရာ အာရုံ သိတ်ကိုနည်းသွား တာကိုး’ ဒါဟာတပည့်တော်က ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ကျမ်းဂန်အရသာပြောတာ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ ယောဂီ အနေနဲ့ဆိုရင် အဲဒီအချိန်မှာ စွဲယူစရာ အာရုံ ဖြတ်သွားလို့ ကိလေသာဖြစ်ကို မဖြစ်ဖူးလို့ အောင်မေ့ရတာပေါ့- နဲ့နဲ့ ပါးပါး ကိလေသာရှိနေတာကို ယောဂီရဲ့ဉာဏ်က မမှီလို့ ထင်လိုက်ရတာမျိုးပါ-

ဦးရေဝတ- ဪ သြော် ဒါမျိုးထင်တယ် ‘ငါ့မှာ ကိလေသာမရှိ တော့ပါလား’လို့ အဓိမာနဖြစ်ကြတာလေ-

နုပိ- အဓိမာနကလဲ ဒါမျိုးကို အခိုက်အတံ့ သိရာကနေ အစွဲ ကြီးပြီး အထင်ကြီးတာ- အခုဖြစ်တာမျိုးက အားထုတ် သန်တဲ့ ဉာဏ်ရင့် ယောဂီမှာ ‘မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ’ မျိုးပေါ့- တပည့်တော်ဆိုလို့တဲ့ သဘောကတော့ ကိလေ သာဆိုတာ ပညတ်အာရုံဆိုလို့ နဲ့နဲ့ပါးပါးရှိတာတောင် ကိလေသာ ဖြစ်သေးတယ်လို့ဆိုရင်- တကယ်ကို ပညတ် အကောင်အထည်ကြီးဖြစ်နေတဲ့ နေရာ- ကိလေသာတော့ ဒုနဲ့ဒယ်နဲ့ပေါ့- ဒီတော့ အရှင်ဘုရားလဲ နက်ဖြန်ပြန်ကြ ပြီးရင်- နောင်တွေ့ဖို့ တော်တော်ခဲယဉ်းမှာမို့ အလုပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိချင်တာကလေးတွေ မေးအုံး၊ ဆွေးဆွေး အုံးပေါ့-

ဦးရေဝတ- မေးဖို့ ဆွေးနွေးဖို့ ကတော့ ရှိနေသေးတာပေါ့- ဒါပေမယ့်- ဒီညဆွေးနွေးချက်တွေဟာ ဦးဇင်းတို့လုပ်ငန်း အနေနဲ့ အတော်ကို ပြည့်စုံသွားလို့ ဆွေးနွေးစရာ မကျန် သလောက်ပါပဲ- ဦးဇင်းအတွက်တော့ ဒီနှစ်မှာ တရား အားထုတ်တော့မယ်လို့ စိတ်ဆုံးဖြတ်ပြီး ကထိန်အတွက် ရန်ကုန်လာကာမှ ဦးဇင်း ပါရမီဆုတောင်းပြည့်ဖို့ ဘယ်လိုမှ မြော်လင့်မထားတဲ့ အရင်းနှီးဆုံး ကိုယ့်မိတ်ဆွေကို ဆရာ အဖြစ်နဲ့ လာတွေ့ရပြီး ကိုယ်လိုချင်တဲ့ တရားနည်းလမ်းကို ယထာဘူတကျကျ လေ့လာခွင့် သိခွင့်ရတဲ့အပြင် လေ့ကျင့် အားထုတ်နည်းပါ လက်တွေ့ရလို့လို့ ဦးဇင်းတော့ အလို့ ဆန္ဒပြည့်ဝသွားလို့ ကျောင်းကထိန် ပြီးရင်တော့ ကိုယ့်ရဲ့ လုပ်ငန်းဆက်ပြုလို့သာ ဆရာ အသိအမှတ် ပြုပါတော့- ဦးဇင်းရဲ့ ဆန္ဒပြည့်သလို ဆရာလဲ အလို့ရှိအပ် တောင့်တ အပ်တဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့ သာသနာပြုစိတ်ဓာတ် သမ္မာဆန္ဒ တို့လဲ လပြည့်ဝန်းလို့ ပြည့်ဝပြီး မြတ်စွာဘုရား သာသနာ တော်ကို နေဝါ လဝန်းလို့ ထွန်းလင်းတောက်ပအောင် ပရမတ္ထ သာသနာပြုနိုင်ပါစေ-

နုပင်- တပည့်တော်လဲ အရှင်ဘုရားနဲ့တွေ့ရတာ မိတ်ဆွေဟောင်း လဲဖြစ်- တပည့်တော် မြော်လင့်တဲ့ တရားလေ့လာ အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲဖြစ်တော့ အတောင့်ကို ဝမ်းမြောက် ပါတယ်- ဦးဇင်းနဲ့ စတင်တွေ့ပြီး အခွဲ အချိန် အထိ ကာယ, ဝစီ, မနောတို့နဲ့ ပတ်သက်လို့ ထိခိုက်လွန်ကျူး ပြစ်မှားမိတဲ့ ချွတ်ယွင်းမှုလေးများရှိခဲ့သော်-အရှင်ဘုရားက

ခွင့်လွှတ်တော်မူပါ- အရှင်ဘုရားက တပည့်တော်အပေါ်
စိတ်စနောင့်စနင်း ရှိမှုများကိုလဲ တပည့်တော်က လုံးဝ
ခွင့်လွှတ်ပါတယ် ဘုရား ကြုံတောင့်ကြုံခဲ- အရှင်ဘုရားကို
ဆွမ်းတနပ်တောင်မှ မကပ်လိုက်ရတာ တခုပဲ တပည့်တော်
စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပါတယ်-

ဦးရေဝတ- အို မဖြစ်ပါနဲ့ ဦးဇင်း အများကြီး ပြည့်စုံပါတယ်-
ဆရာနေတဲ့လမ်း တောင်ဖက်က လမ်းမှာ ဦးဇင်းတကာ
တယောက်ရှိတယ်- သူ့ကို စုံစမ်းကြည့်တော့ ဆရာဟာ
အိမ်ပိုင်မရှိပဲ-သားမယားတွေနဲ့ အဆင်းရဲခံပြီး သာသနာ
ပြုနေတဲ့ အကြောင်း သူတို့နားက လင်းလွန်း ဘုရားလေး
တန်ဆောင်းမှာ ဝါတွင်းဝါပ ဆရာ့တရားပွဲဘယ်တော့မှ
မပြတ်ကြောင်း သာသနာစိတ် တခုကို ထက်ထက်သန်သန်
ထားကြောင်း သတင်းကြားရတော့မှ အဲဒါ ဆရာတော်
တို့နဲ့ စာသင်ဖက်ဖြစ်တဲ့အကြောင်း- စာသင်တုန်းကထဲက
ထက်မြက်ကြောင်း ပြောရ ပါသေးတယ် - ဒီတော့
တကာကြီး- ဟို-အထုပ်သွားယူစမ်းပါ-

(ဆိုသဖြင့်ကျောင်းတကာ ဦးထွန်းသာသည် ကျောင်းကို
သွား၍ အထုပ်တခုကို ယူလာသည်) ဦးဇင်းကို ခင်မင်
ရင်းနှီး သံသရာအကျိုး ကောင်းဖို့ မြှော်လင့်ပါရင်ဒီ အထုပ်
လက်ခံပါ- ဒါဟာ ဦးဇင်း စင်စင်ကြယ်ကြယ်နဲ့ အလှူခံ
ရထားတာတွေပါ-တခြား ပစ္စည်းပစ္စယတွေ ကျောင်းမှာ
လဲ သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားတာ မရှိပါဘူး- ဆရာ့ပညာကို
တော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကျေးဇူးပြုပါရစေ-

ဆို၍ လေးလေးစားစား ပေးအပ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်
 လည်း ဝမ်းသာဝမ်းနည်းခြင်းဖြင့် လက်ခံပြီး ကိုးထပ်ကြီး
 ရှင်တော်မြတ်အား ပူဇော်ကန်တော့ကြကာ ၁၁နာရီခွဲတွင်
 ဆင်းပြန်လာရာ ကိုယ်တော်နှင့် ကျောင်းတကာတို့လည်း
 စကားမပြော တုဏှိတော့ဖြင့် လိုက်ပို့ ကြလေသည်။
 အိမ်ရောက်၍ အထုပ်ဖြေကြည့်လိုက်သောအခါ မာဆရိုက်
 လုံချီ ၂ထည်၊ တက်ထရွန်အင်္ကျီပိတ် ၅ကိုက်၊ ဝတ္ထုငွေ
 ၃၅၀ နှင့် စာတစောင်-စာကား-

“ကျေးဇူးရှင်ဆရာသို့ ကျေးဇူးဆပ်ရန် အကြောင်းပေါ်
 လာသည်ကား- မနေ့က- တကာကြီး ဦးထွန်းသာက
 ကထိန်အထက် ဝယ်ချမ်းသော ပစ္စည်းများ အားလုံး
 စုံသွားပြီဖြစ်၍ တပည့်တော်ပိုင်သော ဝတ္ထုငွေ ၅၀၀ ကို
 ဆရာတော် အသုံးပြုလိုရာပြုပါဟု လျှောက်သောကြောင့်
 ဤသို့ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ကျေးဇူးဆပ်ခွင့် ရခြင်းအတွက်
 ဆရာလက်ခံပါ”

ဦးရေဝတ

ဟုပါရှိပါသတည်း။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကွဲကွာခဲ့ရာ ယနေ့
 အထိ သတင်းမကြားရတော့ပေ။ ကျွန်ုပ်သည် ဦးထွန်းလှိုင်
 ဆိုသူနှင့် ၅ရက်တိုင်တိုင် ညနေပိုင်းများတွင် ကျွန်ုပ်
 နေအိမ်၌ ဆွေးနွေးသော တရား အချက်အလက်များကို
 ‘မဇ္ဈိမပဋိပဒါရှင်းချက်’ ဟူသော အမည်ရှိ စာအုပ်ကို၎င်း-

ဓမ္မာစရိယ ဦးဝေပုလ္လနှင့် တနေ့နှင့်တည ရွှေညောင်သွား
 ရထားပေါ်တွင် ဆွေးနွေးသော တရားများကို သိတာနှင့်
 သိစရာ ဟုသော အမည်ရှိ စာအုပ်ကို၎င်း ၂ကြိမ်ထုတ်ဝေ
 ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ- ဝိပဿနာတရားကို လေ့လာလိုက်စားသူများ
 ကျေးဇူး များကြသည်ကို သိမြင်ရသည်ဖြစ်ပါ၍ ယခု
 ဦးရေဝတ (မူလဓမ္မာစရိယ- ဂဏဝါစက)နှင့် ၃ရက်
 ၃ည ဆွေးနွေးရသော တရားများကိုလည်း (ဒိဋ္ဌဓမ္မော)
 အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ဤသို့
 ရက်ရှည် တဦးချင်းဆွေးနွေးချက် မဟုတ်သော- အတို
 နည်းအားဖြင့် မေးမြန်း ဆွေးနွေးကြသော အများ
 မေးမြန်းချက်တို့ကိုလည်း အခါအခွင့်သင့်က စုပေါင်း
 ထုတ်ဝေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း-

ဆရာဦးကြည်
 ၁၆-၉-၇၆

နောက်ဆက်တွဲ

ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှု လေ့လာသူတို့သည် - အချို့နေရာတို့တွင် စာပေကို သိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် အချင်းချင်းဖြစ်၍-ပါဠိသာထည့် ပြော၍ အနက် မပါသောကြောင့် မရှင်း မလင်း ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှိကြမည် ဖြစ်သောကြောင့် - ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် သိရ - မှတ်ရ - လွယ်ကူ စေခြင်းငှါ - ဤ နောက်ဆက် တွဲ တွင် အနက်ပြန်၍ ထည့်ပေးလိုက်ပါသည်။

(၁) စာမျက်နှာ ၂၃-တွင်....

“ဣဒံ ပန အာနာပါနသံတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂရုကံ ဂရုကဘာဝနံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ မဟာပုရိ သာနံယေဝ မနသိကာရဘူမိဘူတံ”

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာ-၂၇၆)

‘ဣဒံ ပန အာနာပါနသံတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ - ဤအာနာပါနသံတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည်ကား...၊ ဂရုကံ - ခက်ခဲ၏၊ ဂရုကဘာဝနံ-အားထုတ်ရာတွင် ခက်ခဲသော ဘာဝနာ ဖြစ်၏၊ ဗုဒ္ဓ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ - မြတ်စွာဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်ကြီးများဖြစ် ကုန်သော၊ မဟာပုရိသာနံယေဝ - ယောက်ျားမြတ်တို့၏ သာလျှင်၊ မနသိကာရ ဘူမိဘူတံ-နှလုံးသွင်းနိုင်ရာ ဌာန ဖြစ်၏’။

(၂) စာမျက်နှာ ၂၄-တွင်....

‘နစေဝဏ္ဏတ္တရံ နစန္ဒတ္တရ သတ္တ သမာသေဝိတံ’
(ဝိသုဒ္ဓိ-၎င်း)

‘နစေဝဏ္ဏတ္တရံ-ထွက်လေ-ဝင်လေ သိမှတ်တတ်ရုံ သူတို့နှင့် မဆိုင်သော-ဘုရားစသော ကြီးမြတ်သော ယောက်ျား မြတ်တို့၏ တရားသာဖြစ်၏။ နစ ဣတ္တရ သတ္တသမာ သေဝိတံ-မဟာပုရိသယောက်ျား အာဇာနည်တို့မှတစ်ပါး အများသော လူသူ သတ္တဝါတိုင်းတို့၏ ပေါက်မြောက် အောင် ပွားများ အားထုတ်နိုင်သော တရားမဟုတ်’။

(၃) စာမျက်နှာ ၂၆-တွင်....

‘တဿှာ ဧတ္ထ ဗလဝတီ သတိစ ပညာစ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ’
(ဝိသုဒ္ဓိ-၎င်း)

‘တဿှာ-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး အကြောင်း အသီးသီးကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤအာနာပါန သတိကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊ ဗလဝတီ-အား ကောင်းသော၊ သတိစ-ဂရုစိုက်မှု သတိကို၎င်း၊ ပညာစ- အသိပညာကို၎င်း၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ-အလိုရှိအပ်၏’။

(၄) စာမျက်နှာ ၃၅-တွင်....

‘ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ ဝယောပညာယတိ၊ ဌိတဿ အညတတ္ထံ ပညာယတိ’

(တိကအင်္ဂုတ္တရသင်္ခတလက္ခဏသုတ်-၁၅၀)

‘ဥပ္ပါဒေါ- ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာသည်၊ ပညာယတိ- ထင်ရှား၏၊ ဝယော-ပျက်ခြင်းလက္ခဏာသည်၊ ပညာယတိ

ထင်ရှား၏။ ငွီတသံ-ဖြစ်ခြင်းအခိုက်အတန့်၏။ အညတတ္တိ-
ပြောင်းလဲ၍ တည်ခြင်း လက္ခဏာသည်။ ပညာယတိ-
ထင်ရှား၏။

(၅) စာမုက်နှာ ၁၁၉-တွင်....

‘အာရမ္မထ နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊
ဓုနာထ မစ္စုနောသေနံ၊ နဋ္ဌာဂါရံဝ ကုဉ္ဇရော။
ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဟသတိ၊
ပဟာယ ဇာတိသံသာရံ၊ ဒုက္ခသန္တံ ကရိသတိ’

(သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အရုဏဝတီသုတ်-၁၅၉)

‘ဗုဒ္ဓသာသနေ - မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊
အာရမ္မထ-လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ် ကြကုန်လော့၊
နိက္ကမထ - ထွက်မြောက်ကြောင်း လုံ့လကို ပြုကြကုန်
လော့၊ ယုဉ္ဇထ-ဘာဝနာနှင့်ယှဉ်သောလုံ့လကို ကြိုးပမ်း
ကြကုန်လော့၊ ကုဉ္ဇရော-ဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ နဋ္ဌာဂါရံ
ကြူအိမ်ကို၊ ဓုနာထဣဝ-ချေဖျက်သကဲ့သို့၊ မစ္စုနော-
သေမင်း၏၊ သေနံ-စစ်သည်ကို၊ ဓုနာထ-ဖျက်ဆီးကြ
ကုန်လော့။

ယော-အကြင်သူသည်၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ-ဤဓမ္မဝိနယ
ဟုဆိုအပ်သော သာသနာတော်၌၊ အပ္ပမတ္တော - မမေ့
မလျော့သည်ဖြစ်၍ ဝိဟသတိ- သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာဖြင့်
နေလတ္တံ့၊ သော - ထိုသတိ-မပြတ် ကပ်ရှုတတ်သော
ယောဂီသည်၊ ဇာတိသံသာရံ-တဖန် ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်

သော သံသရာကို၊ ပဟာယ-ဘာဝနာဉာဏ်ဖြင့် ပယ်၍၊
ဒုက္ခဿန္တိ - ဆင်းရဲ သံသရာ၏ အဆုံးကို၊ ကရိယတိ
ပြုလတ္တံ့။ ။

(၆)

စာမျက်နှာ ၁၄၃-တွင်
'အာရဒ္ဓ ဝိပဿကဿ ဉာဏေန လက္ခက္ခတ္တယေ ဒိဋ္ဌေ
သင်္ခါရာနံ အနိစ္စဘာဝါဒိ ဝိစိနနေ မဇ္ဈတ္တတာ ဥပ္ပဇတိ၊
အယံ ဝိပဿနုပေက္ခာနာမ'

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋကထာ-၁၅၇၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂဋကထာ-၁၇၅
အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာ-၂၁၈)

'အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ-အားထုတ်ဆဲဖြစ်သော ဝိပဿနာ
ယောဂီအား၊ ဉာဏေန-ပရမတ်ကိုသိသော ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ဖြင့်၊ လက္ခက္ခတ္တယေ-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူသော
လက္ခဏာသုံးချက်ကို၊ ဒိဋ္ဌေ-မြင်သည်ရှိသော် သင်္ခါရာနံ
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး သင်္ခါရတရားတို့၏၊ ဝါ-ဖေါက်ပြန်-သိမှု
သင်္ခါရ အစုတို့၏၊ အနိစ္စဘာဝါဒိဝိစိနနေ - ပျက်ခြင်း
အဖြစ်စသည်ကို စူးစမ်း ဆင်ခြင် ရာ၌၊ မဇ္ဈတ္တတာ-
ကိလေသာ ဘက်မလိုက်ပဲ အညီအမျှ ရှုသော အဖြစ်
သည်၊ ဥပ္ပဇတိ-ဖြစ်၏။ အယံ - ဤ ရှု မြင် ချက် သည်၊
ဝိပဿနုပေက္ခာနာမ-ဝိပဿနုပေက္ခာမည်၏။

(၇)

စာမျက်နှာ ၁၄၄-တွင်
'ပရိပက္ခာ ကမေနေဝံ၊ ပရိဘာဝိတဘာဝနာ၊
ပရိစ္စုဇန္တိ သင်္ခါရေ၊ ပက္ခန္တိအသင်္ခါတေ' ။

(နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဋ္ဌကထာ-၁၅၂)

‘ဝေံ-ဤဆိုခဲ့သောအတိုင်း၊ ပရိဘာဝိတဘာဝနာ-ပွား
များလေ့လာအပ်သော ဘာဝနာဉာဏ်သည်၊ ကမေန-
အစဉ်အတိုင်း၊ ပရိပက္ခာ-ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်
သော်၊ သင်္ခါရေ ပြုပြင်ခြင်း မကင်းသဖြင့်-ဖြစ်ပျက်နေ
သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ သင်္ခတ ပရမတ် သဘောတို့ကို၊
ပရိစ္စုဇန္တိ-စွန့်လွှတ်ကုန်၏။ အသင်္ခတေ- ပြုပြင်ခြင်းကင်း
သော အသင်္ခတဓာတ်သို့၊ ပက္ခန္ဓန္တိ-ပြေးဝင်ကုန်တော့၏’

(၈) စာမျက်နှာ ၁၅၁-တွင်....

‘နိမ္မလံ သီလံ အဒ္ဓသ တဿ တံ ဩလောကေန္တော
သကလသရီရံ ဖရန္တိပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သောတံ ပီတိံ
ဝိက္ခမ္ဘေတော ဝိပဿနံ ဝဇေန္တော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ
အရဟတ္တံ ပတော’

(ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ-၄၃၅)

‘သော-ထိုသပ္ပဒါသ မထေရ်သည်၊ နိမ္မလံ သီလံ-အညစ်
အကြေးမထင်-စင်ကြယ်သော မိမိ၏ သီလကို၊ အဒ္ဓသ-
ဆင်ခြင် သုံးသပ်သဖြင့် မြင်၏။ တဿ-ထိုသပ္ပဒါသ
မထေရ်အား၊ တံ - ထို စင် ကြယ် သော သီလကို၊
ဩလောကေန္တော - ကြည့်လျက်၊ ကြည့်သည် ရှိသော်၊
သကလသရီရံ-တကိုယ်လုံးကို၊ ဖရန္တိ-ပျံ့နှံ့၍ တည်သော၊
ပီတိံ-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော ပီတိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ဖြစ်ပြီ၊
သော-ထိုသပ္ပဒါသ မထေရ်သည်၊ တံပီတိံ ထိုနှစ်သက်
ဝမ်းမြောက်သော ပီတိကို၊ ဝိက္ခမ္ဘေတော-နှလုံးမသွင်း

ပယ်ခွါခြင်းဖြင့်၊ ဝိပဿနံ-ပရမတ္ထ သဘာဝတို့ ဖြစ်က
ပျက်ပြန် ဝိပဿနာ ရှုဉာဏ်ကို၊ ဝဇေဇန္တော-ပွားများ
အားထုတ်သည်ရှိသော်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ-လေးပါးသော
ပဋိသမ္ဘိဒါနှင့်၊ သဟ-အတူတကွ၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တ
ဖိုလ်သို့၊ ပတော-ရောက်၍’....

(၉) စာမျက်နှာ ၁၅၃-တွင်....

‘တဿ သီလံ အာရဗ္ဗ ဗလဝ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သောတံ
ဝိက္ခဗေတော ပါဒုဒ္ဓါရမ္ပိအကတော တတ္ထေဝ အရဟတ္တံ
ပတော’ (ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ-၄၁၄)

‘တဿ-ထို ပဗ္ဗာရဝါသီ တိဿထေရ်အား၊ သီလံ-
စင်ကြယ်သောသီလကို၊ အာရဗ္ဗ-ဆင်ခြင်ထောက်ရှု အမှု
ပြု၍၊ ဗလဝပီတိ-အားကြီးသော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်
မှုသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ဖြစ်လေပြီ၊ သော - ထို ပဗ္ဗာရဝါသီ
တိဿထေရ်သည်၊ တံ-ထိုနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်သော
ပီတိကို၊ ဝိက္ခဗေတော - နှလုံးမသွင်း ပယ်ခွါခြင်းဖြင့်၊
ပါဒုဒ္ဓါရမ္ပိ-ခြေလှမ်းခြင်း ကြွခြင်းကိုပင်၊ အကတော-
မပြုလုပ်ရသေးမီ၊ တတ္ထေဝ-ထိုရပ်၍ ဆင်ခြင်ရာနေရာ၌
ပင်လျှင်၊ အရဟတ္တံ ပတော-ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်၍

၁၀) စာမျက်နှာ ၁၅၃-တွင်....

‘ယထာယထာဝါပနဿိကာယော ပဏိဟိတောဟောတိ၊
တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ’
(မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိတော် ၂၃၂-တွင်)

‘ယထာယထာ-အကြင်အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအား
ဖြင့်၊ အဿ-ထိုတရား အားထုတ်သော ယောဂီ၏၊
ကာယော-ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ပဏိဟိတော-တည်ရှိသည်၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တထာတထာ-ထိုထိုသို့သော အခြင်း
အရာအားဖြင့်၊ နံ-ထိုခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပဇာနာတိ-သိ၏’

(၁၁) စာမျက်နှာ ၁၆၂-တွင် ...

‘သဗ္ဗသော နာမ ရူမသ္မိံ-ယဿနတ္ထိ မမာယိတံ၊
အသတာစ နသောစတိ-သဝေဘိက္ခူတိ ဝုစ္စတိ’။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်-၆၆)

‘ယဿ-အကြင်ယောဂီအား၊ သဗ္ဗသော-အခြင်းခပ်သိမ်း၊
နာမရူပသ္မိံ-သိသဘောဖေါက်ပြန်သဘော၌၊ မမာယိတံ-
ငါ့၊ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ မြတ်နိုးမှုသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အသတာစ-
သဘာဝတရားတို့၏ တဖြုတ်ဖြုတ် ပျက်နေသဖြင့်လည်း၊
နသောစတိ-မစိုးရိမ်၊ သသော-ထိုယောဂီကို၊ ဝေ-စင်စစ်၊
ဘိက္ခူတိ - ဘိက္ခုဟူ၍၊ ဝါ-သံသရာကို ဘေးဟူ၍မြင်
တတ်သူဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏’။

(၁၂) စာမျက်နှာ ၁၇၂-တွင်....

‘သုသိမ မဂ္ဂေါဝါ ဖလံဝါ န သမာဓိ နိဿန္ဓော
နသမာဓိ အာနိသံသော နသမာဓိဿနိပ္ပတ္တိ၊ ဝိပဿနာယ
ပနေသော နိဿန္ဓော ဝိပဿနာယ အာ နိ သံသော
ဝိပဿနာယ နိပ္ပတ္တိ’။

(နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တဋ္ဌကထာ-၁၁၇)

ကမ္ဘာအေး - ရန်ကုန် *

‘သုသိမ - ချစ်သားသုသိမ၊ မဂ္ဂေါဝါ ကိလေသာ
သတ်သောမဂ်သည်၎င်း၊ ဖလံဝါ-ကိလေသာ သေကျိုးရ
သောဖိုလ်သည်၎င်း၊ န သမာဓိ နိဿန္နော - သမာဓိ၏
အကျိုးဆက်မဟုတ်၊ န သမာဓိ အာနိသံသော-သမာဓိ၏
အကျိုးပေးမဟုတ်၊ န သမာဓိဿ နိပ္ပတ္တိ - သမာဓိနှင့်
ကိစ္စပြီးခြင်းမဟုတ်၊ ပန-မဂ်ဖိုလ် ကိစ္စသည် သမာဓိနှင့်
မပြီးသော်လည်း - ဝိပဿနာနှင့် ပြီးသည်ကို ဆိုဦးအံ့၊
ဧသော-ဤမဂ်ဖိုလ်ကိစ္စသည်၊ ဝိပဿနာယ နိဿန္နော-
ဝိပဿနာ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်၏၊ ဝိပဿနာယ အာနိ
သံသော - ဝိပဿနာ၏ အကျိုးပေးဖြစ်၏၊ ဝိပဿနာယ
နိပ္ပတ္တိ-ဝိပဿနာနှင့် ကိစ္စပြီးခြင်းဖြစ်၏။’

ဤတွင်နောက်ဆက်တွဲပြီး၏ -။

သစ္စာဒီပက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

ဆရာဦးကြည်

အာရုံ
ပညာ
ဝိသေသ
ဝိသေသ

ဝေဝေ
စာကြည့်တိုက်
ပိဋကတက္ကသိုလ်
ဖြန့်ချိရေးအဖွဲ့

သစ္စာဒီပကစာပေ

